

དགོན་མཚོག་གིས་
བོད་སྐད་གསུངས་པ།

ཨེ་ལན་ལྷ་བྱུང་ལེ།

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་སྐད་གསུངས་པ།

ཨ་ལན་སྐྱུང་ལེ།

© དཀོན་མཆོག་གིས་བོད་སྐད་གསུངས་པ།

ཨ་ལན་ལྷ་བླ་ལེ།

Zamba7@protonmail.com

དགེ་རྒན་ཡོ་སེང།

༡༩༠༩ ལོ་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ༡༩༠༩ - ༡༩༡༠		༡༩༠༩
མཁའ་ལ་མོང་ཡ་འི་མི་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་		༢༥
དཔེ་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་		༡༧
ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་		༡༨
ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་		༡༩
ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ལུ་མང་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་		༢༠

དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་འགྲུང་དང་བོད་མཚོན་དཔེ།
 (རྟགས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་པ་ནི་ཡོ་ཉ་ནན་གྱི་འཕྲིན་བཟང་གི་
 ལེའུ་ཨ་མེ་ལོ་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་ ༡༩༠༩ ལོ་ལྷན་པུ་ཨ་མེ་ལོ་)

དཀར་ཆག

བཅུ་མཁ་ཚེས་དང་ཚུམ་བུ་པོ་དོན་སྤྱོད།	6
ལེའུ་དང་པོ། རོ་བུ་བུ་དང་གི་སྒྲོག་གསོད།	8
ལེའུ་གཉིས་པ། བྱང་ཐང་གི་ལྷ་ཚོགས།	20
ལེའུ་གསུམ་པ། ཚེ་མ་ཁི་བཞེ་རྒྱ།	28
ལེའུ་བཞི་པ། ཡབ་དཀོན་མཚོ་ལ་དད་པ་བྱེད་པ།	34
ལེའུ་ལྔ་པ། ཐག་གཅོད་བྱེད་སའི་ལུང་པ།	40
ལེའུ་དྲུག་པ། ལྷ་མ་དང་མན་ངག།	51
ལེའུ་བདུན་པ། དཀར་ཚོགས་དང་བར་ཆད།	59
ལེའུ་བརྒྱད་པ། བར་ཆད་བྱུང་བའི་ལོ་ཉ།	66
ལེའུ་དགུ་པ། ལྷོ་སྟོབས་འགྱུར་མེད་གྱི་ཡིག་བསྟུ་པ།	71
ལེའུ་བཅུ་པ། མེད་གའི་བྲག་ལུག།	77
ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། དྲུང་ས་གིང་འབྲུགས་པའི་མཁའ་དབུགས།	86

བརྒྱུ་མཐུན་ཚོས་དང་ཚུམ་པ་པོ་དོན་སྤྲོད།

དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གྱི་ཚོ་མི་མང་ཆེ་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁོར་ལུག་ལུ་ལུ་བྱུང་བ་ཞིག་དང་རྒྱལ་བདེ་རིག་པ་སྐྱེ་བ་སྐོར་ཞིག་ཡིད་ལ་བྲན་དེས་ཡིན། འོན་ཀྱང་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་དོན་ཅི་དེ་ལས་ལྷོག་པ་ཞིག་རེད།

དཔེར་ན། དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་དོན་ཅི་གནས་མཚོག་ལྷ་སའི་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་སྤང་བརྒྱུ་གཅིག་པ་ལྟོག་གསོད་བྱུང་བའི་དོན་རྒྱུ་ལས་འགོ་བརྒྱུ་མཐུན་པ་ནི་སྤྲོད་ཞིག་གིས་བྲན་ནས། དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་པར་རྒྱུ་ཐང་རིལ་ཉི་མ་ལ་ཡའི་འབྲུག་སྐྱ་དང་། རྒྱ་གར་བདེ་ཐང་གི་ཚ་བ། ཞི་ཐི་ལུང་གི་འབར་མདེལ། ཁུ་རུ་མེ་ཨར་གི་གཡུལ་འགྲོད་བཅས་ཀྱིས་བཀག་རྒྱ་ཚེན་པོ་བཟོས་པ་ནི་སྤྲོད་ཞིག་གིས་དོགས་ལུས་སམ།

མི་གཞན་གྱིས་མ་ཉེས་འག་གཡོགས་བྱས་པའི་བཀའ་ཤག་སྤྲོད་གཞུང་གི་སློབ་ཚེན་ཞིག་འཚི་ལས་ནས་ཐར་ཉེ་བོས་བྱོལ་བྱས་པ་ལས་དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལས་སྤྲོད་ཞིག་གིས་ཤེས་ལུས་སམ། དགོན་པ་ག་གེ་མོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རྟེན་པའི་བོད་ཀྱི་གནའ་དཔེ་འགའ་ལས་དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མན་རག་རྟེན་དེའི་དགུ་བརྒྱའི་རིང་ལ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལས་བའང་སྤྲོད་ཞིག་གིས་ཤེས་བྱུང་བས།

བརྒྱུ་མཐུན་ཚོས་འདིའི་ཚུམ་པ་པོ་སྤྲོད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཨོ་སི་ལུ་ཡའི་ཞི་ཉེ་ལུ་ནས་སྐྱེ་འབྱུངས་པ་དང་། ཁོང་གིས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལ་རིལ་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་འདབས་ནས་སྐྱེན་བཅོས་དང་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་སྤེལ་བའི་བྱ་བ་བརྒྱབས། ཁོང་ནི་རྒྱུང་མ་བྱིས་པ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་ལོན་སྐྱེན་ཅེས་པའི་ཡུལ་དུ་འཚོ་སྤོང་བྱས་པ་དང་བོད་ཀྱི་གོ་མས་སྤོལ་ལ་རྒྱས་ལོན་ཟབ་མོ་ཡོད། བརྒྱུ་མཐུན་ཚོས་འདིའི་རྒྱ་ཆམང་ཆེ་ཤོས་ནི་དུ་བེད་མར་ཀུ་དོན་ལྷ་ཞེས་པས་མཁོ་སྤོང་གནང་བ་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་ཡབ་ནི་སའེ་ཀུ་ལན་གྱི་མི་ཡིན་ཞིང་ཡུལ་ནི་བོད་རིགས་ཤིག་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱུང་དུས་ནས་བོད་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། ཕྱིས་སྤྲོད་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཞུ་དག་བྱེད་པའི་ལས་ལ་ཞུགས་པས། བརྒྱུ་མཐུན་ཚོས་འདིའི་ནང་གི་བརྒྱུད་དོན་མང་པོར་གསལ་ཆ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཁོང་གིས་ཚུམ་པ་པོ་ལ་ཐན་ཐོགས་པའི་རྒྱ་ཆམང་པོ་ཞིག་བརྒྱུན།

གཞན་ཡང་། བློ་སྤོང་ལོ་ལྷན་གྱི་མཛུགས་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་། >> ཅེས་པའི་
བརྒྱམས་ཚེས་དེས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཐད་ཀྱི་རྒྱ་ཚགས་ལ་ཚེས་དག་མཁོ་སྤོང་བྱས།

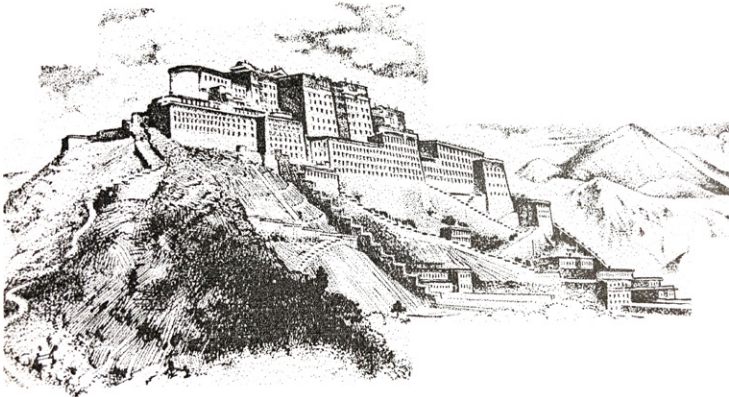
བརྒྱམས་ཚེས་འདིའི་རྒྱ་ཚེས་སྤོང་མཁོ་སྤོང་བྱས་པ་ལོན་པས་། བརྒྱུད་རྒྱུ་གཞན་
ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་དེ། མི་ལ་ལས་དམ་པའི་གསུང་པ་པོ་གྱི་པར་གཞི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་འཕྲིན་
ཡིག་སྐྱེལ་མ་ཁན་ཞིག་གིས་སོམས་ཚུངས་བྱས་པར་སློན་པར་བཞོས་པ་ལྟེ་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་།
ཡང་ལ་ལས་ཐོག་གིས་བརྒྱབ་ནས་པར་གཞི་ལ་གཏོར་བརྒྱག་བཞོས་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་བཤད་
ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྩོམ་པ་པོས་རྗེས་སུ་མཇུག་ཏུ་དོན་རྒྱ་ཞེས་པའི་མི་དེའི་བཤད་ཚུལ་གཞིར་
བརྒྱུད་ཡོད་པ་རེད། གཞན་དུ་ན། དོན་དག་ལ་ལ་བྱུང་བའི་དུས་ཤིང་དོན་གནས་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་དཀའ་
བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་དག་གིས་མཚུགས་མཐའི་འབྲས་བུ་ལ་གཞོན་པ་ཅི་ཡང་བཞོས་ཡོད་པ་མ་རེད།

བརྒྱམས་ཚེས་འདིའི་དབྱིན་ཡིག་གི་མ་གྲི་ལ་བཞོས་པས་ལེའུ་བརྒྱུག་གིས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་
འབྲུང་ལས་ལེའུ་བརྒྱུག་གིས་པ་དོར་ཟེན་པས། བོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུར་བའི་དུས་སུ་འང་ལེའུ་བརྒྱུ
ག་གིས་པ་ཆེད་དུ་མ་བརྒྱུར།

བརྒྱམས་ཚེས་འདིའི་ནང་དུ་རྩོམ་པའི་དཔལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་འབྲས་རྒྱུ་བས་ཚེས་དག་
མཐོང་བྱུང་། ཞོར་ཚེས་བརྗོད་དཀའ་བའི་ལས་ཚོགས་དང་སྤོང་ལུ་ལས་འདས་པའི་འཐབ་རྩོད་
རབས་དང་རིམ་པ་བྱས་ནས་དམ་པའི་གསུང་པ་པོ་དོན་ལྟ་བུ་བརྒྱུར་བའང་རྩོགས་བྱུང་བ་རེད།
དེ་ནི་རྒྱ་ཚབ་པ་ཐོལ་ལོ་ལ་གྱིས། “རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་གྲགས་པའི་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
པར། བཅས་མཁའ་སྤྲིད་དབང་འཛིན་མཁན་དང་། དབང་འཛིན་མཁན།འཛིན་ཏུན་འདིའི་སྐུན་
ནག་ལ་དབང་རྒྱུར་མཁན། མཁའ་དབྱིངས་སུ་རྒྱ་བའི་གདོན་འདྲའི་རིགས་སུ་གྱུར་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་གཡུལ་འགྲེད་པའོ། །”ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས།

དཀོན་མཚོག་གི་བློ་སྤོང་དགོངས་བཞིན་དུ་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་
བྱུང་པར་བྱུང་། འདི་ནི་དོན་གནས་དོམ་ཚེས་ཆེ་བའི་དོན་ཞིག་རེད། དམ་པའི་གསུང་པ་པོ་གྱི་
ལུས་མཐུ་ཡིས་མི་རྣམས་ལ་སྤོང་བས་པ་བརྒྱུད་ཞིང་རྒྱུ་དཀའ་བའི་དོན་རྣམས་ལོགས་འབྲུབ་
བྱུང་བའང་དོམ་ཚེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། ལྷོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ <<དཀོན་མཚོག་གིས་བོད་
རྒྱུད་གསུངས་པ། >> ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་འདི་བཀྲུགས་པ་བརྒྱུད་ནས་དེ་རྒྱུས་ལོན་བྱེད་བྱུང་
པར་སྤོང།

ལེའུ་དང་པོ། མོ་བྲང་ནང་གི་རྒྱོག་གསོད།

དེ་ཡང་རྒྱུན་ལྔ་ལྔ་སྐྱེས་པའི་ཞིག་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་གནས་མཚོག་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ལ་འཐིབས་འདུག
ས་གཞི་ཡོངས་སུ་རྒྱང་འཚུབ་དྲག་པོ་གཡུགས་པ་དང་ཁང་པའི་སྤྲོད་གི་དར་ལྗོན་གྱི་ལྷ་བ་ལྷ་བ་
ཏུ་གཡོ་བཞིན་ཡོད་ལ། གསེར་གྱིས་བྱས་པའི་ལྷ་ཁང་སྤྲོད་གི་དེའི་ལྷ་སྐྱེན་ཡང་གྲགས་
བཞིན་འདུག ལྷ་བས་འགར་ནས་མ་ཁའི་ལྷ་ཡིས་འབབ་ཏུ་བརྟུག་པའི་གསེར་དང་འདྲ་བའི་
སེར་བ་ནི་མོ་བྲང་པོ་ཏེ་ལ་དང་ཁང་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་འང་འབབ་བཞིན་ཡོད། མོ་བྲང་པོ་
ཏེ་ལ་ནི་དོ་བཅུགས་ཀྱི་མོ་བྲང་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཁང་མིག་ཚིག་སྤོང་ལྷག་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི་ཏུ་ལའི་
བྲམ་མའི་མོ་བྲང་ཡང་ཡིན།

རྒྱང་འཚུབ་གཡུགས་པའི་ཉེན་མོ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ཤིང་མོ་ཡུས་ལོའི་ལོ་མཇུག་གི་ཉེན་རྒྱུ་
ལོ་༡༥༥༥ལོ་ཉེ་ཡོད་པས། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ལོ་འབྲུག་གི་ལོ་བསུ་བར་གྱི་རྒྱུག་ཁྱེད་
ཀྱིན་འདུག རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་ཉེ་མ་ལ་ཡའི་གྲོང་སྤེ་སོ་སོ་ནས་སྤྲོད་པའི་མཇུག་པ་རྣམས་ལྷ་
སའི་གྲོང་མི་དང་མཉམ་དུ་སྤང་ལམ་ནས་འཚོང་ཁ་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་ཚོ་ནི་ཤར་
ལྷོགས་ཀྱི་མདོ་སྤྲོད་དང་། འཕམས། སོག་ལུལ། གཞན་ཡང་བལ་བོ་དང་། འབར་མ། འབྲུག་

ཡུལ་སོགས་ནས་ཡོང་བ་རེད། བ་བཟའ་དུང་སྟུག་གྲོན་པའི་བྲུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཁི་ལའོ་ལོ་
སྒོར་བཞེན་སྲང་ལམ་དུ་ལུགས།

སྒོར་ལམ་ཚེན་མའི་འདུ་ཚོགས་པ་སྟེ་ལ་ཉེ་བ་དང་གོས་སྐྱ་ལ་གསེར་གྱིས་བྱགས་པས་མཚོད་
མའི་འོད་ཟེར་གྱི་འོག་ནས་སྲར་ལས་ཀྱང་མིག་དབང་འབྲོག་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཚོགས་ཚེན་གྱི་
ཚད་དུ་མར་གྱིས་བཟོས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་ཚེན་པོ་དེ་དག་ལ་འདུག་པ་དོག་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱུ་འདུག་
པོ་བྱང་བྱང་གི་སྒོར་གྱི་དྲི་མ་དང་། མཚོད་མར་གྱི་དྲི་ཞེས། ཡུར་བའི་བྱང་གི་བཤང་གཅེའི་དྲི་མ་
སོགས་མཉམ་དུ་འདྲིས་ནས་དེའི་མཁའ་དབུགས་སུ་གྱུར།

བོད་ཡུལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་སྐྱེ་བས་པའི་མཇལ་པ་ཞིག་སྲང་ལམ་དུ་གོ་མ་པ་ལུང་ལུང་འཁྱོར་
ངར་འགོ་བཞེན་འདུག། ཁོའི་རོག་དོང་ནག་པོར་གྱུར་འདུག་ལ་སྐྱ་ལོ་འང་གིན་ཏུ་རིང་། ཁོ་ལ་
གྲོ་བུར་དུ་གྱང་འདར་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནི་གནམ་གཤིས་འཁྱག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོའི་
སེམས་ལ་སྐྱག་སྐྱང་ཞིག་སྐྱེས་པས་རེད། ཅང་མ་འགོར་བའི་སྒོན་ལ་ཁོ་རང་དགའ་འཕྲོའི་ངང་
ནས་མཁའ་རྒྱུ་བརྒྱུད་དེ་པོ་བྱང་བྱང་དུ་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་ནས་ཁོས་བྲུ་པ་བགྲེས་པོ་ཞིག་ལ་ཏུ་ལའི་
བྲུ་མས་མཇལ་ཁ་གནང་ས་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ན། བྲུ་པ་བགྲེས་པོ་དེས། “ཏུ་ལའི་བྲུ་མ་སྐྱ་
གཤེགས་སོང་”ཞེས་སྐྱེས་པ་དང་ཡང་བརྒྱུར་མ་ཁི་འདོན་བར་གྲེལ། མཇལ་པས་རྣམ་ཚད་དེ་ཕོས་
ཇེས་འཛིགས་སྐྱང་ཚེན་པོ་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ། “སྐྱ་གཤེགས་སོང་ངམ། འཕགས་པ་སྐྱུར་རམ་གཟིགས་
གྱི་སྐྱུལ་བ་ཏུ་ལའི་བྲུ་མ་ཁོང་ཉིད་འཚོ་དང་ཁ་བྲལ་སོང་ངམ།”ཞེས་བྲུ་པ་བགྲེས་པོ་དེར་དྲིས་པ་
དང་ཁོ་རང་དོན་དེར་གཏན་ནས་ཡིད་མ་ཚེས། བྲུ་པ་བགྲེས་པོ་དེས་མགོ་ཡར་བཀྲགས་ནས་ནམ་
མཁའི་དབྱིངས་ལ་བལྟ་སྐྱབས་མིག་རྒྱུང་མཚིམས་ཁེངས་འདུག ཅུང་ཅམ་འགོར་ཇེས། བྲུ་པ་
བགྲེས་པོས་ཁ་བཏོན་འདོན་མཚམས་བཞག་སྟེ། “རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཚང་དགུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་ཅམ་
ཡིན་ཏེ། མདང་ཁོང་གིས་ཞོར་བུ་སྒྲིང་ག་ནས་མི་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་བ་དང་། ང་རང་ཡང་
ཁོང་གི་བཞུགས་ཁྲིའི་མདུན་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་”ཞེས་སྐྱ་བཞེན་སྒོན་གྱི་དོན་རྣམས་ཡིད་ལ་ཤར།
དེ་ནས་ཡང་ཁོས། “དེ་རིང་ཁོང་གིས་ཕུ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏུ་ལ་ནས་མི་ཚང་མར་མཇལ་ཁ་གནང་བར་
དགོངས་མོད། འོད་ཀྱང་མདང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཚང་དཔོན་ཁ་བྲལ་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་ཕེབས་
སོང་། ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལྟར་ཕེབས་མི་སྲིད་དེ། ཁོང་ནི་མི་གཞན་གྱིས་སྒྲོག་གསོད་བྲས་
པ་རེད་”ཅེས་སྐྱེས་ཇེས། བྲུ་པ་བགྲེས་པོས་དག་ནས་“ཨོ་མ་ཁི་པ་དྲུ་ལྷོ།”ཞེས་ཡང་ཡང་བརྒྱས།
དེ་ནས་མཇལ་པས་དབུགས་རིང་ཞིག་འབྲེན་ནས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཅུང་
ཅམ་འགོར་ཇེས་ཁོས་པ་ལོ་ལ་གྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནས་སྐྱེ་བས་པའི་འབྲོག་པ་ལ་ཤར་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་
བྲུ་པ་བགྲེས་པོའི་རྣམ་ཚུལ་ཞིན་པ་ཤེས། དེ་དག་གི་ཁོད་ནས་མི་ཞིག་གི་ལག་བས་རལ་གྱིར་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

འཇུས་ཏེ། “གལ་ཏེ་ངས་མི་ངན་དེ་བཟུང་བྱུང་བྱུང་ན། དུམ་བུ་དུམ་བུར་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན་”ཞེས་
བཤད་པ་དང་། མི་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་བཀོད་གྲོང་བཞིན་འདུག རྒྱབས་
དེར། ལུས་ལ་གོས་ཚེན་གྱིན་པའི་རྒྱུ་དྲག་ཅིག་ཁོ་ཚོའི་གམ་དུ་སྤྲོབས་ཤིང་རྒྱུད་ཚད་དག་ཐོས་
པ་དང་། འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་དྲག་དེ་མཐོང་བ་དང་གུས་པའི་རྣམས་འཇུར་བསྟུན། རྒྱ་
དྲག་གིས། “ཅུང་མ་འགོར་བར་ལྷ་བས་དོན་དངོས་ཅི་ཡིན་གསུང་ངེས་ཏེ། དོད་གོང་ལྷ་འབེབས་
པའི་ཚོས་ཚོགས་བསྐྱེད་ནས་སྤྲོ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དགོང་མཁའ་གྱི་མི་ངན་བཙུག་རྒྱུ་ཡིན། གལ་ཏེ་
མི་ངན་དེ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཤེས་ན། དོན་གཞན་དག་ཀྱི་བསྐྱབ་སྤྲོ་མོ་ཞིག་ཡིན་”ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་སྲང་
ལམ་བརྒྱུད་ནས་སོང་། དེ་ནས་འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་གཞན་དག་གིས་བཤད་པའི་རྒྱུད་
ཚལ་དབྱུང་བསྐྱར་བྱེད་ཀྱིན་འདུག།

མཇལ་བ་དེ་སློན་ཚད་ལྷ་སར་ཡོང་བ་ན། ཚེས་མཐོ་བའི་རི་རྩེར་འཛོགས་ཕྱིད་བ་དང་། ཀྱག་
ཀྱིག་གི་ལམ་སྲན་བརྒྱུད་ནས་འགོ་བའི་དུས་སུ་འང་ཚོས་སློང་སྲུང་མ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་
མཚམས་ཚད་མཐོང་། རྒྱབས་འགར་རྩམ་པ་སྲར་བ་གང་ངམ། ཡང་ན་ཚུ་ཉུང་ཙམ། བྱ་བུ་
དོག་གཅིག་རང་གི་སྐྱའི་ཉལ་མ་རེ་འབྲུལ་བ་དང་། ཁོ་རང་གནས་མཚོག་ལྷ་སར་བཏེ་བྲག་ངང་
སྤོབས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་རེད། གང་རང་གིས་ཁོའི་ཚོར་བ་ཉམས་སུ་བཅུག་ནའང་། ཁོའི་
སེམས་སུ་གནས་མཚོག་ལྷ་ས་དྲན་ཚེ་ལུས་ཡོངས་ལ་སློབས་འཁྱུགས་རྒྱས། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟ་
བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་མཐོན་ཏུ་ལའི་སྤྲོ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཀྱི་མི་ངན་གྱིས་བཀོད་སྤོང་བྱེད།

བོད་ཀྱི་བཀའ་ཤག་སྤྲིད་གཞུང་གིས་དོན་རྒྱུན་དེ་ཤེས་མ་ཐག་པོ་བྱང་པོ་ཏུ་ལའི་ཁང་པ་ཞིག་
གི་ནང་དུ་ཚོགས་འདུ་བསྐྱེས། ཚོགས་མི་བཞེ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལས་གཅིག་ཀྱི་བཙུན་བ་དང་གཞན་
གསུམ་ཀྱི་གྲོང་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་བཀའ་སློན་རྒྱུན་པོ་འང་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་ཡོད་དེ། ཁོང་
ཀྱི་སློད་ཡོན་གཉེས་ལྷན་གྱི་རྒྱུན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་ཏུ་ལའི་སྤྲོ་མ་རྒྱ་སྤོང་བཅུག་ཅིག་པ་
ན་ར་སོན་པའི་བར་དུ་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྲིད་དབང་བཟུང་། ཁོང་གི་དབུ་སྐྱའི་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཉིག་དང་
གཡང་ཉིའི་རྩ་རྒྱུན་གྱིས་ཁོང་གི་ཐོབ་གོ་ས་མཚོན་བྱུང། དེ་ནས་བཀའ་ཤག་སྤྲིད་གཞུང་གི་
འོང་སྤྲིད་སློབ་ཚན་དགེ་རྒྱུན་འཕམ་པོས་། །དེ་གི་རྒྱུན་འཕམ་པོའི་དངོས་མིང་ལ་བསོད་ནམས་དབང་
རྒྱལ་ཞེས་ཟེར། །བཀའ་སློབ་རྒྱུན་པོ་དེ་ལ་འདྲི་ལྟར། “མང་ཚོགས་སྤྲོ་མོ་ནས་སུན་སྤྱང་རྒྱུས་ཏེ་
བཀའ་ལའང་མཉམ་འདོད་མེད། ཏུ་ལའི་སྤྲོ་མ་རྒྱ་སྤོང་བཅུག་ཅིག་པ་གནས་འདིར་ཐེབས་ནས་
བཟུང་། ཁོང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་སྲུང་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཀྱི་རྩེ་ཚོའི་འོས་འགན་ཡིན། ཁོང་ཉིད་དགོང་
ལོ་གཞོན་པའི་དུས་སུ། རྒྱུད་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་རྒྱུ་ཚབ་ཏུ་སྤྲིད་དབང་བཟུང་། བྱིས་སུ་ཏུ་
ལའི་སྤྲོ་མས་སྤྲིད་དབང་བཟུང་བས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་ཤག་གི་ཁོངས་མི་ཁྱེད་དང་ལྷ་བུར་

དོགས་པ་མི་སྤྲོད་པ་ལ་སྤྲོད། ཏཱ་ལའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་པ་སྐྱེ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་འདྲོད་དོན་
རྒྱུ་འདྲི་ལྟ་བུ་བྱུང་ལྟར་ཞེས་སྤྲོད་པ་རེད།

དགོ་རྒྱུ་འཕམ་པོ་ལ་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་མཚོ་མཐོ་བའི་གོ་གནས་ལྡན་ལ། ཁོ་རང་སྤོ་རིག་
ལྡན་ཞིང་གོ་ས་ཡང་མཐོ་བས་སྐྱེ་བྱེད་ལྡན་མས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་མི་གཞན་གྱི་གྲུ་ས་བཀྱར་ཚེན་པོ་ཐོབ་
བཞིན་ཡོད། ཁོའི་མཚོས་སྐྱེ་བུ་ལྡན་པའི་ལྲོན་གོས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོ་ལྷག་པོ་ཡིན་པ་དང་ཐོབ་གོས་
ཡོད་པ་མཚོན་བྱས། ཡིན་ནའང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་མ་ཐོབ་ན་མཚོན་སྟེན་བྲག་ས་རྒྱས་
རུང་དོན་སྤྲིད་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ།

བཀའ་ཤག་སྤྲིད་གཞུང་གིས་སུན་སྐྱེད་མེད་པར་དོན་རྒྱུ་དེ་ཡང་ཡང་གྲོང་བཞིན་འདུག ལྷ་
འགའ་སྤོན་ནི་ཏཱ་ལའི་སྐྱེ་བའི་འཕྲུང་ས་སྐྱེད་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཁོང་ཚང་ཁྲི་ལ་འཕྲོད་པའི་ཉིན་མོ་འདྲ་
ཡིན་ཏེ། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་གིས་ཚོས་སྤྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཚབ་བྱས། དེའི་སྤོན་གྱི་ཉིན་
མོར་ཁོང་ཚང་གིས་སེ་ར་དགོན་པ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་གྲུ་པ་ཡོངས་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་བ་རེད། ཡིན་
ནའང་དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར་ཞབས་ལུ་པས་ཁོང་ཚང་ག་ཟེམ་ཁང་ནང་དུ་སྐྱེ་གཤེགས་པ་མཐོང་།
མཇལ་པ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བའི་གསོལ་རྗེ་ནང་དུ་དུག་བྲང་བ་རྗེས་ཕྱོགས་ཕྱིན་པ་གདོན་མི་ཟ། ཕྱིས་
སྐྱེ་བུ་རྗེ་ཞིག་རང་གི་དགོན་པ་ནས་སྐྱེ་བུ་སྐྱེ་བ་ཕྱོགས་ཕྱིན་ཏེ་ཡོང་ནའང་དུས་འགོར་འགྲུངས་
བྱས་པས་ཁོ་ཡང་ཐབས་བྲང་སོང་། ད་ལྟ་དུས་མཚོན་ཚོས་ཚོགས་འགོ་བརྒྱུ་མས་པ་དང་གྲུ་པ་
ཚོས་ཚོས་འདོན་པའི་སྐྱེ་བུ་དང་རྗེ་རྒྱུད་པའི་སྐྱེ་བུ་འཕྲུང་དུ་ཕོ་བྲང་གི་ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་ལྷག་འདུག

བཀའ་ཤག་གི་ཁོངས་མི་སྤྲོད་སྤྲིད་འཛིན་མཁུན་དེའི་གཤེགས་ཞིག་གི་སྤྲིད་དུ་བཟུང་དེ་“རྒྱུ་སྤྲོད་
འཛིན་པར་དུ་སོག་པོའི་གྲུ་པ་དེ་བཙལ་དགོས་ལ། མདང་གྲུ་པ་དེས་དྲིན་ཚེན་སྐྱེ་བུ་དང་འཕྲུང་འདོད་
ཀྱི་རེ་བ་བཏོན་པས། ཕྱིས་སྐྱེ་བུ་མའི་ག་ཟེམ་ཁང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ལྷག་རིང་མ་འགོར་བར་སྐྱེ་
མའི་ག་ཟེམ་ཁང་ལས་ཕྱིར་ཡོང་བ་མི་གཞན་གྱིས་མཐོང་ལ། ཁོས་ནག་ཉེས་བཟོས་རྗེས་ཕྱོགས་
ཕྱིན་པས་གར་སོང་ཆམེད་དུ་གྱུར། ད་ལྟ་མི་རུ་དེ་གང་དུ་ཡོད་སྤྲིད་དམ”ཞེས་བརྗོད་པར་བཀའ་
ཤག་གི་ཁོངས་མི་གྲུ་པ་དེས་ཀྱང་། “རྒྱུ་སྤྲོད་དོན་གོ་རྒྱུ་ལས་ལྷ་འཕེབས་པའི་ཚོས་ཚོགས་
གྲ་སྐྱིག་བྱས་ཟིན་ཏེ། དུས་དེར་གནས་ཚུལ་དེ་རོས་ཤེས་སྤྲིད། སོག་པོའི་གྲུ་པ་དེ་མི་རུ་ཞིག་
ཡིན་པར་ངའ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ནའང་། ཁོ་རང་མི་གཞན་པས་གྲུ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྲིད་ཅེས་བཤད་
ཞོར་དུ་དགོ་རྒྱུ་འཕམ་པོ་ལ་བལྟས་ནས། “མི་ལ་ལས་ཀྱི་དུ་མིང་འགོད་བཞིན་འདུག”ཅེས་
བཤད། དགོ་རྒྱུ་འཕམ་པོས་དེ་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བུ་ནས་གདོང་མདོག་ཀྱང་འཕྲུང་ཏེ། “འདྲི་
ག་ལ་སྤྲིད། རས་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་དོན་དག་ཁྱེལ་མེད་སྐྱེ་བུ་དགོས་སམ”ཞེས་བཤད་ཞོར་དུ་མི་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གསུངས་པ།

གཞན་དག་ལ་བཏུས་ནས་རང་ཉིད་ལ་ཡིད་ཚེས་བྱས་ཚོག་པའི་རེ་བ་བསྟན། ཡིན་ནའང་མི་དེ་
ཚོ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་ནས་ཁང་པ་དེ་དང་བྲལ།

དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོ་ཉོན་ཐོར་ནས་ཅུང་ཙམ་བསྟན་ཇི་སེ། “རའི་ནག་ཉེས་བཟོ་མཁན་ཡིན་ནམ།
འདྲི་དངོས་གནས་འབྱུང་མི་སྲིད་དེ། ར་བྱ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་སྐྱུ་ཙམ་ཡང་མེད། ཡིན་ནའང་
གལ་ཉེ་ལྟ་བུས་ངའི་མིང་པོས་ཚེ་མཇུག་འབྲས་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ངམ་”ཞེས་བསམ་སྟོན་གཏོང་བཞིན་
འདུག ཁོས་མི་གཞན་པས་ཁོ་ལ་དོགས་པ་ཟ་བ་ཤེས་ཇི་སེ་རིག་པ་ཡང་བྱུང་འཕྲིབས་སུ་གྱུར་
ཉེ་ངེས་པར་དུ་བསམ་སྟོན་ན་མོ་ཞིག་གཏོང་དགོས་པར་སྟེ། རྩོམ་ཚད་ཀྱི་ལྟ་བུས་གྲང་ཉེས་མེད་
ལ་སྟེང་འདྲི་གསུངས་མུང་ནའང་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་དུང་རྩོངས་འཕྲོམས་ངང་ཡིད་ཚེས་བྱས་པ་
དང་། དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོས་ལྟ་བུ་དེ་ཚོར་སྟོན་གཏོང་རྒྱུ་ལེ་ནས་མེད་པ་ཤེས་ཇི་སེ་ལྟ་བུ་དག་ལ་སུན་
སྤང་ཚེད་པོ་ཞིག་སྟེ། དེ་ནས་ཁོས་གྲང་འདར་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་སེམས་སུ་གལ་ཉེ་ལྟ་བུས་ཁོ་
རང་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་པ་དང་ཁམས་པ་ཞིག་གིས་སྟོན་བྱས་དུ་ཁོ་རང་མ་བསམ་དན། ཐོག་མར་
ཁོ་རང་ལ་ཁྲིམས་གཙོད་བྲག་པོ་ཞིག་ཐེབས་ངེས་ལ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་རང་གསོན་པོར་གཡག་
ཀོ་ནད་དུ་བརྟུག་ནས་གཙོད་པོའི་ནད་དུ་འཕེན་སྲིད་དོ་སྟེ། དོན་དེ་དག་བྲན་ཚེ་ལོ་ལ་སྐྱེས་སྤང་
ཚེད་པོ་ཞིག་སྟེ། པ་དང་བསམ་སྟོན་ཡང་གཏོང་མི་མེད་པར་སྟོག་བྱེད་ལ་བྱེད་པར་བྲ་སྟོག་བྱས།
དེ་ནས་ཁོས་མཐོང་མོ་བརྟུངས་མ་ཐག་ཏུ་གཡོག་པོ་ཞིག་མགོ་སྐྱུར་སྐྱུར་བྱས་ནས་གྲུས་ལུས་ངང་
ཁོའི་མདུན་དུ་ཡོང་སྟེ། “བདག་པོ་ལགས། རྩེད་ལ་བཀའ་གསུང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་”ཞེས་དྲིས་པ་
ན། དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོས། “བདག་ལ་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། རྩེད་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་སྐྱུབ་དགོས་
ལ་གཉེར་བ་མཁའ་མཚོག་པོས་ཤོག་དང་མི་གཞན་པར་བྱ་བ་འདྲི་གཏན་ནས་ཤེས་སུ་འཇུག་མི་
རུང་” ཞེས་བཀའ་བབས་མ་ཐག་ཏུ་གཡོག་པོས། “ལགས་སོ། །” ཞེས་ལན་ལུས།

དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོའི་སེམས་སུ་དོན་རྒྱུན་འདི་ཐག་གཙོད་མ་བྱས་རྩོན་དུ་ངེས་པར་དུ་ལྟ་ས་
ནས་ཐར་ཐབས་བྱེད་པའི་འཚར་གཞི་འགོད་དགོས་པ་དང་། སྟོན་པའི་ཡོད་ཚད་སྤྱད་ནས་ངེས་
པར་དུ་རང་ཉིད་སྤྱང་དགོས་བསམ་བཞིན་པའི་རྣམས་སུ་གཉེར་བ་མཁའ་མཚོག་གིས་འཇུག་
ངང་སྟེབས་བྱུང་ལ། རོག་དོང་ནི་ཐབས་ཟད་ལུ་ལུག་པར་གྱུར་འདུག དེ་ནས་དགེ་རྒྱན་འཕམ་
པོས་ཁོ་ལ། “མཁའ་མཚོག་ མི་གཞན་པས་ངའི་ཐ་ཚོག་སྟོན་གིན་འདུག་སྟེ། རྒྱ་མཚན་ཁོ་ཚོས་
དུ་ལེ་སྐྱེ་མ་དགོང་མཁའ་ར་ཡིན་པར་དོགས་པ་ཟ་བཞིན་འདུག གལ་ཉེ་ཁོ་ཚོས་དེ་ལྟར་འདོད་
ཚེ་མཇུག་འབྲས་ལོ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་ཞིན་ཀྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར་”ཞེས་བཤད་པ་ལ། གཡོག་
པོས། “ཞེད་ཉིད་མེད་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། དེ་འདྲ་ཡིན་གལ་ལ་སྲིད་དེ། མི་རང་སུ་ཞིག་གིས་ཞེད་ལ་
བཀའ་ལོག་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། ཞེད་ཀྱིས་ངའི་ཤོད་དང་ངས་མི་དེ་གསོད་ངེས་ཡིན་”ཞེས་བཤད།

མཁའ་མཚོ་གཉི་དངོས་གནས་དཔལ་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང། གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཐོས་ཇེས་ཁོ་ཡང་ཅི་ཟུ་གཏོལ་མེད་དུ་སྐྱུར། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་དགེ་རྒྱུན་འཕམ་པོ་ལ་ཐོབ་ཐང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོས་གསལ་པོར་ཤེས་ཡོད་དེ། བཀའ་ཤག་གི་ཁོངས་མི་རྣམས་ནི་དོགས་གཞི་ཆེས་ཆེས་ཡིན་པའང་ཁོས་གསལ་པོར་ཤེས་ཡོད། དེ་ནས་ཁོས། “བདག་པོ་ལགས། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཅི་ཞིག་རྒྱུབ་དགོས་སམ། རྩེད་ཀྱིས་ལྷ་བ་དེ་རྒྱུ་བསྐྱུ་བ་མི་ཚོགས་གསལ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་དགེ་རྒྱུན་འཕམ་པོས། “དེ་ལྟར་བྱེད་ག་ལ་སྲིད་དེ། ལྷ་བ་དང་ཡེད་གཉིས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་དམ་པོ་ཞིག་མིན་པས་ཕན་ཐོགས་ཅི་ཡང་མེད་ལ། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་དུས་ཚོད་གཅིག་གི་ནང་དུ་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དང་ཁ་འབྲལ་བྱུབ་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་འགོད་དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ན་གཡོག་པོས་ཡང། “ང་ཚོ་གང་ལ་སོང་ནས་གཡལ་ཁྱུ་བཙུལ་ལས། བཙུལ་ནས་རྟེན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང། ང་ཚོས་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་འབྱེད་དགོས་སམ། ཡང་གང་སར་འབྲོའམ།”ཞེས་འདྲི་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་འདྲི་རྒྱབ་པས་དགེ་རྒྱུན་འཕམ་པོས་ལག་པ་གཡུགས་ནས་ཁོའི་འདྲི་མཚམས་བཙུག་དེ། “མི་སུ་ཞིག་ལ་འདང་ང་ཚོའི་འཆར་གཞི་ཤེས་སུ་འཇུག་མི་རུང་སྟེ། མིང་ལ་མཁའ་འགོ་ཞེས་པའི་ཚོང་པ་ཞིག་གིས་གཡལ་ཁྱུ་དེད་དེ་བལ་ཡུལ་ནས་འདྲིར་སྐྱེད་པས་པ་དང། གོ་ཐོས་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ཁ་ཤིང་མིང་བལ་ཡུལ་ལ་འབྱེད་པའི་གོ་རྒྱུ་བས་འཚོལ་བཞིན་ཡོད་ཟེར། རྩེད་ཀྱིས་ཆེས་ཡིད་ཆེས་འོས་པའི་གཡོག་པོ་ཞིག་བྱིད་སོང་སྟེ་ཚོང་པ་དེའི་གཡལ་གྲུ་ས་ཤོག་འབྲུག་ཡུལ་ནས་ཞོད་འཚོང་གལ་ཆེན་ཞིག་བརྒྱུག་ཆུ་ཡོད་པས་དུས་ཚོད་གཅིག་གི་ནང་ལྷ་ས་དང་ཁ་འབྲལ་དགོས་ཞེས་ཤོད་དང། རྩེལ་འཚུབ་ཆེ་བའི་ངང་ཚུལ་གཏུན་ནས་སྟོན་མི་རུང་ལ། ང་ཚོའི་འཆར་གཞི་དང་དམིགས་ཡུལ་ཡང་མིང་བྱིར་བརྒྱགས་མི་རུང་ངོ། །གལ་ཏེ་མིང་བརྒྱགས་ཆེ་སྟོག་ཡང་འཚོར་ངེས་ཡིན་”ཞེས་བཤད་པ་ན་མཁའ་མཚོ་གཉིས་བཀའ་དེར་མཉམ་ཇེས་མཚོགས་སྐྱུར་དང་ལས་དོན་བརྒྱབ་པར་ཕྱིན།

དགེ་རྒྱུན་འཕམ་པོ་པོ་ཏེ་ལ་ནས་བྱིར་སྐྱེད་པས་ཏེ་ཅང་མ་འགོར་བར། ཁོས་མི་མང་པོས་ཁོ་ལ་སྐྱེད་མིག་གིས་ལྷ་བ་དང་མི་དེ་ཚོ་ནི་སྟོན་པ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་ཁོའི་མཐའ་སྐྱོར་ལ་འོང་བཞིན་པ་མཐོང་ངོ། །དེ་ནས་ལྷ་བ་སྐོ་སྐྱེད་ཞིག་གིས་ལག་ཏུ་དབྱུག་པ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་རྒྱུར་ཡོད་སྟེ། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དགེ་རྒྱུན་འཕམ་པོ་ལ་སྐྱེད་སྐྱོབ་བྱེད་པ་དང། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མང་ཚོགས་ལ། “ཁྱི་དང་འདྲ་བ་ཞིང་ཚོ་མང་སོང་དང། རྒྱ་དོར་ལམ་བྱེས་ན་མི་ཚོགས་གསལ་”ཞེས་སྒྲིག་མོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དགེ་རྒྱུན་འཕམ་པོས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མིང་འབོད་ཀྱིན་པ་ཐོས་ནས་བག་འཕུམ་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷ་བ་སྐོ་སྐྱེད་དེས་རྩེལ་འཚུབ་ངང་ཁོ་ལ། “ལག་དམར་བཙུལ་ནས་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་སྐད་གསུངས་པ།

རྟེན་དམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་དགོ་རྒྱན་འཕམ་པོས། “ད་དུང་བཙུལ་ནས་མ་རྟེན། ཡིན་ནའང་སོག་
བོད་ཀྱི་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ང་ཚོས་སྡོ་མོ་ནས་ཤེས་ཡོད་”ཅེས་ལན་བཏབ།

དེ་ནས་ཁོ་རང་ཡུལ་ལ་སླེབས་དུས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཤིག་ཏུ་བྲེལ་འཕྲུབ་ཆེ་ལ། གཤམ་གྱི་རྣམས་
ཀྱིས། “ཁོང་སློབ་པ་ཡིན་ནམ། ཅི་ཞིག་ལ་ལོ་གསར་དུས་ཚེན་གྱི་ཉིན་བཟུང་བོད་སྐད་ནས་ཚོང་
ལ་འགོ་དགོས་སམ། མི་འགྲུག་ལོར་མ་སླེབས་སྐོར་དུ་ཕྱི་རུ་ཚོང་རྒྱག་ཏུ་འགོ་བཙེ་བཀྲ་མི་ཤིས་
པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྲིད་ཀྱང་ཤེས་མོད། གལ་ཏེ་ཚོང་ཁོ་ནའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ན་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་བཟུང་ཆས་དེ
འདྲའི་མང་བོ་ཞིག་འཁྲེལ་དགོས་སམ”ཞེས་གཏམ་གླིང་སྒྲ་ཚོགས་བྱེད་ཀྱིན་འདུག ཡིན་ནའང་
གཤམ་གྱི་ཚོའི་འོས་འགན་ནི་བཀའ་བརྒྱུ་དང་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བཀའ་ལྟར་ལས་
དོན་སྒྲུབ་ཀྱིན་འདུག དགོ་རྒྱན་འཕམ་པོའི་ཚུང་མ་སློབ་ཁོ་རང་གི་དམ་པ་དང་། ཁོ་མོའི་མིང་ལ་
སློབ་མ་ཞེས་ཟེང་བ་དེ། མཉམ་མཚོག་གིས་གནས་རྒྱལ་དོན་ཁོ་རང་མ་བཤད་ནའང་དོན་དག་
ལེགས་པོ་ཞིག་མིན་པ་ཁོ་མོས་སྡོ་མོ་ནས་ཤེས་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་ཁོ་མོས་གནས་རྒྱལ་ཡོད་ཚད་ཤེས་
རྟེན་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་རུ་སྐྱེད།

ཁོ་མོས་རང་གི་སྐྱེས་པ་ལ། “དེ་ནི་ཅི་ཞིག་བྱུང་མ”ཞེས་དྲིས་པ་ན་དགོ་རྒྱན་འཕམ་པོས་རང་
གི་ཚུང་མའི་གདོང་ལ་བལྟས་པ་དང་སེམས་སྒྲུ། ཁོ་མོ་ནི་ལྷ་ས་གོང་ཁྲེར་དུ་ཚེས་མཇེས་པའི་བྱང་
མེད་ཡིན་ལ། ཚུང་དུས་ནས་ཁྲིམ་ཚང་ལྷུག་པོ་ཞིག་ཏུ་ནོར་སོན་པས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅི་ཡང་བྱུངས་མ་
ལྟར་སྟེ། ཤེས་རིག་ལྡན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས་དངོས་གནས་མཛངས་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ། འོན་
ཀྱང་ད་ལྟ་ཁོས་ཅི་ལྟར་རང་གི་ཚུང་མ་ཁྲིད་ནས་གྲང་རང་ལྡན་པའི་རྩ་ཐང་བརྒྱལ་ལས། ཅི་ལྟར་
རི་མཐོན་པོ་རྣམས་འཛོག་གས། ཡིན་ནའང་ཁོ་ཚོ་སྐོག་བྱོལ་བྱེད་པ་ལས་ཐབས་གཞན་ཅི་ཡང་
མེད་པར་སྒྲུམ།

དེ་ནས་དགོ་རྒྱན་འཕམ་པོས་རང་གི་ཚུང་མར། “ང་ཚོ་སྐོག་བྱོལ་བྱེད་མི་དགོས་ཀྱང་སྟེ། ཡིན་
ནའང་ང་ཚོས་དེས་པར་དུ་གྲ་སྐྱིག་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་རང་མཉམ་མཚོག་དང་
མཉམ་དུ་ལྷ་སའི་གཙུང་པོ་བརྒྱུད་ནས་ལུབ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིས་དང་། དེ་ནས་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིས་
ལ་ནས་མ་ལངས་སྐོར་དུ་འོང་ལྷ་ས་དང་ཁ་འབྲེལ་དགོས། དུས་འགྲུངས་ཡུང་ཙམ་ཡང་བྱེད་མི་
རུང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དག་ཚོ་དག་སོན་པའི་རེ་བ་ཡོད། དོན་དག་ཚབས་ཚེན་མིན་ཚོང་སའི་གཤམ་
པོ་མངགས་ནས་འོང་ཚོ་ཕྱིར་འབོད་ངེས་ལ། ཚབས་ཚེན་ཡིན་ཚོང་ཡང་ཡུན་རིང་མི་འགོར་བར་
འོང་ཚོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངེས་ཡིན་”ཞེས་བཤད་པ་ལ། སློབ་མས། “དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འོང་རང་མི་
འགོའམ”ཞེས་དྲིས་པ་ལ་དགོ་རྒྱན་འཕམ་པོས། “ང་ད་དུང་འགོ་མི་རུང་སྟེ། དོད་གོང་ལྷ་བས་ལྷ་
འབེབས་པའི་ཚོས་ཚོགས་མ་ཚོགས་སྐོར་ལ་བཀའ་ཤག་ཚོར་དུང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཡོད། གལ་

ཉེ་དུང་ཚོགས་འདུ་དེར་མ་ཞུགས་ན་ཁོ་ཚོས་དོན་དག་དེ་དཔེ་བར་བསྐྱབས་པར་ཐག་གཅོད་པེས་
ཡིན་ཏེ། ཡང་མི་མངགས་ནས་རྒྱུ་བཞེད་འཛིན་བྱེད་པར་འགྱུར། ད་ལྟ་དེས་པར་དུ་དུས་ཚོད་
བེད་སྤྱད་ནས་ཚོང་ཚོགས་བསྐྱེད་གོས་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ཚེ་དག་ཚོར་བདེ་བླག་དང་འབྲོ་བྱུང་།”ཅེས་
སྒྲུབ་པ་ན། རྒྱལ་མས་ཡང་། “ཁྱེད་རང་གྱི་རྩོམ་སྐུ་ལ་འཕྲིན་ན་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནམ་”
ཞེས་དྲིས་པར། དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོས་ཡང་། “ངས་ཅི་ཞིག་བདེ་མས་ཀྱང་ཉེན་ཁ་ཡོད་དེ། ངའི་རེ་
བཞི་ལྟ་བུ་བས་སོག་པོ་ལྟ་བུ་དེ་འཛིན་པོ་ན་འདོད་པ་དེ་ཡིན་”ཞེས་ལན་འདེབས་ཞེས་དུ་གཡོག་
པོ་རྒྱུ་མས་ལ་བལྟས་པ་དང་སྒྲོལ་མས་ཡང་བསྐྱུར། “དེ་དུས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དམ། ངས་དེས་པར་དུ་
རང་གི་ཁྱིམ་ཆས་དག་བསྐྱུར་དགོས་སམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ལ། དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོས། “དེ་དུས་
ལ་སེམས་བྱུང་བེད་མི་དགོས་ཏེ། ངས་གསེར་དེ་དུས་ཡོད་ཚད་ལྡོག་འཕྲིན་ལྟར་མའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་
ནས་གཡག་གི་སྤྱི་དུ་བཀའ་ཡོད་ལ་དེ་དག་སྤྱི་ལོ་ནས་སོང་བེད། ཁོ་ཚོས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བར་ཀྱང་
གི་ཕྱི་ནས་སྤྱི་དུ་ཤེས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་རེན་པོ་ཆེད་ག་འཕྲིན་དགོས་པར་མ་བྱེད། དེས་
པར་དུ་སྤོང་ཆས་བརྗེ་དགོས་ཏེ་མི་གཞན་པར་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་གི་སྤྱི་ལོ་དེ་ཅིག་ཡིན་པ་གཏན་
ནས་ཤེས་སུ་འཕྲུག་མི་རུང་། གཞུགས་བྱས་ཚེ་རྗེས་ཁྱེད་མཁའ་མཚོ་ག་དང་མཉམ་དུ་སོང་དང་།
དང་རང་དེས་པར་དུ་བཀའ་ཤག་གི་ཚོགས་འདུ་ལ་ཞུགས་དགོས་”ཞེས་བཤད།

བཀའ་ཤག་གིས་ཚོགས་འདུ་བསྐྱུས་ནས་ཡུན་རིང་འགོར་ན་འདྲ་བུ་བུ་ཡང་ཐག་གིས་མ་ཚོད་
པ་དང་། སོག་པོ་ལྟ་བུ་དེ་སྤྱི་ལོ་ནས་བྱིན་པ་དང་ཁོངས་སྤྱི་གཞན་ཅི་ཡང་བཅའ་མ་རྙེད་
པས་ད་ལྟ་ཆེས་ཡིད་ཆེས་འོས་པ་ནི་ལྟ་བུ་ལོ་ན་ཡིན་ཞོ། །མཚན་མོར་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་བཀའ་ཤག་གི་
ཁོངས་མི་རྒྱུ་མས་ཀྱང་ཚོགས་འདུ་བསྐྱུས་འཁའ་བུ་དེ་ནས་སོ་བུ་བློ་གྲོགས་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་དུ་
བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ནས་རྒྱལ་འཕམ་པོས་འཕྲིན་བྱེད་དགོས་སོ། །

དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོས་ལྟ་བུ་བའི་བཞུགས་ཁྲི་ལ་བལྟས་ནས་བསྐྱེད་འདུག་ བཞུགས་ཁྲི་དེའི་
སྤྱི་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ནི་སྤྱི་དུ་དགོན་པའི་དགོན་གཅོད་སྤྱི་དུ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ནི་ལྟ་སའི་
གཞུང་བྱོགས་ཀྱི་མི་ཞིག་ཡིན་ལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཞོ། །བཞུགས་ཁྲིའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཚོས་
ལུགས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔོན་པོ་གཉིས་བཞག་ཡོད་པ་དང་། གཅེས་ནི་རྗེ་ལས་བཞོས་པའི་ཀོང་
རུས་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་རྒྱུ་མས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་མཁའ་མཚོ་ཞིག་ཡིན་
ཏེ། མཁའ་མཚོ་དེ་དེས་ཀྱིས་བཞོས་པའི་ཨ་ལོ་དེ་གི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་དཔོན་པོ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་དེ།
དེའི་སྤྱི་དུ་མིག་གསུམ་བཅོས་མཚན་ཡོད་པ་དེས་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་མཁའ་མཚོ་གྱི་མི་རྒྱུ་མས་ལ་ལྟ་བུ་
དང་མཚུངས་སོ། །ལྟ་བུ་སྤྱི་དུ་བཞོས་པོས་ཅུ་ཆེན་ཞིག་གྱོན་ཡོད་དེ་ལག་པ་གཡས་པར་དེ་དུས་ཀྱི་
ཨ་ལོ་དེ་ཅུ་ཆུང་ཞིག་བསྐྱེད་ཡོད་ལ། ལག་པ་གཡོན་པར་གདོན་འདྲེ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རས་དཔེར་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

བོ་ཞིག་དགིས་ཡོད། ཁོའི་ཤྲོན་ཚས་གིན་ཏུ་རིང་བས་ལྷ་མ་ཡང་བཀའ་འདུག། མགོ་ལ་གསེར་
དངུལ་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ལྷ་མོ་ཞིག་ཡོད་པའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཀའ་རུས་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཚས་
ཁེངས་འདུག། ལྷ་བས་རྒྱུ་པ་གཉིས་བརྒྱའི་པ་དང་དབྱུགས་འབྱིན་པའའ་གིན་ཏུ་དཔལ་གྱ།
བོ་ཞིག་གིས་འལ་ཏུ་སྒྲིམ་ཐོར་བཟུང་སྟེ་མཚོད་སྒྲིམ་གྱི་མདུན་དུ་བསྐྱད་ཡོད་པ་དང་། སྒྲིམ་ཐོར་
ནང་དུ་ལྷག་པའི་ཡལ་ག་འབར་བཞིན་ཡོད་དེ། ལྷ་བ་དེས་སུ་མཐུད་དུ་དེ་གཡོ་བར་བཅུག་ནས་
དྲི་ཞེས་ལྷ་བའི་མདུན་དུ་བསྐྱུལ། ཡང་ལྷ་བ་དེའི་རྒྱབ་ལོགས་སུ་ན་བཟུང་ཤྲོན་པའི་ལྷ་བ་འགའ་
ཡངས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་ཚོའི་ཚོས་འདོན་པའི་སྐྱེ་ལོ་རྒྱབས་འགར་མཐོ་ཞིང་སྐབས་
འགར་དམའ་བའོ། །

སྐྱུལ་སྐྱེ་ཞིག་མཚོད་ཁྲིའི་མདུན་དུ་བསྐྱད་ནས་གཡོན་ལག་གིས་དྲིལ་བུ་དུགས་པ་དང་གཡམས་
ལག་ཏུ་དོ་རྗེ་ཞིག་བཟུང་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་བཞིན་ཡོད། ཁོས་ཚོས་སྦྱོང་མཁན་གྱི་ལྷ་
མགོན་པོ་ལྷག་དུག་ནས་མཁའི་བཞུགས་ཁྲི་ལས་བབས་ཏེ་མཚོད་ཁྲི་སྟེང་གི་མཚོད་རྩམ་ལོངས་
སུ་སྦྱོང་བ་དང་། ཡང་ལྷ་བའི་སྟེང་དུ་ཞུགས་བྱུབ་པའི་ཚེད་དུ། “ཀུན་དབང་གི་བོ་རྒྱུར་ལགས།
ཀུན་དབང་གི་དོ་རྗེ་ལགས། ལྷ་བ་དུ་མེབས་ནས་ཁྱེད་ཅག་ལ་ཐུལ་བའི་ག་དང་ཁྲག་སྦྱོང་དང་མཁའ་
རྩེ་དང་ཚང་། ཞོ་དང་འོ་མ་སོགས་བཞེས་སུ་གསོལ། ཚེས་གལ་ཆེ་བ་ནི་དེ་ཚོའི་དྲིན་ཚེན་ཏུ་ལེ་སྐྱེ་
མ་ཁོང་ཉིད་སུ་ཞིག་གིས་བཀོངས་པ་གསུང་བར་མཛོད་”ཅེས་བོས་པ་ན། དག་ཀྱང་འཕམ་པོ་
དབྱུགས་ཚད་བོ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་སྟོབས་ལུགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གྱུར། ལྷ་བ་ཚོའི་ཚོས་འདོན་
པའི་སྐྱེ་དེས་ལྷ་བ་ལ་ལུགས་རྒྱུན་ཚེན་པོ་ཐེབས་ཏེ། ཁོས་འདོད་རྩམ་གྱིས་སྒྲིམ་གྱི་དྲི་ཞེས་རྩུབ་པ་
དང་མགོ་པོ་གཡུགས་རྩུལ་ཡང་མེ་མཉེགས་སུ་བཏང་། མཚོད་ཁྲི་སྟེང་གི་སྦྱོན་མེ་ནི་ལྷག་པའི་དུ་
སྦྱིན་ནང་དུ་འོད་ཚོར་ཚོར་བྱེད་གྱིན་ཡོད་ལ། ལྷ་བ་ཚོའི་གྲིབ་གཟུགས་ནི་མཚོད་ཁྲིའི་མདུན་དུ་
ཤར་ཡོད་པ་དང་རབ་རིབ་གྱི་མེ་འོད་འོག་ཏུ་དངོས་གནས་འཛིགས་སྐྱང་སྦྱོང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དག་ཀྱང་འཕམ་པོས། “མཚོམས་ཞོག་”ཅེས་འུར་སྒྲོག་བསམས་ན་ཡང་གཉིད་དུ་ཡུར་འདོད་
པའི་སྟོབས་ལུགས་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དབང་གིས་ཐོས་ནི་ལྷ་བ་དེར་མི་བལྟ་ག་མེད་བྱུང་། ད་ལྷ་རྩ་
རྩུང་ཚོད་རྗེ་དྲག་ནས་རྗེ་དྲག་ཏུ་གྱུར་ལ་ཚོས་འདོན་ཚོད་ཀྱང་རྗེ་མཉེགས་ནས་རྗེ་མཉེགས་སུ་
གྱུར། ལྷ་བས་བྱང་འདར་ཞིག་བརྒྱབ་པ་དང་གདོད་མདོག་ཀྱང་ཡ་མཚན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ཁོས་
སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱིས་ཁ་ཤར་སོ་འདེབས་པ་དང་ལག་བ་གཉིས་ཡང་བཀའ་གསུངས་པར་བལྟས་ཆོ་ངན་
པའི་སྟོབས་ལུགས་འགོག་བཞིན་བར་མཚུངས། དེ་ནས་ཚོས་འདོན་པའི་སྐྱེ་དང་བསྐྱུན་ལྷ་བའི་
དབྱུགས་གྱི་འབྱིན་རྩུབ་ཀྱང་རྗེ་དྲག་ཏུ་གྱུར་ལ། གདོད་གི་རྩུལ་རྩུལ་ཚེད་འབབ་པ་བཞིན་ཡིན་
ནོ། ། རྒྱབས་དེར་ལྷ་བའི་གདོད་ལ་སྐྱུག་སྐྱང་ཚེན་པོའི་འཇུར་ལྷོག་ཅིག་བྱུང་ཞིང་དེ་ནི་ཚོས་སྦྱོང་

གི་གདོང་མ་ཡིན་ཏེ་བོ་རྒྱ་གཞི་གདོང་དུ་གྱུར། སར་བལྟས་ཚོད་ཀྱིས་ཁོའི་མགོ་ནི་སྐྱངས་ཤིང་གདོང་
མངོག་གྲང་དམར་པོར་གྱུར་པ་དང་། ཁ་ནས་ལྷ་བ་བལྟར་བཞིན་སྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་འགྲུབ་
ཞིག་ཤར་འདུག ད་ལྟ་ཁོའི་ལུས་ལ་དངོས་གནས་གདོན་འདྲེ་ལྷགས་ཡོད་ལ་ཁོས་ཀི་སྐྱ་སྐྱོག་
བཞིན་བལྟགས་ཁྱི་སྡེ་ནས་མར་མཚོངས་ཏེ་བྲོ་ལ་མཚན་ཅན་ཞིག་འབྲེལ་གྱིན་འདུག ཁོའི་ལག་
ཏུ་རལ་གྱི་ཞིག་བརྒྱུད་ཡོད་ལ་དེ་མར་བཀྱག་པས་མཚུབ་མོའི་བར་ནས་ཁྲག་བལྟར་བཞིན་འདུག
དེར་བལྟགས་ལྟན་རྒྱས་ཉ་ལས་ནས། “བོ་རྒྱ་སྐྱེ་བས་པ་མེད་”ཅེས་ཟེར་བཞིན་འདུག།

དེ་ནས་ལྷ་བས་ཚོས་འདོན་མཚོམས་བཞག་ནས་མཚོད་ཤ་ཟོས་ཤིང་ན་རྒྱད་རྒྱུག་བཞིན་ཀོང་
རུས་ནང་གི་ཚང་འབྲུང་བ་མེད། བོ་རྒྱ་རལ་གྲུས་བཀྱར་བྱེད་ཚེད་སྐྱེལ་སྐྱེ་དེས་གྲུས་གྲུས་ལུས་ལུས་
ངང་ལྷ་བའི་མདུན་དུ་སོང་ནས་ཁ་བཏགས་ཞིག་ཁོའི་སྐྱེ་ལ་བཞག།

དག་ཀའ་འཕམ་པོ་སྐྱག་ནས་རྒྱལ་རྒྱུ་བལྟར་བ་དང་སྦྱིང་རྒྱུད་ལྟོད་ལ་འཚོངས་ནང་། ལྷ་བས་
ཁོའི་ཚུལ་ལྡན་ལ་བདེན་དཔང་བྱེད་པ་ནི་ཁོའི་མེ་བ་ཉག་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཁོས་སྐྱོགས་
བཞིན་བལྟས་ནས་ཐར་ལམ་ཞིག་འཚོལ་བཞིན་ཡོད་དེ། མི་ཚང་མས་དདུང་ལྷ་བར་བལྟས་ནས་
བསྐྱད་འདུག དེ་ནས་དག་ཀའ་འཕམ་པོ་མཁྱོགས་སྐྱར་ངང་སྐོ་འགམ་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་བྱ་བའི་
འཕེལ་མེས་ལ་བརྟུག་ནས་ཡུང་ཙམ་བསྐྱད།

ལྷ་བ་དེ་ནི་དབུགས་ཚད་པ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་རྒྱད་རབ་སྐྱོག་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། སྐྱལ་སྐྱེ་དེས་
ཁོ་ལ། “ཁྱེད་རང་འདི་དག་ལ་ཡིད་ཚིམ་མམ། ཁྱེད་རང་མཚོད་རྫས་འདི་དག་ལ་ཡིད་ཚིམ་མམ།
ལྷ་ཡུལ་ནས་བདེ་སྐྱག་ངང་ཕེབས་པ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན། ལྷ་བ་དེས་ཡིག་ཅིག་གིས་ལྷ་
བས་བཤད་པའི་རྒྱད་ཚུམས་གཅིག་གྲངས་ལུས་པར་ཡི་གེར་བཀོད་པ་དང་། ལན་མང་ཆེ་ཤོས་
ནི་དངོས་གནས་གོ་དགའ་ནའང་ཁོས་ཡོད་ཚད་ཡི་གེར་བཀོད་པ་མེད། མཚུག་མཐར་ཁོ་ཚོས་ཆེས་
གལ་ཆེ་བའི་དོན་དེ་ལྷ་བར་དྲིས་ཏེ་ན་མེ། “ཏཱ་ལེ་སླ་མ་དྲིན་ཆེན་ཆོད་ཅིའི་བྱིར་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་
པ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན། ལྷ་བས་འཛིགས་སྐྱག་ཆེན་པོའི་མིག་གིས་ཁང་པའི་སྐྱོགས་ཡོངས་
ལ་བལྟས། དག་ཀའ་འཕམ་པོ་ལ་ལྷ་བས་ཁོ་རང་ལ་ལྷ་བཞིན་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་
ནས་ལྷ་བས་ཡང་བརྒྱུར་ཁ་བཏུམས་ནས་རྒྱད་ཚུལ་ལྷེ་བཅིག་སྐྱེ་བཞིན་འདུག ལྷ་བ་སྐྱེ་ཁོའི་རྒྱད་
ཚོན་དོན་སྦྱིང་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། “གསེར་གྱི་ཕོར་བ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་། གདོན་འདྲེ་ཞིག་གིས་
ཕོར་བའི་པ་ནས་བྲོ་འབྲེལ་གྱིན་འདུག”ཅེས་བཤད་མ་ཐག་ཏུ་མི་ཞིག་ན་མེ། “དེའི་དུག་བཏབ་
ཡོད་པའི་ཕོར་བ་དེ་མེད་”ཅེས་རྒྱད་རྒྱུད་རུས་བཤད་གྱིན་འདུག དེ་ནས་ལྷ་བས་སོག་པོའི་གྲུ་བ་
དེའི་གཟུགས་བརྟན་བརྗོད་དེ། “ལྷ་མོ་ཅེ་མིང་ཅན་ཞིག་གྱོན་པ་དང་། རྒྱབ་ཏུ་ལུ་བ་རྒྱེད་རུལ་
ཅན་ཞིག་གྱོན་ཡོད་པའི་སོག་པོའི་གྲུ་བ་ཞིག་གིས་ཏཱ་ལེ་སླ་མར་ཕོར་བ་ཞིག་བྲངས་པ་དང་”ཞེས་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གསུངས་པ།

བཤད་པ་དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོས་ཐོས་རྗེས་ཁོའི་སེམས་ལྷོད་ལ་བབས། ཡིན་ནའང་ཅང་མ་འགོར་བར་ལྷ་བས། “ངས་དྲུའི་སྤྱི་མའི་མཐའ་ལ་ཁོར་དུ་གསེར་དུལ་བཅུག་ཡོད་པའི་ཁྱེད་མ་ཞིག་མཐོང་ལ། ལག་པ་ཞིག་གིས་དེ་ལས་དུལ་ཉུང་ཙམ་སྤངས་ནས་སོག་པོའི་གྲུ་པ་དེ་ལ་སྤྲད་པ་དང་། ཉུང་ཙམ་སྤྲུགས་དང་། ངས་མི་དེའི་དོག་དོང་མཐོང་བྱུང་སོང་”ཞེས་བརྗོད་མ་ཐག་ཏུ་དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོ་དཔྱད་མཁུ་ཆད་པ་དང་མཚུངས་པར་རྒྱུ་པ་གཉིས་སྟེ་མོ་ནས་འདར་བཞེན་ཡོད་དེ། ཁོས་ལྷ་བས་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་བཞེན་སྤྲུ་བ་ཤེས་ཚེ་སྤྱི་རོལ་དུ་བྲོས་ནས་བྱ་འཇུག་བ་ལྷ་ར་ཐོག་ཁང་ནས་མར་བབས་པ་རེད།

དེ་ནས་དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོ་ཁང་པ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཇུག་ནས་རང་གི་ཕྱོད་ཤོས་ལྷུང་དེ་མཇུག་པ་དབུལ་པོའི་ལྷ་བ་ཞིག་ལ་བརྗེས་པ་དང་། ཁོ་ཡང་བསྐྱར་འབྲོ་རྒྱབས་ལོ་བྱང་ནང་དུ། “དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོ་རེད། ཁོ་སྤྱིར་དུ་ལུངས་ཤིག་”ཅེས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཞེན་པ་ཐོས་རྗེས། དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོ་སྤྱོད་པ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་ཁང་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་འབྲོ་འདོད་རུང་ཁོའི་མདུན་དུ་ཞེ་སྤང་གིས་ཁང་པའི་མང་ཚོགས་རུབ་འདུག་ལོ། ཁོ་ཞི་ངེས་པར་དུ་སྤྱིར་རྗེ་དགོས་པའི་མཇུག་པ་དབུལ་པོ་ཞིག་དང་མཚུངས་དགོས་ལ་མི་གཞན་པས་ཁོ་རང་ལོ་ཟེར་བྱེད་པར་སེམས་ཁྲུལ་བྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱུ་དེ་སྤྲུག་གིས་རྟོགས་སམ། ཁོ་རང་ལོ་བྱང་དང་ཁ་བྲལ་བ་ནས་དལའི་བར་དུ་ལལ་ཆེར་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཞིག་འགོར་བ་འདྲ་སྟེ། དོན་དངོས་སུ་མིག་ལྡེབ་དབང་ཙམ་ལས་འགོར་མེད་པ་རེད། མཇུག་མཐའ་ཁོ་རང་ལོ་བྱང་ནས་ཐར་ཉེ་མཁའ་འགྲུང་གི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱགས་པ་དང་། ཁོའི་མིང་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ལ་ཁྱབ་འདུག་སྟེ་མི་ཚང་མས་ཁོས་སོག་པོའི་གྲུ་པ་དེ་སྤྲུག་ནས་དྲུའི་སྤྱི་མ་བགྲོངས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱིན་འདུག། དེ་ནས་དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོའི་སེམས་སུ་སྤྲུང་དམག་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་བཙུལ་བཞེན་ཡུན་རིང་མི་འགོར་བར་ཁོའི་ཀྱོན་ཆས་བཙུལ་ནས་རྗེད་ཀྱང་མེད། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་དོགས་ཡོད་ཉེས་ཅན་བྲོས་ཕྱིན་པ་ཤེས་ཚེ་རང་གི་རྗེས་སུ་ར་མདར་ཡོང་ངེས་པས་ན་ངེས་པར་དུ་གང་སྐྱར་སྐྱར་ཀྱིས་འབྲོ་དགོས་བསམ་བཞེན་པའི་སྤྲང་ལ། མོ་སྤྱིར་དུ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ནས་མི་ཞིག་གིས་རྒྱལ་གསེང་མཐོན་པོས། “སློ་རྒྱོད་པས་དང་། མི་གཅིག་ཀྱང་ལོ་བྱང་འདི་ནས་ཕྱི་རུ་སོང་མི་ཚོག་”ཅེས་བཤད་ཀྱིན་པ་དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོས་ཐོས་རྗེས་ཁོ་རང་ཀྱིས་དྲུའི་གསེང་མཐོན་པོ་ལ་འགྲུགས་འགྲུལ་ལུ་ཡང་མེད་པར་མཁའ་འགྲུང་ཕྱི་རོལ་དུ་བྲོས་ནས། དེ་རུ་ཁོའི་བྲོས་བྱུང་གཡོག་པོ་སློལ་ཉི་ཡིས་རྟོག་ཉིས་བྱིད་ནས་སྟེ་མོ་ནས་ཁོ་ལ་བསྐྱུགས་འདུག་ཁོས་རང་གི་བདག་པོར། “སྤྱིར་དུ་རྟོག་ལ་ཞོན་དང་། སྤྱི་སྤྱི་དམག་མི་དེ་ཚོ་འདིར་ཡོང་བཞེན་པ་འདྲ་”ཞེས་བཤད་པ་ན། དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོ་སྤྱིར་དུ་རྟོག་ལ་ཞོན་ཏེ་ཤོག་ཉིས་བྲོས་པ་རེད། ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་དགོ་རྒྱལ་འཕམ་པོས་ཕྱིར་མིག་ཅིག་བཞུས་པ་ལ། རང་གི་ཀྱིམ་ཡོད་

སར་མི་ལབ་ར་བ་དང་མི་འོད་འོག་ཏུ་དམག་དང་རྟ་མང་པོ་ཞིག་རང་ཉིད་ཡོད་སར་ཡོང་བ་ཞིན་པ་
མཐོང་བས་ཁོས་སྒྲོལ་ཉི་ལ། “ཉེན་པ་ལས་ཐར་བའི་ཆེད་དུ་ངེས་པར་དུ་རྗེ་མཁྱེན་གསུ་གཏོང་
དགོས་”ཞེས་བཤད་དོ། །

ལེའུ་གཉིས་པ། བྱང་ཐང་གི་ལྷ་ཚོགས།

མདུན་ཕྱོགས་ནི་ལྷ་སའི་གཙང་པོའི་རྒྱལ་ཉིང་བྱང་ས་ཡིན་ལ། དེ་རུ་ཤིང་སྤོང་མང་པོ་ཞིག་གཙང་པོའི་འགྲམ་དུ་སྐྱེས་འདུག། གལ་ཏེ་དགོན་རྒྱན་འཕམ་པོ་དང་ཁོའི་གཡོག་པོ་གཉིས་རང་བྱུང་གི་འགོ་བས་སྤྱང་འཛིང་རགས་འདི་འི་ནང་དུ་སྤྲེའབས་ན་མུན་ནག་གི་ནང་དུ་ར་མདངས་ཡོང་མཁན་གྱི་མིག་ཟུང་ལས་ཐར་བྱུང་གྱུང་གི་དུང་གི་ད། དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་རྒྱལ་རྒྱུ་བས་པ་དང་དམག་མིའི་མིག་ཟུང་ལས་ཐར་ནས་ཕྱང་ཙམ་འགོར་ལ། དགོན་རྒྱན་འཕམ་པོས་རྟ་དམ་པོར་བརྩེང་ནས་ནགས་ཚལ་དུ་ཐིམ་པ་དང་། རྟ་མ་བསྐྱད་སྤོན་དུ་ཁོ་རང་སྤོང་རྒྱན་ཞིག་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཡིབ་སྟེ་ཞོན་མཁན་མེད་པའི་རྟ་དེ་སྤྱིར་ལམ་ནང་དུ་བཏང་། ཁོའི་གཡོག་པོས་རྟ་གཞན་ཞིག་ཐིམ་ནས་ནགས་ཚལ་དུ་སོང་སྟེ་སྐྱོ་ས་ས་ཞིག་བཙལ་བ་རེད། ལམ་ནང་དུ་བཏང་བའི་རྟ་དེ་རྒྱལ་ས་ནས་ཕྱང་ཙམ་མ་འགོར་བར་དམག་མི་ཚོས་དེ་མཐོང་བ་ན་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དགོན་རྒྱན་འཕམ་པོ་དང་གཡོག་པོ་གཉིས་ལྷ་མོ་ནས་རྟ་གཞན་པར་ཞོན་ཏེ་མཚོ་ཁ་བརྒྱུད་ནས་མདུན་དུ་སྐྱོད་བཞིན་འདུག། མི་གཉིས་རྟ་གཅིག་ལ་ཞོན་པས་རྟ་དེ་གི་ནང་ཐང་ཐང་པར་གྱུར་ནང་། དེ་དུང་སུ་མཐུན་དུ་སྐྱོད་བཞིན་ཡོད།

ལྷ་སའི་གཙང་པོ་ནི་རྒྱ་ར་བཞིན་བཞུར་ཅིང་། དགོ་ཆུན་འཕམ་པོ་དང་ཁོའི་གཡོག་པོ་གཉིས་མི་
གིན་ཏུ་ཉུང་ས་ཞིག་ནས་རྒྱུ་ར་བཞུར་ཏེ་སོང་ལ། ཡུན་རིང་མ་འགོ་ར་བར་ཁོ་གཉིས་ལྷ་སའི་རུབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལེ་འགའ་ཡི་བར་ཐག་ཡོད་པའི་ས་ཚའིག་ལ་སྤྱོད་བས་དུས་ཡང་གཙང་པོའི་ཕྱོགས་
གཞན་བརྒྱུད་ནས་སོང་ཞིང་གནས་དེ་དང་ཁ་བྲལ་བ་ཤེད། དེ་རུ་ལམ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་
ནི་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་གར་ལ་འགོ་ས་ཡིན་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ནི་གདང་ལ་རི་པོ་བསྐྱེགས་ནས་བྱང་ཐང་
གི་མཐོ་རྒྱུང་ལ་འགོ་ས་ཡིན་ལོ། །དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་དེ་བདམས་ཤིང་
ལམ་ཚེན་དེ་དང་བྲལ་ནས་ཡང་ལམ་ཐུན་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཞུགས། རྗེ་རྒྱའི་རྒྱུ་ར་བས་དྲག་ཏུ་གཡོ་
བཞིན་པའི་གོ་ག་རོང་དོག་མོ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་བས་དུས། ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱའི་ཐུང་མདའ་རྗེ་རྒྱུ་དུ་
བཏང་ནས་དལ་མོར་ལམ་ཐུན་དེ་བརྒྱུད་ནས་ཐུ་མཐུད་དུ་མདུན་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཕྱི་དྲོ་ཁོ་གཉིས་དག་གཞོན་རྒྱལ་ལེ་ལམ་ཐུན་དེ་དང་ཁ་བྲལ་བ་དང་ཁ་བ་སྐྱུག་པོ་
ཚགས་ཡོད་པའི་ལུང་མདོ་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་བས། དེར་ཁ་བ་བབས་བརྟེན་ཐུ་མཐུད་དུ་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་
མི་ཐུབ་པས་གཡོག་པོ་རྟ་ཐོག་ནས་བབས་ཏེ་རྒྱུ་ཐང་དུ་སོང་། དེ་ནས་ཁོ་ཚོ་རི་ལམ་བརྒྱུད་ནས་
རི་དེར་འཛོགས་སྐྱབས་རྒྱུ་འཚུབ་རྗེ་དྲག་ནས་རྗེ་དྲག་ཏུ་ལྷུ་ར་པ་དང་། ཉག་ཁར་སྤྱོད་བས་དུས་
རྒྱུ་འཚུབ་སྲར་ལས་ཀྱང་དྲག་པས་ཁོ་གཉིས་བྲག་ཅིག་གི་རྒྱབ་ཏུ་མི་འཇུག་ག་མེད་བྱུང་། གནས་
རྒྱལ་དེ་ལྷ་ལུང་ཚོད་ལ་སྤྱོད་བས་ནའང་། དགོ་ཆུན་འཕམ་པོས་ད་དུང་བྱང་ཐང་གི་ལྷ་རྒྱལ་ལ་རང་
གི་བསམ་རྒྱལ་སྟོན་པ་བརྗེད་མེད་དེ། གང་ལྟར་ད་ལྷ་ཁོ་རང་ནི་དེ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཉོབ་
འཇུག་བྱས་པ་ཤེད། ཁོ་རང་མར་བརྒྱུད་ནས་རྗེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་སྤངས་ཏེ་མི་ཚང་མའི་སྟོན་ལམ་གྱི་
རྒྱལ་དུ་བཞག་ཡོད་པའི་དོ་སྤྱོད་པས་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་ ཁོས་བྱང་ཐང་གི་ལྷ་རྒྱལ་ལ་ལམ་བར་དུ་
རང་ཉིད་སྐྱོབ་པ་དང་། དག་པོ་དག་ལས་པར་ལྷུ་ར་ཅིག་ཅིག་གསོལ་བ་འདེབས་བཞིན་ཡོད། དེ་
ནས་སྐོལ་ཉི་ཡིས་“བདག་པོ་ལགས། དོད་གོང་དེད་གཉིས་དེས་པར་དུ་ལྷ་ས་བསྐྱུང་དགོས་”ཞེས་
བཤད་པ་ན་དགོ་ཆུན་འཕམ་པོས་“ཁོ་ཚོས་བཤེར་འཚོལ་རུ་བག་ཅིག་མངགས་ནས་དེད་གཉིས་
བཅའ་དུ་ཡོང་ངེས། ཡིན་ནའང་གནམ་གཤིས་འདི་ལྷ་ལུང་འཇུག་དུ་དགོང་མོ་ཁོ་ཚོ་བྱང་ཐང་དུ་ཡོང་
མི་ཐུབ་ཀྱང་སྤྲིད་དེ། རྒྱན་པོ་དེད་གཉིས་ལྷ་ལུང་གཏོགས་འདྲེ་འདུག་ས་དང་འདྲ་བའི་འགྲོག་སྟོང་
འདིར་སུ་ཞིག་ཡོང་ངམ། ཁོ་ཚོ་དེད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། ལ་བས་
དེད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་རྗེས་འགོ་བཅའ་ལེས་ཡིན་”ཞེས་བཤད།

དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་འཁྲོལ་བའི་མཐོ་རྒྱུང་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་བས་ཤིང་། དབྱར་
དུས་སུ་དེ་རུ་རྒྱ་སྟོན་སྐྱེས་ཡོད་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མེ་ཉོག་སྐྱ་ཚོགས་ནི་ལམ་མེར་བཞད་ཡོད་
པ་དང་། འགྲོག་པ་ཚོས་རང་གི་ནོར་ལུག་དེད་ནས་རྒྱ་ཐང་དེར་སྤོབ་ངེས། རྒྱུང་གི་རར་རྒྱུད་ཀྱང་རྒྱ་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

ཐང་དུ་བྱུང་འདུག ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་དགུན་ཁ་སློབ་ས་པས་ཕྱོགས་བཞི་མཚོམས་བརྒྱུད་དུ་ཁ་བས་གཡོགས་འདུག་པ་དང་། འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུད་དམའ་བའི་རི་ལུང་དུ་གནས་སྐྱར་ནས་དགུན་སྐྱེལ་བ་རེད། གནས་དེ་རུ་མི་གཅིག་ཀྱང་མཐོང་དཀའ་བས་གཡོག་པོས། “བདག་པོ་ལགས། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་རང་ཉིད་གཞུང་མའི་བྲག་ཁུང་ཞིག་བཙུག་པུ་འདྲི། དགོང་མོ་དེ་རུ་འདུག་དགོས་ལ་དོད་གོང་རེད་གཉིས་རྒྱུད་ཐག་རིང་པོར་འགོ་མི་བྱུང་པས། རྒྱུད་རང་རྟ་ལ་ཞོན་དང་རྒྱུད་ཐང་དུ་འགོ་བར་བྱ། ལྷ་ཡིས་ང་ཚོར་མགོན་སྐྱབས་གནང་ངེས་ཡིན་” ཞེས་བཤད།

དེ་ནས་ཁོ་ཚོ་ལྟ་བུ་གི་ཁྲོད་དུ་སྐྱར་བཞུགས་མཁུན་དུ་བསྐྱོད་པ་དང་། མཐར་ལམ་སྐྱར་ལས་བཀལ་ཉེ་རྗེ་ལུང་ཞིག་ཏུ་སློབ་ས། དེ་རུ་དག་རྒྱུད་དང་ཁ་བ་འགོག་བྱུང་པས་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་མར་དེ་མི་ཡོང་ས་ཞིག་ཡིན་པར་སྟུང་མོད། འོན་ཀྱང་དེར་རྒྱུད་གི་སྐྱེ་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་ཐོས་མ་བྱུང་ལ་དགོ་རྒྱུན་འཕམ་པོས་རང་གི་གཡོག་པོར། “སློལ་ཉི། མ་སྐྱོན་དང་དོད་གོང་རེད་གཉིས་འདིར་ལུས་ངེས་” ཞེས་བཤད་དེ། ཁོ་རང་རྟ་ཐོག་ནས་མར་བབས་ཉེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུ་བ་སྐྱེད་གི་ཁ་བ་སྐྱུགས་པ་དང་། སློལ་ཉིས་ཀྱིས་མ་ཚེན་པོ་ཞིག་ལས་རྩ་སྐྱེ་སྐྱར་བ་གང་བྱེད་པས་ནས་མེར་སྐྱོན་པ་དང་། མེ་ལ་སྐྱུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ལུང་རྩ་མཐོང་བཏང་། མེ་མ་ཞི་སྐྱོན་དུ་ཁོས་རི་ལུང་གི་འགམ་ལ་བྲག་ཁུང་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་ཞིང་། རྒྱབས་དེར་དགོ་རྒྱུན་འཕམ་པོས་རྩེ་རྒྱ་རྒྱུ་ནས་ལུག་པའི་ཡལ་ག་ཞིག་བྲངས་ཉེ་དུས་བྱུང་བཅད་པ་དང་། མི་མི་ཞི་བའི་ཚེད་དུ་དུམ་ལུ་གཅིག་བྲངས་ནས་མེར་སྐྱོན། མེ་འོད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ཨོང་བ་མང་པོ་ཞིག་རྟེན་དེ། དེའི་འགམ་དུ་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ལུང་རི་དྲོར་བཏང་། ཚོར་བ་དེ་ཅི་དངོས་གནས་བདེ་སྐྱིད་ལུན་པ་ཞིག་ཡིན།

སློལ་ཉིས་ཀྱིས་མ་ཞིག་ལས་རྩ་རྩེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་བྲངས་ནས་གཤོལ་རྩ་བསྐྱོལ་བ་དང་། ཡང་རྩམ་པ་བྲངས་ནས་འོ་རྩ་དང་མཉམ་དུ་བརྩིས་ནས་ཐོས། དེ་ནས་དགོ་རྒྱུན་འཕམ་པོས། “གི་རྒྱ་མེད་པའི་ལྷ་བ་དེ། ཁོའི་རྩུབ་སྐྱེ་བའི་ལྷ་དེ་ཁ་བ་ནས་རུལ་བར་སྐྱོན་” ཞེས་ལྷ་བ་རང་མོད་མོ་བཏང་། དེ་ནས་གཡོག་པོས། “བདག་པོ་ལགས། ང་ཚོ་གང་སར་འགོ་འཇུག་” ཞེས་འདྲི་ཞོར་དུ་ཨོང་ལེབ་འགའ་མེ་ནང་དུ་འཕངས། ཡང་པོས། “གཉེར་བ་མཁའ་མཚོག་གང་སར་སྐྱར་ནས། གཡལ་ལུ་དང་བདག་པོ་སློལ་མ་གང་སར་ཡོད་དམ། ཁོ་ཚོ་ལྷ་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲུག་ལུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་” ཞེས་དྲིས་པ་ལ། དགོ་རྒྱུན་འཕམ་པོས། “རེད་ལགས། ཡིན་ནའང་དེ་ནི་མགོ་སྐོར་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གི་ག་ཡིན་ཉེ། མཁའ་མཚོག་རུབ་ཕྱོགས་སུ་འགོ་ངེས་ལ། ཡང་རྒྱུད་གཙང་པོ་བརྒྱུད་དེ་བྱ་གིས་ལུག་པོ་རུ་སོང་ནས་མི་གིན་ཏུ་ཉེ་བའི་གནས་མཐའ་བྱེད་སའི་ལམ་སྐྱར་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་ངེས་ཡིན་” ཞེས་བཤད། དེ་ནས་སློལ་ཉིས་ཡང་བདག་པོར། “ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱས་ན་དག་ཚོད་ཁོ་ཚོ་རྟེན་བྱུང་བམ། ང་ཚོ་ཅི་ལྟར་ཐང་རྒྱུད་འདི་དང་ཁ་བ་འགོག་སམ།

ངས་ལོ་ཐོས་སུ་ས་འདིར་དགུན་ཁར་གདོན་འདྲེ་མང་པོ་ཡོད་ཟེར་”ཞེས་བཤད་པ་དང་བརྒྱན་ལོ་གཉིས་སྐྱེག་ནས་མེའི་ཉེས་རབ་ཅར་ཉེ་བསྟེན། དེ་ནས་དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོས་མེ་འོད་ལ་བལྟས་ཉེ། “ར་ཚོར་དད་དུང་འབྲོག་ཁྲིམ་ཞིག་བཅུལ་བའི་གོ་སྐྱབས་ལྡན་ཉེ། འབྲོག་པ་ལ་ལ་དགུན་ཉིལ་པོར་བྲག་ཁུང་ནང་དུ་སྟོང་པ་དང་། གལ་ཉེ་ར་ཚོས་ལམ་ཁྲིད་མ་ཐོབ་ཞིག་དང་གཡག་ཁུ་འགའ་རྙེད་ཐུབ་ན། ར་ཚོས་རང་གི་ས་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་འཚོ་བ་རོལ་བྱུབ། གལ་སྲིད་དེད་གལ་མ་རྙེད་ཚེ་དངོས་གནས་བརྗོད་དཀའ་ལ་ཐབས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དོ”ཞེས་བཤད་ཞོར་དུ་ཡང་གཡོག་པོར། “རྟ་ལ་སྐྱོག་རྒྱུབ་དང་། བྲག་ཁུང་ནང་དུ་མ་སོང་ན་རལ་གསོ་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་”ཞེས་སྒྲིས། ཞོགས་པའི་སྐྱེ་རིངས་ནི་འཆིལ་ཉེ་བའི་ལོ་གཉིས་ལྷ་སུར་མཚོན་ན་དངོས་གནས་འཕྲིན་བཟང་ཞིག་དང་འདྲ་སྟེ། ལྷ་མཚོན་ལོ་གཉིས་ནས་གང་པོར་གྲང་རང་ཁྲོད་དུ་ལུས་པ་རེད། དེ་ནས་དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོས་རང་གི་གཡོག་པོར། “སྐྱོལ་ཉི། རྟ་ལ་གཟམ་ཚས་ཅམ་སྟེར་རྒྱུ་ཡོད་དམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་གཡོག་པོས། “མང་པོ་མི་འདུག་སྟེ། བདག་པོ་ལགས། གལ་ཉེ་རེད་གཉིས་ཀྱིས་འབྲོག་ཁྲིམ་ཞིག་བཅུལ་ནས་མ་རྙེད་ན་བཟང་ཚས་ཅི་ཡང་མེད་ལ། གྲང་རང་ཆེ་བའི་གནས་གཤིས་འདི་ལྟ་སུའི་ནང་དུ་རྟ་ས་ཀྱང་ཡུན་རིང་མི་བཟོད་”ཅེས་བཤད་པ་ལ་དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོས་ཡང་། “རྟ་ས་མི་ཚད་རེད་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུན་རིང་མི་བཟོད་”ཅེས་ལན་བཏབ། དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོ་ལོ་གཉིས་བྱང་ཐང་ནས་ཐར་བྱུང་མིན་ལ་དོགས་པ་ཟ་བཞིན་འདུག།

དེ་ནས་ལོ་གཉིས་སུར་དུ་ལམ་ལ་ཆས་ནས་ཡང་བསྐྱར་ལམ་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་སུ་མཐུན་དུ་མ་དུན་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད། ཡིན་ནའང་ལོ་གཉིས་རྒྱན་པར་རྟ་ལས་བབས་ཉེ་རྒྱང་ཐང་དུ་འགོ་རེས་བྱས་ལ། རུབ་ཕྱོགས་ལ་བལྟས་ཚེ་མཐོང་བྱུབ་པ་ནི་སུ་མཐུན་ལ་བའི་ཐང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཉེ། སྟོང་ཁྲིམ་གྱི་གྲིབ་གཟུགས་ཅོས་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་། ཡིན་ནའང་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་ལོ་གཉིས་ཀྱིས་ཞོགས་པའི་ཉི་འོད་འོག་ཏུ་རྒྱང་རིང་ན་དུ་སྐྱིན་འཕྲུང་བཞིན་པ་མཐོང་སྟེ། གཡོག་པོས། “བདག་པོ་ལགས། ལྷོས་དང་པ་མཐུན་སུའི་ཚང་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ་”ཞེས་བཤད་ཚེ་དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོས་ཀྱང་། “རེད་ལགས། སྐྱོལ་ཉི། ཡིན་ནའང་རེད་གཉིས་ཅི་ལྟར་རི་ལུང་དེར་བརྒྱལ་ལམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་གཡོག་པོས། “རེད་གཉིས་རི་མདོར་སྐབས་ཆེ་མལ་ཆེར་གཤིས་སྲིད་”ཅེས་བཤད།

དེ་ནས་ལོ་གཉིས་སུར་བཞིན་མ་དུན་དུ་བསྐྱོད་པ་དང་། དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོས་རང་གི་རྒྱང་མ་དང་གཡག་ཁུ་ལ་སེམས་བྲལ་བྱེད་བཞིན་འདུག། ལོ་ཚོར་མངའ་སུ་བག་གིས་མ་རྙེད་སྟོན་དུ་རི་ཁུལ་དུ་སྐྱེབས་བྱུང་བམ། རང་གིས་ལོ་ཚོར་མཐོང་བྱུབ་བམ། འདི་ཡོད་ཚད་ལྟས་མ་ཁྲེན་པ་དང་། འབྲུང་དགོས་པའི་བྱ་བའི་འགོག་ཐབས་མེད་ལ་སུས་ཀྱང་བསྐྱར་མི་བྱུང་བ་རེད། མི་རེ་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གསུངས་པ།

ཤེས་རང་གི་ལས་དབང་ལྟར་ཚེ་གང་བོར་འཚོ་བ་འོལ་དགོས་པ་དང་། ཁོའི་ཨ་མས་ཀྱང་འོ་སྐྱེས་
དུས་ལྷན་དཔེ་ཞིག་བསྟན་པ་ཁོ་ལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། བྱ་མོ་རོག་ཅིག་གིས་སྐྱེས་མ་ཐག་
གི་ཡ་རུའི་མིག་ལ་རང་བཟོས་པ་དང་། ཉེ་མ་རུབ་པ་འོ་སྐྱེས་སུ་ཉེ་མའི་ཁ་མདོག་ནི་འག་ལྟར་
དམར་པོ་རུ་སྐྱར་ལ། སྤྱ་མ་ཀའ་པ་ཞིག་གིས། “དེ་ནི་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་འོ་སྐྱེས་ཡིན་པས་བྱིས་པ་
འདི་བར་ཚད་ཅིག་དང་འཕྲད་ཤེས་ཤིང་” ཅེས་གསུངས་སྟེང་འོ། །དེ་ནས་དགོ་ཀའ་འཕམ་པོས་ཡང་
བསམ་སྟོ་ཞིག་བཏང་རྗེས་སེམས་སུ་བར་ཚད་ཡོང་བས་འདི་འདྲི་སྟུག་མུང་དགོས་པ་ཤིང་སྟུམ།

མཐར་མཇུག་ཁོ་གཉིས་ལུང་པ་ཞིག་གི་འབྲོག་པའི་དགུན་སར་སྐྱོ་ཞིག་གི་ཡོགས་སུ་སྐྱེབས་པ་
དང་། སྐྱོ་ནག་དེ་ནི་གཡག་ཅིང་བྱིས་བཟོས་པ་དང་རང་བྱུང་གི་སྐྱུ་སྐྱུ་གས་ཡོད་པས་རྒྱ་འགོག་
པའི་རྟུན་པ་ཚེན་པོ་ལྟན་ནོ། །རྐྱེན་མ་དང་མི་ཉེན་ཁ་ཅན་མ་གཏོགས་དགུན་ཁ་བྱང་ཐང་ལ་ཡོང་
མཁན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བས་འབྲོག་པ་རྣམས་བྱིས་ཚུལ་མེད་པའི་མི་དེ་གཉིས་ལ་དོགས་ཚོན་བྱེད་
བཞིན་འདུག་སྟོ་སྲུང་དུ་སྐྱོ་ནག་གི་སྤྱི་འོལ་ན་བྱི་ཀའ་ཞིག་ཁོ་གཉིས་ཡོད་སར་མཚོངས་བཞིན་
ཡོད་པ་དང་། འབྲོག་པ་ཞིག་སྐྱོ་ལས་བྱིར་སྲུང་དེ་བྱི་དེ་བཀག་ དེ་ནས་དགོ་ཀའ་འཕམ་པོས་ཁོ་
ཚོར། “དེད་གཉིས་ནི་མཇུག་པ་ཡིན་ལ་ལམ་ནོར་བས་ས་འདིར་སྐྱེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེན་འགའ་
ཤིང་འདི་རུང་ལ་གསོ་བྱས་ན་ཚོག་གམ་” ཞེས་དྲིས་པ་ན། འབྲོག་པས་ཀྱང་འོ་གཉིས་ལ་འདྲི་ཚིག་
འགའ་དྲིས་རྗེས་ཁོ་གཉིས་ནི་མི་ངན་མིན་པ་ཤིས་པ་དང་སྐྱོ་ནང་དུ་བསུས། ཁོ་གཉིས་སྐྱོ་ནང་དུ་
སྐྱེབས་ཚེ་དགོ་ཀའ་འཕམ་པོས་བགྲས་པོ་ཞིག་གཤམ་ཐོག་ལ་བསྐྱེད་ཡོད་པ་མཐོང་བ་དང་། ཁོའི་
མདུན་དུ་ཡོང་བས་སྐྱོན་པའི་མི་འབར་བཞིན་ཡོད་ལ་དགོ་ཀའ་འཕམ་པོས་གུས་བཀྲ་ཚེན་པོས་
བགྲས་པོ་དེར་འཚོམས་འདྲི་ལྟས། ཐོག་མར་འོ་ཚོས་གུས་ཚིག་འགའ་བརྗོད་རྗེས་ཁོ་གཉིས་ལ་
གསོལ་རྒྱ་དངས་ཤིང་། ཁ་བརྗོད་བྱེད་པའི་འགོ་བརྩམས་སོ། །

འབྲོག་པ་ཀའ་པོ་དེས་རྗེ་འཕྲུང་མཚོམས་བཞག་ནས་ཁོ་གཉིས་ལ། “བྱེད་གཉིས་མཇུག་པ་
ཡིན་ནམ། མཇུག་པ་ལམ་འདིར་ཞུགས་མི་སྲིད་ལ། བྱེད་གཉིས་བྱི་རྟ་ཡང་པར་བལྟས་ཚོད་བྱིས་
ཤིན་ཏུ་ཤིང་ཕྱགས་ལྟན་པ་འདྲ། ངས་བལྟས་ན་བྱེད་གཉིས་ནི་སྲིད་གཞུང་གི་མི་སྐྱོ་ཡིན་པ་
འདྲ་” ཞེས་བཤད་རྗེས་དགོ་ཀའ་འཕམ་པོའི་སེམས་སུ་རང་ཉིད་པལ་ཚེར་སྲིད་གཞུང་གི་མི་སྐྱོ་
ཞིག་དང་འདྲ་བས། ད་ལྟ་ཤེས་པར་དུ་སེམས་རྒྱུང་བྱེད་དགོས་སྟུམ། དེ་ནས་ཁོས་ཡང་བསྐྱར་
འབྲོག་པ་ཀའ་པོ་དེར། “བྱེད་ནི་དངོས་གནས་མི་སྟོ་རིག་ཅན་ཞིག་ཤིང་། ང་ནི་སྲིད་གཞུང་གི་
མི་སྐྱོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་དེད་གཉིས་བྱིས་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་འགན་སྲུང་ཞིག་བསྐྱབ་ཚེད་ལམ་
འདིར་ཞུགས་པ་དང་། བྱེད་བྱིས་ཤིད་གཉིས་ལ་གཡག་འགའ་དང་ལམ་བྱིད་མཁན་ཞིག་མཁོ་
སྟོང་བྱས་ཚོག་གམ། ཤིད་གཉིས་བྱིས་སྐྱོ་དུལ་སྟེར་ཤེས་ཡིན་” ཞེས་བཤད་པ་ན། ཀའ་པོ་དེ

དུང་དོགས་པ་ཟ་བཞིན་འདུག་མོད། འོན་ཀྱང་ཕར་བལྟས་ཚོད་ལ་སྲིད་གཞུང་གི་མི་སྣ་འདི་
ནི་མི་རབ་ཞིག་དང་མི་འདྲ་བས་གཡག་འགའ་དང་ལམ་ཁྲིད་མཁན་ཞིག་བཀོད་སྡོམ་བྱས། དེའི་
ཕྱི་ཉིན་ནས་མ་ལངས་སྡོན་དུ་དགོ་ཀྱན་འཕམ་པོ་དང་ཁོའི་གཡོག་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཡག་བཞི་
ལ་ཁལ་བཀལ་བ་དང་། ཁོ་གཉིས་ཀྱི་རྟ་དེ་ཁྱིམ་ཚང་དེ་ལ་སྟེར་དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་ཁོ་
གཉིས་རི་མཐོན་པོར་འཛོལ་སྐྱབས་དཀའ་སྲུག་མང་པོ་ཞིག་བྱུངས་ནའང་དགོ་ཀྱན་འཕམ་པོ་
གཏན་ནས་ཡིད་ཚད་མ་སྟོང་སྟེ། ད་དུང་སྐོལ་ཉི་ལ། “ངེད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ལོན་ཞིག་ཐག་
ཡིན་”ཞེས་སེམས་གསོ་བྱས།

རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་གཉེར་བ་མཁའ་མཚོག་གིས་གཡག་ཁྱུ་དེད་ནས་ཡར་སྐྱང་
གཙང་པོ་བརྒྱུད་དེ་རུབ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བཞིན་འདུག ཁོས་བདག་པོ་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་
སྟེ་ཚམ་ཡང་མི་ཤེས་པས་སེམས་ཁྲུལ་བྱེད་བཞིན་འདུག གལ་ཏེ་ལྷ་བས་དགོ་ཀྱན་འཕམ་པོའི་
མིང་མ་བོས་ན་ཁོ་ཚོས་སྡོམ་ནས་ཤེས་སྲིད། ཡིན་ནའང་ཁོ་ཚོས་ཅི་ཡང་མ་ཐོས་ཏེ་ཉེ་ལམ་དགོ་
ཀྱན་འཕམ་པོ་ཡང་ཐོས་ཕྱིན་པ་མེད་བསམ་བཞིན་འདུག ད་ལྟ་ཁོ་ཚོ་སྐྱུར་དུ་བཀའ་ཤིས་ལྷུན་པོ་
རྒྱུ་བ་དགོས་པ་དང་དེར་སྟེབས་ཚོད་གཟུང་དང་གི་བདག་པོ་དང་འཕྲད་ངེས་ཡིན་སྟེ། དགོ་
ཀྱན་འཕམ་པོའི་ཚུང་མ་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་གཡག་ཁྱུ་འཛུལ་སྐྱུ་ལྟེ་འཕྲངས་པ་དང་། ཁོ་ཚོ་ཡང་རྒྱུན་
ལམ་དེ་དང་བྲལ་ནས་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ཁྲུལ་དུ་བརྒྱལ། ཁོ་ཚོར་གི་བྱ་པས་ས་ཚག་ལ་སྟེབས་
ནའང་མཚོན་པ་འབྲུལ་རྒྱ་གཏན་ནས་བརྟེན་མ་སྟོང་ལ། མ་ཁི་འདོན་པ་འཕར་གཏན་ནས་ཚད་
མ་སྟོང་དོ། ། མཁའ་མཚོག་གིས་ལྷ་ས་ནས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་སྟེ་མོ་ནས་ཤེས་འདོད་ནའང་།
ལམ་བར་དུ་མི་སུ་ལའང་འདྲི་མ་ཐོད་པ་མེད། བཀའ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ལ་སྟེབས་དགོས་ན་ད་དུང་གཟུང་
འཁོར་གསུམ་ཅམ་གྱི་དུས་ཡུན་དགོས་པས། ཁོ་ཚོ་ངེས་པ་རུ་ནས་མ་ལངས་གོང་དུ་ལམ་ལ་
ཚས་དགོས་པ་མེད། ལྷ་བས་དེའི་གནམ་གཤིས་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྱུག་མོད། འོན་ཀྱང་སྐྱོད་འོ་ཉི་འོད་
ས་གཞི་ཡོངས་ལ་འཕྲོས་དུས་གནམ་གཤིས་ཀྱང་རྩོད་རྩོམ་དོ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་གཡག་ཁྱུ་ཉིན་
རེར་སྟེ་ལེ་འགའ་མ་གཏོགས་མའུལ་དུ་བསྐྱོད་མི་བྱུང་བ་མེད།

དབྱར་པ་ཐག་ཇི་ཉེན་ཇི་ཉེ་སྐྱུར་ལ། ཁ་བ་བཞུས་པ་དང་རྩ་སྟོན་ས་ཁར་བྱུང་དེ་རི་དྲགས་
སོགས་ལ་བཟུང་ཚས་མཁོ་སྟོན་བྱས། འཕྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་ལུག་ཁྱུ་དེད་ནས་མཐོ་
སར་བསྐྱོད་ཅིང་། རི་ལུང་འོག་ཏུ་ཡར་སྐྱུང་གཙང་པོ་ནི་སྐར་བཞིན་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་བརྒྱུད་ནས་
བཞུར་བཞིན་ཡོད་དེ་མཐར་རྒྱ་མཚོ་ཚོན་པོའི་ནང་དུ་འབྲེས་པ་མེད།

སྐྱོང་འཛགས་ཀྱི་རི་ལུང་ཞིག་ཏུ་དགོ་ཀྱན་འཕམ་པོ་རང་གི་ཚུང་མ་དང་གཡོག་པོ་བཅས་པ་
མཉམ་དུ་བསྐྱེད་ནས་ལྷ་སར་བྱུང་བའི་དོན་རྒྱུ་དག་སྐྱུང་བཞིན་ཡོད། ཁོ་རང་སྐོག་བྱོལ་བྱས་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་དངོས་གནས་སྒྲིག་ཅིག་ཅམ་མ་གཏོགས་མ་འགོད་པ་ཡིན་ནམ། བྱང་ཐང་
བརྒྱུད་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་ཁོ་ལ་མཚོན་ན་རྗེས་ལ་ཞིག་དང་འདྲ་སྟེ། ཁོའི་གཡལ་གྱི་ཚེས་མཐར་
མཇུག་གི་རིལ་བརྟེགས་པ་དང་རང་གི་རྒྱུང་མ་དང་གཡོག་པོས་དེར་བསྐྱུགས་ཡོད་པ་མཐོང་ཚོ་
སེམས་ལ་དགའ་སྟོང་དང་རེ་བས་ཁེངས། ད་ལྟ་ཁོ་རང་བཟུ་གིས་ལྷོ་པོ་རུ་འཚོ་སྡོད་བྱས་ནས་
གང་སར་ཡང་འགོ་མི་འདོད་པ་རེད།

ལམ་ཕུན་བརྒྱུད་དེ་སོང་ཚེ་རྒྱལ་ཁུར་སླེབས་དེས་ལ་ཚོང་པ་མང་པོ་དང་མཇུག་པ་ཚོ་ཡང་ལམ་
དེ་བརྒྱུད་ནས་གཞེས་ཀ་རྩེ་ལ་འགོ་བཞེན་འདུག མཇུག་པ་ཚོས་དེ་ནི་གནས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བོར་ཤེས་ཡོད། དེ་ནས་དགོ་རྒྱན་འཕམ་པོས་མཁའ་མཚོག་དང་གཡོག་པོ་
གཞན་གཉིས་མངགས་ནས་གནས་རྒྱལ་ཚབས་ཚེན་ཡིན་མིན་དང་། བདེ་སྲུག་དང་བཟུ་གིས་
ལྷོ་པོ་རུ་ཐོན་ཐུབ་མིན་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པར་མངགས། “གྲོང་བརྒྱལ་དུ་གསར་འགྲུལ་ཅི་ཞིག་
ཡོད་དམ་” ཞེས་མཁའ་མཚོག་གིས་ཐོག་དང་པོར་ཐུད་པའི་ཚོང་པ་ཞིག་ལ་དྲིས་པ་ན། ཚོང་པ་
དེས་“ཁོ་ཚོས་ད་དུང་རྒྱ་ལེ་སྲུ་མ་རིལ་ལྟ་རྒྱུ་གཤེགས་པ་གྲུང་བཞེན་ཡོད་དེ། ལྷ་མའི་སྐྱུ་གཤོང་
ལྟ་ཁང་ནང་དུ་མ་བཞུགས་པའི་བར་དུ་དུར་མཚོང་ཚོས་ཚོགས་ད་དུང་ཉེན་སྲུལ་ལུར་ཚོགས་
དགོས་” ཞེས་ལན་བཏབ། དེ་ནས་གཡོག་པོས་ཡང་བསྐྱུར། “ཁོ་ཚོས་ལག་དམར་བཙལ་ནས་
རྟེན་དམ་” ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཚོང་པ་དེས། “ལྷ་བས་དགོ་རྒྱན་འཕམ་པོ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དང་།
ཁོ་ནི་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་ཁོངས་མི་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སྲུང་དམག་གིས་མ་བརྒྱུང་སྡོན་དུ་ཁོ་རང་
བྲོས་ཟེན་པ་དང་། དམག་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་བཙལ་བཞེན་འདུག གལ་ཏེ་སྲུ་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་
མཐོང་རྗེས་དམག་མི་རྣམས་ལ་ལུས་ན་རྩལ་པ་དེའུ་སྒྲིལ་ཆིག་སྡོང་ཡོད་” ཅེས་བཤད་ཞོར་དུ་ཡང་
མཁའ་མཚོག་གི་རྒྱུ་ཁར་གཏད་དེ་རྒྱུད་རྒྱུང་དུས། “མི་ལ་ལས་བརྗོད་པ་ལྟར་ཁོ་རང་ས་འདིའི་ཉེ་
སར་སླེབས་ཡོད་ཟེར་ལ། ད་དུང་གྲོང་བརྒྱལ་དུ་ཡོང་འདོད་པ་རེད་ཟེར། དེ་བས་དམག་མི་རྣམས་
ཀྱིས་སྲུ་མོ་ནས་སྲུང་ཡོད་” ཅེས་བཤད།

མཁའ་མཚོག་གིས་རྒྱུད་ཆ་དེ་དག་ཐོས་རྗེས་ཁོ་ཚོར་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཁོའི་སེམས་
སྲུ་རེ་བ་ཉག་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་རིལ་ལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ནས་ལུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་རྩེ་མེ་ཨར་ཡལ་
དུ་བྲོས་ན་དག་ཟོང་བདེ་འཇགས་ཡིན་པར་སྟམ། དགོ་རྒྱན་འཕམ་པོས་གཡོག་པོ་མཁའ་མཚོག་
གི་རྒྱུད་ཆ་དེ་དག་ལ་མཉམ་རྗེས་སྒྲིལ་ཉིལ། “སྲུང་དུ་ག་སླིག་བྱས་དང་། རྩོད་ཀྱིས་གཡལ་གྱི་
ཕྱོད་ཀ་དེ་དམག་ལུབ་ཕྱོགས་སྲུ་སོང་དང་། མཁའ་མཚོག་གིས་དེའུ་རྣམས་དེ་དམག་བྱང་ཐང་དུ་
སོང་དང་། གལ་ཏེ་གཡལ་ག་མེད་ན་དེའུ་རྩུང་ཅམ་མཚོགས་ཏེ། དས་དེ་འགྲོས་མི་རྣམས་ཁྱིད་ནས་
ཤར་བྱང་གི་ཕྱོགས་སྲུ་འགྲོ་ངེས་ཡིན། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་ང་ཚོའི་མཐའ་བསྐོར་ན། ང་ཚོས་ངེས་པར་

དུ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཞེས་བཤད། དེ་ནས་ཁོ་ཚོ་རི་ལུལ་དུ་འགྲོ་སྐབས་དམག་མི་རྣམས་
ཀྱི་གྲོ་ཐོས་ན་འང་ལྷ་འཁོར་མཁུ་དུ་བསྐྱོད་པ་རེད།

ལེའུགསུམ་པ། ཨོ་མ་ཁི་བཞེ་རྗེ།

དགོ་རྒྱན་ལམན་པོས་ཕྱིར་བལྟ་ཞིག་བྱས་ཚེ་དམག་མི་རྣམས་རི་ལུང་དུ་བསྐྱེགས་ཡོང་བ་མཐོང་བ་དང། རྣམས་དེར་སྣངས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ཁོ་ཚོ་གཡག་ཁྱུ་ཞིག་དང་ཕྱད་པ་རེད། གཡག་ཁྱུ་དེར་གཡག་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པས་ལམ་ནང་དུ་རྩལ་འཕྱུར་བཞིན་ཡོད། དེ་ཚོར་མི་ཤིན་ཏུ་མང་ལ་ད་དུང་རུབ་ཕྱོགས་སུ་ཉི་མ་སུམ་ཅུ་ཙམ་ལ་བསྐྱོད་དགོས་པས་དགོ་རྒྱན་ལམན་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱང་ཚུ་སྐྱེལ་བཞིན་པའི་གཡག་ཁྱུ་དེ་དང་འདྲེས། དེ་ནས་ཁོའི་གཡོག་པོས་འཕྲིན་བཟང་ཞིག་འཁྲུང་ཡོང་བ་ནི། “སྤང་དམག་དེ་ཚོ་ལམ་ཐག་རིང་པོར་ར་མདར་འགོ་མི་འདོད་པས་ཕྱིར་ལོག་སོང་”ཞེས་བཤད་པ་ཐོས་རྗེས། དགོ་རྒྱན་ལམན་པོས་མི་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱས་ཏེ་རུབ་ཕྱོགས་སུ་སོང།

ཉི་མ་མང་པོ་ཞིག་པར་འདས་ཟིན་ལ་ཁོ་ཚོ་ད་དུང་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་འབྲོག་སྤོང་བརྒྱད་བཞིན་ཡོད། མི་མང་པོ་ཡོད་པའི་ལམ་དུ་ཁོ་ཚོ་ཞུགས་མ་ཐོང་ནའང། ལམ་བར་དུ་ཁོ་ཚོ་འབྲོག་པ་ཁ་གསལ་དང་ཕྱད་མྱོང། ཁོ་ཚོ་རྒྱལ་པོ་མང་པོ་བརྒྱལ་ནས་རི་ཁྲུང་མང་པོ་བརྒྱད་དེ་རང་བྱུང་ཁམས་

དང་འཐབ་རྩེད་བཞིན་ཡོད་དེ། ལྷ་བས་འགར་རྒྱན་ཐག་དང་ཕྱད་ན་འད་དེ་ཚོས་ཅི་ཡང་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་རེད།

རྩོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིམ་ཉི་མ་ལ་ཡ་ལྷ་ར་བཞིན་གནས་ཡོད་ལ་དེའི་དབྱིབས་ནི་ལུ་ཉིག་གི་སྤང་བ་ཞིག་དང་འདྲ། དེའི་རྗེས་སུ་ཁོ་ཚོ་ཡ་གྲིང་གི་གནས་མཚོག་གངས་རིན་པོ་ཆེ་སུ་སྤྲེའས་པ་དང་། དེ་སུ་རྩེ་རྒྱན་གྱི་དར་གྱིས་གྲུབ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་དེ། མི་ལོ་ཁྲི་བེད་འབྲུམ་འབྲུམ་འགོར་བའི་དར་གྱིས་གྲུབ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ནི་རྩེ་རྒྱའི་བཞུགས་ཁྲི་དང་གནས་མཚའ་ལ་བྱེད་སའི་གྲིང་ག་ཞིག་དང་འདྲའོ། །དེའི་ནང་དུ་ལྷ་མང་པོ་བཞུགས་ཡོད་པ་ནི་བོད་མི་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་དེ། ལོ་རེར་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བའི་ཁམས་པ་དང་། ལ་མདོ་བ། ལྷ་སའི་རི་ལུང་གི་རྒྱ་ལྷ་རྒྱུ་དུ་སྤྲེའས་པའི་འབྲོག་པ་རྣམས་དང་། ལ་རྩེ་མེ་ཨང་ནས་སྤྲེའས་པའི་མི་དག་དང་། ད་དུང་ཉི་མ་ལ་ཡ་ནས་སྤྲེའས་པའི་མི་བཅས་མང་པོ་ཞིག་ས་འདྲིར་ཡོང་སྟེ་ཚོ་སྲོག་དང་ཡིད་སེམས་སྦྱོབ་པའི་རིམ་ཉི་མ་རྒྱོང་བ་རྒྱག་པ་དང་གནས་མཚའ་བྱེད་པ་རེད།

དགེ་ལྷན་འཕམ་པོས་གཟུང་འཁོར་གཅིག་ལ་གནས་འདི་སུ་འདུག་པའི་འཆར་གཞི་བཞོན་པ་དང་། གནས་མཚའ་བྱེད་སའི་ལམ་དེ་བརྒྱུད་ན་དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་དང་འཕྲད་ངེས་ལ། ཁོ་ཚོ་དགོན་པ་རེ་རེར་སྤྲེའས་དུས་ལྷག་འཚལ་བ་དང་སྟོན་ལམ་འདེབས་པའི་འཆར་གཞི་ཡང་བཞོན། གངས་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱོར་བའི་རིམ་ཉི་མ་ཀྱི་དགོན་པ་འདྲི་དག་ནི་རྒྱན་ཆས་སྤེང་གི་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་དང་འདྲ། མིའི་ལས་དབང་ལ་བརྒྱུར་བའི་མེད་འདེད་ཚོ་གང་པོར་རྒྱབ་འོས་པ་ནི་དགེ་བ་རྒྱབ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་ལྷན་འཕམ་པོ་གངས་རིའི་འདབས་སུ་ལངས་ཏེ། མེས་སུ་ངའི་སྐྱེ་བ་འདྲི་ནི་དངོས་གནས་བཀའ་མི་ཤིས་པ་ཞིག་རེད་སྟེ་མ་ཞེད། ཁོའི་གཡོག་པོ་ཚོས་ལུས་མོ་སའ་བཅུགས་ནས་ལྷག་འཚལ་བ་ཞིན་འདུག་ཡང་དགེ་ལྷན་འཕམ་པོའི་སེམས་སུ་སྐྱེག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བའི་ལམ་ཞིག་མེད་དམ་བསམ་པ་དང་དེ་ནས་རང་གི་རྒྱུང་མར། “འདྲིར་ཤོག་དང་སྟོན་ལ་མ། རེད་གཉིས་གནས་མཚའ་བྱེད་པར་འགོ་དགོས་ལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་སྟོན་ལམ་གསལ་ཡང་སྤྲིད་”ཅེས་བཤད་རྗེས་ཁོ་ཚོས་མ་ཏི་བསྐྱོར་བ་དང་། སྤང་བ་སྤངས་ནས་ཚོས་འདོར་ཞོར་དུ་སྤྲེའས་སྦྱོབ་ཐུབ་པའི་ལམ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་དེའི་ནང་དུ་ཞུགས། མཚའ་བ་འགས་རྒྱུད་ལ་བཅའ་ནས་འགོ་བཞིན་ཡོད། ད་ལྟ་ཁོ་ཚོ་རིམ་ཉི་མ་གྱི་དག་མོ་ཞིག་ཏུ་སྤྲེའས་པ་དང་ལམ་དེ་ནི་དངོས་གནས་བཞོན་དགའ་སྟེ། མཐའ་འཁོར་ནི་བྲག་རི་གཡང་གཟར་ཡིན་ཏེ་ཐོ་ས་བོད་སྤེང་གི་དོ་རྒྱུང་དུ་དེད་ག་ནི་ལྷ་ལ་སུལ་བའི་མཚོན་རྗེས་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ཚོས་དོ་རྒྱུང་དུ་འབྲུལ་བ་ནི་མཚའ་བ་གཞན་དག་ལ་སྦྱེ་བྱིད་བྱེད་པའི་ཚེད་དུ་འདེད་ལ། བྱ་བ་དེ་དག་བརྒྱུད་ནས་དགེ་བ་རྒྱབ་པའོ། །

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གྲུབ་པ་

དེའི་སྐྱེད་དུ་དུང་རི་དྲགས་ཀྱི་རུ་ཚོ་དང་རུས་རྒྱུ་ལ་སོགས་ལུལ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ནི་ལམ་སྲུང་བའི་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་ལོགས་སྐྱེས་སུ་གྱུར། དེ་ནས་སྐྱོལ་མས་མར་ཉུང་ཙམ་གྲངས་པ་དང་རང་གི་སྐྱོ་ཉག་མ་གཅིག་དེའི་སྐྱེད་དུ་བཞག་ནས་མཚོན་པ་རུ་ལུལ་ལ་མཚོན་ཇེས་དེ་ལུལ་ཇེས་ཡང་ཁོ་མོས་མགོ་བོ་མར་བསྐྱར་ནས་དེར་མཇུག་བྱས་པ་དང་། ཡང་སུ་མཐུན་དུ་མ་ཁི་བསྐྱར་ཞོར་དགོ་ཆེན་འཕམ་བོ་དང་མཉམ་དུ་ཚོས་འདོན་བཞིན་ཡོད།

“ཨོ་མ་ཁི་བསྐྱར་རྒྱུ་” ཡིན་ནའང་ཚོ་སྐྱོག་ནི་དོན་དོ་མས་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ། དགོན་པའི་གྲང་ཁ་རུ་ཡོད་པའི་བྱེད་དག་གྲང་བྱེད་ལོན་མིན་ཏེ་ཁོ་ཚོ་ནི་སྲུང་ལྷ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེ་ཐང་ལོག་ཏུ་འོད་འཕྱོ་བཞིན་པའི་སྐྱོན་མི་དེ་དག་གྲང་སྐྱོན་མེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་དེས་ཚོ་སྐྱོག་གི་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མཇུག་མཚོན་ཡོད་པ་རེད། སྐྱོན་མི་དེ་ནི་དར་ལྷོག་གཡོ་བ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་དུས་དང་རྒྱུ་མ་ལ་ཀུན་ཏུ་མཚམས་ཚད་མ་ལྟོང་ལ། “ཨོ་མ་ཁི་བསྐྱར་རྒྱུ་”ཞེས་པའི་མ་ཁི་ཡིག་རྒྱག་དོ་ཐོག་ཏུ་བརྟེན་ཡོད་པར་མ་ཟེན། བོད་མིའི་བྱིས་པ་དག་གི་སེམས་ནང་དུ་འདྲེན་བརྟེན་ཡོད་དེ། སྐྱེས་པ་ནས་འཚེབ་འེབ་དུ་བོད་མི་རྒྱལ་གྱི་འཚོ་བའི་ཚོས་ལུགས་དང་གོ་མས་སྐོལ་སོགས་དང་ལ་འབྲལ་མི་ཐུབ་པ་རེད། ཁོ་ཚོ་མ་ཁི་སྐྱོར་སར་སྐྱེ་བས་དུས་གཡོན་སྐྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། གངས་རི་ཞིག་མཐོང་ཚེ་སྐྱེ་འཚོལ་བ་དང་། གྲུ་པ་ཞིག་ཡོང་ཚེ་ཕུམ་པ་དང་མར་སྐྱོན་པ་གཏོང་བ་དང་། དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་སོང་ནའང་དདུལ་ལ་སོགས་པ་འབྲལ་བ་དང་། ལམ་ཐག་རིང་པོར་འགྲོ་སྐྱབས་གྲང་མ་ཁི་འདོན་པ་གཏན་ནས་མི་བརྟེན་དོ། །

ཆར་བ་རྒྱུ་མ་ཚད་པར་བབས་པ་དང་ནམ་མཁའ་སྐྱིན་ནག་འབྲིགས་པས། ཁོ་ཚོ་རི་བོ་ཉི་མ་ལ་ཡར་བཀལ་མ་ཐུབ་པ་རེད། ཉེན་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་དགོ་ཆེན་འཕམ་བོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྷ་སའི་རི་མང་པོའི་བར་དུ་ལུས་ལ། ལམ་རིང་བོར་ཁོ་ཚོས་སྐྱོག་སྐྱེད་མང་པོ་ལྷུངས་ཏེ་མི་དང་ལྷ་གང་ལའང་སྐྱོག་དགོས་སོ། །དེ་ནས་ཁོ་ཚོ་དཀའ་སྐྱོག་ཚེན་པོས་རྒྱ་གར་རྒྱུ་བོའི་རི་ལུང་ལས་བཀལ་ཏེ། མཐུན་སྐྱོགས་ཀྱི་རི་ཚོན་པོ་དེར་འཛོགས་པ་དང་། དུང་རི་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཛོགས་དགོས་པ་དང་ལུང་པ་མང་པོ་ཞིག་ལས་བཀལ་དགོས། དེ་ནས་ཁོ་ཚོ་རི་འདབས་ཞིག་ཏུ་སྐྱེབས་པ་དང་། དེའི་རྒྱབ་སྐྱོགས་སུ་ལུང་པ་དེའི་ནང་དུ་ཕྱ་སྐྱོག་པོ་སྐྱེས་ཡོད་པ་མི་ཏོག་སྐྱོ་ཚོགས་ནི་རྒྱུ་པར་བཀལ་འདུག ཡང་གསེར་མདོག་གི་ཁམ་སྤོང་ར་བ་དེས་མཛེས་སྐྱོག་ལྡན་པའི་སྐྱོན་ཁ་མཚོན་ཡོད་ལ། རྒྱང་ཐག་རིང་པོའི་རི་ཕྱོ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྟར་ལོད་པ་དང་འདྲ་བོ། །

སྐྱོལ་མས་དེ་དག་མཐོང་ཚོད་གོ་ཆེན་འཕམ་བོ་ལ། “རི་འདྲའི་མཛེས་སྐྱོག་ལྡན་པ་ལ་ཨང་། ང་ཚོ་དུང་འགྲོ་དགོས་སམ། ས་འདིར་གཞི་བཙུགས་ན་མི་ཚོག་གསུམ་”ཞེས་དྲིས། དགོ་ཆེན་འཕམ་བོའི་སྐྱེད་ཀྱི་འཚར་གཞི་ནི་རྒྱ་གར་རྒྱུ་བོའི་རི་ལུང་བརྒྱུད་ནས་ཁ་རྒྱ་མེ་ཨང་གི་གོང་བརྟེན་གྱི་ཞེས་

པའི་ས་ཚད་ཅུ་འདུག་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་ས་ཚད་ནི་ཚོང་གཉེར་པའི་གོང་བདེ་ལ་ཞིག་ཡིན་
པས་དགོ་ཚུན་འཕམ་པོ་ལ་ཚོང་རྒྱག་པའི་གོ་རྒྱུ་ལ་ལྷན་པེས། ཡིན་ན་འདུག་ལ་མས་པ་བཤད་པ་
འགྲིག་ཀྱང་སྤྲིད་དེ། ཁོ་ཚོ་བོད་ལྗོངས་སྤྲིད་གཞུང་གིས་བདག་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ས་མཚམས་ལས་
ཐར་བས་ད་ལྟ་རི་ལྟར་འདིར་བསྐྱོད་ཚོག་ཚོག་ཡིན།

ལུ་ལ་ལྗོངས་འདི་ཡང་དངོས་གནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་དགོ་ཚུན་འཕམ་པོ་ས་ལྷུ་
ར་ཞེས་པའི་ལྟར་བ་དེ་ཉེས་ནས་རང་གི་ཁྱིམ་གཞིས་དེ་ཅུ་བཅུ་གས། བཟོ་ལས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་
སའི་རྒྱ་དྲག་གི་ཁང་པ་མཚོས་སྤྲུག་ལྷན་པ་ཞིག་འཇུག་སྐྱོན་བྱས་པ་དང་། ཁང་པའི་གཏིང་གཞི་
ནི་རྩོམ་བརྒྱགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་རྩོ་ཚོན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཅུ་གས། རི་ལྟར་གི་མཐའ་ལ་འཕོར་དུ་
བོད་ཀྱི་དགོན་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་བཏབ་པ་དང་། གསེར་གྱིས་བྱུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ལྷ་ལྷ་བྱུག་པའི་
རྒྱ་གཏུང་དགོན་པ་དེའི་ནང་དུ་བཞག་ལ་མཚོན་ཁྲིའི་སྤྲེད་དུ་མཚོན་རྩལ་མང་པོ་ཞིག་བཤམས་
ཡོད། ལོ་རེར་དབྱིད་ཀ་སྤྲེད་པས་དུས་སྤྲུ་གྲུ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ལྟར་བ་དེ་བརྒྱུད་ནས་དགོན་པ་
རྒྱུ་རྒྱུ་དེའི་ནང་དུ་ཡོང་ནས་མིའི་བརྒྱ་ཅུ་གྱིས་བཟོས་པའི་དུང་འབྲུད་པ་དང་། ཚོས་འདོན་
བཞིན་གྲུ་པའི་ཚོགས་འཚོགས་པ་མེད། རྒྱུད་གིས་དགོན་པའི་ཁང་གྲུང་གྱི་མ་ཉི་ལ་འཕོར་ལོ་འཕོར་
བར་བཅུག་ལ། དེའི་སྤྲེད་དུ་བྲིས་ཡོད་པའི་རྩོན་ཚིག་ནི་རི་ལྟར་གི་ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་ཁུབ། ཡིན་
ན་འདུག་རྣམས་ཀྱིས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀྱུན་ཏུ་གཞོན་འཚོ་འཁྲེར་ཡོང་གྱང་སྤྲིད་པས། ཁོ་ཚོས་ཉིན་
རེ་རེར་མཚོན་རྒྱུ་དང་མཚོན་རྩལ་འབྲུལ་རྒྱ་གཏུན་ནས་ཚད་མ་ལྟོང་བ་མེད། དེ་ལྟར་འཚོ་བ་ཕོ་ལ་
ནས་ལོ་ངོ་ལྷ་ཅུ་ཅུ་འདས་སོང་།

ཉི་འོད་གཉེས་པའི་ཁང་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྤོལ་མ་མལ་ཁྲིའི་སྤྲེད་དུ་ཉལ་འདུག་སྟེ། དགོ་ཚུན་
འཕམ་པོ་ས་ལྷུ་གྲུ་སྟེ་ལེན་མ་ཞིག་ཐག་རིང་གི་སྤེ་བ་ཞིག་ལས་གདན་འདྲེན་བྱས་ནས་ཡོང་། དགོ་
ཚུན་འཕམ་པོ་བེལ་འཚུབ་རང་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཕར་འགོ་རྒྱུང་འགོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། ལུང་མེད་
དེས་འོ་རང་ལྷུ་ཅུ་འགོ་པའི་བདེ་ཞིག་བརྟན། དེ་ནས་དགོ་ཚུན་འཕམ་པོ་སྤེར་མཚོན་ཁང་ནང་དུ་
སོང་ནས་མཚོན་པ་ལུལ་བ་དང་སྤོལ་ལམ་འདེབས་ཞོར། “རས་ཉིམ་འདིར་རེ་སྤྲུག་བྱས་ནས་
ལོ་མང་པོ་ཞིག་འདས་པས་དའི་བུ་རེས་པར་དུ་བདེ་སྤྲུག་རང་སྤྲུག་སུ་འཇུག་རོགས་”ཞེས་ལྷ་
ལ་གསོལ་བ་བཏབ།

སྟོ་ལུང་དུ་སྤོལ་བ་ལྷགས་ལྷན་ལ་རྒྱུད་གསང་མཐོན་པོའི་དུ་རྒྱུད་ཅིག་དགོ་ཚུན་འཕམ་པོའི་རྩ་
ལས་དུ་གྲགས་འོངས་པ་དང་། ཁོས་རང་ཉིད་ལ་བུ་ཞིག་སྤྲུས་པ་ཤེས། རྒྱ་མཚན་གལ་ཏེ་བུ་
མོ་ཞིག་ཡིན་ན་དུ་རྒྱུད་དེ་འདྲ་མཐོན་པོ་ཞིག་ཡིན་མི་སྤྲིད་སྟུང། དེ་ནས་སྤྲུ་གྲུ་སྟེ་ལེན་མས་ཀྱང་
ཁོ་ལ། “སྤྲུ་རོ་ལགས། ལྷེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷེད་ལ་བུ་ཞིག་སྤྲུས་པས་རྟེན་འབྲེལ་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གྱི་ལྷན་ཁྲིམས་པ།

ལུ་ཞེས་བཤད། དེ་ནས་སྐྱོད་མས་རང་གི་བུ་ལ་བལྟས་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་ལུ་གྱུ་སྐྱེ་ལེན་མ་དེས་
ཡང་ཁོ་མོར། “ཁྱོད་ཀྱིས་བཟུང་གིས་པའི་ཉིན་མོ་ཞིག་བདམས་ཏེ་སྐྱེ་མར་བྱིས་པ་འདི་རྒྱུར་
ཕྱིས་ལ་བཟུག་ཏུ་འཇུག་རོགས་”ཞེས་བཤད། དགེ་ཚུན་འཕན་པོ་ལ་བུ་ཞིག་སྐྱེས་པའི་མཚན་
མོ་དེར་ལུང་བ་ཡོངས་ལ་དགའ་སྐྱོད་ལྷན་པས་ཁེངས་འདུག་ལ་དངོས་གནས་བཟུང་གིས་པའི་
ཉིན་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལུ་སྐྱེས་པའི་ཉིན་མོ་དེར་བྱེད་ཞིག་གིས་སྐྱོད་མ་ཡོད་པའི་ཁང་ཐོག་
ནས་རྒྱུ་ལྷན་སྐྱོག་བཞེས་ཡོད་ལ། འབྲུ་མོའི་ལོ་མ་ཡང་ཉིན་དེར་གིན་ཏུ་མར་བ་བཅས་ཀྱིས་བྱིས་པ་
པ་དེའི་སྐྱེས་འདུན་རིང་པོ་ཡིན་པ་མཚོན་ཡོད། དེ་ནས་གྲུ་པ་དག་སྐོ་ཁ་ནས་བསྐྱེད་དེ་བྱིས་པ་
ལ་གཞོན་འཚེ་གཏོང་སྲིད་པའི་གདོན་འདྲེ་རྣམས་བྱིར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁོ་ཚོའི་ལག་ཏུ་མཚོན་བྱེད་
བཟུང་ནས་རྩ་བརྩུངས་པ་དང་། གྲིལ་བུ་ལ་སོགས་དཀྱུགས་ནས་བྱིས་ཚང་དེའི་སྐྱེད་ལྷ་དག་
བོས་ཏེ་བྱིས་ཚང་དེ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་འདུན་ལུ་བཞེས་ཡོད། བྱིས་སུ་ཁོ་ཚོ་དགོན་པའི་ནང་དུ་སོང་
ནས་མཚོན་རྩལ་མང་པོ་ཞིག་སྐྱེས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དགའ་འོས་པའི་དོན་འདི་དག་གིས་
དགེ་ཚུན་འཕན་པོ་ལ་སྐྱོད་སྐྱེད་ཅི་ཡང་བཟོ་མ་ཐུབ་པ་རེད། ཁོས་དངོས་གནས་བརྗོད་དགའ་བའི་
བརྗོད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་སྐྱོད་གཏོང་བཞེས་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ལྷན་མི་རྣམས་སྐྱེད་རྗེའི་སྐོ་
ནས་སྐྱོང་བ་ཡིན་ན། ཁོས་ཅིའི་བྱིར་སྐྱེག་བསྐྱེད་དེ་འདྲེ་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ། ཁོའི་
བུ་ཡི་ལས་དབང་ནི་ཅི་འདྲེ་ཞིག་ཡིན་པ་གིས་མི་སྲིད་ལ། ཁོས་ཅི་ཞིག་ལ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེག་
བསྐྱེད་འདིར་ཁ་གཏང་དགོས་སམ། མི་རྣམས་སྐྱོབ་ཐུབ་པའི་དགོན་མཚོག་ཅིག་མེད་དམ། གལ་
ཏེ་དགོན་མཚོག་བདེན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ངའི་སྐྱོན་ལས་ལ་གསལ་བ་དང་། ཡང་ང་ཚོར་ཞི་བ་དེ་
གནང་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱེས་བཞེས་འདུག།

བྱིས་པ་དེར་མིང་ཞིག་འདོགས་ཆེད་བཟུང་གིས་པའི་ཉིན་མོ་ཞིག་ལ་གྲུ་པ་ཚོ་དགོན་པ་ནས་
འཚོགས་པ་དང་། ཁོ་ཚོས་བྱིས་པའི་ཉམས་འགྱུར་ལ་བལྟས་ནས་མིང་ཞིག་འདོགས་རྒྱུར་བསམ་
ལ། ཁོ་ཚོས་བྱིས་པ་དེའི་སྐྱེད་སྐྱེ་ཞིག་ཡིན་པར་རེ་བ་བྱེད་བཞེས་འདུག། བོད་རྗེའི་སྐྱེ་གི་ས་ཆ་
ཡོངས་སུ་པལ་ཆེར་སྐྱེས་སྐྱེ་བཟང་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྐྱེ་མཚོས་བྱིས་པ་
དེའི་སྐྱེད་སྐྱེ་ཞིག་མིན་པར་ཐག་གིས་བཅད། དགོན་པའི་ནང་དུ་ཚོས་ཀྱི་མཚན་སྐོ་སྐྱེལ་འགོ་
བརྩམས་ཏེ། སྐྱོད་མས་རང་གི་བྱིས་པ་པར་དུ་བཟུང་སྐྱེ་བསྐྱེད་འདུག་ལ་སྐྱོས་ཀྱི་དྲི་ཞེས་མཁའ་
དབུགས་སུ་བྱུང་འདུག་པས་བྱིས་པ་དེ་གཉིད་སོང་བ་རེད། གྲུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིམས་ཚོས་
འདོན་པ་དང་བྱིས་པའི་བདེ་ཐང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱོན་ལས་འདེབས་བཞེས་ཡོད། མཐའ་མཇུག་ཁོ་ཚོས་
རྩ་བརྩུངས་པའི་སྐྱེ་དང་བསྐྱེད་ནས་མཚོན་རྩལ་བྱིས་པའི་སྐྱེད་དུ་གཏོང་བ་དང་ཁོའི་མིང་ལ་བསོད་
ནས་ཞེས་བཏགས།

བོད་ལྗོངས་ནས་སྐོར་འཁོར་ལ་ཡོང་བའི་གྲུ་པ་ལགས་འཕྲིན་གསར་ལག་འབྲེར་ཡོང་སྟེ། ཁོ་
ཚོས་དུ་ལེ་གྲུ་མའི་ཡང་བསྐྱར་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁོད་དུ་བཞུགས་པ་རེད་ཅེས་ཟེར་བཞིན་འདུག་ལ།
ཡང་དུ་ལེ་གྲུ་མའི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་འབྱུངས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་བཞིན་འདུག ལྷ་བས་ལྷ་ས་དང་ཐག་ཉེ་
བའི་མཚོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བལྟས་ནས་འཕྱུལ་སྐྱར་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་སྟེན་པ་སྟེ། ཁོས་ཁང་པ་
ཞིག་མཐོང་བ་ལ་དེའི་ཁང་གྲང་ནི་ཡར་བཀྲགས་འདུག་སྟེ། མདོག་ནི་སྟོན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
དེའི་ནང་དུ་བྱིས་པ་ཞིག་རྒྱགས་ནས་ཡོང་ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་འཕྱུལ་སྐྱར་མེད་པར་གྱུར་
པ་དང་མི་རྣམས་ཁང་པ་དེ་བཅའ་དུ་སོང་། ཁོ་ཚོས་ལྷ་སའི་ག་ས་གང་དུ་ཁང་པ་དེ་བཅའ་བ་དང་།
ཉེན་ཞིག་ལ་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཁང་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། བྱིས་པ་ཞིག་རྒྱགས་
ནས་ཡོང་བ་མི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ། “ཁོ་རེད་”ཅེས་རྒྱད་རྒྱུ་བསྒྲགས། བོད་མི་རྣམས་
ཀྱིས་མེམས་རྒྱུ་གིས་བྱིས་པ་དེ་དུ་ལེ་གྲུ་མའི་ཡང་སྐུ་ལ་ཡིན་མིན་ལ་བདེན་དཔང་བྱས་པ་དང་།
བྱིས་པ་དེའི་སོག་རུས་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་སྟེ་ཐིག་ཡོད་པ་དང་། གཡོན་ལག་ཏུ་སྟག་གི་དབྱིབས་དང་
འདྲ་བའི་མངལ་རྟགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེས་ཁོ་རང་ཡང་སྐུ་ལ་ཡིན་པར་བདེན་དཔང་བྱས། དེ་ནས་ལྷ་
ས་ནས་ཁོང་ཚོར་དུ་ལེ་གྲུ་མའི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐུགས་ཐག་བཅད་པ་དང་། ལྷ་བས་དེར་བྱིས་པ་
དེ་ཡང་དུ་ལེ་གྲུ་མ་རྒྱུ་མེད་དུ་བ་དང་བཅུ་བ། བཅུག་ཅིག་པ་ལྷ་བུར་དུ་འཇོག་པོ་གཞོན་པའི་རྣམས་
སུ་སྐྱེ་གཤེགས་དེས་པ་སུ་ཞིག་གིས་རྟོགས་སམ།

དགེ་རྒྱན་འཕམ་པོས་གྲུ་པའི་རྣམ་ཚུལ་རྗེས་དགའ་སྟོ་ཚོད་མེད་ཅིག་སྟེན་ནའང་། རང་གིས་
མུངས་པའི་སྐྱེ་བ་སྐུ་ལ་རྣམས་ནས་ཡིན་ཡང་བརྗོད་མེད་པ་རེད། ཁོས་སྟོན་ཚད་དུ་ལེ་གྲུ་
མ་སྐྱེ་མེད་བཅུག་ཅིག་པར་བདག་སྟོང་བྱས་པ་དང་། ལྷ་བས་དེ་ནི་དངོས་གནས་བརྗོད་དཀའ་བ་
ཞིག་ཡིན་ལ་དགའ་སྟོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་རང་ཉིད་དེདག་དང་
ཁ་བུལ་སོང་བར་མ་ཟད། མི་ཚོ་ཡང་དོན་སྟོང་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དངོས་གནས་འཕོང་བ་ལས་
ཐར་ཐབས་ཞིག་མེད་དམ། མི་མང་པོས་དགོན་པའི་ནང་དུ་སོང་ནས་གསོལ་སྟོན་འདེབས་པ་
དང་ཐུག་འཚལ་པ་ལས་ཞི་བདེ་ལ་རེ་སྐྱེ་ག་བྱས་ནའང་། ཞི་བདེ་དངོས་གནས་འཕོང་ཡོང་ངམ།

ལེའུ་བཞི་པ། ཡབ་དགོན་མཚོག་ལ་དད་པ་བྱེད་པ།

བོད་ཀྱི་དམག་མི་ཞིག་གིས་“མི་དཀར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་གོམ་གང་མདུན་དུ་སློབ་ན་གསོད་ངེས་ཡིན། མི་སུ་ཞིག་ཀྱང་གནས་འདི་བརྒྱུད་ནས་བོད་ལྗོངས་སུ་འགོ་མི་ཚོག་པས། རང་རྒྱལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཅིག་”ཅེས་མི་དཀར་གཉིས་ལ་ཐ་ཚོག་སློབ་བཞིན་འདུག མོ་ར་བེ་ཨར་ཞེས་པའི་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་ནས་ཡོང་བའི་ཚོས་སྤེལ་མ་ཐབ་གཉིས་བོད་དམག་ཅིག་གིས་བཀག་པ་དང་། རྒྱ་རིང་པོ་ཐུག་པར་སྤེལ་བའི་དང་། དཔུང་པ་གཡས་པ་གཅེར་བུར་མངོན་ཡོད་ལ་ད་དུང་གི་རིང་གཉིས་བཏགས་ཡོད་པར་བལྟས་ཚེ་བོད་དམག་དེ་དག་ནི་ཇག་པ་ཞིག་དང་འདྲ། ཁོ་ཚོའི་མི་མདའ་ལུ་མདའ་གང་བཞག་ཡོད་པ་དང་མི་དགའ་བའི་མིག་མདངས་ཀྱིས་མི་དཀར་དེ་གཉིས་ལ་བལྟས་ནས་བཟུང།

དེ་ནས་མི་དཀར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་“དེད་གཉིས་ལ་རྒྱ་ནག་ནས་སྤངས་པའི་ལམ་ཡིག་ཡོད་པས་བོད་ལྗོངས་སུ་སོང་ཚོག་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ལྷོས་དང་”ཞེས་བཤད་པ་ལ་བོད་དམག་དེས་“ང་ཚོའི་འགོ་

དཔོན་གྱིས་ལྷ་མོ་ནས་ལམ་འདོན་སུ་ཡང་སོང་མི་ཚོག་པ་གཏན་ཁེལ་བྱས་ཡོད་པས། ཁྱོད་ཚོའི་
ལམ་ཡིག་ལ་སེལ་བའི་སུ་ལྷ་ས་པ་ཅི་ཡང་མེད་”ཅེས་བཤད། དེ་ནས་མི་དཀར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་
བསྐྱར་“འདྲེན་གཉིས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ལེ་སྲ་མར་ལུ་དགོས་”ཞེས་བརྗོད་པ་ན་
བོད་དམག་དེས་“དེ་ལྟར་བྱེད་ག་ལ་སྲིད། དེ་ལྟར་བྱེད་སོང་ཞིག་”ཅེས་འདོད་རེས་དང་བཅས་མི་
དཀར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚུགས་མར་བལྟས་ནས་བསྐྱར། དེ་ནས་མི་དཀར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་
དེ་མཐོང་རྗེས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་ནས་ཕྱིར་མི་འགོ་ག་མེད་བྱུང། ཁོ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་སུ་
དགོན་མཚོག་གིས་ཁོ་གཉིས་མི་གཞན་པར་རོགས་རམ་བྱེད་པར་མངགས་ན་འང། ལོ་གཉིས་
ཀྱི་རིང་ལ་ཚོད་ལྟ་བུས་ཀྱང་བོད་ལྗོངས་སུ་འགོ་མ་བྱུང་སྐྱམ།

མི་དཀར་དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་ལོ་ཅུང་ཙམ་ཆེལ་ཁོའི་མིང་ལ་ཉེ་ཉེ་བེད། ལོ་འགའི་རྒྱུ་
དུ་ཁོ་རང་འཇར་མན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཡོད་དུས་ཚོས་སྲིལ་དུ་འགོ་བའི་རྒྱུ་ན་པ་ཞིག་སྐྱེས་ལ་ཁོས་དེ་
ནི་དགོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་གསལ་བོར་རྟོགས། དེ་ནས་ཁོས་དབྱི་ཐ་ལེ་རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་མི་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་ལ་བལྟས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚོན་མི་དེ་སྐྱར་བོད་ལྗོངས་སུ་སོང་སྐྱོང་བར་མ་བཟོད་
ཚོས་སྲིལ་བྱུ་ཐག་ཅིག་ཀྱང་བཅུགས། ཁོའི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་བོད་མིའི་དད་པ་དང་རོ་སྐྱའི་གནས་
བདག་ཚོས་ལྷགས་གཉིས་ལ་འདྲ་ས་མང་པོ་ཡོད་དེ། “ལྷ་ས་གོང་ཁྱིའི་དུ་གྲ་པ་མང་པོ་ཡོད་
པ་དང་། ཁོ་ཚོ་མཉམ་དུ་འདུག་པར་གྱིན་ཏུ་དགའ་སྟེ། ཁོ་ཚོ་ཡང་ང་ཚོའི་དགེ་བ་བསྐྱབས་པ་དང་
མཚུངས་པ་སྟེ། གཉེན་སྲིག་མི་བྱེད་པ་དང་ཚོས་འདོན་པར་གྱིན་ཏུ་དགའ་བ། ཁོ་ཚོའི་དགོན་པ་
ཡང་ང་ཚོའི་ཚོས་ཁང་དང་འདྲ་ན་འང། ཁོ་ཚོའི་དགོན་པ་ནི་དངོས་གནས་མཛེས་སྟོན་ལྡན་པ་ཞིག་
ཡིན་”ཅེས་འདྲ་ས་མང་པོ་ཞིག་བྲིས་ཡོད་དོ། །རྣམ་ཐར་དེར་བལྟས་རྗེས་ཉེ་ཉེས་དགོན་མཚོག་
གི་དགོངས་པ་གསལ་བོར་རྟོགས་པ་དང་དེ་ནས་བོད་ལུ་ལུ་ཚོས་སྲིལ་དུ་འགོ་བར་ཐག་བཅད།

ཁོའི་གོགས་པོ་མེ་ཅི་ཡང་ཁོ་དང་འདྲ་བར་དགོན་མཚོག་གིས་མངགས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ན་འང་
ཁོའི་ལུས་པོ་དེ་འདྲའི་བདེ་ཐང་ཞིག་མིན་པ་ཡིད། ཁོ་གཉིས་ནི་རྒྱ་ནག་ལ་འགོ་བའི་མཚོ་གུ་ཞིག་
གི་སྤྱིང་དུ་བྱུག་འཕྲད་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་མཉམ་དུ་བོད་ལྗོངས་སུ་འགོ་བར་ཐག་བཅད། ཁོ་གཉིས་
ཐངས་དང་པོར་འགོ་སའི་སེ་ཆེན་དེ་ལྟའི་སེ་ཁོ་གི་ལུ་བྱུགས་དར་མདོ་ཡིན་པ་དང་། ཁོ་གཉིས་
ཀྱིས་རེ་བ་ཆེན་པོ་བཅུངས་ནས་སྲིལ་དུ་བོད་ལུ་ལུ་ཚོས་སྲིལ་དུ་འགོ་བར་ཐག་བཅད། ཡིན་
ན་འང་ལྷན་རིང་མ་འགོར་བར་མགོ་ལོག་དང་ཉེ་བའི་སེ་ཆེན་གི་ལས་བར་དུ་མགོ་ལོག་གི་རྒྱག་
རྒྱན་འགས་ཁོ་གཉིས་ལ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་ཏེ་སློག་མ་གོར་ཁོ་ལྟོན་ལོ། །དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་ཡང་
བསྐྱར་དར་མདོ་སུ་ཕྱིར་སོང་ནས་དེ་སུ་ལུས་ལུང་གསོས་སོ། །

དཀོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

མི་ལ་ལས་“ཁྱོད་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱ་གར་བརྒྱུད་ནས་བོད་ལྗོངས་སུ་མི་འགྲོ་ལམ། རྒྱ་གར་བདེ་བར་ནས་རི་བོ་རྟི་མ་ལ་ཡ་བརྒྱལ་ཚེ་བོད་ལྗོངས་སུ་སློབ་གྲུབ་”ཅེས་བཤད་ལྟར། དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་ལ་བསྐྱེད་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེད་ཀ་ལི་ཀ་ཏར་སློབས་པ་བ་དང་། དེ་ནས་ཡར་རྒྱུད་གཅོད་པོའི་སྐད་རྒྱུད་ལ་སློབས་ཏེ་རི་བོ་རྟི་མ་ལ་ཡ་བརྒྱལ། ཡིན་ནའང་མི་གཞན་གྱིས་ཁོ་གཉིས་མཐོང་བས་ས་མཚམས་ལས་ཕྱིར་སྐད་པ་རེད། ལྷོ་སུ་ཁོ་གཉིས་རྫོང་གི་མྱོང་ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུད་ལ་སློབ་ཏུ་སློབས་པ་དང་། གྲོང་བརྒྱུད་དེ་ནི་རི་འདབས་ཞིག་ཏུ་ཡོད་ལ་བོད་ལྗོངས་ལ་འགྲོ་སའི་ལམ་འགྲམ་ཏུ་གནས་པ་རེད། ཡང་དེ་སུ་བོད་ལྗོངས་འགྲོ་སའི་ལམ་ཐུན་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ལུང་པ་ཞིག་བརྒྱུད་ཚེ་ཀ་སློབ་སློང་ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུད་ཞིག་ཏུ་སློབས་པེས་ཡིན། ཡང་ལུང་པ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་ཁོ་གཉིས་རི་བོ་རྟི་མ་ལ་ཡ་བརྒྱལ་བ་དང་། དེ་ནས་ཡར་རྒྱུད་སུའུ་ལུང་པ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱལ་ཅེ་དང་གཞིས་ཀ་ཅེ་སུ་སློབ་གྲུབ་ལ། རྒྱལ་ཅེ་དང་གཞིས་ཀ་ཅེ་བརྒྱུད་ནས་དགའ་ལོང་གི་ལྗོངས་ལྷ་སར་སློབ་པེས། དེ་སུ་ཁོ་གཉིས་གྱིས་མཇལ་ལམ་བརྒྱུད་ནས་བོད་ལྗོངས་ལྷ་སར་འགྲོ་བའི་རེ་བ་བཅུངས་ཡོད།

ཁོ་གཉིས་ནགས་ཚལ་སྐྱུག་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་པ་དང་། ནགས་ཚལ་དེ་ཤིན་ཏུ་སྐྱུག་པས་ཚོས་སྐྱེལ་མཁན་གཉིས་ལ་དཀའ་ལས་མང་པོ་ཞིག་བཞེས་པ་རེད། ནགས་ཚལ་དེའི་ཐོང་དུ་མེ་ཉོག་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་འབྲུལ་ཞིང་། བྱེ་མ་ལེབ་ཀྱང་དེའི་ཐོང་དུ་འཕུར་བཞིན་ཡོད་དེ། མཚོན་མའི་དུས་སུ་རི་དྲགས་རྩམས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ནི་དངོས་གནས་འཛིགས་སྐྱང་བསྐྱེད་པ་ཞིག་རེད། ཁོ་གཉིས་གྱིས་ལམ་དེ་འདེམས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་ལྗོངས་མཛེས་སྐྱུག་ལྷན་པའི་ཆུན་གྱིས་མ་ཡིན་པར། སྐད་དམག་དང་མི་འབྲུག་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་གཉིས་གྱིས་དཀའ་སྐྱུག་མང་པོ་མཉམས་ནས་ནགས་ཚལ་དེ་ལས་བརྒྱལ་བ་དང་། བེ་སི་ཐ་ཆུ་བོ་ལས་ཀྱང་བརྒྱལ་ཏེ་རི་ཅེ་ལེ་འགག་སྐོ་སུ་སློབས། ད་ལྟ་བལྟས་ཚེ་ཡོད་ཚད་དོན་སྐྱེད་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ལ་ཁོ་གཉིས་གྱིས་བོད་དམག་རྩམས་ལ་གནས་ལུགས་བཤད་པ་དང་། ཡང་ན་དེ་ལྟ་ཀྱིས་རབ་སྐྱེ་བྱེད་འདོད་ནའང་མམ་ཁ་ཉོས་པ་རེད། བེ་ཅིས་རང་གི་གྲོགས་པོ་ཉེད་ཏེ་ལ། “རྩོམ་རྒྱུད་སུའུ་ལུང་པ་ལ་སློབས་གྲུབ་ཚེ་བོད་ལྗོངས་ལྷ་སར་འགྲོ་གྲུབ་”ཅེས་བཤད་པ་ན་དམག་མི་ཞིག་གིས་འགག་སྐོ་འོག་གི་ལམ་ཞིག་བརྐྱན་ནས་ཕྱིར་འགྲོ་དགོས་པའི་བརྒྱུད་པ་བརྐྱན། དེ་ནས་ཉེད་ཏེས་རང་གི་གྲོགས་པོ་མེ་ཅིར། “དམག་མི་འདི་ཚོ་དེད་གཉིས་ལ་སུན་སྐྱང་སྐྱེས་བཞིན་ཡོད་པས་ད་ལྟ་རེས་པར་དུ་ཕྱིར་འགྲོ་དགོས། ཡིན་ནའང་ནམ་ཞིག་ལ་དཀོན་མཚོག་གི་འཕྲིན་བཟངས་འདིར་བདེ་གྲུག་རང་སྐོག་པ་ནི་དེད་གཉིས་ཀྱིས་བརྐྱུད་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱབས་དེར་གདོན་འདྲེ་ལ་དབང་ཚུལ་ཡང་མེད་དོ”ཞེས་བཤད་རྗེས་ཕྱིར་སོང་བ་རེད།

ཐེངས་འདིར་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་ཁ་ཉོས་ན་འང་དཔལ་མ་ཞུས་པར་ལམ་མིལ་བོར་དུང་ཇི་
ལྟར་བྱས་ན་བོད་ལྗོངས་ལྷ་སར་འགོ་བྱེད་པའི་ཐབས་བཀོད་འཚོལ་བཞིན་འདུག དེ་ནས་ཁོ་
གཉིས་འགག་སྐྱོའི་འོག་ཏུ་སླེབས་པ་དང་། བྲག་ངོས་སུ་བཞོན་ཡོད་པའི་མ་ཉི་ཡིག་དུག་ལ་
བལྟས་ཏེ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་རེད། ཉེ་ཉེ་ཡིས་སུ་སྒྲུབ་ཆེན་པོས། “ཡང་སྐྱོན་ཆད་མཐོང་
བ་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། གལ་ཏེ་དགོན་མཚོག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ན་མི་རྣམས་
ཀྱིས་སྐོག་བྱེད་”ཅེས་བཤད་པ་ན་མེ་ཅི་ཡང་དེར་འཐད་པ་བྱུང་ནས། “གོ་ཐོས་ལྟར་ན་བོད་མིའི་
ཚོད་དུ་གསུམ་ཆའི་གཅིག་གིས་བོད་ཡིག་སྐོག་བྱེད་ཟེར་ལ། དེ་ནི་ཁོ་ཚོ་རྒྱུད་དུས་སུ་དགོན་པ་ནང་
དུ་སོང་ནས་བོད་ཡིག་སྐོབ་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཅུས་ན་ཁྱིམ་ཚང་སྟོང་ཙམ་གྱིས་
བོད་ཡིག་སྐོག་བྱེད་”ཅེས་བཤད། དེ་ནས་མེ་ཅིས་ཡང་བསྐྱུར། “ར་ཚོས་རེས་པར་དུ་བོད་ཡིག་
དང་བོད་རྒྱུད་སྐོབ་དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ན་ཉེ་ཉེས་བོད་ཡིག་བཞོན་ཡོད་པའི་བྲག་ངོས་ལ་
བལྟས་ནས། “དེ་ནི་སྐོབ་སྐྱོབ་པའི་རྒྱུ་དེ་གསལ་ཞིག་མིན་པ་རེད་”ཅེས་ལན་བཏབ།

དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་ནགས་ཚལ་ལས་བཞུགས་ཞོར་དུ་བྲན་ཚུལ་གསར་པ་དེ་ལ་བཅུད་བསྐྱར་བྱེད་
བཞིན་འདུག ཁོ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་སུ་ད་ལྟ་རེས་པར་དུ་ཡི་གེ་སྐོབ་སྐྱོང་བའི་བོད་མི་ཞིག་བཙལ་
ནས་བོད་ཡིག་དང་བོད་རྒྱུད་སྐོབ་དགོས་པར་སྐྱེས། མེ་ཅིས་ཡང་“གལ་ཏེ་དེ་དག་ཉོས་བོད་ལྗོངས་
ལ་སླེབས་ཆེ་འགག་ཁུར་དང་པོ་ནི་བོད་ཡིག་དང་བོད་རྒྱུད་སྐོབ་པ་དེ་ཡིན། ཡིན་ན་འང་ར་ཚོ་གང་
སར་འགོ་འཇུག་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་ཉེ་ཉེ་ཡིས་“དེ་དག་ཉོས་པལ་བོ་བརྒྱུད་ནས་བོད་ལྗོངས་ལ་འགོ་
བར་ཚོད་ལྟ་བྱེད་དགོས་ལ། རྒྱལ་ཁ་ལོན་རེས་ཡིན་”ཞེས་བཤད། དེ་ནས་ཁོ་ཚོ་ཇི་སྲིད་གྲོང་
བརྒྱུད་དུ་སླེབས་པ་དང་ཡང་དེ་དང་ཉེ་བའི་རི་བོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་འཛོགས་ཏེ། ལམ་གསར་པ་ཞིག་
རྟོན་པ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཁོ་ཚོའི་མུའུ་ཕྱོགས་ནི་སྐྱིན་ནག་འབྲིགས་བཞིན་པའི་
ལུང་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་ཁ་གཏད་དུ་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག གངས་རིའི་ཡུལ་ལྗོངས་ནི་
ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱུང་ཐག་རིང་པའི་གནས་སུ་རི་བོ་ཇི་མོ་སྐྱིད་མ་ཡང་མཐོང་
མཁོ། །

མེ་ཅི་ཡིས་རང་གི་བྲོ་གསལ་པོ་ཉེ་ཉེ་ལ། “བྱོད་ཀྱིས་ལྟོས་དང་། ཡུལ་ལྗོངས་འདི་དག་མཐོང་
ཆོད་དུང་དགོན་མཚོག་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་”ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཉེ་ཉེས་ཡང་།
“དངོས་གནས་མཛེས་སྟུག་ལྟར་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་རི་བོ་འདི་དག་གིས་བོད་ལྗོངས་ལ་འགོ་
བར་བཀག་འགོག་བྱས་པ་རེད། སྐྱོན་ཆད་རས་པལ་བོ་བརྒྱུད་དེ་བོད་ལྗོངས་ལ་འགོ་བའི་རེ་བ་
བཅུངས་པ་ཡིན། ཡིན་ཡང་ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་ལ་བལྟས་ཇེས། རེ་བ་ཉག་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་བལ་
ཡུལ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛལ་པ་རྣམས་འགོ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་དེ་བོད་ལྗོངས་ཡུལ་དུ་འགོ་དགོས་ལ།

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

དེད་གཉེས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུ་བ་བརྗེས་ནས་མཇལ་བ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་བྱེད་དགོས། རྒྱ་མཚོན་ནི་ས་
དེར་མི་བྲི་བྲི་འབྲུམ་འབྲུམ་ཞིག་གིས་ད་དུང་འཕྲིན་བཟང་བོས་མ་ལྷོང་ངོ་”ཞེས་བཤད།

མེ་ཅི་ཡང་དགོད་ཞོར་དུ། “ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བཅུངས་ཚོ་རྗེ་འདྲའི་དགོད་བོ་བ་
ཞིག་ཡིན་སྲིད་དམ། ཡིན་ནའང་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཤེས་མི་སྲིད། ཚོད་ལྷ་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་
རེད་”ཅེས་བཤད།

དེ་ནས་ཁོ་ཁོ་གཉེས་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་བརྒྱུད་ནས་ཞེ་རུ་བླ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་སླེབས་པ་དང་།
དེ་སྲུ་ཁོ་གཉེས་ཀྱིས་ལུ་བ་བརྗེས་པ་དང་མཇལ་བ་འགྲོ་སའི་ལམ་དེ་བརྒྱུད་ནས་བར་རིན་རྒྱ་
ཞེས་པའི་ས་ཚར་སླེབས། ཁོ་གཉེས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བཤད་མི་ཤེས་ལ་ས་དེར་གནས་
པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་སློལ་གོ་མས་གཤིས་ཀྱང་མི་ཤེས་པས། ཐེངས་དང་པོར་མཇལ་བ་ལ་
ཞིབ་བཤེར་བྱེད་སར་སླེབས་དུས་བཀག་འགོག་ཐེབས་པ་རེད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ས་གནས་ཀྱི་འགོ་
དཔོན་ཞིག་གིས་ཁོ་གཉེས་ལ་སེམས་གསོ་བྱས་ནས་བོད་ལྗོངས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་གཞན་
ཞིག་བཤད་དེ། “གལ་ཏེ་ཁྱོད་གཉེས་བོད་ལྗོངས་ཡུལ་དུ་འགྲོ་འདོད་ན་ད་དུང་ལམ་དེ་བརྒྱུད་ནས་
རུབ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ལ་ལྷ་མེ་ཡར་བརྒྱུད་དགོས་ལ། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཚུབོ་བཀལ་
ན་བོད་ལྗོངས་ལྷ་སར་ཐོན་ཐུབ་”ཅེས་བཤད།

ཁོ་གཉེས་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ཡུང་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་མཐར་རྒྱ་གར་ཚུབོ་དང་ཐག་
ཉེ་བའི་གྲོ་ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱལ་ཞིག་དུ་སླེབས་པ་ལ། ཁོ་གཉེས་ཀྱི་སེམས་སུ་རེ་བས་ཤིངས་ཏེ་
སུ་མཐུད་དུ་མཐུད་བརྒྱུད་བྱས། ས་དེའི་དམག་དཔོན་ཞིག་གིས་ཁོ་གཉེས་ཀྱི་ལམ་ཡིག་ལ་བལྟས་
རྗེས། “ཁྱོད་གཉེས་ལ་ལམ་ཡིག་འདི་ཡོད་ནའང་བོད་ལྗོངས་སུ་འགྲོ་མི་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཚོ་བཀག་
འགོག་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ང་ཚོའི་འོས་འགན་ཡིན་”ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཉེད་ཏེས། “ཅི་ཞིག་ལ་དེད་གཉེས་
ལམ་འདི་ནས་འགྲོ་མི་རུང་ངམ། ཁྱོད་ཚོས་བདག་རྒྱུད་བྱེད་ཁོངས་ནི་ལ་ལྷ་མེ་ཡར་ཡིན་པ་ལས་
བོད་ལྗོངས་མ་ཡིན་ནོ་”ཞེས་ལན་བཏབ་ནའང་དམག་དཔོན་དེས། “ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ལྟར་
ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་ཁྱོད་གཉེས་འགྲོ་རུ་བཅུག་སྟེ་བོད་སྲིད་གཞུང་ལ་ཕོག་ཐུག་གཏོང་
མི་ཐོང་པས། རྒྱ་ཞབས་ཁྱོད་གཉེས་དགོངས་པ་མི་ཚོས་པར་ཕྱིར་ཐེབས་རོགས་”ཞེས་བཤད།
དེ་ནས་ཁོ་གཉེས་ཡང་ཕྱིར་ལོག་པ་དང་། ཉེད་ཏེས་“དེད་གཉེས་ཀྱིས་ནམ་ཡིན་ཡང་མམ་ལ་ཉོ་
མི་རུང་སྟེ། འདི་ནི་བོད་ལྗོངས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ངེས་པར་དུ་ལམ་འདི་བརྒྱུད་
དགོས། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཚུབོ་བརྒྱུད་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ཡང་དེ་ནས་མི་གིན་
དུ་ཉུང་བའི་ལམ་ཐུག་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་བོད་ལྗོངས་སུ་སླེབས་ངེས། དེ་ནི་དེད་གཉེས་ཀྱི་ཚེས་མཐའ་
མཇུག་གི་རེ་བའང་ཡིན་ནོ་”ཞེས་བཤད།

གཟའ་ལའོར་གཅིག་ཅེས་ལ་ཕྱིན་རྗེས་མཐར་འོག་གཉིས་དགེ་རྒྱན་ལམ་པོ་བསྐྱེད་ཡོད་སའི་
ལྷུ་ར་ལུང་པ་ཞེས་པ་དེར་སྐྱབས་པ་དང་། ལྷུ་ར་དེར་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་ལོ་སྐྱོལ་མ་དང་
ཐོག་ལུང་པ་དེར་སྐྱབས་པའི་ཚོར་སྣང་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། མཐའ་ལའོར་གྱི་ཡུལ་ལྗོངས་
ཀྱིས་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་དབང་བཀའ་བཀུག་པ་དང་། ལྷུ་ར་དང་མི་མཚུངས་པ་ནི་ད་ལྟ་དེར་དགེ་རྒྱན་
ལམ་པོ་འོག་གཉིས་ཚང་ཡོད་དེ་ཁང་གྲུང་གྱི་དར་ལྷོག་སྐྱར་བཞེན་རྒྱུད་གིས་གཡོ་བ་དང་། དགོན་པ་
ནས་ཚེས་འདོན་པའི་རྒྱ་རྒྱུག་བཞེན་ཡོད། གོས་ཁ་དོག་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་འོག་པའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་
སྟོན་བསྟུ་བཞེན་ཡོད་ལ་མཐའ་ལའོར་རི་བོས་བསྐོར་འདུག།

ཕེ་ཅེས་དེད་ག་མཐོང་ཚོ། “ཅི་འདྲའི་མཛེས་སྟུག་ལྷན་པ་ཞིག་ཤེད་ཨང་། གཞིས་ཀ་དེ་ནི་སྐྱ་ཚོར་
གི་ཡིན་སྲིད་དམ།”ཞེས་དྲིས་པ་ལ་ཉེད་ཏེས། ཁང་ཚེན་དེ་ལ་བལྟས་ཚེ་ཁྱིམ་བདག་ནི་མི་སྐྱ་གལ་
ཚེན་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ་ལ། ང་ཚོ་དེར་སོང་ནས་བལྟས་ཚོག་”ཅེས་ལན་བཏབ།

དགེ་རྒྱན་ལམ་པོ་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཁ་བརྟེན་མཛེས་“དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་ཁྱོད་གཉིས་བོད་
ལྗོངས་སུ་འགོ་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། ངས་བལྟས་ན་ཁྱོད་གཉིས་བོད་ལྗོངས་སུ་འགོ་མི་བྱུང་
སྟུ་མ། འགོ་བྱུང་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་འད་དུང་རྒྱ་འགའི་ལམ་ལ་ཚས་དགོས་ཏེ། ལྷ་སར་མ་
སྐྱབས་སྐྱོན་དུ་སྐྱེད་པམག་གིས་ཁྱོད་གཉིས་འཛིན་དེས་ཡིན་”ཞེས་བཤད་པ་ན། ཉེད་ཏེས་མི་
གཞོང་ནང་ལ་ལྷ་ཞོར་“ད་ལྟ་དེད་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དམ། དེད་གཉིས་ཕྱིར་ལ་ཡུལ་དུ་མི་
འོག་ཁག་ཐེག་ཡིན་”ཞེས་བཤད་པ་ལ་དགེ་རྒྱན་ལམ་པོ་འོག་ཡང་། “ཁྱོད་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་ས་
འདིར་འདུག་མི་འདོད་དམ། ད་ལྟ་ལུང་པ་འདི་རུ་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཉིས་
ཀྱིས་ང་ཚོར་རོགས་རམ་བྱས་ནས་སྐྱོན་བཅོས་བྱས་ཚོག་”ཅེས་བཤད་པས་ཕེ་ཅེས། “གལ་
ཏེ་དེད་གཉིས་ས་འདིར་བསྐྱེད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དེད་གཉིས་ལ་བོད་ཡིག་དང་བོད་རྒྱུད་ཁྱིད་ཚོག་གམ།
ད་དུང་ང་ཚོར་དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱེད་རོགས་བྱས་ཚོག་གམ།”ཞེས་དྲིས་པ་
ན་དགེ་རྒྱན་ལམ་པོ་འོག་གྱུང་། “འོས་ཚོག་སྟེ། ང་རང་ཁྱོད་གཉིས་ལ་རོགས་བྱེད་པར་ཤིན་
ཏུ་འཐད་”ཅེས་ལན་བཏབ། དེ་ནས་མི་དཀར་དེ་གཉིས་ས་དེར་འདུག་པར་ཐག་བཅད་ལ།
མཚན་མོ་དེར་འོག་གཉིས་ཀྱིས་མལ་ཁྱིའི་སྤེང་ནས་སེམས་ཉིལ་བོས་དགོན་མཚོག་ལ་བཀའ་དྲིན་
ཞུས་པ་ཤེད། རྒྱ་མཚན་ནི་དགོན་མཚོག་གིས་འོག་གཉིས་ཁྱིད་ནས་མཛེས་སྟུག་ལྷན་པའི་ས་ཚ
འདིར་སྐྱབས་པ་དང་། ད་དུང་དགེ་རྒྱན་ལམ་པོ་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཚེད་དུ་མངགས་ནས་དམ་པའི་
གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱེད་པར་ཐག་བཅད་ལ། འོག་གཉིས་ཀྱི་རེ་བ་ཡོད་ཚད་དགོན་མཚོག་
གིས་བསྐྱེད་པ་ཤེད།

ལེའུ་ལྷ་པ། ཐག་གཙོད་བྱེད་སའི་ལུང་པ།

ལོ་རེ་རེ་བཞིན་པར་འདས་ལ། རི་ལུང་འདྲིའུ་ཡང་བསྐྱར་དབྱེད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་རྒྱས་སོང་།
 བསིལ་རྒྱུད་ལྷན་པའི་མཚན་མོ་ཞིག་འདས་རྗེས་ཞོགས་པ་ནི་བདུད་རྩི་མངར་མོ་དང་འདྲ་བར་
 མིའི་སེམས་ལ་དགའ་སྤོམ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་། རི་བོ་དག་མཁའ་དབུགས་གསར་པའི་ནང་དུ་སྤར་
 ལས་ཀྱང་མཛེས་སྤྲུལ་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དགོན་པའི་ནང་དུ་རྒྱུ་ཞིམ་སྤྲུགས་བཞི་ལ་འབྲུལ་
 ཞིང་གྲུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚེས་འདོན་པའི་སྐྱེ་ཡང་ཐོས་བྱུང་བོ། །

ཉི་འོད་ཁང་པའི་ནང་ལ་འཕྲོས་དུས་ལོ་བདུན་ལོན་པའི་དགོ་རྒྱན་འཕམ་པོའི་བུ་བསོད་ནམས་
 གཉིད་ལས་སང་པ་དང་། ཉིན་དེ་ནི་ལོ་གསར་པའི་ཉིམ་དང་པོ་སྟེ་ལོ་སར་ཚེས་གཅིག་ཡིན།
 ཉིན་དེ་ལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་སྐྱེས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་
 འབྲེལ་ལུ་བར་འགོ་རེས་ལ། རྩོག་རྩོག་ཚོགས་འབྲེལ་པའི་བྱ་ལྷུ་ལ་ཡང་སྟེལ་རེས། དེ་དག་ལས་
 ཀྱང་ཚེས་དགའ་འོས་པ་ནི་ལོ་སར་གྱི་སྟོན་མོ་ཡིན་ནོ། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་སྟོན་མོ་ཡིད་ལ་བྱུང་བོ་
 དག་ཚོད་གཉིད་ལས་སང་པ། ཡང་ཨ་མ་དང་གཞིག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསྐྱིག་བྱེད་བཞིན་པའི་ཟས་
 ལྷ་ཚོགས་ཀྱང་ཡིད་ལ་བྱུང། དེ་ལས་ལྷག་པར་ལོས་ལོ་ཚོའི་ལུང་པ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ལུང་པ་ཞིག་

ཏུ་བསྐྱད་ཡོད་པའི་རང་གི་གྲོགས་པོ་དབང་མཚོག་གིས་རང་ཉིད་ལ་ལེགས་སྐྱེས་ཅི་ཞིག་སྤེར་བ་
དྲན་ཚེ་དག་འཕྲོ་ཚད་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེས། ཁོས་དབང་མཚོག་གི་ཚད་དུ་གྲ་སྐྱིག་བྱས་ཡོད་པ་ནི་ཡིད་
དུ་འོང་བའི་དུང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཡག་གི་རུཅོས་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ནི་རྒྱུན་པར་དབང་
མཚོག་དང་མཉམ་དུ་འདུག་པར་ཤིན་ཏུ་དག་འདོ། །

སྐབས་དེ་རག་ཡོག་པོ་ཞིག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཁང་པར་ཡོང་སྟེ་མལ་ལུལ་ཡར་བཀྲུགས་ཏེ།
“བསོད་ནམས། ཡར་ཡོངས་དང། དེ་རིང་རྩོམ་ཚུའུག་ལོ་བསུ་དགོས་པས་བྱ་བ་མང་པོ་
ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་ལ། རྩོད་ཀྱི་ཨ་མས་ཀྱང་འཁྲོད་ལ་སྐྱུག་བསྐྱད་འདུག་སྟེ། མཉམ་དུ་དགོན་པའི་
ནང་དུ་མཚོད་ལ་འབུལ་བར་འགྲོ་དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ན། བསོད་ནམས་ཀྱིས། “ཡ་ལགས་
ཨ་ཁུ་སྐོལ་ཉེ། རས་གྲ་སྐྱིག་བྱས་ཚར་ཟིན་”ཞེས་ལན་ཞུས། དེ་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་རང་
གི་སྐྱེ་ལོ་ཡག་པོར་ལྷ་ས་རྗེས་བོད་ལུ་ཕྱོན་པ་དང། སྐོལ་ཉེ་ཡིས་དེ་དག་མཐོང་སྟེ་འཇུ་མཉམ་
ལངས་ནས་བསྐྱད་འདུག ཡར་བསོད་ནམས་མཉེན་པོར་ཐོག་ཁང་ལས་མར་བབས་ཏེ་རང་
གི་ཨ་མ་ལོ་ཡོད་སར་རྒྱགས། ཁོས་རང་གི་ཨ་མར། “ཨ་མ་ལགས། ར་ཚོད་ལྟ་དགོན་པར་ཕྱིན་
ཚོག་”ཅེས་བཤད།

དེ་ནས་ཁོ་ཚོ་གཡོག་པོ་དག་དང་མཉམ་དུ་དགོན་པར་ཕྱིན་པ་དང། དགོན་པའི་ནང་དུ་གྲ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་མོ་ནས་ཚོགས་འཚོགས་པ་དང། དེ་ནི་ལྷགས་མོ་ཡོས་ལོའི་གདོན་འདྲེ་རྣམས་
ལུང་པའི་ཕྱིར་སྐྱོད་པའི་ཚད་དུ་ཡིན་པ་དང། ཚུའུག་ལོ་བསུ་བའི་ཚད་དུ་འདོན་ནོ། །གྲ་པ་ཚོས་
གསོལ་བ་འདེབས་བཞིན་རྩ་བརྟུངས་པ་དང། དྲིལ་བུ་དཀྲུག་བཞིན་ཡོད།

བསོད་ནམས་དང་ཁོའི་ཨ་མ་གཉིས་དགོན་པར་སྐྱེབས་མ་ཐག་ཏུ་ལྷ་ཁང་ལ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་པ་
དང། མ་ཉེ་བསྐོར་ཞིང་དེ་དག་བསྐྱབས་ཚར་རྗེས་ཁོ་གཉིས་ལྷ་ཁང་ནང་གི་ཐང་གའི་མདུན་དུ་
ཕྱིན། དེར་མཚོད་མེ་མང་པོ་སྐོར་ཡོད་པས་དྲི་ཞེས་འབུལ་བ་དང། རྗེ་ཤུག་མི་ཚེའི་སྐུ་གདུང་ཞིག་
མཚོད་ཁྱིའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་ཡོད་དེ། མཚོད་པ་འབུལ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་བག་ལེབ་དང་
ནས་འབྲུགས་རྒྱའི་མདུན་གྱི་མཚོད་ཁྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དང། གྲ་པ་བགེས་པོ་ཞིག་གིས་དེ་དག་
མཐོང་ཚེ་གདོང་ལ་དག་འཕྲོའི་འཇུ་མཉམ་ཞིག་ལངས་འདུག ཡར་ཁོ་རང་ཚེས་དག་འུ་ནི་དགེ་རྒྱུ་
འཕམ་པོའི་འགྲུར་བ་མེད་པའི་དད་པ་དང། ཁོས་རང་ཉིད་ཀྱི་བུ་ལ་ཅི་ལྟར་བོད་རང་གི་ཚོས་ལ་དད་
པ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོབ་གསོ་གཏོང་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །གྲ་པ་བགེས་པོ་དེས་དགེ་རྒྱུ་འཕམ་པོས་མི་
རིགས་གཞན་པའི་ཚོས་ཡ་མཚན་ཅན་དེ་ལུང་པ་ནང་དུ་འཁྱེད་ཡོང་བ་ལ་འཐད་པ་བྱུང་བ་ཤེས་ཚེ་
སྐྱེ་བའོང་བྱོ་ཚེན་པོ་ལངས་ཕྱིང་བ་ཟེད།

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་སྐད་གསུངས་པ།

ཅུང་ཙམ་འགོར་རྗེས་ཁོས་སྐད་ཅུང་དུས་དགེ་རྒྱལ་འཕམ་པོ་ལ། “ཆུ་འབྲུག་ལོར་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་
ཡོངས་ལ་བཀྱ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལུ”ཞེས་བཤད་ཞོར་དུ་མཚོན་ཆུ་ཁོའི་མགོ་ལ་གཏོར། དེ་ནས་
ཡང་མུ་མཐུད་དུ་“ཁྱོད་ཀྱི་བུ་ཡིས་ནམ་ཡང་དགེ་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྩོན་པར་སྒྲོན”ཞེས་བཤད།

བསོད་ནམས་ཀྱིས་བརྒྱུད་རིམ་དེ་མཐའ་དག་ལ་མཉམ་བཞག་ནང་། ཁོ་ལ་དེ་དག་ནི་ལོར་
འབྲུག་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྐྱེས། ལུང་པ་ནང་གི་མི་དཀར་དེ་གཉིས་ཁོའི་གོགས་པོ་རྒྱུར་
པ་དང་། ཁོ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་པར་དུ་འདུག་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དགའ་ལ་དེ་དུང་ཁོ་ཚོའི་དགོན་མཚོག་
གི་གཏམ་རྒྱུད་ལའང་མཉམ་ལྷོད་པོ། ཁོ་རང་ཚེས་དགའ་བ་ནི་དུ་བེད་ཟེར་བའི་མི་དེའི་ཆུང་དུ་སེང་གོ་
ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། དུ་བེད་ཀྱིས་ཆུང་དུས་རང་གི་ལུག་ལྷ་སྐྱུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཚེད་དུ་སེང་གོ་
དང་འཐབ་རྩོད་བྱས་པ་དང་། ལྷིས་སུ་ཡང་ལུང་རྩོམ་མི་སྣོ་བས་ཅན་གོལ་ཡང་ཅེས་པ་བསའ་
པ་རེད། ཁོ་ནི་དངོས་གནས་དཔའ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱིས་གཏམ་རྒྱུད་འདི་དག་
དྲན་ཚེ་རང་ཉིད་ཀྱང་དུ་བེད་ལྷ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འདོད་སྐྱེས། ཡིན་ནའང་ཁོ་ལ་དུ་བེད་ལྷ་བུའི་གོ་
སྐབས་མ་བྱུང་སྟེ། ཁོའི་ཨ་མ་དང་མི་དཀར་དེ་གཉིས་རྒྱུན་པར་དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་
ཏུ་བསྐྱར་བའི་བྱ་བར་བྲེལ་ནང་། དགེ་རྒྱལ་འཕམ་པོས་ཁོ་ཚོའི་ཚོས་ལུགས་དེ་གཏན་ནས་ཁས་
མ་བླངས་པ་རེད། ཁོས་སྐྱབས་མགོན་ཡི་ཤུ་མི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་འབྲུངས་པ་ཤིས་ནང་། ལྷ་ས་
ནས་ཀྱང་འདི་དང་འདི་འདྲ་བའི་ལྷ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་སྐྱབས་མགོན་ཡི་ཤུ་ཁས་ལེན་དགོས་དོན་
མེད་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚོན་ནི་མ་ཁི་བསྐྱོར་ན་དག་ཟོད་ཐར་བ་ཐོབ་ཐུབ་པ་ནི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་
སྤོ་མོ་ནས་ཤེས་ཡོད་དོ།

བསོད་ནམས་ཀྱིས་དེ་དུང་དམ་པའི་གསུང་རབ་ནང་གི་གཏམ་རྒྱུད་དག་ལ་བསམ་སྲོ་གཏོང་
བཞིན་ཡོད་དེ། ཁོའི་སེམས་སུ་དགོན་མཚོག་གིས་དངོས་གནས་རང་ཉིད་མཐོང་བྱུང་བམ། ཁོང་
གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ཡང་གསལ་ན་ཐུབ་བམ་སྟེ་པའི་ཚོ་ཁོ་ལ་སྐྱབས་སྐྱོང་ཞིག་སྐྱེས་པ་རེད།
ཁོའི་སེམས་སུ་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་དགོན་མཚོག་བདེན་པ་མིན་པ་
ཤེས་ནང་། ཚོས་ལུགས་དེ་དང་འགལ་མི་རུང་བའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་སྐྱེས་སྐྱབས་དགོན་པའི་ནང་
གི་གྲུ་པ་བགྲུས་པོས། “བསོད་ནམས་ད་ལྟ་ལོ་བདུན་ལོན་ལ་ཉེ་བས་ཤིས་པར་དུ་དགོན་པར་
བསྐྱུལ་ནས་ཚོས་ཀྱི་གཞུང་སློབ་དགོས་”ཞེས་དགེ་རྒྱལ་འཕམ་པོ་ལ་རང་གི་གཏམ་རྒྱུལ་བརྗོད་
བཞིན་པ་ཐོས་སོང་། དེ་ནས་དགེ་རྒྱལ་འཕམ་པོས་གྲུ་པ་བགྲུས་པོ་དེ་ལ། “ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་སྐོར་ལ་
སེམས་ཁྲུལ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། རཚོས་མི་དཀར་དེ་གཉིས་གོགས་པོའི་ཚབ་ཏུ་བཞག་པ་ལས་ཁོ་
ཚོའི་ཚོས་ནི་གཏན་ནས་ཁས་བླངས་མ་ལྟོང་”ཞེས་བཤད། དེ་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཐབ་
པའི་རྟགས་སུ་མགོ་བོ་གྲུག་གྲུག་བྱས་ནང་། སེམས་སུ་དེ་དུང་འདི་ཚོག་མང་བོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

སྐབས་དེར་གཡོག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟའ་ཚམས་གྲུ་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་སྐྱོལ་མ་ཡང་དེར་གནས་ལ།
ལོ་འདི་དག་གི་རིང་ལ་ཁོ་མོའི་འཚོ་བའི་བདེ་སྲིད་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྨར་ལས་ཀྱང་མཛེས་པ་
རེད། ཡང་ཁོ་མོ་ནི་ལྷ་སའི་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐུག་དོག་བྱེད་ཡུལ་དུ་སྨྲ། ཁོ་མོའི་ལུས་ལ་གྱོན་
གོས་ཡག་པོ་ཞིག་གྱོན་ཡོད་ལ། གསེར་དང་ལུ་ཏིག་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཚལ་དང་བཏགས་ཡོད་པ་ལ་
བལྟས་ཚེ་དངོས་གནས་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ཞིག་དང་འདྲོ། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོའི་ཨ་མ་
ནི་འཛིག་རྟེན་དུ་ཚེས་མཛེས་པའི་བུད་མེད་ཡིན་པར་འདོད་པ་རེད།

དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་རྩེ་དང་གླིང་བུ་འབྲུག་པའི་སྐྱ་སྒྲན་དང་བསྐྱུན་ནས་
ཞབས་བྲོ་འབྲབ་འགོ་བརྩམས་པ་དང་། མི་དེ་དག་དལ་མོར་བྲོ་འབྲབ་བཞིན་ཁྱིམ་རའི་ནང་
དུ་ཡོང་སྟེ་དབྱིབས་གོར་གོར་ཅན་དུ་སྨྲ་ལ། ཡང་དེ་དག་གི་ཤོད་ནས་སྐྱེས་པ་ཚོས་ཁ་དོག་སྐྱ་
ཚོགས་བཀྲ་བའི་རས་ལ་གྱོན་ཡོད་པ་དང་། བུད་མེད་ཚོའི་ལུ་བའི་ལུ་རུ་རིང་བས་ལུས་
མོའི་མཚམས་ལ་སྐྱབས་འདུག ཁོ་ཚོ་ཚང་མས་སུ་རུང་གཡུགས་ནས་ཞབས་བྲོ་འབྲབ་བཞིན་
འདུག

དེ་ནས་ཉེ་ཏེ་དང་མེ་ཅི་གཉིས་རང་གི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡོང་སྟེ་དགོ་ཀན་འཕན་པོ་ཁྱིམ་
མི་ཡོངས་ལ་ཁ་བཏགས་དཀར་པོས་བཏུམ་ཡོད་པའི་ལོ་སར་གྱི་ལེགས་སྐྱེས་སུལ་བ་དང་།
དགོ་ཀན་འཕན་པོ་ཁྱིམ་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ཁོ་གཉིས་ཀྱང་ཞབས་བྲོ་འབྲབ་པ་ལ་བལྟ་བར་བསུས།
ཞབས་བྲོ་འབྲབ་པ་དེ་ནི་དངོས་གནས་ཁ་དོག་སྐྱ་ཚོགས་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་རྣམས་ལ་ཞིག་ཡིན་
ལ། ཁྱིམ་རའི་ནང་དུ་ཁོ་ཚོས་ཞབས་བྲོ་འབྲབ་པ་དང་། ཁྱིམ་རའི་ནང་དུ་བཏགས་པའི་དར་ལྗོག་
གསར་བ་དེ་དག་ཁོ་ཚོའི་མགོ་ནས་གཡོ་བཞིན་འདུག ཡང་ལུ་བ་ནག་པོ་གྱོན་པ་དང་ལག་ལ་རལ་
གི་བཟུང་བའི་འཚམ་འཚམ་མ་འབན་གཉིས་ཁྱིམ་རའི་ནང་དུ་སྐྱབས་པ་དང་། ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ལག་
པ་གཅིག་གིས་རལ་གི་གཡུགས་པ་དང་ཡང་ལག་པ་གཅིག་གིས་རྩེ་དང་བཞིན་ཁྱིམ་རའི་ནང་
གི་གདོན་འདྲེ་ཕྱིར་སྐྱོད་བཞིན་ཡོད།

དེ་ནས་ཡང་འཚམ་འཚམ་མ་འབན་གཉིས་སྐྱབས་པ་དང་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་ལ་གྱོན་གོས་
མདོག་ཁྱ་པོ་ཅན་ཞིག་གྱོན་ཡོད་དེ། གདོད་ལ་ཤུ་མོའི་གདོད་འབག་གྱོན་ནས་འཚམ་འཚམ་བཞིན་
འདུག ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཤོད་ཀྱི་གཤིན་རྗེ་ཚོས་རྒྱལ་མཚན་པ་
རེད། རྩེ་དང་ཚད་རེ་མཁོ་གས་སུ་སྨྲ་བ་དང་བསྐྱུན་ནས་ཁོ་ཚོ་ལ་རྩེ་དང་ནས་ཁྱིམ་རའི་ནང་གི་
གདོན་འདྲེ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིར་བསྐྱོད་པ་རེད། བསོད་ནམས་ཀྱིས་སྐྱོ་ཚེ་གཅིག་བསྐྱིམས་རང་
དེ་དག་ལ་བལྟ་ཞོར་ཨ་མས་ཞབས་བྲོ་འབྲབ་པའི་རྣམས་པ་རེ་རེ་འགྲེལ་རྒྱག་པ་ལ་མ་ཉན།

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

དེ་ནས་ཡང་གཡག་པགས་གྱོན་པའི་མི་གཉིས་སྤྲོབས་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་གནས་གཡག་པོ་མ་ཞིག་
དང་འདྲ་ལ། ཡང་རྟ་ལྷག་བརྒྱུད་བའི་མི་ཞིག་སྤྲོབས་པ་དང་། མི་དེས་རྟ་རྒྱུད་ཆད་དང་བསྐྱེད་ཏེ་
གཡག་པོ་གཞུས་ནས་གཡག་ཡར་ལྗིང་བ་དང་། ཡང་རྟ་རྒྱུད་དང་སྤྱིར་བཏང་འབྲུག་པའི་རྒྱ་དེ་དང་
བསྐྱེད་ནས་གཡག་གི་མགོ་བོ་གཡུག་བཞིན་འདུག།

ཉེད་ཏེས་དེ་ཡོད་ཚད་ལ་བལྟས་རྗེས་རང་གི་གྲོགས་པོ་མེ་ཅི་ལ། “དངོས་གནས་ལ་མཚོན་སྤྲོས་
དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདས་ཟེན་པའི་ལོ་དེར་ཁོ་ཚོར་གཞོན་འཚོ་སྤར་ལས་ཀྱང་མང་སྟེ། དགོ་
ཚུན་འཕམ་པོས་ཐོག་དང་པོར་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ལམ་ཐོས་རྗེས། རྣམ་འགྲུའུ་ཅི་འདྲ་
ཞིག་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དྲན་སྲིད་དམ། རྣམས་དེར་དེད་གཉིས་ཀྱིས་ཡོ་རྟ་ཅན་གྱི་འཕྲིན་བཟང་ལས་
སྐྱབས་མགོན་ལེ་ཤུས་བདག་ནི་ཐར་བའི་ལམ་དང་བདེན་པ་ཉིད་དང་ཚོ་སྲོག་བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པའི་མདོ་དེ་བསྐྱར་བཞིན་ཡོད་དེ་”ཞེས་བཤད་བཞིན་གྲིམ་རའི་ཡ་གར་བལྟས་མོ། དགོ་ཚུན་འཕམ་
པོ་དང་ཁོའི་བུ་བསོད་ནམས་གཉིས་དེར་བསྐྱད་ཡོད་པ་མཐོང་། དེ་ནས་ཉེད་ཏེས་ཡང་བསྐྱར། “རྒྱ་
ཚེ་བའི་གུས་སྲོལ་གྱི་མཛད་སྤོལ་འདི་དག་གིས་ནང་དོན་ཅི་ཞིག་མཚོན་པ་དང་ས་གསལ་པོར་རྟོགས་
ཡོད་དེ། ཚོད་ས་དད་དེད་གིས་ར་རང་སེམས་ཁལ་ནང་དུ་ལྷུང་བར་བཅུག་”ཅེས་བཤད་པ་ན་
མེ་ཅིས་ཀྱང་། “ཉེད་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་བདེན་ཏེ། ཐེངས་ཤིག་ལ་དགོ་ཚུན་འཕམ་པོས་
ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ལམ་ཞིག་བཅའ་ནང་དུ་བསྐྱལ་བ་སྤྲོབས་མེད་
པས་དམ་འཛིན་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅེས་ང་ལ་བཤད། ད་ལྟ་ཁོས་རང་གི་ཚོས་ལ་སྤར་བཞིན་དད་པ་བྱེད་
པ་ཐག་གིས་བཅད་པར་མ་ཟད། ད་དུང་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཁོའི་རྗེས་སུ་འབྱང་ངེས་ཡིན་”ཞེས་
བཤད། ཉེད་ཏེས་ཡང་བསྐྱར་བསོད་ནམས་ལ་བལྟས་པ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོ་ལ་བལྟས་
ཡོད་པ་མཐོང་བ་དང་། དེ་ནས་ཁོས། “ངས་བསོད་ནམས་ལ་ད་དུང་རེ་བ་ཚེན་པོ་བཅུངས་ཡོད་དེ།
ཁོས་དེད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆར་མཉམ་ངེས་ཡིན་”ཞེས་བཤད།

དེ་ནས་ཉེན་བརྒྱུད་རིང་ལ་ལུང་པ་ནང་གི་བྱ་འགུལ་ཡོད་ཚད་མཚོན་བཞག་ནས་ཁོ་ཚོས་ལོ་
སར་གྱི་དུས་ཚེན་རོལ་བཞིན་འདུག། ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་ཁོ་ཚོས་ཡང་བསྐྱར་སྲོན་ཚད་ལྷུང་འཚོ་བ་
རོལ་འགོ་བརྒྱུམས། ཉེད་ཏེ་དང་མེ་ཅི་གཉིས་ཀྱི་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་སྲོན་ལ་བཀོད་པའི་འཆར་གཞི་
དེ་འགྲུབ་ཐུབ་མིན་ལ་དོགས་པ་ཟ་བཞིན་འདུག་སྟེ། འཆར་གཞི་དེ་ནི་དངོས་གནས་དཀའ་ལས་
ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་སྡོ་མོ་ནས་ཤེས་ནའང་། ད་དུང་དེའི་ཕྱོགས་ལ་སུ་མཐུན་དུ་
ཉུང་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་འདུག།

ཁོ་གཉིས་ཀྱི་གནད་དོན་ཚེས་གལ་ཚེན་པོ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱུད་གང་ཞིག་བཀོལ་ནས་དམ་པའི་
གསུང་རབ་བསྐྱར་དགོས་པ་དེ་ཡིན། གལ་ཏེ་དགོ་ཚུན་འཕམ་པོས་བརྗོད་པའི་ལྷ་སའི་རྒྱུད་བཀོལ་

ན་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་གོ་དགའ་ལ། གལ་ཏེ་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་
ཨ་མ་དོའི་རྣམས་པ་ལ་ན་སུ་ལུའུ་གཞན་དག་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་གོ་དགའ་ལོ། །ཁོ་
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་གོ་ལ་ན་འདྲ་བས་མགོན་ཡི་ཤུ་བརྒྱད་ནས་ཐར་ལམ་ཐོབ་ཐུབ་པ་བོད་མི་
ལ་ལས་ཤིན་ཏུ་ཤོ་དགའ་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱང་དགའ་ལག་ལུན་པ་ནི་ཞིང་ཆེན་ལེ་ལེའི་ཁ་རྒྱུད་ཀྱང་
མི་འདྲ་སྟེ། བརྟེན་ལུ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཞེས་གོ་རིམ་གསུམ་ལྟར་ནོ། །དེ་ནས་ཁོ་
གཉིས་ཀྱིས་དེ་ཡོད་ཚད་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་རྗེས། མཐར་གནའ་རབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་སྐད་ནས་
དམ་པའི་གསུང་རབ་བརྒྱུད་བར་ཐག་བཅད། རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་ཕྱོགས་གང་སར་སྤོང་པའི་བོད་མི་
དག་ལ་འདྲ་བའི་ཆ་རྒྱས་ཡོད་པ་དང་བོད་ཀྱི་དགོན་པའི་ནང་དུ་འདྲའི་དེ་བཞེད་ལ་སྤོང་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་
པ་ཚོས་ཀྱང་གོ་ཐུབ་པས་ཡིག་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རེ་བ་བཏོན་པ་རེད། རྣམས་ཀྱང་
ཞེས་པ་གོ་ལ་ན་འདྲ་མི་ལ་ལས་གོ་མི་ཐུབ་ཀྱང་གནའ་རབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་པ་གོ་ལ་སྤོང་བྱེད་པ་ནི་
དངོས་གནས་གདམ་གསེས་ལེགས་པོ་ཞེས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་མི་དགའ་དེ་གཉིས་དག་ཀྱི་ཀྱན་འཕན་པོ་དང་མཉམ་དུ་མེ་གཞོང་མའུ་དུ་བཞུད་ཡོད་དེ།
ཁོ་ཚོས་ཁང་བ་ཡོངས་ལ་བལྟས་ཏེ་བརྗོད་བཞུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལྱང་རོས་སུ་བོད་ཀྱི་ཚོས་
གཞུང་ <<བཀའ་འཕྱུར།>> དང་ <<བཟུན་འཕྱུར།>> གཉིས་བརྒྱུགས་ཡོད་དེ། <<བཀའ་
འཕྱུར།>> ལ་བརྗོད་སའ་བས་བོད་ ༡༠ ཡོད་པ་དང་། <<བཟུན་འཕྱུར།>> ལ་བརྗོད་སའ་བས་
བོད་ ༢༤ ཡོད་པ་རེད། གཞུང་དེའི་ཤོག་རོས་སྟོང་ཐུག་ཚར་མ་སྟེ་དག་ཏུ་འགན་པའི་དགོན་པ་
ནས་པར་བརྒྱུག་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ཚོས་ <<བཀའ་འཕྱུར།>> ཀྱི་འབྲི་སྟེང་ལ་ལང་མོ་བྱས་
ནས་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་བརྒྱུད་པ་རེད།

དེ་ནས་དག་ཀྱི་ཀྱན་འཕན་པོས་ཁོ་ཚོས་བརྒྱུད་ཟིན་པའི་ཡོ་ཉ་ཀན་གྱི་འཕྲིན་བཟང་ལས་ཤོག་
རོས་འགའ་ལ་བལྟས་རྗེས། “ཤོགས་པོ་ལགས། བརྒྱུད་དཔེ་འདི་ཤིན་ཏུ་ཤོ་དགའ་སྟེ། རྒྱོད་
ཚོས་ང་རང་ལ་འབྲོང་ཚེའི་དགོས་མཁོ་ལྟར་བཤད་ཐུབ་ནའང་། ང་ཚོས་ཅི་ལྟར་བོད་ཡིག་དུ་བརྒྱུད་
བར་བྱུང་། ཡང་འབྲོང་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གོམས་སྟོན་ལ་མི་ཤེས་བས་ཐ་སྐད་ཀྱང་བཞེད་པའི་
ཤེས་པ་རེད་” ཅེས་བཤད་པ་ན་ཉེད་ཉེད་རེ་འཐད་པ་བྱུང་ནས་མགོ་བོ་ལྷག་ལྷག་བྱས་པ་དང་།
“སྟོན་ཚད་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་ནི་འབྲོང་གིས་བོད་ཡིག་གི་ཐ་སྐད་ཅི་ལྟར་བཞེད་པ་དང་ཚོར་བཤད་
པ་དེ་ཡིན་ལ། ངས་དངོས་གནས་བྱ་བ་འདི་དེ་འདྲའི་དགའ་མོ་ཞེས་ཡིན་པར་བསམ་སྒྲོ་བཏང་
མ་ལྟོང་” ཞེས་བཤད་ཞོར་དུ་ལག་ལ་མ་ཡིག་དེ་བཟུང་ནས། “ང་ཚོས་བརྒྱུད་དཔེ་འདི་གསལ་
བོར་ཤེས་ཐུབ་པའི་ཐབས་བཞོན་ཅིག་བཅུ་དགོས་” ཞེས་བཤད།

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་སྐད་གསུངས་པ།

ཉེད་ཉེས་ཀྱང་དལ་མོའི་ངང་ཡོ་ཉ་ནམ་གྱི་འཕྲིན་བཟང་བཀྲལ་གས་པ་སྟེ། “ཐོག་མར་བཀའ་
 བློ་ཡོད་ཀྱང་བཀའ་འདེཉིད། །དགོན་མཚོག་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་བཞུགས། །”ཞེས་གྲོག་
 མཚོས་པ་ཅད་དེ་དགོ་ཀྱན་འཕམ་པོ་ལ། “དགོན་མཚོག་ཅེས་པའི་ཐ་སྐད་འདི་སྐད་ན་འོས་
 ཤིང་འཚོམ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁག་ཐེག་བྱེད་བྱབ་བས།”ཞེས་དྲིས་པ་ན་དགོ་ཀྱན་འཕམ་
 པོས། “ཁག་ཐེག་བྱེད་བྱབ་སྟེ། བོད་མི་ཚང་མས་ཐ་སྐད་འདི་འོན་ཏེ་དོན་ཤེས་སྲིད་”ཅེས་ལན་
 བཏབ། དེ་ནས་མེ་ཅིས་ཁོ་ལ། “ཐ་སྐད་དེ་ཉི་མངས་རྒྱས་དང་ཡང་ན་དུ་ལེ་གྲུ་མ་ཁོང་ཉིད་ལ་གོ་
 བ་མ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་དགོ་ཀྱན་འཕམ་པོས་ཀྱང་། “དེ་ཉི་དངོས་གནས་འགྲིག་སྟེ། ངས་
 ཐེངས་མང་པོར་རྒྱབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་ནི་རྒྱབས་ཚེན་གྱི་ཡང་རྒྱལ་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་པར་བརྗོད་
 མྱོང་ལ། འཇིག་རྟེན་དུ་བཞུགས་ཏེ་མི་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། རོས་ས་བཤད་ན་ངས་ཡོ་ཉ་ནམ་
 གྱིས་བྲིས་པའི་མདོ་འདི་དག་གྲོག་རྒྱབས་ཀྱང་རྒྱབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཞིག་
 ཡིན་པར་འདོད་བཞིན་ཡོད་”ཅེས་བཤད་པ་ཐོས་རྗེས་ཉེད་ཉེས་དཔལ་གས་འདེཉིད་འཐེན། ཁོས་
 དུས་དང་ནམ་པ་ཀུར་ཏུ་བོད་མི་འདི་ལ་རྒྱབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་ནི་དགོན་མཚོག་བའོན་པ་དང་དགོན་
 མཚོག་གཅིག་ཤུ་ཡིན་པ་ཤེས་སུ་འཇུག་པའི་ཐབས་མ་རྟོག་དེ། བོད་མི་རེ་རེས་བརྒྱུར་དཔེ་འདི་
 གྲོག་ཚོ། “དགོན་མཚོག་”ཅེས་པའི་ཐ་སྐད་འདིར་འཕྲད་དུས། ཁོ་ཚོའི་ཡིད་ལ་བཞུགས་ཁྲི་སྟེང་
 དུ་བཞུགས་པའི་དུ་ལེ་གྲུ་མ་འཚར་དེས་ལ། དགོན་པའི་ནང་གི་བྱམས་བརྗེ་ལྷན་པའི་རྒྱ་གཞུང་
 དག་དྲན་དེས། དགོ་ཀྱན་འཕམ་པོས་བཤད་པ་འགྲིག་སྟེ། ཁོ་ཚོས་བརྒྱུར་ཐེན་པའི་ཡོ་ཉ་ནམ་
 གྱི་འཕྲིན་བཟང་དེ་ཉི་དངོས་གནས་གོ་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དེ་ནས་དུས་ཚོད་གཉིས་
 གྱི་རིང་ལ་ཁོ་ཚོས་རི་ལྷར་ཐ་སྐད་ཚེས་གོ་སྐྱ་བ་དག་བཀོལ་སྡོད་བྱེད་པར་བཟུང་བརྒྱུར་བྱས་པ་
 དང་། ཁོ་ཚོའི་རེ་བ་ནི་ཚོས་སྟེལ་མཁན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ཤེས་པ་དང་། དགོ་ཀྱན་འཕམ་
 པོས་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ནི་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་རྒྱ་དེ་ཡིན་ནོ། གཤམ་སྲིད་དེ་ལྷར་ཡིན་ཚོ་
 ཁོ་ཚོའི་བྱ་བ་འདར་དེ་འདྲའི་དཀའ་འཕོ་ཞིག་མིན་ནོ། །དེ་ནས་མི་དཀའ་དེ་གཉིས་རྒྱུན་པར་དང་
 པ་མི་གཅིག་པའི་དགོ་ཀྱན་འཕམ་པོ་དང་མཉམ་དུ་སེམས་ནས་འཐབ་རྩེད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ།
 ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་དགོ་ཀྱན་འཕམ་པོས་བསམ་བཞིན་དུ་ཁོ་གཉིས་ལ་མགོ་འཐོམ་པར་བྱེད་པར་
 དོགས་པ་ཟ་བཞིན་འདུག ཡིན་ནའང་ཕྱིས་སུ་དེ་འདྲ་ཞིག་མིན་པ་ཤེས་པ་རེད། རྒྱ་མཚོན་དགོ་
 ཀྱན་འཕམ་པོས་ཅི་ལྟར་བརྒྱུར་བའི་ལམ་མ་རྟོག་པོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་མེ་ཅིས་རང་གི་གྲོགས་པོ་ཉེད་ཉེ་ལ། “དེ་རིང་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱབས་མ་བྱབ་སྟེ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་བལྟས་ན་ཡིག་རྒྱུར་གྱི་བྱ་བ་འདི་འགྲུབ་བྱབ་བས།”ཞེས་དྲིས་པ་ན་ཉེད་ཉེ་ཡིས། “གཤམ་
 ཉེ་དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུར་བྱབ་ན། དངོས་གནས་དོན་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་

དང་། ཡང་བོད་ཡིག་གིས་དེད་གཉིས་མགོ་འཐོམ་པར་གྱུར་ཏེ། དཀོན་མཚོག་ཅིས་པའི་ཐ་སྐྱོད་
འདི་ལ་མཚོན་ནའང་། དངོས་གནས་དཀོན་མཚོག་གཅིག་པུ་ཡིན་པ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་ཅིག་
ཡོད་ངེས་ཏེ། དེའི་ཐ་སྐྱོད་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱོད་འདི
བོད་མི་རྣམས་ལ་མཚོན་ན་གནའ་སྡེ་མོ་ནས་དར་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྒྲིག་འདོན་པའི་ནང་དོན་
ཡིན་ཏེ། ང་ཚོས་བརྗོད་པའི་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ནའང་། དེའི་སྒྲིག་གཅོད་པའི་དོན་ཡིན་པ་
ཟེད་”ཅེས་བཤད་པ་ན་མེ་ཅིས་ཀྱང་། “ཉིན་འགའི་སྡོན་ལ་འབྲོག་པ་ཞིག་གིས་གཡལ་བཤའ་ཞོར་
དུ་ཁ་ནས་ད་དུང་སྒྲིག་འདོན་བཞིན་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་སྲིད་ན་འོས་གཡལ་བཤའ་ཞོར་དུ་
མ་ཁི་ཡང་སྐོར་ངེས་ཡིན་”ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ལ། ཉེད་ཉེས་ཡང་བསྐྱབ། “འདི་ནི་ཡ་མཚོན་ཅན་
ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཤིག་དང་སྐད་ཡིག་ཅིག་ཡིན་ཏེ། ང་ཚོས་བསྐྱབ་བྱུང་པ་འདི་དཀོན་མཚོག་གིས་དེད་
གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་གནང་ཆེད་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་དེ་ཡིན་ནོ”ཞེས་བཤད།

སྐབས་དེར་བསོད་ནམས་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་འགམ་དུ་སྐྱེད་སའ་ནས་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་བཤའ་བའི་སྐད་
ཚུལ་ཟེན་ལ། སྐབས་སྐབས་མགོན་ཡེ་ཤུའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱིས་ཁོ་ལ་སེམས་འགལ་ཚེན་བོ་ཐོབས་
པ་དང་། དཀོན་མཚོག་ཅིག་ནས་མཁའ་རྒྱལ་སྲིད་དང་བལ་ནས་མིའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་ཏེ། འཛིག་
རྟེན་དུ་ཐེབས་པའི་ནང་དོན་འོས་གསལ་ཤོད་ཏེ་གསུངས་ཐུབ་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚོན་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་
ཚོད་དུ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཟེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་ནི་དེད་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་
ཚེན་པོ་ཡོད་དེ། མི་ཚང་མར་ཐར་བ་གནང་ཆེད་ཤིང་རྒྱ་གམ་སྟེང་ནས་སྐྱུ་གཤེགས་པའི་དཀོན་
མཚོག་ནི་སྐབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་མ་གཏོགས་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ནང་དུ་ལྷའི་རྗེས་
སུ་འབྲང་མ་ཁན་རྣམས་ལ་འང་ཐར་བ་འཐོབ་མི་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ནང་དུ་
སྐབས་མགོན་ཡེ་ཤུའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མ་ཁན་རྣམས་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཚོ་སྟོག་འཐོབ་བྱུང་བ་ཟེད།
དེ་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོས་བསྐྱབ་བཞིན་པའི་འཕྲིན་བཟང་གི་མ་ཡིག་དེ་ལག་དུ་སྐབས་
ཏེ། ཉུང་ཙམ་བཟུགས་རྗེས་དག་ཀླན་འཕམ་པོ་ལ། “ཨ་པ་ལགས། འདི་ནི་དངོས་གནས་ཀྲོག་
དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་གོ་སྐྱོབ་བའི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཏང་ན་མི་ཚོག་
གསུ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན། དག་ཀླན་འཕམ་པོས། “རྗེས་སུ་གཏོང་བྱུང་མིན་ལ་ང་རང་དོགས་པ་ཟ་
བཞིན་ཡོད། གནའ་རབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་ནི་དངོས་གནས་ནང་དོན་གོ་དཀའ་ནའང་། ང་ཚོར་
ཐབས་བཀོད་གཞན་མེད་པ་དང་། ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་ཀྲོག་བྱུང་བམ”ཞེས་རང་གི་བུ་ལ་དྲིས་པ་ན་
བསོད་ནམས་ཀྱིས། “ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ཀྲོག་མི་བྱུང་། ཡིན་ནའང་ང་རང་སྐབས་མགོན་ཡེ་
ཤུའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་མཉམ་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ། ཉིན་ཞིག་ལ་ང་རང་ཡང་ཁོང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་
འདོད་པ་ཡིན་”ཞེས་ལན་ཞུས་པས་དག་ཀླན་འཕམ་པོའི་དོམ་དོག་འཇུག་ཏེ། “དེ་འདྲ་དཔེ་ག་ལ་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

སྲིད། ར་ཚོར་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཡོད་པས་དེ་འདོར་མི་རུང་། ཡིན་ནའང་མི་དཀར་འདི་གཉིས་ལ་ཁོ་ཚོའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་བརྒྱུད་རོགས་བྱས་ཚོགས་སྡེ། ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ལ་དང་པ་གཏན་ནས་བྱེད་མི་རུང་”ཞེས་བཤད།

ཡང་ལོ་ནི་རེ་རེ་བཞིན་པར་འདས་ཟེན་ལ། ཉེད་ཉེད་དང་མེ་ཕི་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ལུགས་ཡོད་ཚད་ཡོ་ཉ་ནས་ཀྱི་འཕྲིན་བཟང་ཡིག་རྒྱུད་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཏོན། རྒྱལ་བ་དེར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་རིགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཅི་ཞིག་ཡང་ལས་དོན་དེར་ཞུགས་པ་དང་། དགོ་རྒྱུད་འཕམ་པོས་སྲུང་བཞིན་ཁོ་ཚོར་རོགས་རམ་བྱས་པ་རེད། སྤྱིས་སུ་ཁོ་ཚོས་ཡོ་ཉ་ནས་ཀྱི་འཕྲིན་བཟང་བརྒྱུད་ཚོར་བ་དང་། ཁ་ཏུ་མེ་ཨར་གྱི་ས་ཆ་ཚུ་ལིང་ཞེས་པ་ནས་པར་བརྒྱུན་གནང་། ད་ལྟ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཡོ་ཉ་ནས་ཀྱི་འཕྲིན་བཟང་རྒྱོག་གྲུབ་པ་དང་། ཁོ་ཚོས་ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ནས་ཚོར་གཉེར་བྱེད་པའི་ཚོང་པ་འགའ་གང་དང་དམ་ནས་དཔེ་ཆ་རྣམས་གོང་ཁྲིལ་ལ་སྐྱེལ་དུ་བཅུག་ལ། ཡང་དཔེ་ཆ་རེ་རེ་དགོན་པ་སོ་སོ་ནས་འཛོག་པའི་འཆར་གཞི་བཀོད་པ་རེད། དེ་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཁོའི་ཤོགས་པོ་ཚོས་དེ་ཐོས་ཇི་སེད་གའ་ལྟོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་བ་མགོན་ཡེ་ཤུའི་གཏམ་རྒྱུད་ཐོས་རྒྱུ་ནི་ཁོ་ཚོའི་རེ་བ་ཡིན་ནོ། །

དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་དགེ་རྒྱུད་འཕམ་པོ་ལ་ནད་བྱུང་སྟེ་གནས་ཚུལ་ཇི་དག་ནས་ཇི་དག་ཏུ་གྱུར་ལ། ཐེངས་ཤིག་ལ་ཁོ་རང་སྐྱེ་ཞེས་པའི་གོང་བཤེས་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་བར་དུ་ཁ་བ་དང་སེར་བ་འབབ་པའི་གནས་གཤིས་དང་ཕྱད་དེ། དཀའ་ངལ་ཆེན་པོས་རང་བྱིར་ཡུལ་དུ་ལོག་ཡང་དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཁོ་ལ་ནད་ལྱེ་མོ་ཞིག་ལོག་པ་རེད། ལྷན་པ་ཉེད་ཉེས་ཁོའི་ནད་ལ་བལྟས་ཆོ་གྲོ་ནད་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དང་། ཁོས་རང་ལུས་ཅི་ཕྱོགས་ཀྱིས་དགོ་རྒྱུད་འཕམ་པོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཇི་ཅུང་དུ་བཏང་ནའང་ཁོ་ལ་ཉི་མ་མང་པོ་ལྷག་མེད་པ་རེད། རྒྱལ་བ་དེར་བསོད་ནམས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོར་ཡོད་པ་དང་། ཁོས་རང་གི་ཨ་པ་འཆིལ་ཉེབ་ཤེས་ཆོ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆོན་པོ་ཞིག་སྐྱེས། ཁོས་རང་གི་ཨ་པས་ཀྱང་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ལ་དང་པ་བྱེད་པའི་རེ་བ་བཅངས་པ་དང་། དེའི་སྟོན་ལ་ཚོས་བཤད་མཁས་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཨ་པ་ལ་དགོན་མཚོག་གི་ནམ་མཁའ་ཞིང་ལམས་ཀྱི་སྐོར་བཤད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ནའང་། ཨ་པ་ནི་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཆོ་སྐྱུག་མང་རེ་སྐྱུག་བྱེད་པ་ལས་ཐབས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པ་རེད།

ཡང་གཡོག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་བདག་པོ་འཛིག་རྟེན་དང་འབྲལ་ལ་ཉེབ་ཤེས་ཇི་སེད། གྲུ་བ་དག་གང་དང་འདྲིན་བྱས་ཏེ། ཁོ་ཚོས་ནད་པའི་འགྲམ་དུ་ཚོས་འདོན་པ་དང་། གདོན་འདྲེ་བྱིར་སྐྱོད་བཞིན་འདུག་ལ། “ཨོ་མ་ཁི་བ་རྟེ་རྟེ་”ཞེས་མ་ཁི་ཡིག་དུག་བྲིས་ཡོད་པའི་ཤོག་

བྱ་ཞིག་རྒྱུ་ནང་དུ་སྤངས་ནས་དགོ་རྒྱུ་འཕམ་པོ་ལ་འབྱུང་དུ་བཅུག་ཀྱང་། མེ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྟེ་ལོ་
༡༥༧༧ལོར་དགོ་རྒྱུ་འཕམ་པོ་ཚོ་ལས་འདས་པ་རེད།

ལུང་པའི་ནང་གི་བོད་མི་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་རྒྱུ་ལས་ཚོན་གྱི་མི་འདི་འདྲི་ཆེད་དུ་མུ་རབ་ཚོན་པོ་བྱས་ལ།
སྟོལ་མ་ཡང་སེམས་སྟུག་གིས་ལུས་སྟོབས་ཉམས་པར་གྱུར། བསོད་ནམས་ལ་སྟུག་བསྟུལ་ཚོན་
པོ་ཞིག་སྟེ་སེམས་ཉམས་སུ་ཞི་བདེ་ཡིས་ཁེངས་ཡོད་ལ། བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱུང་ནའང་དགོན་མཚོག་
ནི་ཀུན་དབང་གི་དགོན་མཚོག་ཡིན་པ་ཁོས་གསལ་བོར་རྟོགས་ཡོད་དོ། །

དེ་ནས་ལུང་པ་ནང་གི་མི་ཚང་མས་སྤར་བཞིན་འཚོ་བ་རོལ་བཞིན་ཡོད་དེ། དུས་ལུན་རིང་པོ་
ཞིག་མ་འགོར་བར་བསོད་ནམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་རྒྱུ་ལས་མགོན་ཡི་ཤུའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་པ་མི་
རྣམས་ལ་ཁྱབ་བསྟུགས་བྱས་པ་རེད། ཡང་ལོ་དེའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ཁོས་ཡི་ཤུའི་ཚོས་ལ་དད་པ་བྱས་
པར་བདེན་དཔང་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ། ལུང་པའི་རྒྱུ་ལས་ཚོན་ཚུངས་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལུས་གསོལ་སྤངས་
པ་དང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཁོའི་མིང་ལ་ཡོ་སེབ་ཅེས་བཏགས། དགོན་པ་ནང་གི་སྤྲོ་མས་བྱ་བ་དེ
དག་ཤེས་རྗེས་ཁོང་ཁོ་ཚོ་ཚོན་པོ་ཞིག་ལངས་ལ། ཁོས་གྲོགས་པོས་ཀྱང་ཁོ་ལ། “བསོད་ནམས།
ད་ལྟ་ཚུངས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་”ཞེས་དེས་པ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱིས། “དེ་ནས་བཟུང་ངའི་
མིང་ལ་བསོད་ནམས་མི་ཟེར་ཉེ། ལུས་གསོལ་བྱས་རྗེས་ང་ལ་མིང་གསར་པ་ཞིག་ཡོད་དེ་ཡོ་སེབ་
ཅེས་ཟེར། ཡང་ང་ལ་དགོན་མཚོག་ནས་མངགས་བཅོལ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དམ་པའི་གསུང་རབ་
བོད་ཡིག་ཏུ་བསྟར་ཉེ་འཕྲིན་བཟང་བོད་མི་རྣམས་ལ་བསྟུག་རྒྱ་དེ་ཡིན་ནོ”ཞེས་ལན་བཏབ།

ཡིན་ནའང་ཡིད་སྟོབ་ཞིག་ལ་ཁོ་ཚོས་བསྟར་བཞིན་པའི་ཡོ་སེབ་ཀྱི་འཕྲིན་བཟང་དེ་མི་མང་པོ་
ཞིག་གིས་ནང་དོན་གོ་མ་ཐུབ་པ་དང་། དགོན་པའི་ནང་གི་བྲ་བ་ཚོས་ཀྱང་ཚོས་གྲོགས་ཐུབ་ཀྱང་ནང་
དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བོར་ཤེས་མ་ཐུབ་པས། དགོན་མཚོག་ལ་ཡོ་སེབ་མངགས་ནས་དམ་
པའི་གསུང་རབ་གོ་སྟེ་བ་ཞིག་ཏུ་བསྟར་བའི་དགོངས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤིང་དོ། །དེ་ནས་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་
སྟོབ་སྟོང་བྱེད་པར་འགོ་དགོས་བསམས་ནས་རང་གི་གྲོགས་པོ་ལ་རེ་བ་བཏོན་པ་ན། གྲོགས་
པོ་དེ་གཉིས་ཀྱང་འཐད་པ་བྱུང་ནས་ཡོ་སེབ་ཁ་ཏུ་མེ་ཨར་ཞིང་ཚོན་གྱི་མིན་ཞེས་གསུང་གི་འཕྲིན་དུ་
གནས་པའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྟོབ་བྲ་ཞིག་ཏུ་བསྟུལ། སྟོབ་བྲ་དེའི་ནང་དུ་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་
དབྱིན་རྒྱན་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཨིར་རྒྱུད་སྤྱངས་པ་དང་། ལུང་པ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས་དབྱིན་
རིའི་འགོ་དཔོན་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་དབྱིན་རི་རུ་ལས་དོན་རྒྱུབ་པར་གནད་འདྲན་བྱས་ནང་། ཁོས་
དེ་དང་ལེན་མ་བྱས་པར་འགོ་དཔོན་དེ་ལ། “ངས་རང་གི་ཚོ་སྟོག་སྤྲོ་མོ་ནས་རྒྱུ་ལས་མགོན་གཅོད་པོ་
ཡོ་སྟེ་སྟེ་ཤི་ཀར་བཅོལ་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་པོ་ཉ་བོད་ལྟོངས་སུ་འགོ་མ་ཐུབ་ནང་། ངས་རང་ལུས་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གསུངས་པ།

ཅི་ལྟོགས་ཀྱིས་དམ་པའི་གསུང་རབ་བསྐྱུར་ཏེ་བོད་མི་རྣམས་ལ་དགོན་མཚོག་གི་འཕྲིན་བཟང་
ཤེས་སུ་འཇུག་དགོས་”ཞེས་བཤད།

ལེའུ་ལྷན་པ། ལྷ་མ་དང་མན་ངག།

ལོ་འགའ་ལ་སློབ་སློང་བྱས་རྗེས་ཡོ་སེབ་ཕྱིར་རང་གི་མཛེས་སྐྱུག་ལྷན་པའི་པ་ཡུལ་དུ་སླེབས་
 པ་དང་། གཞུང་པོ་དབང་མཚོ་གིས་སྤྲོ་མོ་ནས་བོད་ལྷ་ཞིག་གྱིན་ཏེ་ལོ་ལ་བསྐྱུགས་ནས་བསྐྱེད་
 འདུག་ དེ་ནས་ཡོ་སེབ་གྱིས་ཁོ་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་སློབ་ཆེན་པོས་དང་། “དབང་མཚོ་གི་ལགས།
 རྒྱུད་རང་བདེ་མོ་ཡིན་ནམ། ལོ་འདི་དག་གི་རིང་ལ་དགའ་སྐྱུག་འདྲ་མ་ལྷུངས་པར་འཚོ་བ་བདེ་སྦྱིད་
 རང་ལོ་བ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་དབང་མཚོ་གིས་ཀྱང་། “འུ་ལྷན་པ་བདེ་ལམ། རྒྱུད་རང་
 ཕྱིར་ལེབས་པར་དགའ་བསུ་ལུ་ཆེད། དོད་གོང་ངའི་ཆོས་སློབ་མོ་ཞིག་གྲ་སྐྱིག་བྱས་ཡོད་”ཅེས་ལན་
 ལུས། དེ་ནས་ཡོ་སེབ་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་ཆུ་སྐྱུག་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་གྱི་ཕ་ལག་དང་། དགོན་པ། ཁང་
 པ་བཅས་མཐོང་ཆོ་ཡོད་ཆོད་ནི་རང་ཉིད་རྒྱུད་དུ་དང་འདྲ་ན་འང་། ལོ་མང་པོ་ཞིག་འདས་ཟིན་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་སྐད་གསུངས་པ།

པས་ཁང་པའི་སྤེངསི་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐུག་ལྟེ་སྤྱོད་ལ། སྤོང་བོ་ཡང་ཐོ་མཐོང་སོང་ཡོད་དེ། ལུང་པའི་ནང་དུ་གྲགས་འགྲུལ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ལྷིང་འཇགས་སེང་གནས་པ་ནི་མི་ཞིག་གི་སྤིང་ལྷིང་མཚོས་ཆད་པ་དང་འདྲོ།

ཚོར་བ་དེ་ནི་དངོས་གནས་ཡིད་སྣོ་བ་ཞིག་རེད། དེ་ནས་ཁོའི་གཡོག་པོ་དང་གྲོགས་པོ་དག་ཁོ་ལ་དགའ་བསུ་བྱེད་པར་འོངས་ཏེ་ཁ་བདེ་མང་པོ་བྱས་པ་དང་། ཡོ་སེབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བཀུག་པ་རེད། དེ་ནས་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་དུས་དེ་ནས་བཟུང་ལུང་པ་དེ་དང་ཁ་མི་འབྲལ་བའི་སེམས་ཐག་བཅད་དེ། ཐོག་མར་ཁོས་བཀོད་སྤྱིག་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཁྱིམ་གཞིས་ཀྱི་རྒྱ་ལོར་བགོ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་དག་ཟོད་དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་ཡིག་ལ་བསྐྱར་བར་ཐག་བཅད།

ཁོའི་ཨ་མ་ཚོ་ལས་འདས་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་ཨ་མ་ཡང་ཚོ་ལས་འདས་པ་རེད། དེ་བས་ཁོ་རང་ནི་ཁྱིམ་གཞིས་ཀྱི་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཁོ་ནར་གྱུར། ཁོའི་སེམས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་ལོ་འགའི་རིང་ལ་འཚོ་བ་སྤྱིད་པོ་ཞིག་མི་རོལ་ལམ། དུས་ཚོད་ཅུང་ཙམ་བཀོལ་ནས་ཁྱིམ་ཚང་གི་བྱ་བ་བཀོད་སྤྱིག་བྱས་ཚར་རྗེས་དག་ཟོད་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཡིག་སྐྱར་བྱས་ཀྱང་ཚོག་པར་བསམས་ན་འདང་། དགོན་མཚོག་གིས་ཁོ་ལ་ཁྱུད་པར་ཅན་གྱི་ལས་འགན་ཞིག་བཀོད་སྤྱིག་བྱས་ཡོད་པ་ཁོས་གསལ་བོར་རྟོགས་ཡོད། ཁོ་རང་ཁྱིམ་དུ་མེད་དུས་ཀྱང་གཡོག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ། དེ་ནས་ཁོ་ཕྱིར་སྤྱོད་དུས་ཡང་ཁྱིམ་བདག་ཏུ་གྱུར། ཁོའི་སེམས་ལ་དེ་དག་བྲན་ཐངས་རེར་ཤིན་ཏུ་རྟོག་འཛིན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོའི་གྲོགས་པོ་ཚོས་སྤེལ་མཁན་དེ་གཉིས་ནི་སྤོ་མོ་ནས་ལུང་པ་དེ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་ཁ་རྩ་མེ་ཨར་ཞིང་ཚོན་གྱི་སྤེལ་བྲལ་བུ་སྤོ་བུ་སྤེལ་སྤོ་བ་དང་། ས་དེར་བོད་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་རྒྱུང་བུ་ཞིག་བཙུགས་ནས་བཟུང་ཡོད་པ་རེད། ལོ་འདི་དག་གི་རིང་ལ་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ཞལ་ཆད་གསུང་བ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་གཏན་ནས་མཚོས་ཆད་མ་ལྱོང་ན་འདང་། འབྲས་བུ་གཡུར་དུ་ཟ་བ་ཞིག་འཐོབ་མ་ཐུབ་པར་མ་ཟད། ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་མང་པོ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་ནས་ཏུར་བརྩོན་ཚོན་པོས་བསྐྱར་བའི་ལོ་རྩ་ལྟར་གྱི་འཕྲིན་བཟང་ལ་ཡང་མི་གཞན་གྱི་གདེང་འཛིན་མ་བྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་རྩོ་རྩོ་ཤིང་གི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྩ་ལྟར་འཕྲིན་བཟང་གི་འགྲུར་དེ་གཏན་ནས་ཁས་མ་སྤངས་པ་རེད། གནའ་རབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་ནི་དངོས་གནས་གོ་དཀའ་བས་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་འགྲུར་ཡང་གོ་དཀའ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོ་སེབ་ཁ་རྩ་མེ་ཨར་དུ་ཡོང་བའི་རེ་བ་བཏོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ནི་ཡོ་སེབ་བོད་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་དགོ་རྒྱུན་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཡང་ཅིག་ཤོས་ནི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཡིག་སྐྱར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལོ། །ཡིན་ན་འདང་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ད་དུང་གདམ་གསེས་བྱས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།

ནིན་ཞིག་གི་དགོངས་པ་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་སྤེལ་མ་ཞིག་སྤེལ་ཏེ། སྤེལ་མ་ནང་དུ་བོང་བུ་ལྷ་ཞིག་གི་སྤྲེང་ལ་དངོས་པོ་མང་པོ་ཞིག་བཀལ་ནས་རི་ཉག་ལས་བཟུལ་ཏེ། ལུང་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྤེལ་ས་པ་དང་། བསེལ་མངར་ལྷན་པའི་མཁའ་དབུགས་ཁྲོད་དུ་ཁོས་བོང་བུའི་རྐྱེན་ལ་བཏགས་ཡོད་པའི་དྲིལ་བུའི་སྐྱེས་སྐྱེན་ཐོས་པར་མ་ཟེན། བོང་བུ་འདི་དམའ་བའི་ཀྱིས་རང་སྐྱེས་སྐྱེས་པའི་ཐོས། མི་དེ་དག་གིས་དངོས་པོ་ཡོད་ཚད་ཡོ་སེབ་ཀྱི་སྐོ་ཁར་མར་སྤངས་པ་དང་། ཁོ་ཚོས་ཁྱེད་འོངས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཚུ་ཚེན་དག་དག་ཡིན་ལ། དེའི་ཁྲོད་དུ་ལུ་ཉིག་དང་ཤིང་བཞོས་རི་མོ། ད་དུང་བོད་ནས་བཟོས་པའི་བལ་གདན་ཡོད་ལ། ལུ་ཚེ་བའི་གྲོན་གོས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད་དོ། །ལམ་ཁྱིད་མཁའ་གྲིས་ལག་པ་གཡུགས་ནས་ཡོ་སེབ་ལ། “བདག་པོ་ལགས། དངོས་པོ་འདི་ཚང་མ་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལོར་ཡིན་ཏེ། ད་དུང་མང་པོ་ཞིག་འདུག”ཅེས་བཤད། ལྷོ་བུ་དུ་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་མི་དེ་དག་ནི་རང་ཁྱིམ་གྱི་མི་ཡིན་པ་ཤེས་པ་རེད། སྤེལ་མ་ནང་གི་ཡོད་ཚད་ནི་དོན་དོམ་ཞིག་དང་འདྲ་ལ། སྤེལ་མ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་མི་སྲིད་དོ། །

དེ་ནས་ཡོ་སེབ་ཀྱི་སེམས་སུ་སྤེལ་མ་འདི་ས་ཅི་ཞིག་མཚོན་པ་ཡིན་ནམ་སྐྱེས་པ་དང་། ཁོ་ཡང་བསྐྱར་མལ་བུ་སྤྲེང་དུ་ཉལ་ནས་སྤེལ་མ་དེར་བསམ་སྐྱོ་གཏོང་སྐབས་ཡང་གཉིད་ལ་ཤོར་ནས་སྤེལ་མ་གཞན་ཞིག་སྤེལ། ཁོའི་སྤེལ་མ་དུ་བོད་མི་འགའ་ཚོས་ཁང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་བདག་སྐྱོང་པ་ཞིག་གིས་ཚོས་བཤད་པ་ལ་ཉན་བཞིན་འདུག སྐྱོག་ཅེ་སྤྲེང་དུ་དཔེ་ཆ་མཐུག་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་དེ། བདག་སྐྱོང་པས་དཔེ་ཆ་དེ་སྐོག་འདོན་བྱེད་བཞིན་འདུག དེ་ནས་ཡོ་སེབ་ཡར་ལངས་ནས་མདུན་དུ་ཕྱིན་པ་ན། ཡ་མཚན་དགོས་པ་ཞིག་ལ་དཔེ་ཆ་དེ་ནི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཞིག་རེད། ཤོག་དོས་རེ་རེའི་སྤྲེང་གི་ཐ་སྲིད་ཡོད་ཚད་ནི་བོད་ཡིག་ཡིན་ཏེ། ཁོས་ཚོས་བཤད་མཁའ་དེ་ནི་སུ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བོར་མ་མཐོང་ནའང་། ལྷན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་ཡིན་པ་ཤེས། ཁོས་ཕྱོགས་བཞིར་བལྟས་ཇེས་མི་གཞན་པས་ཀྱང་ཁོའི་བཤད་པ་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་ཉན་བཞིན་འདུག ལྷན་དེས། “ཤོགས་པོ་ཚོ། ཁྱོད་ཚོར་མདུན་ལམ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཉིད་ནི་འཛིན་ཉེན་སྤྲེང་གི་རྒྱ་ལོར་ཡོད་པ་སྤྲེད་ཡིན་ལ་དེར་རེ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། ཡང་ལམ་ཅིག་ཤོས་ནི་དཀའ་སྐྱེས་ལྷན་པའི་ལམ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། མཐར་མཇུག་མཐའ་མེད་པའི་ཚེ་སྐོག་འཐོབ་བྱེད། ཁྱོད་ཚོས་ལམ་གང་ཞིག་འདེམས་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་བཤད།

ཡོ་སེབ་ཡང་གཉིད་ལས་སང་དེ། སྤེལ་མ་དེར་བསམ་སྐྱོ་བཏང་ཇེས་དེ་ནི་དཀོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་གསལ་བོར་ཤེས། དེ་ནས་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ལུས་མོ་སར་བཅུགས་ནས་རང་ཉིད་འཛིན་ཉེན་གྱི་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་ལ་རྩམ་པའི་རྒྱེན་གྱིས་དཀོན་མཚོག་ལ་འཕྲོད་བཤགས་བྱས། ལུང་བ་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

དེ་ནས་འཚོ་བ་ལོ་ན་ཁོ་ལ་རྒྱ་ལོ་ལོ་དང་སྤྱོད་ལྡན་ནའང་། དེ་ནི་དགོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཁོས་ངེས་པར་དུ་དེ་དག་ཡོད་ཚད་འདོར་དགོས་སྟེ།

དེ་ནས་ཁོས་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ལོ་ལོ་དང་ཚད་གཡོག་པོ་རྣམས་ལ་ལགོས་ཤིང་། བྱིས་
ཡོངས་ཀྱི་བྱ་བ་དག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཚར་རྗེས། རྟ་ལ་ཞོན་ནས་ལུང་བ་དེ་དང་བྲལ་ནས་གྲོ་གྲོང་
བརྒྱུ་དུ་སྒྲིག། ཁོ་རང་ཀྱག་གྲོག་གི་ལམ་ཕན་བརྒྱུད་ནས་རི་ལུང་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུ་བ་དང་། ལུ་
དོག་པའི་བྲག་རི་གཡང་གཟར་ལས་ཀྱང་བརྒྱུ་ཏེ་ལུང་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས། ཡང་རྒྱབས་ལ་
ལར་ཁོ་རང་ཟམ་པ་སྟེང་ནས་འགོ་དགོས་ཏེ། ཟམ་པ་དེ་དག་ནི་ཤིང་གི་བཞོས་པ་ཡིན་པས་ཤིན་
ཏུ་སྲ་མོ་ཞིག་མིན་ལ་ཉེན་ཁ་ཡང་ཅུང་ཆེད། །མི་མང་པོ་ཞིག་ཟམ་པ་དེ་དག་ལས་བརྒྱུ་བས་
ཟམ་པ་གཡོ་བཞིན་འདུག་ལ་སེམས་རྒྱུང་མ་བྱས་ན་རྒྱུང་དུ་སྐྱེད་པའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད་དོ། །

ལམ་དེ་དག་ནི་ཀྱག་གྲོག་ཡིན་ནའང་། ལམ་བར་གྱི་ཡུལ་ལྗོངས་ནི་དངོས་གནས་མཛེས་
སྟུག་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ཡུལ་ལྗོངས་དེ་དག་མཐོང་ཚོད་དགོན་མཚོག་ཡིད་ལ་བྲན་
པ་དང་། དུས་དང་རྣམ་པ་ཀྱུན་དུ་དགོན་མཚོག་ནི་ཁོའི་མདུན་གྱི་ལམ་ཁྲིད་མཁའ་ཡིན་ཞོ། །
ཀྱུན་དབང་གི་དགོན་མཚོག་གཅིག་ཤུས་དག་ཅོད་མཛོས་སྟུག་ལྡན་པའི་རི་རྒྱུང་འདི་ཐམས་ཅད་
བརྒྱུན་བྱུང་ལ། རྒྱ་བས་དེར་ཡུལ་ལྗོངས་དེ་དག་མཐོང་རྗེས་ཡོ་སེབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་རྣོག་འཛིང་
ཞིག་ཏུ་སྐྱེད། ཁོའི་སེམས་སུ་ལུ་དོག་པའི་རི་བོ་འདིའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་དུང་མི་བྱི་སྟོང་གསུམ་
ཅུས་བསྐྱེད་ཡོད་ནའང་། ཁོ་ཚོས་དགོན་མཚོག་བདེན་པ་ཉིད་དེ་རིམ་ཤེས་ལ། རི་བོ་འདི་ལས་
བརྒྱུ་ཏེ་ཁོ་ཚོར་སྐྱབས་མགོན་ལེ་ཤུའི་རྣོར་བརྒྱུད་བྱུང་བ་ཅི་མ་རུང་སྟེ། ཡིན་ནའང་གོ་རྒྱུ་བས་
དེ་ལྟ་བུར་དུང་ཡུན་རིང་ཞིག་ལ་བསྐྱུག་དགོས་ཏེ། དེར་གནས་པའི་བྲ་མ་དང་ལྷ་བ་ཚོས་གལ་
ལྷན་དེ་དག་ཤེས་ཚོ་ཁོང་ཁོ་ཚོར་པོ་ལངས་ངེས་ཡིན། ཡིན་ནའང་དགོན་མཚོག་གིས་གོ་རྒྱུ་བས་
ལེགས་པོ་ཞིག་གནང་ངེས་ཡིན་སྟེ།

དེ་ནས་ཡུན་རིང་འགོར་རྗེས་ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱི་གོགས་པོ་ཡོད་སར་གྲོ་གྲོང་བརྒྱུ་དུ་སྒྲིབས་པ་
དང་། ཉིད་ཉིད་དང་ཚོས་སྤེལ་མཁའ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དགོན་མཚོག་ལ་བཀའ་བྲིབ་ཞུས་པ་
དང་། ཡང་ཡོ་སེབ་ལ་དགའ་བསུ་ཚེན་པོ་བྱས། ལྷག་པར་དུ་ཉིད་ཉེས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོགས་པོ་ཡོ་
སེབ་ཀྱི་ལག་ལ་ནས་འཇུག་ཏེ། “ངེད་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་གི་ལུང་བ་ནས་འདུག་པར་བསམས་
ནས་སེམས་བྲལ་ཚེན་པོ་བྱས་”ཞེས་བཤད་པ་ན། ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ཀྱང་། “གོགས་པོ་ལགས། ལུང་
བ་དེ་ནི་ང་ལ་མཚོན་ན་དངོས་གནས་བསྐྱེད་ཚེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཡིན་ཡང་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ངའི་
དོན་དུ་སྟོན་ལམ་བཟབ་པས། ངས་དག་ཅོད་ལུང་བ་དེ་དང་པོ་བྲལ་ནས་ཁྱོད་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་བྱ་
བ་བསྐྱེད་པར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཚོས་བསྐྱབས་པ་ཡོད་ཚད་ངས་ཇི་སྲིད་བར་དུ་བརྗོད་མི་

སྲིད་”ཅེས་བཤད་པ་ན་ཉེ་ཉེས་ཡང་བསྐྱེད། “ཡོ་སེབ། རྒྱུ་ལྷིས་དང་ལ་བཀའ་དྲིན་ལྷུ་མི་དགོས་
 ཏེ། དཀོན་མཆོག་ནི་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུད་དང་མཉམ་དུ་བཞུགས་པས། རྒྱུད་ཡང་བསྐྱེད་
 འདི་རྒྱུ་བས་པའི་གོ་སྐྱབས་གནང་བ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་མེ་ཕྱི་ཡང་ས་འདི་ནས་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་
 ལྷུ་ལ། ཡིན་ནའང་ལོ་རང་ཚོ་ལས་འདས་སོང། ར་ཡང་ལོ་ན་རྣམས་པས་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་མི་
 ཐུབ་པར་གྱུར་”ཞེས་བཤད་པ་ན་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་རང་གི་གོགས་པོ་ཉེ་ཉེ་ལ་བལྟས་ཚོ་ལོ་ནི་དངོས་
 གནས་རྣམས་འདུག་པ་དང་། དེ་ནས་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ལོ་ལ། “ཨ་ཁུ་ལགས། རྒྱུད་ཀྱང་རྫོང་དང་ཁ་
 འབྲུལ་ལས་”ཞེས་དྲིས་ཚེ་ཉེ་ཉེས། “དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གིས་དང་རན་མཉམ་འདི་
 ཞིང་ཁམས་ལ་འདྲེན་པའི་བར་དུ། ར་ས་ཆའདི་རུ་འདུག་རྒྱུ་རྒྱུ་བཅག་བཅད་ཟིན་”ཞེས་ལན་བཏབ།
 དེ་ནས་ཡོ་སེབ་དང་ཉེ་ཉེ་གཉིས་རྒྱོད་རན་དུ་འཆམ་འཆམ་འགོ་ཞོར་དུ་བོད་ཀྱི་ཚོས་སྤེལ་
 སྲིད་སྤྲུག་རྣམས་དང་འཕྲད་པར་ཐག་བཅད། ཉེ་ཉེས་ཡང་རང་གི་གོགས་པོ་ཡོ་སེབ་ལ། “རྒྱུད་
 དེས་པར་དུ་རྫོང་ལོ་རྩེ་པ་གཙོ་བོ་རྩི་རན་ལུ་དང་འཕྲད་དགོས་”ཞེས་བཤད་ཞོར་དུ་ལོ་གཉིས་
 ཁང་བ་ཞིག་གི་སྒོ་ཁང་སྤེལ་ས། ཁང་པ་དེའི་ནང་དུ་རྩི་རན་ལུ་ཡིས་ལོ་གཉིས་ཡོང་བ་མཐོང་
 བས་སྐྱུར་དུ་ཡར་ལངས་ཏེ་ལོ་གཉིས་བསྐྱུས། ལོས་ཡོ་སེབ་མཐོང་རྗེས། “རྒྱུད་རང་ཡོ་སེབ་ཡིན་
 བས། རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་སྟོན་སྤྲོ་མོ་ནས་ཐོས་ཟིན་ལ་ལྷག་པར་དུ་ཉེ་ཉེས་རྒྱུན་པར་རྒྱུད་ཉིད་སྤོང་
 བཞིན་འདུག་ རྒྱུད་ཉིད་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པའང་རྫོང་སྤྲོ་མོ་ནས་ཐོས་ཐོས་ཟིན། རྒྱུད་ཉིད་ས་འདིར་
 སྤེལ་ས་པ་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་དགའ་བསུ་ལུ”ཞེས་བཤད་པ་ན་ཡོ་སེབ་ཀྱི་སེམས་སུ་རྩི་རན་ལུ་
 རང་ཉིད་ཀྱི་གོགས་པོ་རུ་འགྱུར་དེས་སྤྲོས། དེ་ནས་ཉེ་ཉེ་ཡིས་ཡང་རང་གི་གོགས་པོ་ཡོ་སེབ་ལ།
 “རྩི་རན་ལུ་ནི་འཛམ་གླིང་སྤྱིང་གི་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རིག་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ད་
 ལྟ་ལོ་རང་བོད་ཡིག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད། རྒྱུད་གཉིས་གོགས་པོར་འགྱུར་བར་
 ར་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་”ཅེས་དོ་སྲོད་བྱས་པ་རེད། རྩི་རན་ལུ་ཡིས་ཡང་། “དེ་ལྟར་དོ་སོ་བསྟོད་མི་
 རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་རྫོང་ཚང་མ་མཁས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དོན་དངོས་
 ལྟ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཡིག་སྐྱུར་བྱེད་པ་ནི་རི་འདྲའི་དཀའ་ཁག་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཐེས་གསལ་ལྟར་”ཞེས་བཤད།

ས་དེར་གནས་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་གིས་རང་གི་བདག་སྤྱོད་གསར་པ་ཡོ་
 སེབ་ལ་དགའ་བསུ་བྱས་པ་དང་། ལོ་ཚོ་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་བོད་རྣམས་བཤད་ཤིས་པ་ལ་དགའ་སྤོང་ཚེན་
 པོ་སྤྲེས་བཞིན་འདུག་ ཡང་ཉེ་ཉེ་ཡིས་རང་གི་གོགས་པོ་ཡོ་སེབ་ལ། “ཡོ་སེབ། རྒྱུད་ཀྱིས་ལྷོས་
 དང་། འདི་རུབ་སྐྱེད་དགོས་པའི་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་”ཅེས་བཤད་པ་ན་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ཀྱང་།
 “དངོས་གནས་བསམ་ཡིད་ལས་འདས་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་རས་ཐོག་མར་དམ་པའི་གསུང་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

རབ་ཡིག་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཡིག་ལ་བལྟས་ན་བྱ་བའི་འཕེལ་རིམ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་སྲིད་”ཅེས་
བཤད། དེ་ནས་རྗེ་རབ་ལྷ་བུ་དང་ཡོ་སེབ་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་ནས་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལེན་པའི་དམ་པའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་ལེའུ་རེ་རེ་གྲོག་ཞོར་དུ། རྗེ་རབ་ལྷ་ཡིས་ཡོ་སེབ་ལ། “རཚོའི་འདི་རུ་སྐྱོན་ལ་
བརྒྱུ་རྒྱུ་ལེན་པའི་ཡོ་རྩ་ན་གྱི་འཕྲིན་བཟང་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེའི་འགྲུ་རྒྱུ་ལེན་པའི་དམ་པ་གནས་བསམ་
ཡིད་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེའི་ནང་དུ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ནང་དོན་དངོས་ཐོན་ཐུབ་
མེད་པ་དང་། ལྷོ་སུ་འབྲུམ་རམས་པ་ཅེ་ཞེ་གེ་སྤྲི་བས་པ་དང་། ཁོས་ལོ་འགའ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་
ནས་མ་ཡིག་དེ་དག་བཅོས་བྱས་ནའང་། ཁོ་རང་ཚེ་ལས་འདས་རྗེས་བྱ་བ་དེ་མཚོན་མས་ཚད་
པ་རེད་”ཅེས་བཤད་པ་ན་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ཀྱང་། “དེ་ནི་དོམ་ཡིན་ཏེ། དས་ཀྱང་མི་དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་
མྱོད། ཡིན་ནའང་ཁོས་ཡིག་རྒྱུ་རྒྱུ་མན་དག་རྟེན་སྲིད་དམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་རྗེ་རབ་ལྷ་ཡིས།
“རས་བལྟས་ན་ཁོས་རྟེན་ལེ་སྲིད་དེ། རཚོས་ཀྱང་དལའི་བར་དུ་ཡིག་རྒྱུ་རྒྱུ་ནའང་། འབྲས་
སུ་གསུང་བུ་བུ་བུ་ཞིག་ཐོབ་མ་ཐུབ། དས་སུ་མཐུད་དུ་ཞལ་ཚད་གསལ་བ་ཡོད་ཚད་དག་བཅོས་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་དེ། གནའ་རབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་ནི་ཤིན་ཏུ་བརྒྱུ་རྒྱུ་དག་ལང་ཐབས་གཞན་མེད་
དོ། ། རྩོད་ཀྱིས་རཚོས་དག་བཅོས་བྱས་ཟེན་པའི་མ་ཡིག་ཅིག་གྲོག་དང་། བསམ་འཆར་ཡོད་
ན་དྲང་བདེན་དང་ལྷོད་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་ལ་བཤད་དགོས་”ཞེས་བཤད།

དེ་ནས་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་མ་ཡིག་དེ་དག་ལ་བལྟས་རྗེས་དག་ཚོད་རྗེ་རབ་ལྷ་ཡིས་བཤད་པ་བདེན་
པ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དང་། མ་ཡིག་དེ་འགྲུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ལས་ཅུང་ལེགས་ནའང་། དངོས་གནས་ཁོ་
ཚོའི་རེ་བ་བྱེད་པ་དེ་ལྷ་སུ་ཞིག་ཐོན་ཐུབ་མེད། རྗེ་རབ་ལྷ་ཡིས་རྩུ་བུ་བུ་ཚེན་པོས་གོ་སྐྱོ་བའི་
ཐ་སྐྱེད་དག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ཀྱང་། མ་ཡིག་དེས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ནང་གི་ནང་དོན་ཡོད་
ཚད་མཚོན་ཐུབ་མེད་པར་མ་ཟད། དདུང་སྐྱོན་ཚམས་པོ་ཞིག་ཀྱང་མཚིས་སོ། ། གལ་ཏེ་རྗེ་རབ་
ལྷ་ཡིས་ཀྱང་ཕམ་པ་ཉེས་ན་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དམ། དེ་ནས་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་སུ་མོ་སར་
བུའུ་གས་ནས་དགོན་མཚོག་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་གནང་ཚེད་སྐྱོན་ལས་ལུས་པ་དང་། ཡང་
གཟའ་འཁོར་འགའི་རིང་ལ་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་རི་མཐོན་པོར་འཛོགས་པ་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱས་ཀྱང་སྤོ་
ཕམ་ཡིད་ཚད་ཅིག་ཏུ་གྱུར།

དེ་ནས་ཉིན་ཞིག་ལ་ཡོ་སེབ་སྐྱོ་མོ་ཡར་ལངས་ཏེ། སྤེལ་བྱེད་བཤུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པ་ནང་དུ་
བསྐྱེད་ཡོད་པའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་བལྟ་རུ་བྱིན་པ་དང་། ཉིན་གུང་གི་སྐྱེད་བས་སུ་གནམ་གཤིས་ཟེ་
དྲོང་སོང་བས་ཁོས་གྲིབ་བསིལ་ཞིག་བཅའ་ནས་རལ་གསོ་བྱེད་སྐྱེད་པ་ལ། ལུན་རིང་མ་འགོར་
བར་ཁོས་རང་གི་མུན་ཕྱོགས་སུ་དགོན་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་དེའི་འགྲུམ་དུ་དདུང་དྲོ་
བཟོས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོགས་ཤིག་ཡོད་པ་མཐོང་། དེ་ནས་ཁོ་དག་འཛོལ་ཚེན་པོས་དེའི་སྤྲེད་དུ་བསྐྱེད་

ནས་ངལ་གསོས་པ་ཤེད། ཡང་དགོན་པའི་ནང་གི་གྲུ་པ་བགྲུས་པོ་ཞིག་གིས་ཚོས་འདོན་བཞིན་ཡོད་པ་དང། ཡང་མི་གཉིས་ཀྱི་མཐོ་ཚད་ཡོད་པའི་མ་ཅི་སྐོར་བཞིན་ཡོད་ལ་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་མཉན་ནས་བསྐྱེད། ཁོས་གྲུ་པ་དེས་ཚོས་འདོན་པའི་སྐྱོ་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བ་འབུམ་གྱིས་མཉམས། རྒྱ་མཚན་གྲུ་པ་དེས་གནའ་གཞུང་གི་དཔེ་ཆ་ཞིག་གྲོག་བཞིན་ཡོད་པ་དང། དཔེ་ཆ་དེའི་ནང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པའི་ཐ་སྟོན་དག་ནི་ཁོ་ཚོ་ལོ་རྩ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འཚོ་ལ་བཞིན་པའི་མན་ངག་ཡིན་ནོ། །

ཡོ་སེབ་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་རྗེས་དགོན་པའི་ནང་དུ་རྒྱགས་ནས་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་དཔེ་ཆ་དེར་བལྟ་བའི་རེ་བ་བཏོན་པ་ན། གྲུ་པས་ཡོ་སེབ་རང་གི་མདུན་དུ་རྒྱགས་ཡོང་བ་མཐོང་ནས། “གཞོན་ནུ་ལྟའི་མདུན་ནས་རྒྱགས་མི་རུང་སྟེ། དལ་མོར་འགོ་དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཡོ་སེབ་ཀྱིས། “ཁྱེད་རང་དགོངས་པ་མི་ཚོས་ཤར་མཁུའོ། རས་ཁྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་དེར་ལྟ་ཚོག་གསལ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་གྲུ་པས་གདོང་མདོག་ཀྱང་འབྱུང་ཏེ། དཔེ་ཆ་དེ་ཡར་བཀྲགས་ནས་ཡོ་སེབ་ལ། “ཁྱེད་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་འདི་གང་ནས་ཁྱེད་ཡོང་བ་ཤེས་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། དོན་དག་དེ་ནི་ལྟ་མ་གཏོགས་ཤེས་མི་སྲིད་ལ། རས་ཨ་ཡས་དཔེ་ཆ་འདི་བཀྲགས་སྐྱོང་ལ་ངའི་ཨ་ལྷེས་ཀྱང་བཀྲགས་སྐྱོང་དོ། །དཔེ་ཆ་འདི་ནི་དངོས་གནས་ལྟ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་བཀོད་པ་ཤེད་”ཅེས་བཤད་པས་ཡོ་སེབ་དགོང་ལ་ཤོར། ཁོས་དཔེ་ཆ་དེའི་འབྲུང་ཁུངས་ལ་རྩད་གཅོད་བྱེད་མི་འདོད་པས་དེ་རུ་བསྐྱེད་ནས་རྟིང་རྟུལ་དུ་གྱུར་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་གྲོགས་འགོ་བརྒྱུས་པ་ཤེད། དཔེ་ཆ་དེའི་ནང་དུ་གནའ་འབས་ལྟའི་བར་གྱི་འཐབ་རྩོད་བྱིས་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རྣོངས་དང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནའང། དེའི་ནང་དུ་གནའ་འབྱུང་གི་འགྲི་སྟངས་བཀོལ་ཡོད་པ་དང། དེ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོ་ཐོས་ནས་བརྗེད་ཐེན་པའི་འབྲི་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པས། དངོས་གནས་དོ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཡོ་སེབ་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་དེའི་ནང་དུ་བཀོལ་བའི་ཐ་སྟོན་དག་ནི་ཁོ་ཚོས་སྐྱོ་ཐོས་ནས་འཚོ་ལ་བཞིན་པའི་མན་ངག་ཡིན་ཏེ། དེའི་ནང་དུ་ཁོ་ཚོར་མཐོ་བའི་དགོན་མཚོག་དང་སྟོན་ལས་འདེབས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་མང་པོ་འདུས་པར་མ་ཟད། འགྲི་སྟངས་དེ་ནི་གནའ་འབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་ལས་གོ་སྐྱོ་མོ་ཡིན་པ་དང། ཡང་འགྲི་སྟངས་དེ་སྐྱེད་ན་མི་རྣམས་ཀྱིས་གོ་སྐྱོ་བ་ཤེས་རྗེས་དགའ་འཇོ་ཚེན་པོ་ཞིག་སྟེ། ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཁོ་ལ་དཔེ་ཆ་འདི་ཡོད་ཚེ་རྗེ་རན་ཏུ་དང་མཉམ་དུ་ནན་ཏན་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བྱེད་པ་ཤེད།

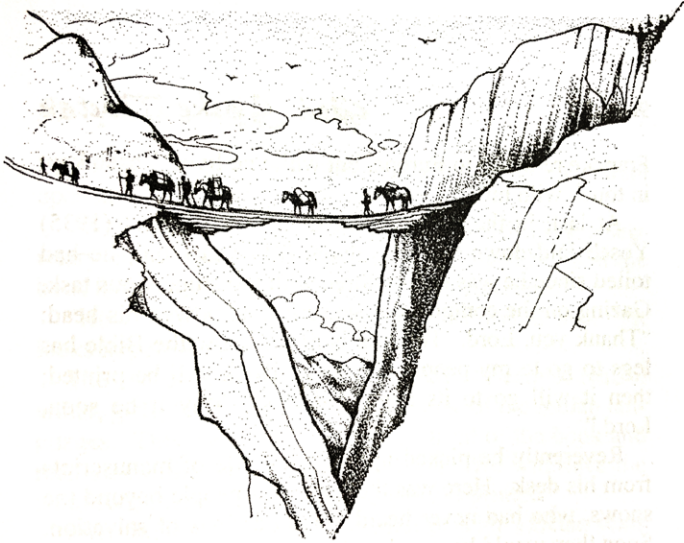
ཡིན་ནའང་ཁོས་ཅི་ལྟར་བྲས་ན་དཔེ་ཆ་འདི་རང་ཉིད་ལ་དབང་ཐུབ་བམ། གྲུ་པས་ཚོས་དཔེ་ཆ་འདི་ལ་མི་འཚོང་བཀག་ཐེག་ཤེད། དེ་ནས་ཡོ་སེབ་ཀྱི་སེམས་སུ་དདུལ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེབ་ནི་གྲུ་པ་བགྲུས་པོ་ཁོང་གི་སེམས་འགྲུལ་བར་བྱེད་དགོས་སྟུམ་སྟེ། གྲུ་པ་དེ་ལ། “ངས་དཔེ་ཆ་འདི་འདྲའི་དགོན་པོ་ཞིག་ལ་དངོས་གནས་བལྟས་མ་སྐྱོང་སྟེ། དེ་རིང་ཁྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་འདིས་ངའི་ཡིད་

དཀོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གྲུབ་པ་

དབང་ཕྱོགས་སོང་”ཞེས་བཤད་པ་ན་གྲུབ་པས་ཁོ་ལ། “དཔེ་ཆ་དེས་ཁྱོད་ལ་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་པར་བརྟུག་པ་ངས་ཀྱང་ཤེས་ལ། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལ་ཐོབ་པའི་ནང་དུ་མི་རེ་རེས་རང་རང་གི་ལས་དབང་ལྟར་འཚོ་བ་རོལ་བས། དེ་རིང་བྱ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་གྱུར་དགོས་པ་ཡང་ལྷ་འི་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྲིད་”ཅེས་བཤད་པ་ལ་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ཡང་བསྐྱུར་གྲུབ་པ་བགྲུས་པོ་དེ་ལ། “ང་ནི་ཀུན་དབང་གི་དཀོན་མཚོག་ལ་ཞབས་ཉེ་སྦྲུབ་མཁུན་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་མཚན་ཡང་དཔེ་ཆ་འདི་ནང་དུ་ཡོད་དེ། ངས་དངོས་གནས་དཔེ་ཆ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གཏན་ནས་མཐོང་མ་མྱོང་། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ང་དང་ངའི་ཕྱོགས་པོ་གཉིས་ལ་དཔེ་ཆ་འདིར་བལྟ་བུ་བརྟུག་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཚེན་པོ་ཞིག་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པས། དཔེ་ཆ་འདི་ང་ལ་གཡུང་ཚོག་གས། ཉན་འགའ་འགོར་རྗེས་ངས་ཁྱེད་ལ་ཕྱིར་སླེར་རེས་ཡིན་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་གྲུབ་པ་བགྲུས་པོས་བསམ་སྲོེ་ཞིག་བཏང་རྗེས། “ངས་ད་ལྟའི་བར་དུ་དཔེ་ཆ་འདི་སུ་ལ་འདར་ཅེག་ཏུ་བརྟུག་མ་མྱོང་སྟེ། ང་ལ་མཚན་ན་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་ལ། ད་ལྟའི་བར་དུ་གཅེས་ཉར་བྱས་པས་ཆུ་མེད་པའི་མི་ཞིག་གིས་དགྲུགས་མ་མྱོང་ངོ། །ཡིན་ནའང་ང་ལ་དཔེ་ཆ་འདི་ཁྱོད་ལ་དབང་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས། ཁྱོད་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་འདི་ཁྱེད་སོང་ནས་མི་གཞན་དང་མཉམ་དུ་གྲོག་དང་། ངའི་རྣམ་ཤེས་མི་འགྲུངས་པར་ལུས་པོ་འདི་དང་འབྲལ་སྲིད་པས། དེའི་རྣམ་ཤེས་སུ་དཔེ་ཆ་འདིར་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁུན་མེད་པས། གཞོན་ཅུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་འབྱེད་ཚོག་ལ་ལྷ་རྣམས་ཁྱོད་དང་མཉམ་དུ་གནས་པར་སྒྲོན་”ཞེས་བཤད་རྗེས་དཔེ་ཆ་དེ་ཡོ་སེབ་ཀྱི་ལམ་ཏུ་བཞག་ནས་བདག་གཉེར་ལེགས་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་བ་བཏོན། དེ་ནས་ཡོ་སེབ་ལ་དགའ་སློབ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྦྱིས་ནས་ཀི་རིང་ཞིག་འདེབས་འདོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་རེད། ཡང་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བགྲུས་པོ་དེ་ལ། “སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ། ངས་དཔེ་ཆ་འདི་ལ་བདག་གཉེར་ལེགས་པོ་བྱེད་ལག་ཐེག་ཡིན་ཏེ། བམ་མཁུན་ཞིང་ལམས་སུ་བཞུགས་པའི་དཀོན་མཚོག་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ལེགས་སྦྱིས་འདི་ལ་སྤྲུགས་དབྱེས་པར་སྒྲོན་”ཞེས་བཤད།

དཔེ་ཆ་ཅུ་ཚེན་དེ་ལམ་ལ་ཐོན་པས་ཡོ་སེབ་བོད་མི་རྣམས་ལ་བལྟ་བུ་སྲིད་སོང་བར་ཕྱིར་སློབ་གྲོང་བརྒྱལ་དུ་ལོག་པ་དང་། རྗེ་རན་ལུ་ཡིས་དཔེ་ཆ་དེ་མཐོང་རྗེས་ཡོ་སེབ་ལ། “དངོས་གནས་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་རེད། དཀོན་མཚོག་གིས་ཁྱོད་མངགས་ནས་དཔེ་ཆ་འདི་རྟེན་དུ་བརྟུག་པ་དང་། མན་ངག་འདི་ཡོད་ན་ང་ཚོས་བོད་ཡིག་ལ་བརྟེན་ནས་དཀོན་མཚོག་གི་བཀའ་བོད་མི་རྣམས་ལ་ཤེས་སུ་འཇུག་གྱུར་”ཅེས་བཤད།

ལེའུ་བདུན་པ། དཀའ་ཚོགས་དང་བར་ཚད།

བོད་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་ཚུང་ཚུང་དེའི་ནང་དུ་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་འཇུག་གསལ་པ་
 བཞིག་ཀློག་བཞིན་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་བརྒྱུ་རྩེན་པའི་འཕྲིན་བཟང་དེ་དག་དངོས་གནས་ཡིད་དབང་
 འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། ལྟར་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ཞལ་ཚད་
 གསལ་པ་མ་གཏོགས་ཡིག་རྒྱུ་བཟང་མ་འདོད་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་ལོས་ཡིག་རྒྱུ་དེ་མཉམ་ངག་དེ་རྙེད་
 རྗེས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཞལ་ཚད་རྙེད་པ་དང་ཞལ་ཚད་གསལ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིག་རྒྱུ་བཟང་
 ལུབ་པར་བྱུང་། ཅིའི་ཕྱིར་རྩོན་ཚད་ལོ་དང་ལོའི་ཨ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གནའ་རྒྱུ་དགེ་འདུན་སྐངས་
 བཀོལ་རྒྱུ་དེ་དུ་ཡིད་ལ་མ་གཤར་བ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ལོ་མང་པོ་རྒྱུ་ཐོས་སུ་བཏང་རྗེས་ད་
 གཞོན་ཚེས་སྟོ་བའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐབས་འདི་བཅའ་ནས་རྙེད་པ་ཡིན་ནམ། ཡོ་སེབ་ཀྱིས་དེ་
 དག་ལ་བསམ་སྟོ་མང་པོ་ཞིག་བཏང་ཡང་ལན་ནི་རྙེད་པ་ལྟར་བ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ཡོད་ཚད་ནི་
 དཀོན་མཚོག་གིས་ཚེས་འོས་ཤིང་འཚོམ་པའི་དུས་ཤིག་བཀོད་རྒྱུ་ལྱུས་ནས་བརྒྱབས་པར་
 ལོ་རང་ཡིད་ཚེས་པ་རེད།

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

ལོ་མང་བོ་ཞིག་འདས་པ་སྟེ། ཡོ་སེབ་གྲིས་ཡིག་རྒྱུར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དུས་དང་ནམ་པ་ལྱུན་ཏུ་
མཚམས་ཚད་མ་མྱོང་བ་ཤེད། ཁོས་ཡིག་རྒྱུར་གྱི་མན་དག་ལྡོ་མོ་ནས་རྟེན་ནའང། ལྟུངས་ལ་
ལར་དུང་རྒྱ་འགའ་རེར་བཞོལ་སྟོན་བྱས་ན་དག་ཚོད་དམ་པའི་གསུང་པ་གྱི་བོད་གཅིག་མ་
གཏོགས་པ་རྒྱུར་མ་ཐུབ་པོ། བྲིས་སུ་རྩེ་རན་ཁུ་ཡང་ཡོ་རོབ་གྲིང་དུ་སྦྲིར་ཡོག་ནའང། ཡོ་སེབ་
ཚོ་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་མ་མྱོང་བ་ཤེད།

བོད་ཀྱི་གིང་པ་ག་ལོ་སྟེ་སྟེ་ལོ་ ༡༧༩༥ ལོར་ཡོ་སེབ་གྲིས་དག་ཚོད་དམ་པའི་གསུང་པ་གྱི་ཡིག་
རྒྱུར་གྱི་བྱ་བ་མཇུག་རྗེས་པ་དང། ལྟུངས་དེར་ཁོ་རང་ལོ་ལྷ་བཅུར་སོན་ཡོད་ལ། ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་
གསུམ་ནས་དལའི་བར་དུ་རྒྱབས་ཚེན་གྱི་བྱ་བ་དེ་བརྒྱབས། དེ་ནས་ཁོས་རང་གིས་བརྒྱུར་པའི་
མ་ཡིག་དེ་དག་ལ་བལྟས་ནས་མགོ་བོ་མར་བརྒྱུར་ཏེ། “དགོན་མཚོག་ལགས། ཡིག་རྒྱུར་གྱི་བྱ་
བ་བདེ་གྲུག་རང་བརྒྱབས་ཚར་སོང་བས། རས་སེམས་གཏིང་ནས་ཁྱེད་ལ་བག་འདྲིན་ཚེལ། དལ་
རཚོ་བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དམ་པའི་གསུང་པ་གྲོགས་ཐུབ་ངེས་ལ། དགོན་མཚོག་ཁྱེད་ཀྱིས་
རང་གི་ལོ་ཉམང་གས་ནས་དཔེ་ཚའདྲི་རྒྱུར་དུ་བོད་ཡུལ་ལ་འཁྱེད་རོགས་གནང་”ཞེས་སྟོན་ལམ་
ལུས། དེ་ནས་ཁོས་སྟོག་ཅོ་སྟེང་གི་དམ་པའི་གསུང་པ་གྱི་མ་ཡིག་གྲངས་པ་དང། དེ་དག་ནི་
གངས་ལྗངས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ཚོས་ཐར་བ་ཐོབ་ཐུབ་པའི་འཕྲིན་བཟང་དེ་ཐོས་
མྱོང་མེད། དལ་དུས་ལྟན་རིང་བོ་མི་འགོར་བར་ཁོ་ཚོས་འཕྲིན་བཟང་ཐོས་ཐུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

ཉེན་ཞིག་ལ་ཡོ་སེབ་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཡི་གེ་ཞིག་འབྱོར་བྱུང། དེ་ནི་རྒྱ་གར་ལྷ་རྩོམ་ཁོང་ཁྱེད་ཀྱི་དམ་
པའི་གསུང་པ་ཚོགས་པས་ཁོ་ལ་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ནང་དུ་བྲིས་ཡོད་པ་འདྲི་ལྟ་
སྟེ། “ཡོ་སེབ་ལགས། ཁྱེད་ཀྱིས་ཡི་གེ་འདི་མཐོང་ཚེ་དགོངས་པ་མི་ཚོས་པར་གཤམ། ལྷ་མཚན་རང་
ཚོ་སྟོན་པའི་རྒྱ་གར་ནས་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་པ་བར་རྒྱུན་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ཤེད། རཚོའི་
རེ་བ་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་དམ་པའི་གསུང་པ་གྱི་འགྱུར་དེ་དེ་བྱིན་ཇི་འདྲེས་པའི་གསུང་པ་ཚོགས་པར་
བརྒྱུལ་རོགས། ཁོ་ཚོས་ཁྱེད་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ་”ཅེས་བྲིས་འདུག ཡོ་སེབ་ཀྱི་རེ་བ་ནི་མ་
ཡིག་གསར་བ་དེ་རྒྱ་གར་ནས་བར་རྒྱུན་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དལ་དེ་ནི་རྩོམ་སེམས་
ཤིག་ཏུ་བྱུར་ཏོ། །ཡང་དེ་བྱིན་ཇི་ལ་བར་རྒྱུན་བྱེད་དུ་བརྒྱུལ་ན་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་བས། ཁོས་
མ་ཡིག་དེ་དག་དེ་བྱིན་ཇི་ལ་བརྒྱུར་མི་འདོད་ནའང། དལ་རེ་བ་གཞན་ནི་མེད་པ་ཤེད། དེ་ནས་
ཁོས་ཚོགས་པའི་དུས་ཚོད་བེད་སྤྱད་ནས་ཡིག་རྒྱུར་བྱས་པའི་དམ་པའི་གསུང་པ་གྱི་མ་ཡིག་དེ་
དག་ལྟག་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བརྒྱུས་ཏེ་དེ་བྱིན་ཇི་ལ་བརྒྱུར་བ་དང། ཡང་བདེ་གྲུག་རང་དེ་བྱིན་ཇི་
ལ་འཕྲོད་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྒྱགས་ནས་བསྟེན།

མ་ཡིག་དེ་དབྱིན་ཟིའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པར་འབྱོར་དུས་དེར་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་
དགའ་བ་འབྲམ་གྱིས་མཉེས་ནས་ལུག་མའི་ཁ་བྱས་པ་རེད། དེ་ནས་དྲུང་ཡིག་ཞོ་ལི་ཡིས་རང་
གི་བྲོགས་མོ་ལ། “བོད་ཡིག་འདི་ཅི་ལྟར་སློབ་དགོས་སམ། རྒྱ་ཡིག་ལྟར་གཡོན་བྲོགས་ནས་
གཡས་བྲོགས་སུ་སློབ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ལ་ཁོའི་བྲོགས་མོ་སོ་རྒྱུ་ཡིས། “ངས་
ཀྱང་གསལ་ལ་བོར་མི་ཤེས་ལ། དེ་སློབ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡལ་ཆེར་མེད་པ་རེད”ཅེས་ལན་བཏབ། དེ་
ནས་ཚོགས་པའི་འགོ་དཔོན་དགོང་ཞོར་དུ། “སྲས་མོ་ཚོ། ངས་ཀྱང་དེ་སློབ་མི་བྱུང་ནའང། དེ་
རྒྱ་གར་གྱི་རྣམ་ལྟར་ཡིག་དང་ཅུང་ཙམ་འདྲ་བ་ངས་སྤྲོ་མོ་ནས་ཤེས་ཏེ། བོད་ཡིག་ཀྱང་གཡོན་བྲོགས་
ནས་གཡས་བྲོགས་སུ་སློབ་དགོས་པ་དང་། ཤོག་ངོས་ཀྱི་ཨང་གངས་ནི་དབྱིན་ཡིག་དང་
གཅིག་མཚུངས་ཡིན། དེ་དག་པར་སྐྱབ་མ་བྱས་སྡོན་དུ་ང་ཚོས་ནན་ཏན་ངང་གཤིབ་བསྐྱར་ཞིག་
བྱེད་དགོས་”ཞེས་བཤད།

དེ་ནས་ཁོ་ཚོས་མ་ཡིག་དེ་སྐྱབ་ནས་དབྱིན་ཟིའི་དངོས་མང་བཤམ་སྟོན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་
གི་དཔེ་ཆ་དེ་དག་དང་བསྐྱར་བ་ལ། དཔེ་ཆ་དེ་དག་ནི་བོད་ལྗོངས་སུ་བྱིན་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་
མང་བོའི་དུས་ཚོད་སྐྱད་ནས་འཚོ་ལ་སྐྱེད་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱིན་ཟིས་བོད་ལ་བཙན་འཇུག་བྱེད་
དུས་ཁྱེད་ཡོང་བ་ཁ་ཤས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཁོ་ཚོས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་ཡང་བསྐྱར་བྲིས་བ་དང་། ད་དུང་འདྲི་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་
བཀོད་དེ་བྲིས་སུ་མ་ཡིག་དེ་དང་འདྲི་ཚིག་དེ་དག་བྲིས་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ཏེ་བོད་
མི་མང་སའི་རི་བོ་ཉི་མ་ལ་ཡའི་ས་ཆ་རྒྱ་ནག་དང་འབྲུག་ཡུལ། འབྲས་ལྗོངས་བཙན་ལ་བསྐྱར།

འབྲས་ལྗོངས་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་དེ་མཐོང་ནས་དགའ་
སྟོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བ་དང་། ས་དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རྣམས་བོད་ལྗོངས་སུ་འགོ་སའང་ཡིན་ནོ། །སྐྱབས་
དེར་བོད་ལྗོངས་པོ་ཞིག་གིས་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་དག་རྒྱ་གར་ལ་བགལ་བ་དང་། ཡང་འབྲས་
ལྗོངས་སུ་མི་རྣམས་ཀྱིས་དགུང་མོ་རེ་རེ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་གི་ནང་དོན་གོ་མིན་
ལ་ཚོད་ལྟ་བུར་བཞེན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུ་ལྷན་པའི་ཞིབ་འཇུག་པས་ཐོག་མར་དམ་པའི་གསུང་རབ་
ནན་ཏན་ངང་ཐེངས་གཅིག་ལ་བཀྲའ་བ་དང་། དེ་ནས་བོད་མི་གཞན་པར་ཁོ་ཚོས་སློབ་པ་ཅི་
ཞིག་ཡིན་པར་དྲིས་བ་ན། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནང་དོན་གོ་བྱུང་བ་ཤེས་སོ། །དེ་ཤེས་ཚེ་ཁོ་ཚོ་
ཡང་དགའ་བ་འབྲམ་གྱིས་མཉེས།

ཡང་འབྲུག་ཡུལ་དུ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། དེའི་ནང་གི་གཅིག་ནི་དགོན་བ་ཞིག་
ཡིན་ལ། དེ་རི་མཐོན་པོ་ཞིག་གི་ངོས་སུ་ཆགས་ཡོད་དོ། །བྲིས་སུ་དགོན་པ་དེའི་ནང་གི་དག་
བཤེས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བོད་ཁ་ཤས་ལ་ཞིབ་ལྟ་བུར་བྱེད་རྒྱ་ཁས་སྐྱབས་ནས།

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་སྐད་གསུངས་པ།

ཁོ་ཚོས་བོད་ཡིག་གསལ་པོ་ཡིན་མིན་ལ་བརྟེན། དགེ་བཤེས་དེ་ཚོས་འཇུག་དེ་ལ་བརྟེན་སྐབས་
རང་གི་ཚོས་དཔེ་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་ཏེ། སྐུལ་སྐུ་ཞིག་གིས། “དཔེ་ཆ་དེ་ནི་དངོས་གནས་དགོན་
མཚོག་གིས་མཛད་པ་རེད”ཅེས་བཤད་ཚུངས་ཏེ། སྐད་ཆ་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་ནི་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ས་ཆ་
རེ་རེ་ནས་ཁྱབ་ཡོང་བ་དང་། བྱིས་སུ་གཤིབ་བསྐྱར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དབྱིན་རིའི་དམ་པའི་
གསུང་རབ་ཚོགས་པའི་འགོ་དཔོན་ལ། “བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་གསུང་རབ་རྟོག་ཐུབ་
ངེས་ཏེ། མ་ཡིག་དེའི་ཚེས་མཐའ་མཚུག་གི་པར་སྐྱབ་ལ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་ཐུབ་ཐེད་བཞིན་
ཡོད”ཅེས་སྐྱབ་ཞུ་ཐུག་པ་རེད།

རྒྱུ་ཐག་རིང་བའི་ཡོ་རོབ་གླིང་དུ་དམག་འབྲུག་ལངས་བཞིན་འདུག འཇར་མན་རྒྱལ་ཁབ་
དང་དབྱིན་རི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱིས་དམག་འབྲུག་རྒྱག་པར་གློག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས། དམ་
པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་རྩ་ཆེ་བའི་འཇུག་དེ་དག་བདེ་འཇགས་
ཡིན་སའི་ཁང་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞག།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ལོའི་ལྷ་དགུ་བར་འཇར་མན་གྱི་དམག་དཔོན་ཞི་ཐི་ཡུར་གྱིས་པོ་ལན་རྒྱལ་ཁབ་
ལ་བཙན་འཇུག་བྱས་པ་དང་། རྩ་རན་སེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་ཕམ་པར་བརྒྱབ། དེ་ནས་ཞི་ཐི་ཡུར་
གྱིས་དབྱིན་རི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་ཕམ་པར་རྒྱག་ཆེད་གནམ་གྲུ་ལས་འབར་མདེལ་གཡུག་རྒྱ་ཐག་
གིས་བཙན་བྱེད་པ་དང་། ཡང་འབར་མདེལ་ནི་དངོས་གནས་དབྱིན་རི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཆར་བ་འབབ་
འབབ་བྱས་པས། ས་ཁུལ་མང་པོ་ཀྱང་རོར་གྲུར། ཡང་སྐབས་དེར་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་
རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་ནི་ལོན་ཏོར་གོང་ཁྱེར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱིན་ལེ་ཉིས་བརྒྱའི་ས་རུ་ཡོད་པའི་ཚོས་
ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ས་འོག་གི་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། དམག་འབྲུག་ཚབས་ཆེ་བའི་
སྐབས་སུ། དག་པོའི་གནམ་གྲུ་ཐག་རིང་གི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འཇུག་བྱེད་པ་དང་། སྐོན་ཆད་མི་རྣམས་
ཀྱིས་བདེ་འཇགས་ཡིན་འདོད་པའི་སར་ཡང་དག་པོས་འབར་མདེལ་འཕངས་སལ། ཐེངས་ཤིག་ལ་
འབར་མདེལ་ཞིག་ཚོས་ཁང་མདུན་གྱི་ལམ་བརྒྱུད་ནས་ཚོས་ཁང་གི་གྲང་འགམ་དུ་ལྷུང་མོད།
ཡིན་ནའང་ཡ་མཚན་སྐྱེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་འབར་མདེལ་དེ་བཀག་མ་ཐུབ་པ་རེད། སྐབས་དེར་
དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱང་ཚོས་ཁང་དེའི་གྲང་དང་ཐག་ཉེས་པ་བཞག་ཡོད་པ་དང་། བྱིས་སུ་མི་
ཁ་གསལ་གྱིས་འབར་མདེལ་གྱི་འགའ་ཇུས་དེ་བྱིར་སྐྱངས་པ་དང་། ཁོ་ཚོས་དེ་ལ་བརྟེན་དབྱེད་བྱས་
ཇེས་སྐོན་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་ལ། རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པའང་མ་ཤེས་སོ། །ཚོས་ཁང་གི་བདག་གཉེར་
པ་བཀྲིས་པོས་དེ་ནི་དགོན་མཚོག་གིས་རོགས་རམ་བྱས་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད།

བྱིས་སུ་འཇར་མན་གླིང་འབྲུག་ཆེན་གཉིས་པ་མཚུག་རྫོགས་རྗེས་ཡོ་སེབ་ཀྱང་དགུང་ལོ་དུག་ཅུར་
སོན་ཡོད་པ་དང་། ཁོས་སྐྱར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ལུ་ཏོར་གོང་ཁྱེར་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་བྲིས་ཏེ། དམ་པའི་གསུང་

རབ་དུས་ནས་ཞིག་ལ་པར་རྒྱན་བྱེད་ཐུབ་པར་དྲིས་པ་དང་། ཁོའི་སེམས་སུ་ཡང་རང་ཉིད་ཚེ་ལས་
མ་འདས་སྡོག་ལ་ལོ་མང་པོ་སྤྱད་ནས་ཡིག་རྒྱུར་བྲས་པའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་མཐོང་ཐུབ་མིན་
དྲན་བཞིན་འདུག ཡང་ལུ་རྟོར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པ་ཡིས་སྒྲིག་ཆས་གསར་པ་ཞིག་
ཉེས་ཡོད་པས། བལ་ཆེར་པར་རྒྱན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱང་སྲིད་སྟེ། དེ་ནས་ཁོ་ཚོས་ལོན་ཏོན་གྱི་
ཁྱེད་ཀྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པ་ལ་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་བྱིར་རྒྱ་
གར་ལ་བསྐྱར་བའི་རེ་བ་བཏོན་པས་སྤྱིར་རྒྱ་གར་ལ་བསྐྱར།

དེ་ནས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལུ་རྟོར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པ་ལ་འབྲེལ་དུས། བར་
རྒྱན་མི་རྣམས་བོད་ཡིག་གིས་ཁེངས་ཡོད་པའི་ཤོག་ངོས་དེ་ལ་བལྟས་ནས་མགོ་བོ་གཡུག་བཞིན།
“མ་ཡིག་འདི་རྒྱ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་ཞན་པས་པར་རྒྱན་བྱེད་མི་ཐུབ་སྟེ། ཐོག་མར་ངེས་པར་དུ་བར་
ཞིག་སྐྱབས་རྗེས་དག་ཐོབ་པར་རྒྱན་བྱེད་པའི་རེ་བ་ཡོད”ཅེས་བཤད་པ་དང་། བར་རྒྱན་ཁང་
གི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། “ར་ཚོར་རེ་བ་ཉག་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། རྒྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤོག་དཀར་
ཞིག་བཙུང་ནས་ཡང་བསྐྱར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་དེའི་སྟེང་དུ་བལྟ་དགོས་ལ། བར་
རྒྱན་པའི་ཐབས་བཀོལ་ནའང་། མཇུག་འབྲས་ནི་མི་ལེགས། ཡིན་ནའང་དམ་པའི་ཤོག་དཀར་དེ་ལྟ་
བུ་ཉེ་མི་ཐུབ་པས། ར་ཚོས་ངེས་པར་དུ་རང་ཅུས་ཉེ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཤོག་བུ་ལེགས་པོ་ཞིག་བཀོལ་
ནས་དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱན་ཚུ་བཀོལ་དགོས”ཞེས་བཤད། དེ་ནས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པའི་དྲུང་
ཡིག་ཁྱེད་ཉེ་མིས་རྗོངས་ལ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཤོག་བུ་དེ་ལ་བལྟས་ནས། བར་རྒྱན་བྱེད་མཁུ་གྱི་འགོ་
དཔོན་ལ། “ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་གནས་སྤྱོད་ཚུ་བཀོལ་ན། དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་པར་རྒྱན་
བྱེད་ཐུབ་བམ”ཞེས་དྲིས་པ་ན། འགོ་དཔོན་དེས་ཀྱང་། “དགོན་མཚོག་གིས་ར་ཚོར་ངོགས་
རམ་གནང་ན་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་ཐུབ་པར་འུ་ཡིད་ཆེས་ཡོད། གང་ལྟར་ཀྱང་ཚོད་ལྟ་བྱེད་འོས་པ་
ཞིག་ཡིན”ཞེས་བཤད།

དེ་ནས་ཁོ་ཚོས་རྗེས་འགྲུར་གྱི་རྒྱན་ཐུམ་དང་སྟོད་འཛིན་པའི་མཉམ་དུ་བཞག་ནས། ཤོག་
ངོས་སྟོང་ཚམ་བཟོ་ཐུབ་པར་གྱུར་ལ། ཁོ་ཚོ་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་ནའང་། ད་ལྟ་གནད་དོན་ཞིག་ཡོད་
པ་ནི་བོད་ཡིག་ཤོག་བུ་དེའི་སྟེང་དུ་བལྟ་བའི་འགན་སུ་ཞིག་གིས་འལུར་ཐུབ་པས། ཡོ་སེབ་ཀྱིས་
བྱ་བ་དེ་ཤེས་རྗེས་ལུ་རྟོར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པ་ལ་མ་ཡིག་བྱིར་བསྐྱར་ནས་རང་གིས་
བལྟ་བའི་རེ་བ་བཏོན་པ་དང་། འགན་ཁུར་དེ་ནི་དངོས་གནས་དཀའ་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་
ནའང་། ཁོས་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་ནས་ད་དུང་ཐ་སྤྱད་རེ་ལེགས་སུ་བཏང་ཚོག་གོ། དེ་ནས་ལུ་རྟོར་
དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པ་ཡིས་མ་ཡིག་དཀའ་ཚོགས་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་། བྱིས་
སུ་ཡོ་སེབ་ཀྱི་ལག་ཏུ་འབྱོར། ཡོ་སེབ་ཀྱིས་ཡང་བསྐྱར་མ་ཡིག་དེ་དག་ལག་ཏུ་ལེན་སྐབས་ཁོ་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གྲུབ་པ་

ལ་ཡང་བརྒྱུད་སྤོངས་ལྷགས་འཛོམས་པ་ཤེད། དེ་ནས་ཁོས་ལྷུང་དུ་བྱ་བ་བརྒྱབ་འགོ་བརྩམས་
པ་དང་། རྒྱགས་གཅིག་ནས་ཡི་གེ་བཟུངས་པ་དང་། རྒྱགས་གཅིག་ནས་དེའི་ནང་གི་ཚིག་སྦྱོར་
རྣམས་ཇི་ལྟ་གསུ་བཏང་།

ཉི་མ་རེ་རེ་འདས་ཟེན་ལ། ཡོ་སེབ་ཀྱིས་སློ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུམས་ནས་བྱ་བ་དེ་བརྒྱབས་པ་
དང་། ལོ་ངོ་གཉིས་ལྷག་འདས་ན་འདང་། ཁོའི་འགན་ཁུར་ད་དུང་མ་འགྲུབ་པ་ཤེད། བོད་རིགས་
ཤར་བོ་འདིའི་ཚོར་བ་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ལ་སློབ་སྦྱོང་ལྷགས་ཚུ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། ཐངས་
གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལ་ཁོ་དུང་མགོ་ལྷུ་འཁོར་ནས་སངས་འགྲེལ་བ་ཤེད། ཁོས་འགན་ཁུར་འདི་
བརྒྱབ་ཐུབ་མིན་དངོས་གནས་བརྗོད་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཉིན་ཞིག་ལ་ཁོས་སློབ་ཚུ་རྒྱུང་
ཞིག་གི་མདུན་དུ་མ་ཡིག་དེ་བཟུངས་པས། ཁོའི་སྣང་མི་བདེ་བར་གྱུར་ལ་ཚོར་བ་ཡང་ཉམས་ནས་སངས་
རུའམ་གྲེལ། ཁོའི་ཞབས་བྲིས་དེ་དག་མཐོང་ནས་ཡོ་སེབ་ཡོད་སངས་རྒྱལ་འོངས་པ་དང་། རྒྱབས་
དེར་ཡོ་སེབ་ཀྱིས་དབུགས་ཡང་འབྲིན་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་ཏེ། དངོས་གནས་སློབ་སྦྱོང་ལྷགས་ཚུ་ཡང་
མེད་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཞབས་བྲི་ཡིས་རང་གི་བདག་པོ་མལ་ཁྲི་སྟེང་དུ་ཁྲིད་ནས་སྤོན་བ་ཞིག་
གདུག་འདྲེན་བྱས་ཏེ། སྤོན་པས་ཡོ་སེབ་ཀྱི་ནད་ལ་བརྟུག་རྗེས། “ཁོ་རང་ཐང་ཆད་ཆད་བུགས་པ་
ཡིན་ལ། དས་བརྟུག་དབྱེད་བྱས་པ་ལྟར་ན་རེ་བ་ཚུ་ཡང་མི་འདུག་”ཅེས་བཤད་ན་འདང་། ཚོས་
ཚོགས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཁོ་ཚོའི་དགོ་ཤར་ཡོ་སེབ་ནི་དགོན་མཚོག་གི་བྱ་བ་བརྒྱབས་མ་ཚར་སྟོན་
ལ་འཇིག་རྟེན་དང་གཏན་ནས་ཁ་འབྲལ་མི་སྲིད་པར་ཡིད་ཆེས་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོ་སེབ་དངོས་
གནས་དེ་ལྟར་བྲལ་བ་ཡིན་ན། མ་ཡིག་བཟུང་བའི་བྱ་བ་སུ་ཞིག་གིས་བརྒྱབ་བཤ། དེ་བས་ཁོ་ཚོ་
ཡོ་སེབ་ཀྱི་མདུན་དུ་ཡོང་སྟེ། ཁོའི་ཚེད་དུ་དགོན་མཚོག་ལ་སློབ་ལམ་ལུས་པ་ཤེད།

དགོན་མཚོག་གིས་ཀྱང་ཁོ་ཚོའི་སློབ་ལམ་གསལ་ནས་ཡོ་སེབ་ཀྱི་གཞུགས་བོ་ཚུང་ཙམ་ཇི་
ལྟ་གསུ་བྱེད་པ་དང་། ཁོ་རང་མལ་ཁྲི་སྟེང་བརྒྱད་དེ་ཡང་བརྒྱུད་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་
ཡིག་བཟུང་འགོ་བརྩམས་པ་ཤེད། དེ་ནས་སྤོན་པས། “དས་ཁོ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་འཇུག་མི་འདོད་
དེ། ཁོ་ལ་ཉ་ལམ་ཉིན་ལྷུ་མ་གཏོགས་མེད་ཀྱང་སྲིད་ལ་སློ་ལྷུ་ཡོད་ཀྱང་སྲིད་པས་སུ་ཞིག་གིས་
ཤེས་མམ། ཡིན་ན་འདང་ཡ་མཚར་བ་ཞིག་ལ་དགོན་མཚོག་གིས་ཁོ་ལ་རོགས་རམ་གནང་བ་
ཤེད་”ཅེས་བཤད། དེ་ནས་ཡི་གེ་བཟུང་མཐའ་སྐུལ་གྱི་དང་སྤོན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་འགན་མང་བོ་
ཁུར་ཏེ། ཡོ་སེབ་ནི་ཁོ་གཉིས་ལ་བལྟ་ཞིབ་བྱེད་མཐའ་ཡིན་ནོ། །དུས་ཚོད་སྤར་བཞིན་འདས་ཟེན་
ལ། ཁོ་ཚོར་རོགས་རམ་བྱེད་མཐའ་མང་བོ་ཞིག་མ་ཁོ་བས་ཡང་བརྒྱུད་ཡི་གེ་བཟུང་མཐའ་གཉིས་
བཅུ་ལ་ཡོད་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ལ་ཐུབ་བརྟུན་དང་བརྗོད་པ་ཟེར། ཡིན་ན་འདང་མི་རེའི་ཡིག་
གཞུགས་མི་འདྲ་བས་པར་སྤོངས་བྱས་པའི་ཤོག་ངོས་སྟེང་དུ་མི་ལྷུ་ཡི་ཡིག་གཞུགས་ཡོད་པ་དང་།

ཡང་ཡོ་སེབ་གྱི་ལུས་སྒོ་བས་ཤིན་ཏུ་ཞན་པས་སྐབས་ལ་ལར་ཤོག་བྱ་འཛིན་པའི་སྒོ་བས་ཤུགས་
ཀྱང་མེད་པར་གྱུར། ཡིན་ནའང་ཁོས་དཀོན་མཆོག་དང་རང་ཉིད་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་
བ་བསྐྱབས་ཚར་རག་བར་དུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་རེད། ཁོ་རང་འཛིབ་ལས་རྒྱལ་
ཐུབ་བམ། གལ་ཏེ་ཁོ་རང་ཚེ་ལས་འདས་ན་བྱ་བ་ལྟག་མ་རྣམས་སུ་ཞིག་གིས་བསྐྱབ་བམ།

ད་ལྟ་ཤོག་ངོས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ལོ་རེ་འབྲུལ་བྱུང་ནའང་དག་བཙོས་བྱེད་པ་ལས་ཡང་བསྐྱར་
བལྟ་བའི་དུས་ཚོད་མེད་པ་རེད། དེ་ནས་ཁོ་ཚོས་ཡ་གོ་བ་གྱི་འཕྲིན་ཡིག་དང་པོ་ཉེ་ཡོ་འཕྲིན་ཡིག་
ཡོ་ཉ་ནན་གྱི་འཕྲིན་ཡིག་ ཡ་ཏུ་དུའི་འཕྲིན་ཡིག་ མངོན་པ་བཅས་གྱི་བོད་བལྟས་ཚར་ལ། སྤྱི་ལོ་
༡༩༧༠ལོར་ཡོ་སེབ་གྱིས་ཁོ་ཚོས་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་གྱི་མདོ་ལས། “ར་
རང་ལྟར་དུ་ཐེབས་པར་འགྱུར་”ཞེས་སྐྱབས་མགོན་ཡེ་ཤུས་གསུངས་པའི་མདོ་དེ་བཟུགས་པ་དང་།
ཡང་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས། “གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ཐེབས་ཤོག དེད་རྣམས་གྱི་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུ་ལྷ་གི་
ཀའི་ཐུགས་རྗེ་ཁྱོད་ཅག་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་དུ་གནས་པར་སྒྲོན། ཨ་མེན།”ཞེས་གསུངས་པའི་
མདོ་དེ་ཡང་བཟུགས། དེ་ནས་ཡོ་སེབ་གྱིས། “གཙོ་བོ་ལགས། ངས་ཁྱེད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལྷན་ལྟེ།
ཁྱེད་རང་ལྟར་དུ་ཐེབས་པར་སྒྲོན། ང་ཚོས་རང་གི་འགན་ཁུར་བསྐྱབས་ཟེན་པས། ཁྱེད་གྱིས་དམ་
པའི་གསུང་རབ་འདི་བོད་ལྗོངས་གྱི་མི་ཐམས་ཅད་ལ་གསུང་བར་མཛོད་”ཅས་སྒྲོན་ལམ་བཟབ།
དེ་ནས་ཉིན་ལྷ་འགོར་རྗེས་གྱི་བོད་མི་ཁྱིམ་ལོ་ལོ་སེབ་ཚེ་ལས་འདས་སོ། །

ལེའུ་བརྒྱད་པ། བར་ཚད་བྱུང་བའི་ཕོ་ཉ།

ད་ལྟ་དམ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་འགྲུར་དཔེ་གྲུ་གྲིག་བྱས་ཚར་ན་འདང། ད་དུང་བར་སྐྱེན་བྱས་མེད་
པས་འགྲུར་དཔེ་གྲེ་གོང་བརྟེན་ནས་གངས་རི་བརྒྱུད་དེ་ལྷ་རྩོར་གོང་ལྗོངས་ཀྱི་དམ་བའི་གསུང་རབ་
ཚོགས་པ་རུ་བསྐྱུལ་བ་དང། ཡང་ཁོ་ཚོས་དེ་རུ་པར་སྐྱེན་བྱེད་པར་ཐག་བཅད་ཅིང། ཁོ་ཚོས་ཕོག་
མར་འགྲུར་དཔེ་འཕྲུལ་ཆས་ཤིག་གི་སྟེང་དུ་བཞག་རྗེས། ཡི་གེ་ཤོག་ལུ་སྟེང་དུ་ཤར་བ་དང།
ཐངས་དང་པོའི་མ་ཡིག་ཤོག་ལུ་དེའི་སྟེང་དུ་མངོན་ནའང་ད་དུང་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་འདུག་
དེན་པ་ཁོ་ཚོས་ཡི་སེལ་དང་མཉམ་དུ་བྱ་བ་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་ལ་ལོར་འཕྲུལ་རྩམས་དག་བཅོས་
བྱེད་དུ་འཇུག་འདོད་ན་འདང། འགྲུར་དཔེ་ཅི་ལྟར་གྲེ་གོང་བརྟེན་དུ་བསྐྱུལ་བར་སེམས་ཁྲུལ་བྱེད་
བཞིན་འདུག།

དེ་ནི་དངོས་གནས་དཀའ་ཚོགས་ཚེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཆུ་ལྷོ་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་བཅོལ་ནས་
འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཐབས་ཀྱི་མཚོག་ཡིན་ནོ། །ཕྱིས་སུ་ཁོ་ཚོས་དངོས་གནས་

བོད་པ་གཞོན་ནུ་ཞིག་རྗེས་པ་དང་། མིང་ལ་བསམ་འགྲུབ་ཟེར་ལ་ཁོར་དེལ་བཟང་པོ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད་པས་ལུ་རྟོར་གྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོ་ཆགས་ཏན་ལེལ་བྱས་
རྗེས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་འགྲུང་དཔེ་གཞོན་ནུ་དེར་བསྐྱེལ་དུ་བཅུག ལས་ཐག་གིན་ཏུ་རིང་
ལ་དཀའ་འཚོགས་ཀྱང་ཆེབས་སྤྱོད་གྲོང་བརྒྱལ་དུ་ཐེངས་གཅིག་ལ་སོང་ན་ཉིམ་ལྷ་བརྒྱུ་ཚམ་དགོས་
པ་དང་། སྤྱིར་འོང་བར་ཡང་ཉེན་དེ་ཚམ་དགོས། དེར་མ་ཟད་ཁོ་དེ་དུང་གྲོང་བརྒྱལ་ནས་ཉེན་ལ་
ཤས་ལ་འདུག་དགོས་ཏེ། ལྷ་བ་བཞི་ཚམ་འགོར་རྗེས་ཁོས་དག་བཙོས་བྱས་པའི་འགྲུང་དཔེ་ཁྱིམ་
ནས་སྤྱིར་ལུ་རྟོར་དུ་འོང་བར་ཁས་སྲུངས་པ་རེད།

ལྷ་བ་རེ་རེ་བཞེན་པར་འདས་ཟེན་ལ། ལུ་རྟོར་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་གནས་པའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་
ཚོགས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཤེལ་འཚུབ་རང་དག་བཙོས་བྱས་པའི་འགྲུང་དཔེ་ལ་བསྐྱེལ་ནས་
བསྟན། ཁོ་ཚོས་སེམས་སུ་འགྲུང་དཔེ་སྤྱེལ་མཁན་ལ་དོན་དག་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ཁོ་རང་
ཇག་རྒྱན་གྱི་ལུག་ཏུ་ཤོར་ཡང་སྤོང་བཙུག་སྤྱོད་ཚོགས་དྲན་བཞེན་འདུག ཡིན་ནའང་ལག་ཐེག་བྱེད་
ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་བསམ་འགྲུབ་སྤྱོད་གྲོང་བརྒྱལ་དུ་སྤྱོད་པས་མ་ཐུབ་པ་དང་། བོད་ཡིག་བཤུ་མཁན་
སྤྲེལ་རྩོམ་ཞེས་ཤེལ་འཚུབ་རང་འགྲུང་དཔེ་ལ་བསྐྱེལ་ནས་བསྟན་འདུག།

སྤྱོད་གྲོང་བརྒྱལ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆད་པས་འཕྲིན་ཡིག་ཀྱང་འབྱོར་མི་ཐུབ། དེ་ནས་
ལུ་རྟོར་གྲོང་ཁྱིམ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པའི་དུང་ཡིག་ཁྲད་ཏོ་ཡིས་མི་ཡོངས་ལ་ཚོགས་
འདུ་ཞིག་བསྐྱས་ཏེ། “ང་ཚོའི་ཐོག་དང་པོའི་འབད་བ་ཡིས་ཡམས་ལ་ཉེས་ནའང་། ཡིད་གཏན་ནས་
ཆད་མི་རུང་ལ། དེ་དུང་མ་ཡིག་གཞན་ཞིག་ག་སྤྱིག་བྱས་ཡོད་པས། དེ་སྤྱོད་གྲོང་བརྒྱལ་དུ་བསྐྱེལ་
བའི་ཐབས་གཞན་ཞིག་བཙོས་དགོས་པས་ཁྱོད་ཚོར་བསམ་ཚུལ་ཡོད་དམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་
གཞོན་ནུ་ཞིག་གིས། “ང་ཚོས་མ་ཡིག་དེ་བསྐྱར་ན་མི་ཚོག་གམ་”ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཁྲད་ཏོ་ཡིས།
“མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བདེ་འཇགས་མིན་ལ། དམག་འབྲུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་ཉིམ་རེ་རེར་བྱ་བ་
སྤྱོད་ཚོགས་འབྱུང་བཞེན་ཡོད་པས། སྤྱིགས་འབོག་མང་པོ་ཞིག་མེད་པར་བཞོས་པ་རེད་”ཅེས་
བཤད། “དེས་ན་ང་ཚོས་འཕྲིན་སྤྱེལ་མཁན་ཞིག་བཙོས་ནས་རི་ལུང་བརྒྱལ་དགོས་”ཞེས་བཤད་
ནའང་། ཁོ་ཚོས་མི་སུ་ཞིག་བཙོས་ནས་ཉེན་ལ་དེ་བརྒྱུད་དུ་འཇུག་དགོས་སམ།

མཐར་བུད་ག་ཉེར་པ་རྒྱན་པོ་དུ་ཏེ་ཡིས། “ངས་བདག་ཅག་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ་པའི་
མི་ཞིག་ངོཤེས་ལ། ཁོ་རང་རི་ལུང་དུ་བསྟན་ཡོད་པས་བྱ་བ་འདྲི་བསྐྱབས་ན་འོས་ཤིང་འཚོམ་པ་
ཡིན་པར་མ་ཟད། ཁོ་དེ་དུང་ཡི་ཤུའི་ཚོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་”ཞེས་བརྗོད་པ་ན་
ཁྲད་ཏོ་ཡིས། “ང་ཚོས་ཁོ་ལ་དྲིས་ཚོག་”ཅེས་བཤད། དེ་ནས་ཁོ་ཚོ་ལྷ་རྟུའལ་འདྲི་བར་ཐོན་
པ་ན་ཁོས་ཀྱང་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་བསྐྱེལ་བར་ཁས་སྲུངས་པ་རེད། དེ་ནས་ཁྲད་ཏོ་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

ཡིས་ཡང་བརྒྱུད་ལོ་ལ། “བྱ་བ་འདི་བརྒྱབ་རྒྱ་ནི་གིན་ཏུ་དཀའ་ཚོགས་ཚེན་པོ་ཡིན་པས་ཁྱོད་རང་
མི་རྒྱལ་གསུམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན། སྤྱ་ཏུ་རྒྱུས། “དེ་དེ་ལྟ་མོ་ནས་ཤེས་ཡོད། ཡིན་ནའང་རང་
རི་ལས་ལ་ཚུམས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུ་བས་མགོན་ཡེ་ཤུར་དད་མཁན་ཡང་ཡིན་པས་དགོན་མཚོག་
གིས་ང་ལ་མོགས་རམ་གཤང་ངེས་”ཞེས་ལན་བཏབ།

དེ་ནས་འཕྲིན་ཡིག་སྐྱེལ་མཁའན་སྤྱ་ཏུ་རྒྱུས་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པའི་སློབ་འདུག་ལོག་
ཏུ་མ་ཡིག་སྐྱེལ་བའི་ལམ་དུ་ཆས་པ་དང་། ཉེན་རེར་ནས་མ་ལངས་སློབ་དུ་ཁོ་རང་གི་རྟ་ལ་ཞོན་
ནས་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་ལམ་ལུར་བརྒྱུད་པ་རེད། ད་ལྟ་སློབ་མཁུག་ལ་སློབས་ཡོད་པས་གངས་ཉིལ་
བར་རྒྱལ་གི་དགོས་ནའང་། མཚན་མོ་སློབས་ཚེ་གིན་ཏུ་གང་རང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །སྤྱ་ཏུ་རྒྱུས་
ནི་གངས་རི་ལ་གིན་ཏུ་ཚུམས་ཡོད་པས། ཁོས་ཐད་ཀར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཞིག་བཅའ་ནས་ལུང་
པའི་སྡེ་བ་དག་ལས་ཐར་ཐུབ་པ་བྱུང།

ཁོ་རང་ལྷགས་པའི་ལམ་ཐུན་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་དུ་ཆེས་མཛོས་པའི་རང་བྱུང་ནགས་ཚལ་ཞིག་ཏུ་
ཡོད་དེ། བརྗེ་ཉམས་ལུན་པའི་རི་བོ་ཉི་མ་ལ་ཡ་ཡང་རྒྱང་རིང་ནས་མཐོང་བྱུང་ལ། ཁོ་རང་བརྒྱུད་
པའི་རི་བོའི་སྡེ་དུ་ཉི་མའི་འོད་འཕྲོ་བཞིན་འདུག། རི་འདབས་སུ་སོ་ནམ་པས་བཏབ་པའི་ལོ་རྟོག་
སྤྱ་ཚོགས་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱིན་པ་དང་། ཡང་སློབ་མཁུག་སློབས་པས་དེ་དག་གསེར་མདོག་གིས་
བརྒྱན་འདུག་པ་ནི་དངོས་གནས་མཛོས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །རི་བོ་དེ་དག་གིས་དགོན་
མཚོག་གི་བྱམས་པ་མཚོན་པ་དང་། སྤྱ་ཏུ་རྒྱུས་དགོན་མཚོག་གིས་རང་ཉིད་ལ་ལམ་བྱིན་པའི་
ཆེད་དུ་སློབ་ལམ་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་དམིགས་ས་ནི་ཐག་རིང་ཉེན་རེ་ཉེ་རུ་གྱུར་ལ། ད་ལྟ་རི་ལུང་གཅིག་བཞུལ་
ཚོ་སློ་གྲོང་བརྟེན་དུ་སློབས་ངེས་རེད། ལམ་ཉིལ་པོར་གནམ་གཤིས་རྩ་ཅང་ལེགས་ཏེ། ཆར་བའང་
ཐངས་ཁ་ཤས་ལས་མ་བབས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོ་ཡོད་སའི་ས་དེ་ནི་རྩ་ཅང་མཐོ་བས་དེ་ནི་ལ་
བ་འབབ་པའི་འགོ་རྩུ་མ་ངེས་རེད། ཡིན་ནའང་དགུན་དཀྱིལ་གང་རང་ཆེས་ཆེ་བ་དེ་དུང་སློབས་
མེད་དོ། །

དེ་ནས་སྤྱ་ཏུ་རྒྱུས་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་རི་མགོར་འཛིགས་སྐྱབས་ཁོས་རི་འདབས་སུ་སྐྱིན་ནག་
འཕྲུགས་བཞིན་པ་མཐོང་ཞིང་། དེ་དང་བརྒྱུན་ནས་སེར་བ་འབབ་འགོ་བརྒྱམས་པ་རེད། ལམ་
རྩང་ཅམ་བདེ་ལ་གྲོན་པ་ཡང་མང་པོ་ཞིག་གྲོན་ཡོད་པས་ཁོ་ལ་འཛིགས་སྐྱང་ཅི་ཡང་མེད་པ་རེད།
ཡིན་ནའང་ཁོ་རང་རི་མགོར་སློབས་དུས་བཀྲ་མི་གིས་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་མཛོན་འདུག། ཁོས་རང་
གི་དབུགས་འབྲིན་པའི་སྐྱ་དང་རྟའི་མིག་སྐྱ་ལས་ཅི་ཡང་ཐོས་མ་བྱུང་ལ། རྒྱང་རིང་ནས་གྲགས་
འོངས་པའི་འབྲུག་སྐྱ་ཡིས་ལྷིང་འཛགས་དགོགས་ཤིང་། རྒྱང་དང་བྲག་ཆར་གྱིས་རི་ལུང་ཡོངས་

སུ་གཡོགས་པ་ཤེད། ལུ་ཉ་ཉུང་འི་ཐོའི་ཚེ་མོར་སྒྲེབས་ཉུས་དྲག་ཚར་དེ་དང་ཐུད་བྱུང་ལ། འོས་
རྟ་བྲག་འིའི་འོག་ཉུ་བྱིད་ནས་ཚར་ལ་གཡོལ་བ་ཤེད། སེར་བ་ཚེན་པོ་བབས་པ་དང་བསྐྱེན་ནས་
ཐོག་ཅིག་འཕངས་ནས་རྟ་འདྲོག་པ་དང། ལུ་ཉ་ཉུང་གིས་སྟོབས་ལྷགས་ཡོད་ཚད་བཀོལ་བ་ན་
དག་ཚོད་རྟ་བྱིར་འཐེན་བྱབ་བྱུང། ཡང་འོའི་ཉེས་ར་ཐོག་ཅིག་འཕངས་པ་དང་བསྐྱེན་འབྲུག་སྐྱ་
ལྷིང་ལྷིང་གྲགས་ནས་དྲག་ཚར་བབས་པ་ཤེད། འོའི་ལུས་ཡོངས་ལ་སྐྱ་ལོངས་རྒྱས་ཏེ། སེམས་
སུ་དྲག་ཚར་འདི་འདྲ་བ་སྐྱར་མཐོང་མ་སྟོང་ལ། འདི་ནི་བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རང་ཉིད་དང་འཐབ་
ཚོད་ལྱེད་བཞིན་ཡོད་སྐྱེས། སྐབས་དེར་དུང་བདུད་གིས་འོ་ལ་རར་སྐད་སྟོོག་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་
ཀྱང་སྟེན་པ་དང། དེ་ནི་དེོས་གནས་སྐྱི་གཡའང་བ་ཞིག་ཡིན་ལོ། །དེ་ནས་འོས་རྒྱུར་དུ། “དཀོན་
མཚོག་ལགས། བྱེད་གིས་ད་ལྟ་ངའ་ལ་འོགས་པས་གནང་ནས་བདུད་ལས་སྟོབ་པར་མཛོད། བྱེད་
གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་བསྐྱེད་བར་མཛོད”ཅེས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་སྟོོན་ལམ་ཞུས་པ་ལ།
ཡང་ཐོག་ཅིག་འཕངས་པས་འོ་རང་བརྒྱལ་སོང་བ་ཤེད།

ལུན་འིང་འགོར་རྗེས་འོས་དཔ་དང་དྲག་ཚར་འབབ་མཚམས་ཀྱང་བཞག་འདུག་ཅི་ཡང་ཐོས་
རྒྱ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་དབེན་པར་གནས་ཤིང། མྱོ་བུར་དུ་འོས་རང་ཉིད་འོན་པར་གྱུར་པ་ཤེས་
སོང། དོན་རྐྱེན་དེ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འོས་བུར་མདའ་ལ་ལག་པར་དཀྲིས་ཡོད་པས་རྟ་འཕྲོེ་མ་
བྱབ་པར་སྐྱར་བཞིན་འོའི་གམ་དུ་ལངས་ནས་བསྐྱད་འདུག་འོ་རང་སྟོབས་ལྷགས་ཡོད་ཚད་གིས་
ཡར་ལངས་ནས་འི་འདབས་གི་གོང་བདལ་ཞིག་ཉུ་བྱིད་པ་དང། ཐོག་གིས་འོ་འོན་པར་བཅོས་
པས་གཟའ་འཁོར་འགའ་ཡི་རྗེས་སུ་འོས་དག་ཚོད་སྐྱ་ཚུང་ཅམ་ཞིག་ཐོས་བྱབ་པར་གྱུར། བྱིས་
སུ་འོ་རང་གྱེ་གོང་བདལ་ལ་སྒྲེབས་ཏེ་ལམ་གཙོ་བོ་བརྒྱུད་ནས་ཡེ་ལུའི་ཚོས་ཁང་བཅའ་དུ་བྱིན་
པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་ནི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་བལྟ་མཁན་རྣམས་ཚོས་ཁང་གི་ཡོགས་སུ་བསྐྱད་ཡོད་པ་ཤེད།

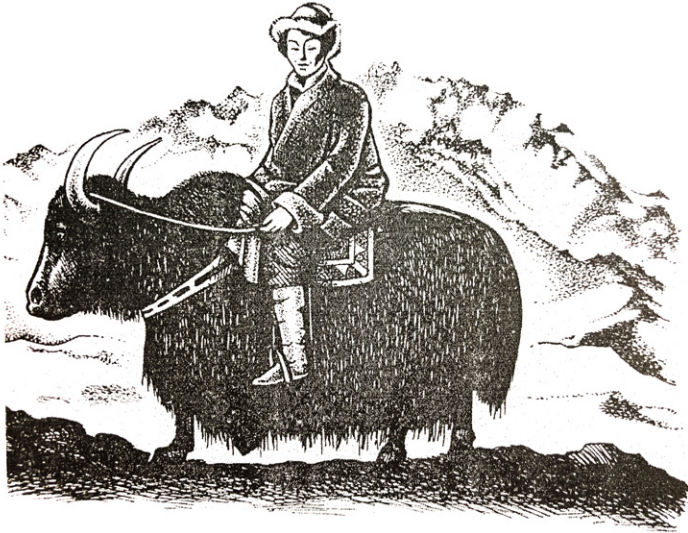
འོ་ཚོས་མ་ཡིག་བསྐལ་ནས་འོངས་པ་ཤེས་རྗེས་དགའ་སྟོོ་ཚེན་པོས་ལུ་ཉ་ཉུང་བསྐྱུ་བར་སྒྲེབས་
པ་དང། ཡང་འོ་ཚོས་ལུ་ཉ་ཉུང་གི་རྟ་བོའོན་པ་ཤེས་རྗེས། འོ་རང་རྒྱབ་ཀྱིག་ཅིག་གི་སྟེང་ལ་
འདུག་ཉུ་བརྒྱག་ནས་ཅུ་ལག་རྟ་ཐོག་ནས་མར་སྐྱངས་པ་ཤེད། དེ་ནས་འོ་ཚོས་བྲེལ་འཚུབ་ངང་
དམ་པའི་གསུང་རབ་གི་མ་ཡིག་སྟེ་མོ་ནས་མར་ལེན་སྐབས། ཡི་གེ་བལྟ་མཁན་སྐལ་རྩོེ་ཡིས་
སྐད་གསང་མཐོན་པོས། “འདིར་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་སྐད་བརྒྱབ་བྱུང་བ་དང། ཡང་
འོས་དེ་ལ་བྱིས་པ་ལ་བསྟོན་པར་བཅོས་ཡོད་པའི་ཤོག་སུ་རྣམས་ཐང་ལ་བྱུང་བ་དང། ལུ་ཉ་ཉུང་
གིས་དེ་རྣམས་མཐོང་རྗེས་ཡ་མཚན་ཚེན་པོས་སྐད་སྐྱོ་བརྒྱགས་པ་དང། རྒྱ་མོ་ནང་དུ་རྒྱུགས་
པས་ཤོག་སུ་ཡོད་ཚད་ཤོག་འདམ་དུ་གྱུར་ཡོད་ལ། ལུ་ཉ་ཉུང་གིས་ཤོག་སུ་གཅིག་འེག་ཅིག་འེ

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གསུངས་པ།

ཕྱི་ནས་ལེན་འདོད་ཀྱང་ཐབས་ཟད་སོང་། ཁོ་རང་ལམ་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་དཀའ་ཚོགས་ཚེན་
བོས་གྲོ་གོང་བཅའ་དུ་སླེབས་ནའང་ངལ་བ་འབྲས་མེད་དུ་གྱུར།

ལེའུ་དགུ་པ། ལྷོ་སྟོང་ལམ་འགྲུར་མེད་ཀྱི་ཡིག་འབྲུག་པ།

ལྷ་ཉོར་གོང་བདེལ་གྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པས་ཕུ་ཉ་ཉུར་དང་མ་ཡིག་ལ་དོན་རྒྱུན་
བྱུང་བ་ཤེས་རྗེས་ལ་མཚན་ཚེན་པོ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དང་། ཡང་ཁོ་ཚོས་རང་ཅག་དང་འཐབ་རྩོད་
བྱུང་བ་ཞིན་པའི་བདུད་ཀྱི་སྟོང་ལམ་འགྲུགས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཚེན་པོ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་ཤེས་ལ། དེའི་
མིའི་སློ་ཡིད་ལ་མི་ཤོང་བ་ཞིག་ཡིན་པའང་གསལ་པོར་རྟོགས། དེ་ནས་ཁོ་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་
ཡོངས་ལ་ད་ཀོན་མཚོག་གིས་གཟེགས་སྐྱོང་གནང་བ་དང་། བྱ་བ་ཡོད་ཚད་བསྐྱུང་བའི་ཆེད་དུ་
སྟོན་ལམ་འདེབས་དགོས་པར་བསམ། ཁོ་ཚོས་རྒྱ་གར་གྱི་ཚོས་ཚོགས་ཡོངས་དང་། ད་དུང་
ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་མང་པོ་ལ་འཕྲིན་ཡིག་བསྐྱུར་ནས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་པར་
སྐྱུན་བདེ་ལེགས་རང་འགྲུབ་བྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སྟོན་ལམ་འགྲུགས་དྲག་གིས་འདེབས་པའི་མེ་བ་
བཏོན་པ་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཏོ་ཡིས་ལྷ་ཉོར་དུ་ཡོད་པའི་རང་གི་ལས་གྲོགས་རྣམས་ལ། “བྱ་བ་
འདི་དག་བྱུང་ཚེ། རས་རྩེ་རན་སེ་ནས་བྱུང་བའི་བྱ་བ་དེ་དག་ཡིད་ལ་མི་ཤར་རང་ཤར་རེད།
རྩེ་རན་སེའི་གསར་བཞེ་ཚེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཡང་བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བྱ་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

བ་ལ་གཏོར་བརླག་བཟོ་འདོད་མོད། རྒྱབས་དེར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ནི་གྲོག་མི་རུང་བའི་དཔེ་
ཆ་རུ་གྲུང། ཐེངས་ཤིག་ལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བོད་བུའི་རྩ་ར་ཐག་པ་བཏགས་ནས་དམ་པའི་གསུང་
རབ་ལམ་ཉིལ་བོར་སར་འདུད་པ་དང། ཡང་མི་ལ་ལས་དམ་པའི་གསུང་རབ་མེར་བཟེགས་པ་
ཟེད། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཁོ་ཚོས་དུས་ནམ་ཡིན་ཡང་དགོན་མཚོག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ་གཏོར་
བརླག་ཅི་ཡང་བཟོ་མ་ཐུབ་པ་ཟེད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཀྱང་སློབ་ལམ་བཏབ་ན་བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་པམ་
པར་བཟོ་ཐུབ་པེས་ཡིན་ཞེས་བཤད།

དགོན་མཚོག་གིས་ཁོ་ཚོར་གཟིགས་སྦྱོར་གནང་ཆེད། ཁོ་ཚོས་ཚོས་ཚོགས་པེ་པེ་ནས་སློབ་ལམ་
བཏབ་པ་དང། ཡང་བསྐྱར་ཁོ་ཚོའི་སེམས་ལ་པེ་བས་ཁེངས། ད་ལྟ་ཁོ་ཚོས་ཡང་བསྐྱར་བྱ་བ་
དེ་བསྐྱབ་པར་ཚོད་ལྟ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་དགོན་མཚོག་གི་གཟིགས་སྦྱོར་ཐོབ་ན་ཁོ་ཚོས་པམ་
ཁ་མི་ཉོ་བག་ཐེག་ཡིན་ནོ། །

ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་དམག་འབྲུག་མཚམས་བཞག་པས། ཁོ་ཚོས་སྐྱགས་སྲིད་ཁང་ནས་
དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་ཐེངས་གསུམ་པར་བསྐྱར་རྒྱ་ཐག་བཅད། དེ་ལྟར་བྱས་ཚེ་ཉེན་
ཁ་ཕྱུང་ཆེན་པོ་དང། ཁོ་ཚོས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ག་མེད་བྱུང། དེ་ནས་སློབ་ལྟ་སློབ་ལམ་བཏབ་རྗེས་
ཁོ་ཚོས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་སྐྱགས་སྲིད་ཁང་དུ་བསྐྱལ་བ་དང། ཡང་མཐའ་མཇུག་
གི་འབྲས་བུར་བསྐྱགས་ནས་བསྐྱད། དེ་ནས་སྐྱགས་སྲིད་ཁང་གི་འཕྲིན་སྐྱེལ་མི་རྣམས་མ་ཡིག་
དེ་དག་མཐོགས་སྐྱར་དང་མ་ཉུ་མེ་ཡར་གྱི་རི་ཁྲལ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོ་ཤོར་བརྟེན་དུ་ཁྱེར་ཏེ། དེར་
གནས་པའི་ཚོས་ཚོགས་སུ་བསྐྱལ། ཡིག་བཟུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིག་དེར་བལྟས་རྗེས་དེར་གཏོར་
བརླག་ཅི་ཡང་བཟོས་མེད་པ་ཟེད། དེ་ནས་རྒྱལ་སྤོལ་དག་འཕྲོ་ཚད་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེས། ད་ལྟ་
ཁོས་ཡང་བསྐྱར་མ་ཡིག་ཇེ་ལོགས་སུ་བཏང་ཚོག་ལ། དེ་ནས་ཡང་ཕྱིར་ལྷ་ཉོར་དམ་པའི་གསུང་
རབ་ཚོགས་པར་བསྐྱར་ཐུབ་པོ། །

དེ་ནས་ཁོ་རང་རྒྱལ་ཀྱང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གི་སྤེད་དུ་བསྐྱད་དེ་མ་ཡིག་དག་བཙོས་བྱེད་འགོ་
བརྒྱམས་པ་དང། ཁོས་ཡོ་སེབ་ཀྱི་མ་ཡིག་དེ་དག་བཙོས་བྱས་ན་དག་ཚོད་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་
ཐུབ་པ་སྐྱ་མོ་ནས་རྟོགས་ནའང། ལྷ་ཉོར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པས་ཡོ་སེབ་ཀྱི་མ་ཡིག་
དེ་སྐྱོ་ཤོར་བརྟེན་ལ་བསྐྱར་མི་ཡོང་བར་ལག་ཐེག་བྱེད་ཐུབ་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལོ་སྐྱོ་ཚོགས་བདེ་
འཇགས་མིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་སྤོལ་སྤྱོ་ཡིས་ལྷ་ཉོར་དམ་པའི་གསུང་རབ་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་
དྲན་ནས་འཇིགས་སྤང་ཞིག་སྐྱེས་ལ། གཟའ་འཁོར་འགའི་སློབ་ལ་མཇུག་པ་ཞིག་གིས་འཕྲིན་
སྐྱེལ་མ་འབྲུག་ཞིག་གི་བམ་པོ་མཐོང་བ་དང། གངས་ཉིལ་ནས་ཁོ་རང་གི་བ་ཡིན་ནོ། །

སྐལ་བྱེད་ཡིས་བྱ་བ་དེ་དག་ཤེས་རྗེས་ཡང་བསྐྱར་རང་གི་ལས་གྲོགས་དག་ལ། “བདུན་ཀྱི་རྒྱལ་
པོས་ང་ཚོར་གཏོར་བསྐྱར་ཅི་འདྲ་ཞིག་བཞེས་ཅུང་། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་པར་སྐྱེན་གྱི་བྱ་བ་འདི་
བསྐྱེད་དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ན་སྐལ་བྱེད་ལྷུང་མ་ཁོའི་མདུན་དུ་སྤོངས་ཏེ་བྱ་བའི་འཕེལ་རིམ་
ལ་བལྟས་རྗེས། “ཡུན་རིང་མི་འགོར་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་དག་བཅོས་བྱས་ཟིན་པའི་མ་ཡིག་འདི་དག་
ལྷ་ཉོར་ཚོགས་པར་བསྐྱར་བྱུང་ངེས་”ཞེས་བཤད་ཞོར་དུ་ཤོག་གངས་ཞིག་སྒྲངས་ཏེ་དགོ་ཀའ་
ཡོ་སེབ་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལ་བསྟོན་པ་བྱས་པ་དང་། “ཡིག་གཟུགས་འདིར་ལྷོས་དང་”ཞེས་
བཤད། དེ་ནས་སྐལ་བྱེད་ཡིས་ཀྱང་། “ཡོ་སེབ་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཡག་པོ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཡིག་
སྐྱེད་བྱས་པའང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། ཁོ་ལོ་དངོས་གནས་དགོན་མཚོག་གིས་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་
པའི་མི་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུང་”ཅེས་བཤད་པ་དང་། ཡང་ཁོའི་རྒྱུང་མས། “ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཡིག་འདི་
དག་བཅོས་ཚར་རྗེས་དེ་དུང་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ། མ་ཡིག་འདི་དག་ལྷ་ཉོར་དམ་པའི་གསུང་
རབ་ཚོགས་པར་བསྐྱེད་ནས་པར་སྐྱེན་བྱེད་བྱུང་བས་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་སྐལ་བྱེད་ཡིས། “དེ་ལོ་
ངས་སེམས་ཁྲུལ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིག་ངེས་པར་དུ་བོད་མིས་དག་བཅོས་བྱེད་
དགོས་”ཞེས་ལན་བཏབ་རྗེས་ཁོས་བསམ་སྐྱོ་ཞིག་བཏབ་པ་དང་། ཡང་སྐོ་བྱར་དུ་ཁོས་རང་གི་
རྒྱུང་མས། “ཐབས་ཤིག་རྟོག་དེ། ངས་མ་ཡིག་འདི་དག་ལྷ་ཉོར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་
པར་བྱེད་ནས། པར་སྐྱེན་གྱི་བྱ་བ་མཇུག་རྫོགས་པའི་བར་དུ་དེ་རྩེ་བསྐྱེད་ཚོག་”ཅེས་བཤད་པ་
ན་ཁོའི་རྒྱུང་མས། “དེ་ག་ལ་ཅུང་། དེ་འདྲ་གཏན་ནས་བྱེད་མི་ཅུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་བསྐྱེད་
དམག་འབྲུག་ལངས་ཡོད་པ་མི་ཤེས་སམ། རྒྱལ་ཡོངས་རྣོག་འཛིང་དུ་གྱུར་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་དེང་
ཅག་ས་འདིར་བསྐྱེད་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ལྷ་ཉོར་དུ་བྱིན་ཏེ་ལས་བར་དུ་འཆི་འདོད་དམ། ཁྱོད་
ཀྱིས་གཏན་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་ཅུང་”ཞེས་བཤད་ཞོར་དུ་ཅུབ་ཞིན་འདུག།

དེ་ནས་ཁོ་མོའི་ཨ་ཙུ་རང་གི་ལུ་མོ་ཅུབ་ཞིན་པ་མཐོང་སྟེ། “བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་
ནས་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་ཁོ་མོས། “སྐལ་བྱེད་ས་འདི་དང་བལ་ནས་ལྷ་ཉོར་དུ་འགོ་བར་ཐག་བཅད་
ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་ག་ལ་སྲིད། གལ་ཏེ་ཁོ་རང་ལམ་བར་དུ་དམག་མི་དང་ཐུང་ན་འཆི་ངེས་ཡིན་ཏེ།
སྐལ་བས་དེར་ང་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དམ་”ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་སྐལ་བྱེད་ཡིས་རང་གི་རྒྱུང་མས་
བཤད་པ་ཐོས་རྗེས་ཡང་བསྐྱེད། “ཡིན་ནའང་ཁྱོད་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལོ། ང་ཚོ་ཚང་མས་
དམ་པའི་གསུང་རབ་ཅིག་ཡོད་པར་མེ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་མ་ཡིག་འདི་འཕྲིན་སྐྱེལ་ཁང་
ནས་བྱིར་ལྷ་ཉོར་དུ་བསྐྱེད་ན་ཉེན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། མ་ཡིག་ལྷ་ཉོར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་
པར་ཐོན་བྱུང་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། སུ་ཞིག་གིས་མ་ཡིག་གཞན་རྣམས་ལ་དག་བཅོས་
བྱེད་དམ། དེ་བས་ང་རང་ངེས་པར་དུ་ལྷ་ཉོར་ལ་བྱ་བ་དེ་བསྐྱེད་པར་འགོ་དགོས་”ཞེས་བཤད།

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

སྤྱི་ཤོར་བརྟལ་དུ་ཡོད་པའི་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོན་མཚོག་གིས་ཁོ་ཚོར་
ཤེས་རབ་གནང་ཚེད་སློན་ལམ་འདེབས་བཞིན་ཡོད་པ་དང། གཤམ་ཉེ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་
མ་ཡིག་ལྷུང་དུ་བར་རྒྱུན་མ་བྱས་ན། རྗེས་སུ་ནམ་ཡིན་ཡང་བར་རྒྱུན་བྱེད་མི་བྱབ་ཀྱང་མྱིད་དེ།
དེའི་རྒྱ་མཚོན་ནི་ཉིམ་མེ་མེར་དམག་འབྲུག་ལང་བཞིན་ཡོད་པས་ནམ་ཞིག་གི་ཚོ་ཁོ་ཚོའི་ས་ཚར་
ཡང་སླེབས་མྱིད། མཐར་འཁོར་སྐྱལ་རྫོང་ཡིས་མ་ཡིག་ཁྲེར་ནས་ལུ་རྟོར་དམ་པའི་གསུང་རབ་
ཚོགས་པར་འགྲོ་བ་དང། དདུང་དམ་པའི་གསུང་རབ་པར་རྒྱུན་བྱས་ཚར་བའི་བར་དུ་སྐྱལ་
རྫོང་ལུ་རྟོར་དུ་འདུག་པར་ཐག་བཅད།

དེ་ནས་སྐྱལ་རྫོང་ཡི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་ལ། “ཁྱོད་ཀྱིས་མི་པོ་བརྒྱུད་ནས་ཅི་ལྟར་འགྲོ་བའི་
ལམ་ཤེས་སྲིད་དམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་སྐྱལ་རྫོང་ཡིས། “གྲོགས་པོ་ཚོ། རས་ཡོ་སེབ་ཤེས་ནས་ལོ་
མང་པོ་ཞིག་འདས་ལ། ང་རང་གཞོན་པའི་དུས་སུ་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཡང་ལྟ་སའི་སེ་ར་དགོན་
པ་ནས་དོན་གཉེར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། དེར་ངའི་བྱ་བ་ཞི་ཚོས་དཔེ་བཤུ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །བྱིས་
པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་དེ་ནི་དངོས་གནས་དཀའ་ཚོགས་ཅན་གྱི་འཚོ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཉིམ་མེ་མེར་
རང་ནམ་མ་ལངས་སློན་ལ་ཡར་ལངས་དགོས་པ་དང། དེ་ནས་འདུ་ཁང་ནང་དུ་སོང་ནས་སློན་
ལམ་རྒྱག་དགོས་ཏེ། ཡང་ནངས་ཇ་འབྲུང་རྗེས་ཉིན་གཅིག་གི་བྱ་བ་དངོས་སུ་འགོ་རྩོམ་དགོས་པ་
ཡིན་ནོ། །དགོན་པ་ནང་དུ་སྐྱུ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་དེ། ང་ཚོས་ཉིམ་མེ་མེར་དེ་ཚོར་མཚོན་པ་འབྲུག་
དགོས་ལ། བྱིས་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་དེའི་མདུན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་སྐྱང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་
ནོ། ། ཡང་ང་ཚོས་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཞིག་སྤྱད་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཚོས་འདོན་དགོས་པ་དང།
ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེ་བཤུ་དགོས། གཤམ་ཉེ་སུ་ཞིག་གིས་བཤུས་ནས་ནོར་འབྲུག་བྱུང་ན་དགོ་
སྐྱལ་གྱི་རྒྱུད་རྗེས་ཐེབས་དེས་ལ། རས་དེ་འདྲའི་ཁོར་ལྷག་ཅིག་གི་ནང་དུ་ཡི་གེ་བུ་རྒྱ་སློབ་པ་
ཡིན་”ཞེས་བཤད་པ་ན་ཁོས་རང་ཉིད་ཀྱི་གྲོགས་པོ་རྣམས་དགོད་བཞིན་པ་མཐོང་སྟེ། དེ་ནས་
ཡང་ཁོས། “དགོད་བྱོ་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡིན་ནའང་རང་གི་ལ་ལྷལ་དང་ཐལ་བའི་བྱིས་པ་ཞིག་
ལ་མཚོན་ན་དེ་ནི་དགོད་དོས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་”ཞེས་བཤད་པ་ན་དེར་གནས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་
ཞིག་གིས། “སྐྱལ་རྫོང་ལགས། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་དགོན་པ་དང་མི་འབྲལ་ལམ། འཚོ་
བ་དེ་ལྟ་བུར་ཁྱོད་རང་སུན་སྐྱང་མི་སྐྱེས་སམ།”ཞེས་དྲིས་པ་ན་ཁོས་ཡང་བསྐྱུང། “སུན་སྐྱང་ག་
ལ་མི་སྐྱེས། སྐབས་དེར་ངའི་ཨ་ཁྲུ་ལ་མུ་མེ་ཨ་རུ་སྐྱེབས་པར་ཐག་བཅད་དེ། ཁོས་བྱ་བ་བགོས་
པོ་ཞིག་ལ་ང་རང་ཡང་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་བུབ་པའི་མེ་བ་བཏོན་པར་མ་ཟད། དདུང་ལ་མུ་མེ་
ཨ་རུ་སྐྱེབས་ཚོང་རང་ཡང་བསྐྱུར་དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱལ་བར་ཁས་བླངས་པ་མེད། དེ་ནས་
ང་རང་ཨ་ཁྲུ་དང་མཉམ་དུ་ལ་མུ་མེ་ཨ་རུ་སྐྱེབས་པ་དང། དེ་ནི་དངོས་གནས་བརྗེད་དཀའ་

བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ང་ཚོ་ལ་རྒྱ་མེ་ཨར་དུ་སླེབས་རྗེས། ང་རང་སྤྱི་ཤོང་བརྟེན་གྱི་དགོན་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ནས་མུ་མུ་བྱུང་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དང་། བོད་ཡིག་གི་ཡི་མོ་བཟུང་བར་སྦྱང་
 བ་བྱས་པ་ཡིན། ས་ཚད་རང་ས་བོག་དང་ཕོ་རྒྱུ་ཚུན་ལོ་མེད་པོ་ཤེས་ལ། ཁོས་ཉེ་མ་རེ་རེ་བྱ་
 བ་བསྐྱེད་མཚེས་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཡོང་ནས་ང་ཚོར་སྐྱབས་མགོན་ལེ་ཤུའི་གཏམ་རྒྱུད་བཤད་
 པ་དང་། ང་ཚོ་ཁོ་དང་ཚུངས་ཀྱི་འདོད་ནའང་། ཁོས་དེ་ཚོར་མ་ལུང་བཤད་པ་དེ། ང་ཚོས་ལྟ་མང་
 པོ་སྤྱི་རྒྱུ་བས་ཁོས་ནས་མ་ལར་བལྟས་ཏེ་སྤྱི་ཞིག་གིས་ནས་མ་ལའི་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ཡིན་ནས་
 ཞེས་ང་ཚོར་དྲིས་པ་དང་། ཡང་ཉེན་ཞིག་གི་དགོང་མོར་ཁོས་ང་ལ་ཁོས་དམ་པའི་གསུང་རབ་བྲིད་
 པ་ལ་མཉན་པའི་རེ་བ་བཏོན་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ང་རང་ཡང་ཁོས་དམ་པའི་གསུང་རབ་བྲིད་པ་
 ལ་མཉན་དུ་སོང་བ་ཡིན། ངས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གསུང་དེ་ལས་ལེགས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་
 བོས་མ་མྱོང་ལ། ཚིག་རེ་རེ་རང་ཉིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་ཏེ། དེ་ནས་ང་རང་ཕྱིར་ལུང་དུ་
 འོག་རྗེས་སེམས་ནི་མི་སྦྱིད་པར་གྱུར་ཏེ། ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་སྐྱབས་མགོན་ལེ་ཤུའི་བྱམས་
 པས་པའི་སེམས་བཀུག་བྱུང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ངས་ཀྱང་ཁྱོད་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་དགོན་མཚོག་
 ལ་དང་བ་བྱས་པ་ཡིན།”ཞེས་བཤད་པ་ན་རྒྱུ་པོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལྱིས་འཛུམ་ཞིག་ལངས་ནས་རྒྱལ་
 རྫོང་ལ། “ང་ཚོས་ཁྱོད་ཀྱི་ཚེད་དུ་དུས་ཡུན་རིང་ཞིག་ལ་སྦྱོན་ལམ་བཟང་པ་སྟེ། རེ་བ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཀྱང་སྐྱབས་མགོན་ལེ་ཤུར་དང་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ཡིན་ནའང་ང་ཚོའི་དང་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བས།
 དགོ་རྒྱུ་ལོ་མེད་ཀྱིས་མ་གཏོགས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོད་ཚད་སྤངས་ནས་སྐྱབས་མགོན་ལེ་ཤུར་དང་བ་
 བྱེད་པའི་རེ་བ་བཅངས་ཐུབ་མེད།”ཅས་བཤད་པ་ན་རྒྱལ་རྫོང་ཡིས་མགོ་བོ་གྲགས་ཀྱི་བྱེད་བཞིན།
 “དེས་གཞན་སྤྱི་བཟུང་བཟུང་མང་པོ་ཞིག་ལྷངས་ནའང་། ང་རང་གཏན་ནས་འཁྱོད་པ་སྦྱིས་མ་མྱོང་
 རྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ང་རང་དགོ་རྒྱུ་ལོ་མེད་དང་མཉམ་དུ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཡིག་རྒྱུ་བྱེད་པའི་
 བྱ་བར་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ཡོད་ཚད་ནི་དགོན་མཚོག་གིས་གནང་བ་ཡིན་པ་ངས་གསལ་བོར་
 རྟོགས་ཡོད། དལ་ཁྱོད་ཚོས་ང་རང་ལྷ་ཉོར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པར་འགོ་ཐུབ་མིན་དྲིས་
 པ་དང་། དུང་ངས་དེར་སླེབས་ཐུབ་མིན་ཡང་དྲིས་པ་ཡིན་ནམ། ཡིན་ནའང་སྤྱིར་སྤྱིར་ལ། ང་
 ཚོར་དྲི་བ་འདི་ལྟ་སྤྱི་འདོན་པའི་དུས་ཚོད་ནི་མི་འདུག་སྟེ། དམ་པའི་གསུང་རབ་ངས་བར་དུ་པར་
 སྦྱོར་བྱེད་དགོས་ན། ཐབས་བཀོད་གཅིག་རང་ཡོད་པ་ནི་ང་རང་རེ་ལུང་བརྒྱལ་ནས་ལྷ་ཉོར་དུ་
 འགོ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཅོ། །ང་རང་ས་དེར་སླེབས་མི་ཐུབ་ཀྱང་སྤྱིད་ལ་དེ་ནི་གལ་ཚེན་ཞིག་མིན་ཏེ། ཚེས་
 གལ་ཚེད་ནི་དགོན་མཚོག་གི་ཐུགས་དགོངས་བཞིན་བྱ་བ་སྦྱོབ་པ་དེ་ཡིན་ཅོ།”ཞེས་བཤད།

དེ་ནས་ལོ་ལོ་ལོ་ལྱིས་རང་གི་གོགས་པོ་རྒྱལ་རྫོང་ལ། “དགོན་མཚོག་ཁྱོད་དང་མཉམ་དུ་ཡང་
 བཞུགས་པར་སྦྱོར།”ཞེས་བཤད། ཁོས་ཡང་དེར་བཞུགས་པའི་མི་རྣམས་ལ། “དགོན་མཚོག་གིས་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་སྐད་གསུངས་པ།

ལམ་བར་དུ་སྐལ་ལྷོ་བསྐྱེད་བའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་སློན་ལམ་ལུ”ཞེས་བཤད་དེ། ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་མོ་སར་བཅུགས་ནས་དགོན་མཚོག་ལ་སློན་ལམ་ལུས་པ་དང་། ཁོ་ཚོས་
སྐལ་ལྷོ་འི་བདེ་འཇགས་དང་དམ་པའི་གསུང་པ་བཟུང་བའི་མེད་ཆོད་དགོན་མཚོག་ལ་བཅོལ་
བ་ཤིང་།

ཉིས་འགའ་འདས་རྗེས་སྐལ་ལྷོ་འི་ཁྱིམ་མི་དང་གོགས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་རང་འི་ལམ་དུ་བསྐྱལ་
ལ། རི་དེའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་གར་དང་ཡ་ཁི་སི་ཐན་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་རྩུ་མེ་ཨར་གྱི་
ཆེད་དུ་དམག་འཁྲུག་རྒྱག་བཞེན་ཡོད་དེ། ཡང་དམག་མང་པོ་ཞིག་ཚོ་ལས་འདས་པ་ཤིང་། སྐལ་
ལྷོ་དམག་དེ་ཚོ་དང་མི་འཕྲད་པའི་ཆེད་དུ་རི་མཐོ་སའི་ལམ་སྐོན་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་སྤྱོད་པ་དང་། མི་
འགའ་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་བསྐྱལ་ནས་རི་ཉག་ཅིག་ཏུ་སྤྲོབས་ཏེ་བདེ་མོ་བཞག་པ་ཤིང་། དེ་ནས་སྐལ་
ལྷོ་ཡིས་རང་ཉིད་སྤྱོད་ལ་མཁན་གོགས་པོ་དེ་ཚོར། “རའི་དོན་དུ་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ།
དགོན་མཚོག་དང་དམག་པོ་དུ་བཞུགས་ངེས་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱབས་མ་ལེགས་པར་ང་ལ་དོན་རྒྱུན་
འདྲ་བྱུང་ན། ཁྱོད་ཚོས་རའི་ཁྱིམ་མི་དག་ལ་བདག་སྦྱོང་བྱེད་རོགས། ངས་ཡོད་ཆོད་དགོན་མཚོག་
ལ་བཅོལ་བ་ཡིན་”ཞེས་བཤད། ཡང་དེ་ནས་ཁོ་འི་གོགས་པོ་ཞིག་གིས་ཁོ་ལ། “ཁྱིམ་མིའི་ཆེད་
དུ་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཡོད་པས་སུ་བསྐྱབས་ནས་ཕྱིར་སྤྲོབས་པའི་
བར་དུ་ང་ཚོས་ཁོ་ཚོར་བདག་སྦྱོང་བྱེད་ངེས་ཡིན་ལ། ལམ་བར་དུ་སེམས་རྒྱུང་བྱེད་དགོས། དམ་
པའི་གསུང་པ་བར་སྐྱུན་བྱས་ཚར་རྗེས་ཕྱིར་ལུལ་དུ་འོག་རོགས་”ཞེས་བཤད། དེ་ནས་སྐལ་
ལྷོ་ཡིས་རྟ་བྱིད་ནས་རའི་ཉག་མར་བརྒྱུད་པ་དང་དཀའ་ལས་ཚོད་མེད་ཀྱི་འགྲུལ་བཞུད་ཅིག་གི་
འགོ་དེ་ནས་བརྒྱམས་པ་ཤིང་།

ལེའུ་བརྒྱུཔ། སེང་གའི་བྲག་ཕྱུག

ཟླ་བ་ཁ་གསུམ་འདས་ཟིན་ལ། བྲང་ཏོ་ཡིས་གེལ་འཕྲུབ་ངང་སྐྱལ་རྫོང་ལ་བསྐྱགས་ནས་བསྐྱོད་
 བུའང་། གནས་ཚུལ་ཅི་ཡང་ཐོས་མ་ཐུབ་པས་སེམས་བྲལ་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་འདུག། ཁོ་ཚོས་གོ་
 ཐོས་ལྟར་ན་དམག་འབྲུག་ལངས་ནས་མི་མང་པོ་ཞིག་འཆིབས་གྲུར་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་བཞིན་
 འདུག། དེ་ནས་ཁོས་རང་གི་ལས་གོགས་དག་བསྐྱུས་ཏེ། “ཐེངས་འདིར་ཡང་བདུད་གྲིས་རྒྱལ་
 ཁ་ལེན་ཡང་སྲིད། ཡིན་ནའང་དམག་འབྲུག་དུང་མཚུག་རྫོགས་མེད་དེ། རྒྱལ་རྫོང་ཟླ་བ་ཞིའི་རྩོན་
 ཏུ་གྲོ་གྲོང་བརྒྱལ་དང་བྲལ་མོད། ད་ལྟའི་བར་དུ་མི་སྲུང་གུང་ཁོའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་མ་ཐུབ། རས་
 གོ་ཐོས་ལྟར་ན་ཁོའི་རྒྱུ་མ་དང་བྱིས་མི་དག་གིས་སེམས་བྲལ་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་འདུག་ཟེར།
 ད་ཀོན་མཚོག་གིས་ཁོའི་བདེ་འཇགས་དང་ཡོད་ཚད་བསྐྱེད་བའི་ཆེད་དུ་གྲོ་གྲོང་བརྒྱལ་དུ་ཡོད་
 པའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོའི་ཆེད་དུ་སློན་ལམ་འདེབས་བཞིན་འདུག་ཟེར། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མ་གྲུང་
 དེས་བར་དུ་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དམ་པའི་གསུང་རབ་ནི་ད་ཀོན་མཚོག་གི་བཀའ་ཡིན་པས་ང་

དཀོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གྲུབ་པ་

ཚོས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེད་དུ་པར་སྐྱབ་བྱེད་པར་གྲག་སྒྲིག་བྱེད་དགོས། བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་དེར་བཀག་འཕྲོག་བྱེད་མི་ཐུབ་ལ། ཁོ་རེ་ཚོ་དང་འཐབ་ཚུད་བྱས་ན་འདེད་དཀོན་མཚོག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་འཐོབ་པར་རེ་ཚོར་ཡིད་ཆེས་ཡོད། དུང་འདི་ཡོད་ཚད་ལ་དཀོན་མཚོག་གིས་བདེན་དཔེ་བྱེད་ཐུབ་”ཅེས་བཤད་པ་ན། ཁོ་ཚོས་སུས་མོ་སར་བཙུགས་ནས་ཡང་བསྐྱར་བྱ་བ་དེའི་ཚེད་དུ་དཀོན་མཚོག་ལ་སྐོན་ལམ་ཞུས་པ་རེད།

ཉིན་དེའི་དགོང་མོ་ཁྲུང་ཉི་ལོ་མ་མི་ཞིག་གིས་རང་གི་སྐོར་དུ་བཞུགས་པ་ཐོས་ནས་སྐོར་བྱེས་པ་ན། དེ་ལྟར་འཇུག་སྐོར་བའི་སྐྱེད་པོ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཞིག་སྐོར་མཁུན་དུ་ལངས་ནས་བསྐྱེད་འདུག་པ་མཐོང་། སྐྱེད་པོ་དེ་ཚོས་རྒྱལ་དུ་སྐྱེད་ལམ་ལྟུལ་ནས་སྐོར་མོ་བྱེད་བཞུགས་ཡོད། ཡིན་ན་འདེད་མ་ཚེན་པ་ཞིག་ལ་སྐྱེད་པོ་དེས་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མ་བསྐྱེད་པ་རེད། དེ་ནས་ཁྲུང་ཉི་ལོ་ལོ། “ཁྱོད་རང་སུ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་དེད་ཚད་དུ་ཡོང་བ་ཡིན་ནམ།”ཞེས་དྲིས་པ་ན་སྐྱེད་པོ་དེས། “སྐྱེ་ཞབས་ལགས། ར་རང་གྲོང་བརྒྱལ་འདི་ནས་ཐོན་པ་མིན་ཏེ། ཉིན་མང་པོ་ཞིག་གི་ལམ་བརྒྱུད་དེ་དེ་ལྟར་འཇུག་སྐོར་བའི་ལ། འདིར་ཁྱེད་ཉིད་ལ་འཕྲིན་ཡིག་ཅིག་ཡོད་”ཅེས་བཤད་རྗེས་སུས་ནས་ཤོག་ལ་ཞིག་ཕྱིར་སྐྱེད་ཏེ་ཁྲུང་ཉི་ལོ་སྐྱེད།

དེ་ནས་ཁྲུང་ཉི་ལོ་མ་མི་ཞིག་དེ་བུ་གྲགས་རྗེས་དག་ཚོད་དེ་ལོ་སྐྱེད་ལ་སྐོར་བྱེད་པོ་མིས་ཐུས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ཡིན་པ་ཤེས་ལ། ཡང་ཁོས་སྐྱེད་ལ་སྐོར་བྱེད་པོ་མི་དེ་བུ་གསལ་བོར་ཤེས། ཁོས་འཕྲིན་ཡིག་སྐྱེད་དུ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མདོ་སྐྱེ། “སྐྱེད་པོ་མཐོན་པོ་ལྟེ་ཉིད་སྐྱེད་དུ་ཐེབས་ཤོག”ཅེས་པ་ཐུས་ཡོད་པ་གྲོག་སྐྱེད་པས། དེ་ནི་བརྗེ་འཕྲིན་ཁྲུང་པར་བཞུགས་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་ན་འདེད། ཁྲུང་ཉི་ལོ་མ་མི་ཞིག་ནས་དེའི་འདེད་པོ་ལོ་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ནས་ཁོས་རྒྱལ་པོ་དེ་ལྟེ་ཉིད་དུ་བསུས་ཏེ། “ཁྱོད་ཀྱིས་དེས་པར་དུ་ཟ་མ་ཟ་དགོས་ལ། རས་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷག་སེམས་ལ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཞུ”ཞེས་བཤད་པ་ན་རྒྱལ་པོ་དེའི་གདོང་ལ་འཇུག་ཞིག་ལངས་ནས་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཐེབས་ཞོར་དུ། “སྐྱེ་ཞབས་”ལགས། རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ལ་དམག་འབྲུག་ལངས་པ་དང་། ག་ས་གང་དུ་དམག་འབྲུག་ལངས་པ་བཞུགས་འདུག་ཁོ་ཚོ་མི་གསོད་པར་ཐེ་ཚོས་ཅི་ཡང་མེད་དེ། རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་དམག་གིས་དུལ་སི་རྒྱུ་བོའི་འགམ་ནས་རྒྱར་བརྒྱུ་སྐྱེ་བསྐྱེད་འདུག་མི་འགྲུངས་པར་དམག་འབྲུག་ལངས་པེས། རྒྱ་གར་གྱི་དམག་རྣམས་རྒྱུ་བོའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཡ་ཁི་སི་ཐན་གྱི་དམག་རྣམས་རྒྱུ་བོའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་ཡོད་དེ། ར་རང་སྐྱེས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འདི་འདྲའི་དམག་འབྲུག་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་མ་ཐོང་ལ། འདི་ནི་དངོས་གནས་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་འཚོ་བ་ཞིག་རེད་”ཅེས་བཤད།

དེ་ནས་ཁྲུང་ཉི་ལོ་མ་མི་ཞིག་ལ། “ཁྱོད་རང་གང་སར་སྐྱེད་ལ་སྐོར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ཁོ་རང་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱོད་དང་མཉམ་དུ་མི་ཡོང་རམ།”ཞེས་དྲིས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་ཞབས་ལགས། སྐྱེད་པོ་མ་

གཏོགས་མི་གཅིག་ཀྱང་དམག་སྐར་བརྒྱད་ནས་འདིར་སྐྱེ་བས་མི་ཐུབ་”ཅེས་ལན་བཏབ་བྱུང་།
དེ་ནས་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་ཡང་བསྐྱེད། “དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་སྐལ་རྫོང་དུ་གང་སར་གནས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཤེས་སམ། ཁོ་རང་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་མི་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་དམ། དཔེ་ཅེས་པར་དུ་ཁོ་རང་བཅའ་
དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ན་ཚུན་པོ་དེས། “ཁྱེད་ཀྱིས་སྐལ་རྫོང་མི་རྣམས་ལག་ཐེག་ཡིན། གལ་ཏེ་
ཁྱེད་རང་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་སྐར་བརྒྱད་ནས་ཁོ་རང་བཅའ་དུ་འགོ་འདོད་ན། ཁྱེད་རང་སྐར་མ་ལུ་
ལའང་གསོན་མི་ཐུབ་སྟེ། སྐལ་རྫོང་དུ་ལུ་ཚུ་བོའི་པ་རོལ་གྱི་ཁང་པ་རྒྱུད་ཚུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱེད་
ཡོད་”ཅེས་བཤད།

ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་ཡང་། “དེས་ན་ཁོ་རང་ཅིའི་ཕྱིར་རང་ཁྱིམ་དུ་མི་འོག་གསུམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་ཚུན་
པོ་དེས་ཡང་བསྐྱེད། “དེ་ནི་དཔེ་མི་སྲིད་དེ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་དེ་དམག་རྒྱུ་མ་གྱིས་
སྲུང་ཡོད་པས། ཁོ་རང་ཕྱིར་འོག་པར་ཚོད་ལུ་བྱས་ན་འང་མཐར་འགྲོ་མ་ཐུབ་པ་རེད། སྐབས་དེར་
ཁོ་རང་གྲོ་གྲོང་བཅའ་དང་བལ་མ་ཐག་ཏུ་པ་ཁི་མི་ཐབ་གྱི་དམག་རྒྱུ་མ་མཐོང་བ་དང་། དེ་ནས་
ཁོ་རང་རི་ལམ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱོར་ནས་སོང་པ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་ཁོ་ཡང་སྐར་བརྒྱུད་པའི་ལམ་
དེར་ལུགས་དུས་འབར་མདའ་ཞིག་གིས་ཁོའི་འགྲོ་ལམ་བཀག་པ་དང་། ཡང་འབར་མདའ་གྱི་
རྒྱ་ཚད་པའི་བར་དུ་ཁོ་རང་རྗེ་པོ་དང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་སྐྱེས་ནས་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཁོ་རང་སེམས་རྒྱུང་
གིས་ལོག་ནས་རྒྱ་འགམ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བས་པ་དང་། ས་དེར་འོས་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་རྒྱུ་མ་མཐོང་
བ་རེད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཁོ་རང་ས་དེ་རུ་ལུས། ཁོས་གཟུང་འཁོར་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསྐྱེད་པས་
པ་དང་། ཡང་ཡི་གེ་མང་པོ་ཞིག་འབྲི་མ་ཡོད་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡི་གེ་འདིར་བལྟས་ན་ཡོད་ཚད་
ཤེས་སྲིད་ཅེས་ཟེར་ལ། ད་དུང་མ་ཡིག་ཀྱང་བདེ་འཇགས་ཡིན་ཟེར། མ་ཡིག་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་ངས་
གསལ་པོར་མི་ཤེས་”ཞེས་བཤད་བྱུང་།

དེ་ནས་ཁྲུང་ཏོ་མ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་སྐལ་རྫོང་གི་གནས་ཚུལ་མ་ཐོས་པ་གསལ་པོར་རྟོགས།
པོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་ད་དུང་སྐལ་རྫོང་བཟུང་ཡོད། ཡིན་ན་འང་ཁོ་རང་
བཙོན་མ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་རྒྱུ་ལར་ལུས། དེ་ནས་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་ཡང་ཚུན་པོ་དེར། “ཁྱོད་རང་ཅི་
ལྟར་ཚུ་བོ་དེ་ལས་བརྒྱུ་ལ་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་གྲུ་ཞིག་བཅའ་ནས་རྟེན་དམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་ཚུན་
པོས། “གྲུ་མེད་དེ། རྒྱལ་ཟམ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་འང་དམག་གིས་སྲུང་འདུག་པས་ཁྱེད་ཉིད་དེ་ལས་
བརྒྱུ་ལ་མི་ཐུབ་པོ་”ཞེས་ལན་བཏབ། དེ་ནས་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས། “ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་བདེན་ལ། གལ་
ཏེ་ད་ཀོན་མཚོག་གིས་གཟུགས་སྐྱོང་གནང་ན། རང་རང་མམ་པ་དེ་བརྒྱུ་ལ་ནས་སྐལ་རྫོང་ཕྱིར་ཁྱིད་ཡོང་
ཐུབ་ལ། པར་རྒྱུ་ཡང་ཁྱེད་ཐུབ་སྟེ། རྒྱ་མཚོན་འདི་ནི་ད་ཀོན་མཚོག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ང་
ཚོས་རྒྱལ་ཁ་ལེན་དེས་ཡིན་”ཞེས་བཤད་པ་ན་ཚུན་པོས། “དེ་ལྟར་ཡིན་པར་སློབ། ང་ཚོའི་མི་ཚོ་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

ཁྱོད་ནས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱུང་ཡང་ལས་དབང་གིས་སྐྱོ་མོ་ནས་བཞོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པས། རང་ཚོར་
དབང་ཚུལ་ཡང་མེད་དོ”ཞེས་བཤད་རྗེས་སྐྱེ་ཆ་ཁྱེད་ནས་བྱད་སོང་།

ད་ལྟ་དེས་པར་ལྷུང་དུ་སྐྱལ་སྟོ་ཡོད་མར་འགོ་དགོས་པ་ཁྱེད་ཉོ་ཡིས་སྐྱོ་མོ་ནས་ཤེས་ཡོད། ཡིན་
ནའང་ཁོས་ཅི་ལྟར་བྱས་ན་དག་ཟོང་ས་དེར་འགོ་བྱུང་བས། སྐྱལ་སྟོ་ལ་ཉེ་མ་དེ་དེར་སྒྲིག་འཚོར་
བའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད། དེ་ནས་ཁྱེད་ཉོ་ཡིས་པ་ལི་སི་ཐབ་གྱི་སྲིད་གཞུང་གིས་རང་ཉིད་ལ་རོགས་
རམ་བྱེད་པའི་རེ་བ་བཏོན་ནའང་ཁོ་ཚོས་ཁས་མ་སྲུངས་པ་མེད། སྲིད་གཞུང་གི་མི་ཞིག་གིས་ད་
དུང་ཁྱེད་ཉོ་ལ། “དེ་ནི་དཔེ་མི་སྲིད་དེ། མི་སུ་ཞིག་ཀྱང་པ་ལི་སི་ཐབ་ནས་པ་ལྷུ་མེ་ཨར་ཡུལ་དུ་
ཡོང་མི་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་གྱིས་དེའི་དོན་དུ་རང་སྲིག་བློས་བཏང་ན་འོས་སམ། ཁྱོད་རང་དགོངས་པ་
མི་ཚོས་པར་ལུ”ཞེས་བཤད།

དེ་ནས་ཁྱེད་ཉོ་ཡིས་ཀྱི་གར་བརྒྱུད་ནས་པ་ལྷུ་མེ་ཨར་ཡུལ་དུ་འགོ་བར་ཐག་བཅད་ལ། ཁོའི་
གོ་ཐོས་ལྟར་ན་གནམ་གྱི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་གཟུང་འཁོར་གཅིག་གི་ནང་ཐངས་གཉིས་ལ་ཨམ་རི་
ཚར་གོང་ཁྱེད་དང་པ་ལྷུ་མེ་ཨར་ཞིང་ཚོན་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་འཕྲུང་བརྒྱུད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཟེར་
ལ། གནམ་གྱི་དེར་བསྐྱེད་ནས་ཉི་ནར་གར་ཞེས་པའི་གོང་ཁྱེད་དུ་སོང་ཚོག་སྟེ། དེ་ནས་ཡང་མེ་
འཁོར་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཨམ་རི་ཚར་གོང་ཁྱེད་དུ་སོང་ཚོག་པ་མེད། མཐར་ཁྱེད་ཉོ་ཡིས་མི་ཚར་གོང་
ཁྱེད་དུ་སྐྱེ་བས་ཚོ་ཉིན་དེར་ཉི་ནར་གར་གོང་ཁྱེད་དུ་འཕྲུང་བའི་གནམ་གྱི་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་རྗེས་
དགའ་བ་འཕྲུམ་གྱིས་མ་ཉེས། དེ་ནས་ཁོས་ཀྱི་གར་གྱི་ཡི་གས་དྲིས་ཡོད་པའི་འཕྲིན་བཟང་གི་དཔེ་
ཚད་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དཔེ་ཆ་བཞག་ཡོད་པའི་སྐྱམ་ཞིག་ཁྱེད་ནས་གནམ་ཐང་ལ་ཕྱིན།
བྱ་བ་ཡོད་ཚད་བསྐྱེད་ཚར་ཚེས་ཁོས་གནམ་གྱུར་བསྐྱེད་ནས་ནས་བསྐྱེད་དེ། བས་ཚེར་སྐྱུར་མ་
བཅུའི་རྗེས་སུ་གནམ་གྱི་འཕྲུང་དེས། ཡིན་ནའང་གོ་བྱུང་དུ་གནམ་གྱི་འབབ་ཐང་གི་བསྐྱེད་
ཚས་ལས། “གོ་གས་པོ་ཚོ། སྲིད་གཞུང་གིས་གནམ་གྱི་ཡོངས་འཕྲུང་མི་ཚོག་པའི་བཀའ་བབས་
པས། ཁྱོད་ནམས་དགོངས་པ་མི་ཚོས་པར་ལུ”ཞེས་བསྐྱེད་པས་བྱུང། གནམ་ཚུལ་དེ་ཐོས་རྗེས་
ཁྱེད་ཉོ་ལས་པར་གྱུར་ཉེ་ལྷུང་དུ་དགོན་མཚོག་ལ་སྐྱོན་ལམ་ལུས། དེ་ནས་ཁོས་གནམ་ཐང་གི་
འགན་ཁུར་མི་སྐྱེད། “སྲིད་གཞུང་གིས་བབས་པའི་བཀའ་འདོན་དེ་དེར་གི་ཚོན་དུ་ཡིན་མི་སྲིད་
དེ། གལ་ཏེ་བཀའ་འདོན་སྐར་མ་ལུ་འཕྲུང་སུ་བསྐྱེད་ནས་ཁྱེད་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དམ། ད་དུང་
ཁྱོད་ཚོར་རང་ཚོའི་གནམ་གྱི་འཕྲིན་ཡིག་གི་སྐོར་མོ་ཕྱིར་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་དམ”ཞེས་དྲིས་པ་
ན་འགན་ཁུར་བ་དེ་ཡང་བེལ་འཕྲུང་བ་ལས་ནས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ནས་ཅུང་ཅུང་འགོར་
རྗེས་ཁོས་མགོན་པོ་ནམས་ལ། “ངས་ཁྱོད་ཚོའི་གནམ་གྱི་འཕྲིན་ཡིག་གི་སྐོར་མོ་ཕྱིར་སྐྱེད་མི་བྱུང་
པར་མ་ཟད། གནམ་གྱི་ནང་དུ་ཡང་སྐྱེད་གང་སྐྱེད་ཡོད་པས། རང་ཚོ་པ་ལྷུ་མེ་ཨར་དུ་འཕྲུང་

བར་ཐག་བཅད་དེ། ཁྱོད་རྣམ་པ་ཚོ་གནས་གྲུ་ནང་དུ་ལེབས་རོགས་ཀྱི་ཞེས་བཤད་བྱུང། འགྲུ་
ལྷོག་གྲོ་བུར་བ་དེས་མི་རྣམས་ཉ་ལས་པར་གྱུར་ནའང་བྲང་ཉོ་ཡིས་དེ་ཡོད་ཚང་ནི་དཀོན་མཚོ་ག་
གི་བཀོད་པ་ཡིན་པ་ལེས་པས་བཀའ་འདྲིན་ཞུས་པ་རེད།

དེ་ནས་གནས་གྲུ་རི་ཁུལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕྱུར་བ་དང་། བྱི་ཚོ་ལ་ཉི་མ་རྒྱ་མཚོ་ལམ་གྱི་རི་བོ་དང་
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱང་རིང་ནི་རི་བོ་ཉི་མ་ལ་ཡ་ཡིན་པ་རེད། ཡང་གནས་གྲུ་ཉི་ནར་གར་གྲོང་ཁྱིམ་
དུ་སླྛེབས་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱབས་སུ། ཡུལ་ལྗོངས་ནི་རྒྱར་ལས་ཀྱང་མངོས་སུ་གཤམ་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།
ཡིན་ནའང་བྲང་ཉོ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་ལ་སེམས་མ་འཁོར་བར་རང་ཉིད་དམག་གི་བཀག་འགོག་
ལས་ཅི་ལྟར་ཐར་དགོས་པ་དང་། ཅི་ལྟར་སྐལ་ལྷོ་དང་འཕྲད་པར་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་བཞིན་ཡོད།

ཡུན་རིང་འགོར་རྗེས་ཁོ་རང་ཉི་ནར་གར་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་སླྛེབས་པ་དང་། ཡང་གནས་ཐང་དང་ལ་
བུལ་ནས་མཁྱེན་གསུང་རང་རྒྱང་ས་འཁོར་ཞིག་བཀག་སྟེ་དེར་བསྐྱད་ལ། རྒྱང་ས་འཁོར་དེས་ཁོ་
རང་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་མི་དག་དང་ཐག་ཉེས་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུལ། དེ་ནས་ཁོ་རང་རྒྱང་ས་འཁོར་ལས་
བབས་ཉེ་གཞུང་ལམ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་ཕྱིན་པ་ན། དམག་མི་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་རྒྱང་ས་འཁོར་
པ་མཐོང་སྟེ། “དེར་སྟོན་དང་། ཁྱོད་རང་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་རྒྱུ་བ་མཐའ་ཡིན་ནམ་” ཞེས་དེས་པ་ན་བྲང་
ཉོ་ཡིས་དོགས་ཚོན་དང་། “ར་ཉི་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་སྟེལ་ལ་མཐར་ཞིག་ཡིན་ཉེ། ཨམ་
རི་ཚར་གྲོང་ཁྱིམ་ནས་སྟེབས་པ་ཡིན། རས་དཔེ་ཆ་འགའ་ཁྱིམ་ཡོད་ཡོད་པས་ཁྱོད་ཚོས་བལྟ་སྟོག་
བྱས་ཚོག་” ཅེས་ལན་བཏབ་པ་ན་དམག་དེ་དོགས་པ་ཅུང་ཙམ་སྐྱེས་ནའང་། དཔེ་ཆ་དེ་དག་
མཐོང་རྗེས་བྲང་ཉོ་ལ་ཡིད་ཚེས་པར་གྱུར། དེ་ནས་དམག་དེས་ཡང་བསྐྱར་བྲང་ཉོ་ལ། “ཁྱོད་རང་
ཨམ་རི་ཚར་གྲོང་ཁྱིམ་ནས་སྟེབས་པ་ཡིན་ནམ། ར་ལ་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་མ་ཉན་
པའི་དུས་ཚོད་མང་པོ་མེད་ནའང་། མི་ལ་ལ་ཁྱོད་དང་གཏམ་གྲུང་བྱེད་འདོད་ཀྱང་སྲིད་” ཅེས་བཤད།

ད་ལྟ་བྲང་ཉོ་ཡིས་དཀོན་མཚོ་ག་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་ཁོ་རང་ཨམ་རི་ཚར་གྱི་ལམ་བརྒྱུད་ནས་ས་འདིར་
བྲིད་ཡོང་བ་གསལ་པོར་རྟོགས་ལ། ཁོ་རང་འགག་སྒྲོ་དང་པོ་ལས་ཐར་བ་རེད། དེ་ནས་ཁོས་མི་
མང་པོ་ཞིག་མེ་ལུང་གི་མཐའ་འཁོར་དུ་བསྐྱད་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ། ཁོ་ཡང་དེར་སོང་ནས་ཡོ་རྟོན་
གྱི་འཕྲིན་བཟང་གི་དཔེ་ཆ་ཁོ་ཚོར་སྤྲད་པ་རེད། དམག་དེ་ཚོ་ལྷན་ནས་ཉེན་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསྐྱད་
པས་ཁོ་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བ་ལ་དངོས་གནས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱེས་བཞིན་འདུག བྲང་ཉོ་
ཡིས་དཀོན་མཚོ་ག་གི་ལོ་རྒྱུས་བརྗོད་སྐབས་ཁོ་ཚོ་སྟེ་སྟེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་རེད། ཡུན་རིང་མ་
འགོར་བར་བྲང་ཉོ་ཡིས་ཡར་བལྟས་ཚོས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འདྲད་དུང་དམག་གཞན་འགའ་ཡོད་པ་
མཐོང་སྟེ། ཁོའི་སེམས་ནས་སྟོན་ལམ་འདེབས་བཞིན་ཁོ་ཚོ་ཡོད་སའ་སོང་སྟེ། རང་ཉིད་ལ་སྐྱལ་
ལྗོ་བཅའ་རོགས་བྱེད་པའི་མི་ཞིག་རྟེན་པར་རེ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་སྐད་གསུངས་པ།

ཁྲུང་ཉི་ལེ་ལོ་ཚོ་དང་ལ་བདེ་བྱེད་སྐབས་དམག་ཅིག་གིས། “ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་རང་གི་ཚོས་ ལུགས་དོར་ནས་རྒྱུ་གས་པའི་ཚོས་ལ་དད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཁྲུང་ཉི་ ཡིས། “གོ་གས་པོ་ལགས། སྐབས་མགོན་ཡེ་ཤུ་ནི་ཡིས་ར་ཨེ་ལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཉིད་མིའི་རིགས་ ལ་ཐར་བ་གནང་བའི་ཚེད་དུ་འཛིག་རྟེན་ལ་ཐེབས་པ་ཡིན། དས་ཅི་ལྟར་དད་པ་བྱས་པ་ཁྱོད་ལ་ བཤད་ཚོག་”ཅེས་ལན་བཏབ། དེ་ནས་ཁྲུང་ཉི་ལེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཚུལ་གྱི་ལྷན་ལྷན་ ཚུལ་དང་། ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་སྤེལ་མཁན་ཞིག་གིས་ཡེ་ཉ་ནས་ཀྱི་འཕྲིན་བཟང་གི་དཔེ་ ཚུལ་འདི་ལ་བ་བཅོངས་པ་དང་། དེ་ནས་དཔེ་ཚད་མེ་ཚང་གི་འཚོ་བའི་རྣམ་པ་བསྐྱུར་རྗེས་སྐབས་ མགོན་ཡེ་ཤུར་དད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་མ་ཟད། དེ་དུང་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་ རབ་པར་སྐྱེན་བྱེད་སྐབས་བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཅི་ལྟར་གཏོར་བརྒྱུག་བཅོས་ཚུལ་དང་། ད་ལྟ་བོད་ ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་ས་ཚག་དུ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་སྤྲོ་གསལ་མེད་པར་བཤད་ པས། དེར་བཞུགས་ཀྱི་དམག་དཔོན་དང་དམག་མི་རྣམས་གནས་ཚུལ་དེད་ག་ལ་མཉམ་པར་གྱུར་ ཏུ་དགའ་ནའང་མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཁོ་ལ་རོགས་རམ་མ་བྱས་པ་མེད། དེ་བས་ཁྲུང་ཉི་ལེ་ཐག་ཚད་ བས་མེའི་འགྲམ་དུ་གཉིད་ལ་ཤོར།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར། དམག་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲུང་ཉི་ལེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བསུ་བ་བྱས་པ་དང་། ཡང་ ཁོ་དང་མཉམ་དུ་ལ་ཟས་བཞེས། དམག་དཔོན་དེས་རང་གི་དཀར་ཡོལ་སར་བཞག་ནས་མགོ་ བོ་ཡར་བཀྱགས་ཏེ་ཁྲུང་ཉི་ལེ། “ཁྱོད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཤུ་མཁན་དེ་ཟས་པ་འདིའི་ལ་རོལ་ ར་ཡོད་པ་མེད་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན།ཁྲུང་ཉི་ལེས། “ཡིན་ལགས། དས་ཁོ་རང་ཟས་ པ་འདི་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཁང་པ་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཤེས་ཡོད་”ཅེས་ལན་བཏབ་པ་ ལ་དམག་དཔོན་དེས་སྐར་ཡང་། “ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པའི་གཏམ་དེ་དག་ནི་དངོས་གནས་ཡིད་ ཆེས་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཁྱོད་དང་མཉམ་དུ་བོད་ཡིག་བཤུ་མཁན་དེ་བཙལ་དུ་འགོ་ འདོད་དམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན།ཁྲུང་ཉི་ལེ་དགའ་ལྡན་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས། “སྐྱེ་ཞབས་ལགས། དས་སེམས་ བསམ་པའི་གཏིང་ནས་ཁྱོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལྷོ། དེ་ནི་དངོས་གནས་ལེགས་པོ་འདུག་”ཅེས་ ལན་བཏབ། དེ་ནས་དམག་དཔོན་གྱིས། “གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྫུན་བཤད་ན། མཇུག་འགྲམ་ཅི་ ཞིག་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར་”ཞེས་བཤད་པ་ན།ཁྲུང་ཉི་ལེས། “དགོན་མཚོག་གིས་ རོགས་རམ་མཛད་ངེས་ཡིན་པས་ང་ལ་སེམས་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དཚོས་སྐལ་ལྷོ་བཙལ་ནས་ རྟེན་ལག་ཐེག་ཡིན་”ཞེས་ལན་བཏབ།

དེ་ནས་ཁྲུང་ཉི་ལེ་དམག་དཔོན་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཟས་ཚེན་ལས་བཞུལ་བ་དང་། དོན་ལ་མཚོན་ ཅན་དེ་དག་ནི་དགོན་མཚོག་གི་བཀོད་སྐྱིག་ཡིན་པ་ཁོས་སྐྱོ་མོ་ནས་རྟོགས་ཡོད། ཁོས་ཀྱན་པོ་

སྤང་བོ་དེས་བཤད་པའི་ལམ་ཡིད་ལ་བཟུང་ཡོད་པས། ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་སྐལ་ལྷོ་ཡོད་སའི་
 མྱོ་བ་དེའི་ནང་དུ་སྤྲོབས་པ་དང་། དེ་ནས་ཁོས་ཁང་པ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་བསྐྱེན་ཏེ་དམག་དཔོན་ལ།
 “ཁང་པ་དེ་མེད་”ཅེས་བཤད་སྐབས་བོད་མི་ཞིག་གིས་སློང་བྱས་ནས་སྤྱི་རུ་ལྟ་བུ་འབྱོར་འདུག དེ་ནས་
 ཁང་ཏོ་ཡིས་མི་དེ་ལ། “ཁྱོད་ནི་སྤུ་གྲོང་བཟང་ལ་ནས་སྤྲོབས་པའི་ཡིག་བཟུམ་མཁར་སྐལ་ལྷོ་ཡིན་
 བས”ཞེས་དྲིས་པ་ན། མི་དེས། “ཡིན་ལགས། ཡིན་ན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་དའི་མིང་ཤེས་
 པ་ཡིན་ནམ”ཞེས་དྲིས་པ་ལ་ཁང་ཏོ་ཡིས། “ང་རང་རྒྱ་གར་ནས་སྤྲོབས་པ་ཡིན་ཏེ། རོད་ཡིག་
 གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་བཙལ་དུ་ཡོང་བ་ཡིན་ལ། ངའི་མིང་ལ་ཁང་ཏོ་ཟེར། ཁྱོད་རང་
 ང་དང་མཉམ་དུ་ཕྱིར་མོང་ནས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་པར་སྐྱེན་གྱི་བྱ་བ་བསྐྱབ་དགོས”ཞེས་
 བཤད་པ་རྒྱས་ལྟོ་ཡིས། “ད་ཀོན་མཚོག་ལ་བཀའ་འདྲིན་ཞུ་ལགས། ངས་རང་ཉིད་ཕྱིར་འགོ་ཐུབ་
 པའི་མེད་ཀྱི་མེད་པར་སྐྱེས”ཞེས་བཤད་པ་ན། དམག་དཔོན་དེས་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་མཚམས་
 བཅད་ནས། “འདི་ནི་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེར་ཡོང་བའི་དཔེ་ཆ་དེ་ཡིན་ཅམ། ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་
 པར་བདེན་དཔང་བྱེད་ཚེད་ངས་ངེས་པར་དུ་དཔེ་ཆ་འདྲིར་བལྟ་དགོས”ཞེས་བཤད། དེ་ནས་སྐལ་
 ལྷོ་ཡིས། “དེ་ནི་དངོས་གནས་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟོས་དང་། ངས་ས་འདྲིན་ས་ཡུན་
 རིང་ཞིག་ལ་བསྐྱུགས་ཤིང་། ད་དུང་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་ཡོད་ཚད་དག་
 བཅོས་བྱས་ཟེན”ཞེས་བཤད།

དམག་དཔོན་དེས་རང་གིས་སྤང་མཐོང་མ་ཕྱོད་པའི་དཔེ་ཆ་དེར་བལྟས་ཇེས། “དེ་ལྟར་བཞེད་
 བ། འདི་ནི་བོད་ཡིག་ཡིན་ཅམ། དངོས་གནས་ཡིག་རིགས་ལ་མཚན་ཅན་ཞིག་མེད། ད་ལྟོ་ཁྱོད་
 གཉིས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དམ། ངས་ཁྱོད་གཉིས་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ་བས”ཞེས་དྲིས་པ་ན་
 ཁང་ཏོ་ཡིས། “སྤྲོ་ཞབས་ལགས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་བསྐྱུར་དེད་གཉིས་ཟམ་ཚེན་ལས་བཀའ་
 དུ་འཇུག་པ་དང་ད་དུང་ཉི་ཤེན་གར་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགོ་བར་རོགས་རམ་བྱས་ཚོག་གས། དེ་ནས་
 ཕྱིར་རྒྱ་གར་ལ་འགོ་ཐུབ་”ཅེས་ལན་བཏབ། དེ་ནས་དམག་དཔོན་དེས། “ཁྱོད་གཉིས་ལ་ཁི་སི་
 ཐན་ལ་འགོ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཅམ། ངས་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ཅི་ཡིན་རྟོགས་ཇེས་རང་གི་དོགས་ཚོན་
 ཡོད་ཚད་ལ་བདེན་དཔང་བྱུང། གལ་ཏེ་དུས་ཚོད་གཅིག་གི་སྡོན་ལ་ངས་ཁྱོད་རང་ལ་ཁི་སི་ཐན་
 གྱི་མི་ཡིན་པ་ཤེས་ཚེ་ངས་ཁྱོད་གསོད་ངེས་ཡིན། ཡིན་ནའང་ད་ལྟོ་ངས་ཁྱོད་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་
 དགོས། ད་ཀོན་མཚོག་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་ས་འདྲིར་སྤྲོབས་རག་བར་དུ་ང་ཚོས་ཁྱོད་མ་གཤེས་པ་མཁྱེན་
 ཐུབ་”ཅེས་བཤད་བྱུང། དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་དྲིན་ཚོར་བའི་སེམས་པ་བཅདས་ཏེ། དམག་
 དཔོན་ཚོན་པོ་དེའི་ཇེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཡང་བསྐྱུར་ཟམ་ཚེན་དེ་ལས་བཀའ། ཡང་ལྷུ་ཁར་
 སྤྲོབས་ཚེ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་རུབ་ནས་ཡོང་སྟེ་ལ་མཚན་ཅན་གྱི་མ་ཡིག་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

དེདག་ལ་བལྟས། ལྷ་བས་དེར་སྤྲུང་སྐྱེལ་སྤྲུལ་གཅིག་གི་ཀྱང་ཉི་ན་ར་ག་ར་གོང་ཁྱེར་དུ་འགོ་དགོས་པས་ཁོ་གཉིས་ཀྱང་དེདག་དང་མཉམ་དུ་བྱིན།

ཉི་ན་ར་ག་ར་གོང་ཁྱེར་ལ་སྤྲེལ་སྤྲུང་ཆེས་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཁྲུལ་བྱས་པ་ལྟར་ཁ་རྩ་མེ་ཨར་ནས་འཕུར་བའི་གནམ་གུ་ཡོངས་རྫོགས་སྤྲངས་པ་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་བཀག་འདུག དེནས་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་རང་གི་གོགས་པོ་སྐལ་རྫོང་ལ། “དེདག་ཉིས་ཀྱིས་དེས་པར་དུ་ཉི་ན་ར་ག་ར་གོང་ཁྱེར་དང་ཁ་བྲལ་བའི་དཔལ་ཡིག་ཅིག་ལེན་དགོས་”ཞེས་བཤད་ཆེས་གནམ་ཐང་གི་བདག་གཉེར་པ་ལ། “གནམ་གུ་ལ་ལ་ད་དུང་འཕུར་བསྐྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་དེ། ཡང་མི་ཅི་འདྲ་བ་རྣམས་བསྐྱད་ཚོག་པ་སུ་ཞིག་གིས་བཀོད་སྲིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་དམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་བདག་གཉེར་པས། “ནད་པ་དང་མུས་པོ་གཡོ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་མ་གཏོགས། ད་དུང་མུ་མོ་ནས་བསྐྱོད་ཚོག་པའི་དཔལ་ཡིག་སྤྲངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱད་ཚོག་”ཅེས་བཤད། དེནས་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་ཡང་ཁོ་ལ། “དཔལ་ཡིག་དེ་གང་ནས་ལེན་དགོས་སམ། ར་ཚོ་དེས་པར་དུ་གཙོ་བདག་དང་འབྲུད་དགོས་སམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་བདག་གཉེར་པས། “དཔལ་ཡིག་དེ་མི་སྤྱི་བདེ་ལས་འཁྲུངས་ཀྱི་དཔོན་པོས་སྟེར་བཞིན་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་ཁོས་དཔལ་ཡིག་སྤྲུང་ན་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱང་མུས་པ་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་གནམ་གུར་བསྐྱད་ཚོག་”ཅེས་བཤད།

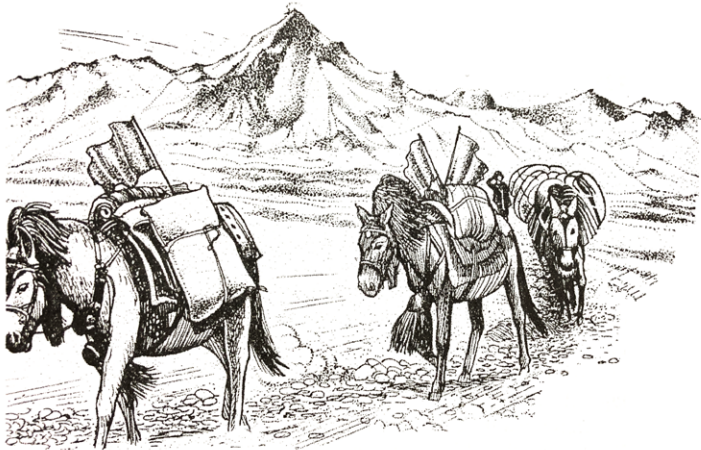
ཁྲུང་ཏོ་སྤྱི་བདེ་ལས་འཁྲུངས་སུ་འགོ་མི་འདོད་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚོན་དེའི་དཔོན་པོ་མི་རྒྱ་གར་གི་སིག་གི་ཚོས་ལུགས་པ་ཡིན་ལ། ཁོ་ཚོ་པ་ཁི་སི་ཐན་གི་མི་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་དགའ་བ་མེད། ལྷལ་རྫོང་ཡང་གནམ་གུའི་ནང་དུ་འགོ་མི་འདོད་པར་རྒྱུ་ཐང་གིས་འགོ་འདོད་པ་མེད། ཡིན་ནའང་ཁྲུང་ཏོ་ཁོའི་ཐབས་བཀོད་ལ་མ་འཐད་པར་ཉེན་ཁ་ཅི་འདྲ་ཆེན་འདུག་པའི་དཔལ་ཡིག་དགོས་པར་བསམ་བཞིན་འདུག དེནས་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་སྣོན་ལམ་བྱུང་བྱུང་ཞིག་བཏབ་ཆེས་སྤྱི་བདེ་ལས་འཁྲུངས་སུ་དཔལ་ཡིག་ལེན་དུ་འགོ་བར་ཐག་བཅད།

ཁོ་གཉིས་དེར་སྤྲེལ་སྤྲུང་ཆེས་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་རང་གི་མིང་དང་ལས་འགན་ལ་སོགས་པའི་མིང་བྱང་བསྟན་པ་ན། སིག་གི་ཚོས་ལུགས་པའི་དཔོན་པོ་དེས་ཁོའི་མིང་པོས་ཏེ། “ཁྱོད་རང་པ་ཁི་སི་ཐན་གི་མི་ཡིན་ནམ། ས་འདིར་ཅི་ལྟར་སྤྲེལ་སྤྲུང་ཡིན། ཁྱོད་རང་ལུལ་མ་ཡིན་པས་གསོད་ངེས་ཡིན་ལ། འདིར་པ་ཁི་སི་ཐན་གི་མི་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་མེད་”ཅེས་བཤད་པ་ན་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་ཁོ་ལ། “ར་རང་པ་ཁི་སི་ཐན་གི་མི་ཡིན་པར་མ་ཟད། ད་དུང་དམག་འབྲུག་རྒྱལ་སར་སོང་ནས་དཔེ་ཆ་འདི་ཁྱེར་ཡོང་བ་ཡིན། ཡིན་ནའང་ར་རང་ཆབ་སྲིད་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ལ་སྤུལ་མ་ཞིག་ནི་གཏན་ནས་མིན། རས་སེམས་ཁྲུལ་བྱེད་ས་ནི་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་པར་སྐྱུན་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་”ཞེས་བཤད་ཞོར་དུ་མ་ཡིག་དེར་བལྟ་སྤྲུབ་ཅུག་སྟེ། ད་དུང་ཁོ་ལ་དཔེ་ཆ་དེ་མི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་

དོ་སྲོད་བྱས་པ་ཤེད། དེ་ནས་དཔོན་པོ་དེའི་རྣམ་འགྲུབ་ཡང་ཇི་ལེགས་སུ་གྱུར་ནས་ཡང་ཁྲུང་ཏོ་ལ།
“ཁྱོད་རང་ཐོག་མར་འདིར་ཅི་ལྟར་སྤྲོད་པས་པ་ཡིན་ནམ། ར་ཚོའི་དམག་མི་ལས་ཅི་ལྟར་བཀུ་ལ་
བ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས། “གཙོ་བོ་ཡི་ཤུས་གནས་ས་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཐམས་
ཅད་ཁོང་ལ་གནང་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རས་ཁོང་གི་རྣམ་པར་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་ཡོངས་
རྫོགས་བསྐྱབས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དེད་གཉིས་ལ་གནས་གྱུར་བསྐྱད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སོང་ཚོག་པའི་
དབང་ཡིག་གཉིས་དགོས་”ཞེས་བཤད་མ་ཐག་དཔོན་པོ་དེས་ཅོག་ཅོ་ཐོག་གི་རྩུང་དེ་བརྟུངས་པ་
ན། དམག་གཞན་ཞེག་གུས་གུས་ལུས་ལུས་རང་ཡོད་ནས། “སྐྱེ་ཞབས་ལགས། ཁྱོད་ལ་བཀའ་
གསུང་ཅི་ཞེག་ཡོད་དམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་དམག་དཔོན་དེས། “སྐྱེ་ཞབས་འདི་གཉིས་ལ་དབང་
ཡིག་ཅིག་ཕྱིས་ཤིག་”ཅེས་བཤད། དེ་ནས་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་ཡང་བསྐྱུར་མགོ་བོ་བསྐྱུར་ནས་དགོན་
མཚོག་གིས་བྱིས་རྒྱབས་གནང་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ལུས་པ་ཤེད།

ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཡིག་ཁྱེད་ནས་གནས་ཐང་དུ་བྱིན་ནས་གནས་དེའི་དམག་དཔོན་ལ་
དབང་ཡིག་བསྐྱུན་པ་དང་། ཁོ་ལ་མཚན་ཚན་པོ་སྟེན་ནས། “ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཡིག་འདི་
ཅི་ལྟར་བྲུངས་པ་ཡིན་ནམ། དབང་ཡིག་འདི་གཟའ་འཁོར་འགའ་ལ་མ་སྐྱུད་པས་རླུ་ན་མ་ཡིན་
ངེས་ལ། ལྷུ་ལ་མ་འདི་གཉིས་བཟུང་ཞེག་”ཅེས་བཤད་པ་ན་དམག་གཉིས་ཡོད་ནས་ཁོ་གཉིས་
བཟུང་པ་ཤེད། དེ་ནས་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་དམག་དེ་གཉིས་ལ། “ཁྱོད་ཚོས་ཅིའི་ཕྱིར་བྱ་བ་འདི་སྐྱི་བདེ་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཚེན་པོར་མི་འདྲིའམ། དབང་ཡིག་འདི་ནི་ཁོང་གིས་དེད་གཉིས་ལ་
སྐྱུང་པའི་བདེན་དབང་བྱེད་བྱུབ་”ཅེས་བཤད། དེ་ནས་དམག་དཔོན་དེས་ཁ་བར་བརྒྱབ་རྗེས་
ཁྲུང་ཏོ་དང་རྣམ་ལ་རྩོ་གཉིས་ཀ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་དམག་མི་གཉིས་ལ། “ཁོ་གཉིས་ཀྱི་དབང་
ཡིག་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ར་ཚོའི་དམག་དཔོན་ཚེན་པོས་ཁོ་གཉིས་ལ་གནང་བ་ཤེད་”ཅེས་བཤད་
དེ། ཁོས་ཁྲུང་ཏོ་ལ། “ར་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ནན་ཏན་ངང་བྱ་བ་བསྐྱུབ་དགོས་པས། ཁྱོད་གཉིས་
དགོངས་པ་མི་ཚོས་པར་ལྷ། དུས་ཚོད་གཅིག་གི་ནང་དུ་གནས་གྱུ་ཡུལ་འདི་དང་ཐལ་ནས་རྒྱ་
གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ཏི་ལི་གོང་ཁྱེད་དུ་འཕྱར་ངེས་”ཞེས་བཤད་དོ། །

ལེའུ་བརྩུག་ཅིག་ལ། དྲངས་གིང་འབྲུག་ས་པའི་མཁའ་དབྱུག་ས།

དེ་ནས་ཁྱེད་ཉོད་དང་རྣམ་ལྗོངས་གཉིས་གནས་གྲུ་ལ་བསྐྱོད་དེ། གནས་གྲུ་དལ་མོར་ནས་མཁའ་ལ་
 འཕུར་བ་དང་བརྒྱུན་ནས་རྣམ་ལྗོངས་ལྗིད་ལྗིད་ལ་བལྟས་ཏེ། ཁོས་རང་ཉིད་དགའ་བའི་རི་བོ་
 དང་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ལ་བརྩོན་བཞིན་པ་མཐོང་ཚེ། དངོས་གནས་དགའ་སྐྱོ་ཚེན་པོ་
 ཞིག་སྐྱེས། ཡིན་ཡང་གནས་གྲུ་འཕུར་ནས་རི་མཐོར་སོང་བ་དང་། མི་དང་རི་བོ་ཡོད་ཚད་ནི་
 རྒྱལ་མ་དང་འབྲ་བར་རི་རྒྱུད་དུ་གྱུར། རྣམ་ལྗོངས་སེམས་ཁྱེད་པོས་ངང་ཁྱེད་ཉོད་ལ།
 “འཕུལ་ཚས་འདི་འདྲའི་ཚེན་པོ་ཞིག་ཅི་ལྟར་འཕུར་ནས་ངའོ་བདེ་བླག་ངང་ས་ལོས་སུ་སྐྱེ་བས་ལུབ་
 བམ་” ཞེས་དྲིས་པ་ན་ཁྱེད་ཉོད་ཡིས་དགོང་ལ་ཤོར་བཞིན། “གོ་གས་པོ་ལགས་རྣམས་མི་དགོས་ཏེ།
 དགོན་མཚོག་གིས་བོད་གཉིས་བསྐྱོང་ངེས་ཡིན། ཞོད་ཀྱིས་ལྟོས་དང་། ད་ལྟོ་བོད་གཉིས་རི་ལུལ་
 བས་འཕུར་བཞིན་འདུག་” ཅེས་ལན་བཏབ། དེ་ནས་རྣམ་ལྗོངས་ལ་ཡང་བསྐྱུར་ཁོ་ལ། “གལ་ཏེ་
 བོད་གཉིས་ཉི་ལཱི་གོང་ཁྱེད་དུ་སྐྱེ་བས་ན་གཞོད་པ་འབྱུང་ངམ། ཡང་དམག་ལུག་འདིས་ང་རང་ལ་
 སེམས་ཁྱེད་མང་པོ་ཞིག་བཞོས་སོང་། དངོས་གནས་བརྗོད་ན། ང་སྣ་མོ་ནས་བོད་གཉིས་གསོན་
 པོར་བ་རྩེ་མི་ཨར་ཞིང་ཚེན་དང་འབྲལ་བུལ་མིན་ལ་དོགས་པ་ཞོས་སོང་” ཞེས་བཤད་པ་ན་ཁྱེད་ཉོད་

ཡིས། “ར་ཚོ་ཉི་ལེ་གོང་ཁྲེང་དུ་སློབ་ས་ཚོ་གནོད་པ་འབྱུང་མི་སྲིད་དེ། ས་དེར་སློབ་ས་མ་ཐག་ཏུ་
ངེད་གཉིས་གོག་ས་པོ་ཞིག་གི་ཁྲིམ་དུ་འགྲོ་ངེས་ལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྐྱོ་མོར་མེ་འཁོར་ལ་བསྐྱེད་
དེ་ལུ་རྟོར་གོང་ཁྲེང་དུ་འགྲོ་དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ན་སྐལ་རྫོང་ཡིས། “མི་ནི་དངོས་གནས་སློ་
རིག་ལུན་པ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ར་རང་ཉལ་ཞོན་ནས་རི་ཁྲུལ་འདིར་སློབ་ས་དགོས་ན། དངོས་
གནས་དུས་ཚོད་ཡུན་རིང་ཞིག་དགོས། ཡིན་ཡང་གནས་གྲུང་བསྐྱེད་ན་མིག་རྟེན་དབང་ཅམ་
རེད་”ཅེས་བཤད།

དེ་ནས་གནས་གྲུ་མགྲོགས་ལྷུང་ངར་ས་ལ་འབབ་པར་གྲ་སྐྱིག་ཕྱིད་བཞིན་ཡོད་དེ། གནས་གྲུའི་
སྒྲོ་ཡི་སྒྲིང་དུ། “ཉེན་སྲུང་སྐྱེ་རགས་བཅའ་ས་རོགས་”ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ཤར་འདུག་སྐབས་དེར་
སྐལ་རྫོང་སྐྱོར་ལས་ཀྱང་ཡ་མཚན་པར་གྲུར་ནས། “དངོས་གནས་གོང་ཁྲེང་ཚེན་པོ་ཞིག་འདུག་སྟེ།
ངས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འདི་འདྲའི་གོང་ཁྲེང་ཞིག་མཐོང་མ་ལྟོང་། རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཡོད་ཚད་འདི་རུ་གནས་
ཡོད་དམ་”ཞེས་དེས་པ་ན་ཁྲང་ཉོ་ཡིས། “རྒྱ་གར་དུ་འདི་ལྟ་སུའི་གོང་ཁྲེང་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་”ཞེས་
བཤད་ན་འད་སྐལ་རྫོང་ལ་མཚོན་ན་དངོས་གནས་ཤེས་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་གནས་གྲུའི་སྒྲོ་ཕྱེས་སྐབས་མཁའ་དབྱག་ས་མི་གཙང་བ་ཞིག་འཇུག་ནས་ཡོད་སྟེ། ཕྱི་
རོལ་དུ་ཉེ་མའི་ཚ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། ཉིན་དེའི་ཚ་གྲངས་ནི་ཉུ་བཞི་བཅུར་སློབ་ས་ཡོད། སྐལ་རྫོང་
ཡིས་དབྱག་ས་འབྲིན་བཞིན་གྱི་བ་མ་ཡོད་སར་ཕྱིན་པ་དང། ཁོ་ནི་དེ་འདྲའི་ཚ་བ་ཆེ་བའི་གནས་
གཤིས་ཤིག་དང་གཏན་ནས་ལྷན་པ་ལྟོང་བ་སྟེ། ཁྲང་ཉོ་ཡིས་ཁོའི་ཉམས་འགྲུར་མཐོང་ཚོད་ལས་
པའི་ཉམས་ཀྱིས་བལྟས་ན་འདང། སྐལ་རྫོང་ནི་རི་ཁྲུལ་ནས་ནར་སོན་པ་ཡིན་པས་དགུན་ཁའི་གནས་
གཤིས་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་རེད། དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་གནས་གྲུའི་ངལ་གསོ་སར་ཕྱིན་པ་དང། ཚ་
བ་ཆེ་བས་སྐལ་རྫོང་འཇོག་ཤིན་ཏུ་ན་བ་རེད། ཡང་ཁྲང་ཉོ་ཡིས་ཁོ་རང་རྒྱབ་སྟེགས་ཤིག་གི་སྒྲིང་
ལ་སྒྲིང་དུ་བཅུག་ དེ་ནས་སྐལ་རྫོང་ཡིས་རང་གི་གོག་ས་པོ་ཁྲང་ཉོ་ལ། “ར་རང་ལལ་ཆེར་འཆི་
སྲིད་དེ། རང་གི་ཁྲིམ་མི་ལའང་འབྲུང་མི་ཐུབ་པ་འདྲ་”ཞེས་བཤད་པ་ན་ཁྲང་ཉོ་ཡིས། “གོག་ས་པོ་
ལག་ས། ཡུན་རིང་མི་འགོར་བར་ཁྱེད་རང་ལོ་བས་ངེས་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་མི་གཞན་
ལྟར་ཚ་གདུག་བསྐྱར་ཐུབ་དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ལ་སྐལ་རྫོང་ཡིས་ཡང་། “ངའི་ལུས་སུང་ཤིན་ཏུ་
མི་བདེ་བས་ཁྱོད་ཀྱིས་ར་རང་སློབ་རོགས་གནང་”ཞེས་བཤད། ཁྲང་ཉོ་ཡིས་ཀྱང་སྐལ་རྫོང་འོ་
མདོག་འགྲུར་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ལྷུང་མོར་ཁོ་རང་ཁྲིད་ནས་འགྲོ་དགོས་པར་སྐལ་རྫོང་ དེ་ནས་ཁྲང་
ཉོ་ཡིས་རྒྱང་ས་འཁོར་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་བོས་ཏེ། སྐལ་རྫོང་དེའི་ནང་ལ་སྒྲིང་དུ་བཅུག་ རྒྱང་ས་འཁོར་
བསྐྱོད་པ་ལས་རྒྱང་རྒྱང་ཅམ་གྱུར་ན་འདང། རྒྱང་དེ་ཡང་ཚ་བ་ལུན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དཀོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱལ་གྱི་ལྷན་ཁྲུང་ལཱ་པོ་

ཕྱི་དྲོ་དུས་ཚོད་གསུམ་ལ་སློབ་མཁུ་ཚ་གྲངས་སྒྲུབ་ལས་ཀྱང་ཇི་མཐོང་སོང་སྟེ། འོ་གཉེས་གོགས་པོ་ཚང་ལ་སློབ་པ་པ་དང་། བྲང་ཏོ་ཡིས་སྐལ་རྩོལ་ལ་བྱི་ཞིག་གི་སྟེང་ལ་སྔོན་དུ་བཅུག་སྐབས་དེར་སྐལ་རྩོལ་ཚ་བརྒྱུ་ལས་དབྱེས་ལེན་ལ་བྱི་ཞིག་ཚུལ་སྒྲུབ་ལས་ཀྱང་ཇི་དཀའ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། བྲང་ཏོ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་སྒྲུབ་ནས་རང་གི་གོགས་པོ་ལ། “ད་ལྟ་རྒྱུ་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་འགྲོགས་སྐྱུར་དང་ཐབས་ལམ་ཞིག་བཅུ་ལ་མ་རྟོག་ན། སྐལ་རྩོལ་ཚོ་སྟོན་གྱི་སྐྱོབ་དཀའ་སྟེ། རས་ཁོ་རང་འདིར་བྱིད་ཡོང་བ་ཡང་དོན་སྤྲོད་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་”ཞེས་བཤད་ཞོར་དུ་སྐལ་རྩོལ་མགོ་བོར་རེག་སྟེ་ཡང་། “ཁོ་རང་ལ་ནད་འདི་འདྲ་ཞིག་ཟོག་པ་སེ། རྒྱུ་ཚོ་ལྟར་ལྟར་གྲོང་ཁྱེད་དུ་འགྲོ་བུ་ལ་བམ་”ཞེས་བཤད་པ་ན། བྲང་ཏོ་ཡི་གོགས་པོ་ཞིག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གནས་གཤིས་ལ་བལྟས་ནས། “རྒྱུ་ཚོས་དཀོན་མཚོག་ལ་ཆར་བ་གནང་བར་ལུ་དགོས་ཏེ། འོ་ཞེས་གཞི་ཡོད་ཚད་ལ་བདག་གཉེས་བྱེད་མཁུ་གྱི་དཀོན་མཚོག་ཡིན་པ་སེ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཚོས་ཁོ་རང་ཞེས་ཆར་བ་གནང་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་ཆར་འབབ་པ་འདི་དུས་ཚོགས་ལ་སློབ་དགོས་ན་དུང་གཟུང་འཕོར་གཉེས་ལ་བསྐྱུག་དགོས། ཡིན་ནའང་ཉེན་འདི་དག་ལ་ཆར་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དངོས་གནས་བཟོད་དཀའ་བ་ཞིག་ཟེད། རྒྱུ་ཚོ་གྱི་གོགས་པོས་གནས་གཤིས་འདི་ལྟ་སྟེ་བཟོད་དཀའ་བའདད་དོན་ལ་མཚོན་ཅན་ཞིག་མིན་ལོ་”ཞེས་བཤད།

དེ་ནས་བྲང་ཏོ་ཡིས། “རྒྱུ་ཚོས་བཤད་པ་བདེན་ཏེ། འོ་ཞེས་འུ་ལ་ནས་ཡོང་བས་ཆར་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་བཟོད་མི་བྱུང་ལ། རྒྱུ་རང་དཀོན་མཚོག་ལ་དེ་འདྲའི་ཡིད་ཆེས་ལྷན་པ་ནི་དངོས་གནས་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དེ་རིང་ཆར་འབབ་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ལ་གོགས་པོ་དེས། “དེ་ལྟར་བཟོད་ན་རྒྱུ་ཚོ་ཡིད་ཆེས་མེད་དམ། དེ་སྟོན་དཀོན་མཚོག་གིས་རྒྱུ་ཚོ་དུ་དོན་ལ་མཚོན་ཅན་ཅི་ཞིག་བསྐྱུབ་པ་རྒྱུ་ཚོར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ད་ལྟ་ཡང་དཀོན་མཚོག་གིས་རྒྱུ་ཚོར་འོགས་རམ་བྱེད་ཆེད་སྟོན་ལམ་ལུ་དགོས་”ཞེས་བཤད། དེ་ནས་འོ་ཚོས་སྐལ་རྩོལ་ལྟོ་བརྒྱོད་ནས་ལུས་མོ་སར་བཅུགས་ཏེ་སྟོན་ལམ་ལུས་པ་དང་། དཀོན་མཚོག་གིས་འོ་ཚོར་ལན་ཅི་ཞིག་གནང་བ་མི་ཤེས་ལ། ཡོད་ཚད་དཀོན་མཚོག་ལ་བཅུ་བ་ཟེད།

ཕྱི་དྲོ་ལོན་ཚོ་ནས་མཁུ་སྐྱིན་ནས་འཕྲིགས་པ་དང་ཉེ་མའི་འོད་གྲང་བསྐྱེད་སེམས་ལྷུང་། དུས་ཚོད་བརྒྱུད་པར་སློབ་པ་དུས་ནས་མཁུ་ཐོག་བརྒྱུད་པ་དང་འབྲུག་སྐྱོ་ལྷིང་ལྷིང་གྲགས་ནས་དྲག་ཆར་བབས་པ་ཟེད། བྲང་ཏོ་ཡིས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཆར་འབབ་པ་མཐོང་ནས། “དཀོན་མཚོག་ལ་བསྟོད་བསྐྱུགས་འདུལ་”ཞེས་བཀའ་དྲིན་ལུས་པ་ཟེད། དཀོན་མཚོག་གིས་ཆར་བ་གནང་བས་འོང་ལ་བསྟོད་བསྐྱུགས་འདུལ་འོས་ཏེ། དེ་ནས་བྲང་ཏོ་ཡིས། “དཀོན་མཚོག་ལགས། དོད་གོང་ཡང་རས་

དོན་ལ་མཚན་ཅན་ཞིག་མཐོང་ལ། འདི་ཡོད་ཚད་ནི་བྱིང་གི་མཚན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་བྱིང་གིས་རང་གི་བུ་ཕྱུག་སྐལ་རྫོང་འོན་ཏེ་ལེ་བར་སྐོན་”ཞེས་སྐོན་ལམ་ལུས།

ནམ་ལངས་སྐབས་སྐལ་རྫོང་ཡང་གཉིད་ལས་སང་པ་དང། ཁོས་མུ་མཐུན་དུ་ལམ་ལ་ཆས་པའི་རེ་བ་བཏོན་པས་བྲང་ཏོ་ཡིས་རིམ་པ་འབྲིང་བའི་མེ་འཁོར་འཛིན་ཡིག་ཏོ་བར་ཐག་བཅད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁོ་གཉིས་ལ་ཕྱུང་ལེགས་སོ། །མིས་འགྲུལ་འཁོར་ལོ་ཡིས་ཁོ་གཉིས་མེ་འཁོར་ས་ཚིགས་སུ་བསྐྱལ་བ་དང། མེ་འཁོར་དེར་བསྐྱད་ནས་ཁོ་གཉིས་ཨམ་རི་ཚར་གྲོང་བྱིར་ལ་འགྲོ་བར་ཐག་བཅད། དེ་ནས་བྲང་ཏོ་ཡིས་མེ་འཁོར་འཛིན་ཡིག་བཙུང་མཁའ་ཞིག་ལ། “ཨམ་རི་ཚར་གྲོང་བྱིར་དུ་འགྲོ་བའི་འཛིན་ཡིག་གཉིས་བཙུང་རོགས་”ཞེས་སྐོར་མོ་སྤྲད་པ་ན། འཛིན་ཡིག་བཙུང་མཁའ་དེས་ཁོ་ལ། “སྐྱེ་ཞབས་ལགས། བྱིང་རང་དགོངས་པ་མི་ཚོས་པར་མཁྱེན། ངས་བྱིང་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་མི་ཐུབ་སྟེ། དམག་རྒྱུས་ཀྱང་མེ་འཁོར་འདིར་བསྐྱད་ནས་འགྲོ་དགོས་པས་འཛིན་ཡིག་སྐྱེ་མོ་ནས་བཙུང་ཚར། ད་ལྟ་འདི་ནས་རིམ་པ་གསུམ་པའི་མེ་འཁོར་འཛིན་ཡིག་མ་གཏོགས་མེད་དེ། དེ་འོན་ཏེ་མི་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་པས་སལ་ཆེར་རྒྱུག་འཛིན་ཆེབ་རེད། བྱིང་རང་སྤི་དོ་སོང་ཚོག་གས་”ཞེས་དྲིས་ཚོ་བྲང་ཏོ་ལ་ཤིན་ཏུ་པམ་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྐྱེས་ནས་འཛིན་ཡིག་བཙུང་མཁའ་དེ་ལ། “གལ་ཏེ་བྱིང་གིས་འཛིན་ཡིག་དེ་བཙུང་ན་དེད་གཉིས་གིས་ཀྱང་ཏོང་གོས་ཏེ། ངའི་གོགས་པོ་ལ་ནད་ཐོག་པས་བདག་གི་རེ་བ་ནི་ཁོ་རང་ལ་གསོ་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཡང་ཆ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེབས་ཏེ་ལི་གྲོང་བྱིར་དུ་འདུག་མི་འདོད་པ་རེད་”ཅེས་བཤད།

དེ་ནས་ཁོ་གཉིས་མེ་འཁོར་འབབ་སའི་སྟེགས་སུ་སྟེང་དུ་ཕྱིན་པ་ན། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་ལ་རྒྱུག་འཛིན་ཤིན་ཏུ་ཆེབས། སལ་ཆེར་ཟིང་ཆལ་ངས་པ་དང་འདྲོ། །མེ་འཁོར་སྐྱེབས་ཤག་བར་དུ་དུང་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་འང། མི་རྒྱུས་གིས་འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག་གིས་དངོས་པོ་དག་རང་རང་གི་འདུག་སར་འཛོག་བཞེན་ཡོད། སྐབས་དེར་ཚོང་བ་རྒྱུང་རྒྱུང་དག་ཀྱང་མི་དེད་ག་གི་བྲོད་ནས་འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག་རྒྱག་བཞེན་མཆིས། དེ་ནས་རང་བཙུང་མཁའ་ཞིག་གིས། “རྩ་ཁོ་ལ་མ་ཉོས་”ཞེས་སྐད་སྒྲ་སྒྲོག་བཞེན་ཡོད་དེ། རྒྱུབ་ཚོང་མཁའ་ཞིག་གིས་ཀྱང། “རྒྱལ་ལ་ཉོས་”ཞེས་སྐད་སྒྲ་སྒྲོག་བཞེན་མཁོར་པོ་དག་གི་མདུན་དུ་ཡོད་ནས་རྒྱུགས་པ་རེད། དེ་ནས་བྲང་ཏོ་ཡིས་སྐལ་རྫོང་ལ་རང་ལག་འགའ་ཉོས་པ་དང། ཡང་སྐལ་རྫོང་ཡིས་དེ་ཟེ་བཞེན་འདུག།

མེ་འཁོར་སྐྱེབས་དུས་སྐལ་རྫོང་ཡིས་འཛིགས་སྐྱག་ཚེན་པོས་རང་རང་གི་གོགས་པོ་བྲང་ཏོ་ལ། “འདི་ནི་ཅི་ཡིན་ནམ། དངོས་གནས་དངོས་པོ་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་རེད་”ཅེས་བཤད་པ་ན་བྲང་ཏོ་ཡིས། “སྐྱག་མི་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་ངས་དེ་སྐོན་བྱིང་ལ་བཙུང་བའི་མེ་འཁོར་ཡིན། འདིས་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

ཁྱོད་ལ་གཞོན་པ་ཅི་ཡང་བཟོ་མི་ལུབ་ལ། དེད་གཉིས་ཀྱིས་དེས་པར་དུ་འདུག་ས་ཞིག་བཙལ་
དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་རེད།

མི་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་མ་ཡོད་པར། མི་འཁོར་མ་བསྐྱད་ཕྱོད་དུ་ཁོ་ཚོ་དེའི་ནང་དུ་རྒྱལ་ས་
པ་རེད། སར་འབབ་པའི་མགོན་པོ་དང་མི་འཁོར་ལ་འདུག་པའི་མགོན་པོ་དག་རྣོ་ཁར་འཚང་
ཁ་ཤིག་ཤིག་རྒྱལ་བཞིན་ཡོད་ལ། སུ་ཞིག་ཀྱང་གལ་སྤྲིད་མི་འདོད་པ་རེད། སར་འབབ་བཞིན་
པའི་མགོན་པོ་དེད་གཉིས་ཀྱི་སྐོན་པ་ཞིག་དང་འདྲ་བར། དེས་པོ་མི་གཞན་པར་འབྱེད་དུ་བཅུག་རྗེས།
འཚང་ཁ་བརྒྱབ་ནས་མར་འབབ་བཞིན་འདུག་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་མི་འཁོར་གྱི་རྩོད་ལས་འབབ་
མི་ལུབ་པ་ཤེས་རྗེས། ཐབས་གཞན་འཚོལ་བཞིན་འདུག་སྟེ། རིས་པ་གསུམ་པའི་མི་འཁོར་གྱི་
སྐེལ་ལུང་ལ་ཤེས་རྒྱུ་མེད་པ་དང་འགོག་ཚུལ་ཅི་ཡང་མེད་པས་དེ་མི་མགོན་པོ་དག་ས་སུ་འབབ་
སར་གྱུར།

རྣམས་ལྟོ་ཡང་འཚང་ཁ་བརྒྱབ་ནས་མི་འཁོར་གྱི་རྩོད་ཁར་སྤོབས་པ་ན། ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་
སྤོབས་ལུགས་ཤིག་གིས་ཁོ་རང་མི་འཁོར་འདུག་རྣམས་ནང་དུ་སྤོབས་པར་བཅུག་ནའང་འདུག་
ས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་རེད། ཁོའི་འགམ་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་མེད་ཅིག་གིས་རང་གི་འདུག་སའི་
ཚེད་དུ་རྒྱུད་གསེང་མཐོན་པོས་སྐྱེས་པ་ཞིག་ལ། “ཕག་དང་འདྲ་བ་ཁྱོད། རང་རྩེད་ཀྱང་འདུག་
ས་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ད་དུང་ཅིའི་ཕྱིར་རང་རང་བཙོར་དགོས་སམ་”ཞེས་འུར་བརྒྱབ་ནས་སྤིགས་མོ་
བྱེད་བཞིན་འདུག་ས་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཡང་སྤོ་བོ་བཟུང་བའི་ཞིང་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྤོ་བོ་ནང་དུ་བྱ་
པོ་བཞག་ཡོད་པ་དང་དེས་སྐྱ་སྐྱེག་བཞིན་འདུག་ ཞིང་པ་དེས་རང་གི་སྤོ་བོ་དེས་པོ་གཞན་ཡོད་
སར་འཛོག་འདོད་ནའང། མི་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ཁོ་རང་དེས་པོ་འཛོག་སར་འགོ་མ་ལུབ་པ་རེད།

བྱང་ཅན་མ་འགོར་བར་མི་འཁོར་ནང་གི་རྒྱིག་ལམ་ཡང་ཇེ་ལེགས་ནས་ཇེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ལ།
རྣམས་ལྟོ་ཡིས་ཀྱང་དེས་པོ་ཐོག་ནས་འདུག་ས་ཞིག་བཙལ་ནས་དེར་བསྐྱད་པ་རེད། མི་འཁོར་
གཡོ་འགྲལ་བྱས་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་དེ་མ་སྐྱ་ཚོགས་ཤིག་ཁོའི་སྐྱ་ནང་དུ་འཐུལ་ཡོང་བ་དང་། མི་
འཁོར་ཇེ་མཚོན་སུ་འགོ་རྒྱབས་ཁོའི་ལུས་ལུང་མི་བདེ་བར་གྱུར་ནས་སྐྱལ་བ་རེད། མི་རྣམས་
ཀྱིས་ཁོ་རང་རྒྱལ་བ་མཐོང་ནས་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྲུབ་བསྐྱེད་མོད། ཡིན་ནའང་ཁོས་ཡོད་ཚང་
བཟོང་བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་། ད་ལྟ་ཁོའི་ཚེས་ཚེ་བའི་རེ་བ་ནི་རང་ཉིད་མཚོན་སུ་ལྷུང་རང་ས་ཆ་གཞན་
ཞིག་ལ་སྤོབས་རྒྱ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཁྱང་ཉི་ཡིས། “དགོན་མཚོག་ལགས། ཁྱོད་ཀྱིས་རྩོད་བཤེད་
ལྷག་རང་ལུ་ཉོར་གྲོང་ཁྱེད་དུ་འཐོབ་པར་སྐོན་”ཞེས་སྐོན་ལམ་བཏབ།

མི་འཁོར་ནི་སུ་མཐུད་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཞིང་ས་དག་བརྒྱུད་ནས་མདུན་དུ་སྤོད་བཞིན་ཡོད་ལ། ད་
ལྟ་སྤོབས་ལ་ཡིན་པས་ཡོད་ཚང་དག་སེར་མདོག་ཅན་ཏུ་གྱུར་ཡོད། ཉི་ལོ་གྲོང་ཁྱེད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་

ཆར་ཞོད་དུ་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱེ་བས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ཉིན་འགའ་འགོར་རྗེས་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཞིང་འདེབས་པར་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས། ས་ཆ་དེའི་ལམ་རྒྱུ་ལ་བོད་ལུ་ལ་ལྟོངས་ནི་འགྲུ་ལྟ་མཛེས་
སྟུག་ལྟར་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཉིན་གཅིག་འགོར་རྗེས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་ལུས་སུང་ཡང་རྩེ་བདེ་རུ་བྱུང་། ཉིན་
དེའི་དགོང་མོ་མེ་འཕོར་ཨམ་རི་ཆར་གྲོང་ཁྱེད་དུ་སྐྱེ་བས་པ་དང་། དེ་ནས་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་རྒྱངས་
འཕོར་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་སྐྱོད་ཏེ་ལོ་གཉིས་ལུ་ཏོར་གྲོང་ཁྱེད་དུ་འགོ་འགོ་བརྒྱུ་མས་པ་རྟེན། ཁྲུང་ཏོ་
ཡིས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འགྲུབ་ཟེན་ལ། ད་ལྟ་པར་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡང་བརྒྱབ་ཐུབ་པ་རྟེན།

དེའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་མཁའ་མཁའ་མཁའ་གི་དག་བཅོས་ཀྱི་བྱ་བ་བརྒྱབ་ནའང་ས་ཆ་དེར་ཆ་
བ་འགྲུ་ལྟ་ཆེ་བས་ལོ་རེ་རྒྱུ་བས་འགྲུགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གྱུར། དེ་ནས་ལོ་རེ་རེ་གི་གྲོགས་པོ་
ཁྲུང་ཏོ་ལ། “ཆ་བ་འགྲུ་ལྟ་ཆེ་བས་ངས་ལུ་འདིར་བྱ་བ་མི་ཐུབ་ལྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མི་གཞན་
ཞིག་བཅའ་ནས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་ལ་དག་བཅོས་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས། ང་རང་
མ་ལུ་ལུ་དུ་ལྷི་བརྒྱུ་ལ་རོགས་”ཞེས་བཤད་པ་ན་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས། “ཡིན་ནའང་ཁྱོད་རང་དུ་སྐྱེ་
འདི་དང་ལ་འབྲུ་ལ་མི་རུང་། རེད་གཉིས་ཀྱིས་དཀའ་སྟུག་ཆེན་པོ་ལྷུངས་ནས་ས་འདིར་སྐྱེ་བས་པ་
ཡིན། བྱ་བ་འདི་ཁྱོད་མ་གཏོགས་སུས་ཀྱང་བརྒྱབ་མི་ཐུབ་”ཅས་བཤད་པ་ན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་
བརྒྱུར། “སྐྱེ་ཞབས་ལགས། ང་རང་ལུ་འདིར་བརྒྱད་ནས་བྱ་བ་བརྒྱབ་དགོས་པ་སྐྱེ་མོ་ནས་
ཤེས་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་གཞན་གཤིས་འདི་འདྲའི་ཆ་བ་ཆེ་བས་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་བརྒྱབ་པས། དྲུངས་
ཤིང་འབྲུགས་པའི་མཁའ་དབུགས་ནང་དུ་ངས་དག་ཞོད་བྱ་བ་བརྒྱབ་ཐུབ་པ་ཡིན་”ཅས་བཤད་
པ་ན་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས། “དྲུངས་ཤིང་འབྲུགས་པའི་མཁའ་དབུགས་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། ང་ལ་ཐབས་
ཤིག་ཡོད་”ཅས་བཤད་པ་རྟེན།

དེ་ནས་ཁྲུང་ཏོ་སྐྱེ་བའི་མཁའ་དབུགས་འདི་བཞོ་བུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་འབྲུགས་རྟོག་ལུ་བརྒྱ
ཅམ་ཉིས་ཡོང་བ་དང་། ད་དུང་བཞོ་བུ་འདི་ནང་གི་ལས་བཞོ་བར་འབྲུགས་རྟོག་དེ་དག་དམ་པའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོགས་པར་བརྒྱུ་ལ་ཡོང་བའི་རེ་བ་བཏོན། བཞོ་བུ་འདི་མགོ་གཏོ་ཉི་ལམ་པར་གྱུར་
ནས་ལོ་ལ། “ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲུགས་རྟོག་ལུ་བརྒྱུ་ལ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་
ཡང་བརྒྱུར། “ཡིན་ལགས། འབྲུགས་རྟོག་ལུ་བརྒྱུ་ལ་རོགས་གནང་”ཞེས་ལན་བཏབ།

དེ་ནས་ཁྲུང་ཏོ་དང་ཁོའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཆེན་པོ་འགའ་ཁང་པའི་མཁའ་དབུགས་
བཞག་སྟེ། རྒྱུང་འཕོར་ཡང་འོས་ཤིང་འཚམ་པའི་སང་བཞག་སྟེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་
ཉི་མ་ལ་ཡི་བསེལ་རྒྱུང་ཡོད་པའི་མཁའ་དབུགས་ཤིག་བརྒྱུན། དེ་ནས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་དགའ་སྟོ་
ཆེན་པོས། “འགྲུ་ལྟ་ཆེ་བས་ཏེ། ཁྱོད་ཆོས་ངལ་གངས་རིའི་མཁའ་དབུགས་དང་འབྲུ་བ་ཞིག་
བཞོས་པས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་ཡིག་འབྲེར་ཤོག་དང་། ངས་དག་བཅོས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་”ཞེས་བཤད། དེ

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

ནས་སྐལ་རྫོགས་ཅོ་ཞིག་གི་མཉམ་ཉེ་བ་ལྟར་དེམ་ཡིག་དག་བཅོས་བྱེད་འགོ་བརྩམས་པ་དང་།
ཁོས་ཤོག་ངོས་དང་བོ་དག་བཅོས་བྱས་ཚར་རྗེས་པར་རྒྱུན་རྒྱུག་གིས་དེ་ཁྲེང་ནས་པར་རྒྱུན་བྱེད་
པར་གྲུ་སྒྲིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་དེ། པར་རྒྱུན་བྱེད་མ་ཁམ་རྣམས་ཀྱང་དག་འཕྲོ་ཚེན་པོ་སྒྲིམ་པ་དང་།
ཉེ་མ་ལེ་རེ་དུས་ཚོད་བཅུག་ཉེས་ལ་པར་རྒྱུན་འཇུག་ཚས་འགྲམ་དུ་བྱ་བ་རྒྱུབ་བཞིན་འདུག།

སྐལ་རྫོགས་ཡིས་ཀྱང་དག་འཕྲ་འཇུག་གིས་མ་ཉེས་ཏེ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མ་ཡིག་ལ་དག་
བཅོས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། བྲང་ཏོ་ཁང་པ་དེའི་ནང་དུ་འདར་སྲིག་སྲིག་བྱེད་བཞིན་འོ་ལ། “ཁང་
པ་འདི་ནི་དངོས་གནས་འབྲུག་སྐྱམ་ཞིག་དང་འདྲ་བས་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ནས་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་རྒྱུབ་
ལུབ་པ་ཡིན་ནམ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་ཟས་འོ་ལ་བ་དང་ལུས་ལུང་སྦྱོང་བརྗེས་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ནི་ཤིན་
ཏུ་ཉུང་བས། དེས་པར་དུ་འཕགས་ལེགས་པོ་བྱེད་དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ན་སྐལ་རྫོགས་ལ། “འདི་
འདྲའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་བྱ་བ་རྒྱུབ་ན་སློབ་གྲོ་ཤིན་ཏུ་གསལ། གལ་ཏེ་ཚབ་ཚེབ་བསམ་སློབ་ཅི་ཡང་
གཏོང་མི་ལུབ་པ་མེད་”ཅེས་བཤད། དེ་ནས་བྲང་ཏོ་ཡིས་ལང་། “སློབ་གྲོ་གསལ་པོ་ཡིན་ནའང་།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེ་མ་ལེ་རེ་ལ་ཟས་བཅུད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མ་ཟོས་ན། ལུས་ལུང་གི་སྒོ་བས་ཤུགས་
ཉམས་སྲིད་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་བ་འདི་སྦྱར་དུ་ཚར་འདོད་ན་དེས་པར་དུ་ཁ་ཟས་བཅུད་དང་
ལྡན་པ་ཟ་དགོས་”ཞེས་བཤད་པ་ལ་སྐལ་རྫོགས་ལྟོ་ཡིས་ལང་འོ་ལ། “དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དཔེ་
ཆ་འདི་ཡོད་ན། དས་ལྟོ་གསུང་སྐྱོར་ཚོར་མི་ལུབ་པ་མེད་”ཅེས་བཤད། དེ་ནས་བྲང་ཏོ་ཡིས་ “དཔེ་
ཆ་འདིས་ཁྱོད་ལ་ཁ་ཟས་ཀྱི་ལུས་པ་བསྐྱེད་མི་ལུབ་ལ། མདང་དགོང་ཁྱོད་རང་དུས་ཚོད་ག་ཚོད་ལ་
ངལ་གསོས་པ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་སྐལ་རྫོགས་ལྟོ་ཡིས་སྒྲིག་ཅོ་སྒྲེད་གི་ཤོག་པུ་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ།
“རང་དུས་ཚོད་ག་ཚོད་ལ་ངལ་གསོས་པ་མི་ཤེས། ཡིན་ཡང་རང་ཐང་མི་ཚད་བརྟེ། དའི་རེ་
བ་ཉལ་གཅིག་ཅི་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་སྐྱོར་ནས་པར་རྒྱུན་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན་”ཞེས་ལན་
བཏབ། བྲང་ཏོ་ཡིས་ “མདང་དགོང་ཁྱོད་རང་དུས་ཚོད་ལུ་མ་གཏོགས་མ་གཉེད་དེ། སྐྱོ་སྦྱང་
གིས་ངལ་ནམ་མ་ལངས་སྒོན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་བ་རྒྱུབ་འགོ་བརྩམས་པ་མེད་ཟེར། ཁྱོད་ཀྱིས་
དེས་པར་དུ་ངལ་གསོ་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས། དའི་རེ་བའི་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་
རབ་པར་རྒྱུན་བྱས་ཚར་དུས། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལུང་ཡང་བདེ་ཐང་ཡིན་རྒྱུ་དེ་ཡིན་”ཞེས་བཤད་པ་
ན་སྐལ་རྫོགས་ལ། “ལགས་སོ། ། རྒྱ་ཞབས་ལགས། དས་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཁས་སྐྱེས་ཚོག་
ཡིན་ཡང་ཁྱོད་ཚོས་ངའི་ཚེད་དུ་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ད་ལྟའི་ཚོར་བ་འདི་འདྲ་སྦྱིད་པོ་
ཞིག་ང་སྒོན་ཚད་ཡོད་མ་ལྟོང་། ཉེན་གཉེས་ཅོས་འགོར་རྗེས་དས་མ་ཡིག་དག་བཅོས་བྱས་ནས་
ཚར་ལུབ་ལ། པར་རྒྱུན་བྱས་ན་དུས་ཚོད་ཅི་ཅོམ་དགོས་སམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་བྲང་ཏོ་ཡིས་ “འོ་
ཚོས་ཞལ་ཚད་རྐྱེད་པར་རྒྱུན་བྱས་ཚར་ལ། ད་ལྟའི་ཚད་གསལ་རབ་པར་རྒྱུན་བྱེད་པའི་འགོ་

བརྒྱུག་ས་བཞིན་ཡོད་དེ། ང་ཚོས་དཔེ་ཆ་སྟོང་ལྔ་མ་གཏོགས་པར་སྐྱབ་མི་བྱེད་པས། དག་
བཅོས་བྱས་ཚར་ནས་ཉེན་གཉེས་ཅོམ་མི་འགོར་བར་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་པར་སྐྱབ་ཐོག་མ་
ཚར་བུབ་ཅེས་བཤད་པ་རེད།

དེ་ནས་སྐལ་རྩོམ་ཡིས་སྐར་བཞིན་བྱ་བ་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད་ལ། ཁོས་དེ་སྐར་ཉེན་གཉེས་པེད་སྐྱབ་
ན་མ་ཡིག་དག་བཅོས་བྱས་ནས་ཚར་བུབ་པར་སྐྱམ། ཡིན་ནའང་བྱ་བ་དངོས་ནི་དེ་འདྲ་ཞིག་མིན་
ཏེ། ཁོས་དག་བཅོས་བྱེད་པའི་ལྷུང་ཚད་ནི་པར་སྐྱབ་བྱེད་པ་ལས་མཐོག་ས། ཁོ་རང་ཉེན་གང་བོར་
སྐྱོག་ཅོ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་གི་མདུན་དུ་བཟུང་དེ་དུས་ཚོད་ཉི་ཤུའི་རིང་ལ་བྱ་བ་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་།
ཁོས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་བུབ་པ་ནི་དཀོན་མཚོག་གིས་ཁོ་ལ་ལུས་པ་དང་སྟོབས་ཤུགས་གནང་བས་རེད་
ཟེར་ལ། ཡང་དག་འཛེས་པའི་ཉེན་བཟང་དེ་སྐྱེ་བས་བྱུང། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ལོའི་ཟླ་༥པའི་ཉེན་
མོ་ཞིག་ལ་ཚེས་མཐའ་མཇུག་གི་ཤོག་རོས་པར་སྐྱབ་འཇུག་ཆས་ལས་ཕྱིར་ཡོང་སྐབས། ཁོ་ཚོ་
མཉམ་དུ་བཟུང་དེ་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཐོག་མར་བལྟས་པ་ན་དགའ་བ་འཇུག་
ཀྱིས་མཉེས་སོ། །

དེ་ནས་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་དག་འཇུག་ཚོ་ཚེན་པོས། “ལོ་འདི་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་འདས་ཟིན། ང་ཚོས་དཔེ་
ཆ་འདི་མཐོང་བུབ་པ་ནི་དངོས་གནས་བསམ་ཡིད་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སྐལ་རྩོམ་དུ་
རྒྱུང་བོག་ལ། རྒྱུང་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལ་ལྟོས་དང་”ཞེས་བཤད་པ་ན་སྐལ་རྩོམ་ཡིས། “མིན་
ཏེ། སྐྱུ་ཞབས་ལག་ས། དེ་ནི་དཀོན་མཚོག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཡིན་ལ་དགོ་ཆུན་ལོ་སེབ་
ཀྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱང་ཡིན་”ཞེས་བཤད་དེ། ཁྲུང་ཏོ་ཡིས་ཡང་བསྐྱབ། “རྒྱུང་གིས་བཤད་
པ་བཤེན་ལ། གལ་ཏེ་དགོ་ཆུན་ལོ་སེབ་ཀྱིས་དམ་པའི་གསུང་རབ་འདི་མཐོང་བུབ་ན་ཅི་མ་རུང་།
ཡང་སྐྱུ་ཞབས་ཉེད་ཏེ་དང་མེ་ཅི་གཉེས་ཀྱིས་ལུས་ར་ལུང་པ་ནས་དགོ་ཆུན་འཕམ་པོ་བཅའ་རྟེན་པ་
དང་། དེ་ནས་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཡིག་སྐྱུར་འགོ་བརྒྱུན་པ་ནས་དཔྱད་པར་དུ་ལོ་དགུ་བརྒྱ་
འགོར་བ་སྟེ། སྐལ་རྩོམ་རྒྱུང་གིས་ལྟོས་དང་། རྒྱུང་གིས་བཟུང་བའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་འདི་ནི་ལོ་
ངོད་གྲུ་བརྒྱ་སྐྱབ་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟང་རིགས་གཞན་གྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཡིག་སྐྱུར་
ནི་ལོ་ངོ་འདྲའདྲ་ཞིག་གཏན་ནས་འགོར་མ་ལྟོང་བ་རེད་”ཅེས་བཤད་པ་ན་སྐལ་རྩོམ་ཡིས་དཔེ་ཆ་པ་
བྱེད་ཞེས་དུ། “ཅིའི་ཕྱིར་ལོ་ངོ་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་འགོར་བ་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་དཀོན་མཚོག་
གིས་དཔྱད་ཚེས་པར་སྐྱབ་བྱེད་པར་རོགས་རམ་གནང་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐྱོན་གྱི་མི་རྒྱུས་ལ་
རོགས་རམ་མ་གནང་བ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་དེས་པ་ན་ཁྲུང་ཏོ་ཡིས། “དེ་ནི་དངོས་གནས་རྟོགས་
དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དཀོན་མཚོག་གིས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཁོང་གི་དུས་ཚོད་བཞིན་དུ་
འཇུག་པར་མཛད་པ་ལག་ཐོག་ཡིན། ཡང་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་ང་ཚོས་དེའི་རྒྱ་མཚོན་རྟོགས་སྤྱིད་

དགོན་མཚོག་གིས་བོད་རྒྱུད་གསུངས་པ།

པ་ཡིན། རྩོད་ཀྱིས་ད་ལྟ་ཅི་ཞིག་བྱེད་འདོད་དམ། ངས་ཀྱོད་ལ་མེ་ལམ་འཛིན་ཡིག་ཉེས་ནས་
པ་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་ལམ་”ཞེས་དྲིས་པ་ན་སྐལ་ལྷོ་ཡིས། “དེ་ལྟར་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ད་ཡང་བསྐྱར་
མེ་ལམ་འཛིན་ལ་འདུག་མི་འདོད་པས། གལ་ཏེ་རྩོད་ཀྱིས་ང་ལ་རྟེན་འཇུག་བོད་བུ་ཞིག་ཉེས་ན། ང་
རང་རི་ལུང་བརྒྱལ་ཏེ་པ་ཡུལ་དུ་འགོ་བྱུང་”ཅེས་ལན་བཏབ། དེ་ནས་ཁྱང་ཉོ་ཡིས་ཁོ་ལ། “ང་
ཚོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྐྱུབ་འདོད་ན་འདང། །འ་ལྟ་མེ་ལམ་ཡུལ་དུ་དུང་དུང་དམག་འབྲུག་ལངས་བཞེན་
ཡོད་”ཅེས་བཤད། སྐལ་ལྷོ་ཡིས་ཡང་བསྐྱར་ཁོ་ལ། “དགོན་མཚོག་གིས་ང་རང་ཡུལ་འདྲི་བཞིན་
ལུས་ན་ཕྱིར་ཡང་བསྐྱུབ་ལུས་ཏེ། ད་ལྟ་དམག་འབྲུག་ཀྱང་རྗེ་ཉུང་དུ་སོང་ཡོད་པས། ང་རང་རི་
ཉལ་གི་ལམ་ཐུན་བརྒྱུད་ན་བདེ་སྲོག་ངང་རང་ཡུལ་དུ་སླེབས་ཐུབ་”ཅེས་བཤད། དེ་ནས་ཁྱང་ཉོ་
ཡིས། “དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཚོས་ ཡིན་ན་འདྲ་རྩོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་འབྱེད་དགོས་པ་དེ་ངས་
ག་སྒྲིག་བྱེད་དགོས། རྩོད་ཀྱིས་ངས་པ་ར་དུ་སེམས་རྒྱུང་བྱེད་དགོས་ལ། ང་ཚོའི་རིམ་ནི་རྩོད་རང་
བདེ་སྲོག་ངང་རང་ཡུལ་དུ་སླེབས་ནས་བོད་ཡིག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཁོ་ཚོའི་ཚེད་དུ་སྒྲོག་ཐུབ་
རྒྱ་དེ་ཡིན་”ཞེས་བཤད།

ཁོ་ཚོས་སྐལ་ལྷོ་ལ་རྟེན་ཞིག་ཉེས་པ་དང། ཡང་ཁོའི་ཚེད་དུ་དངོས་པོ་མང་པོ་ཞིག་ག་སྒྲིག་བྱས་
པ་རེད། བྱ་བ་ཡོད་ཚད་བསྐྱུབས་ཚར་རྗེས་ཁོ་ཚོས་སྐལ་ལྷོ་དང་རྩ་ཆེ་བའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་
རྒྱུང་ཐག་རིང་བོར་སྐྱལ་མ་བྱས། ཡང་སྐལ་ལྷོ་ཐག་རིང་སར་ཕྱིན་པའི་གྲིབ་གཟུགས་ལ་བལྟས་
ནས་བཟང་། དེ་ནས་ཁྱང་ཉོ་ཡིས། “དམ་པའི་གསུང་རབ་ཐོག་མར་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ལམ་དུ་
ཚས་པ་དང། དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་འཕྲིན་བཟང་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁྱོད་དུ་བསྐྱུགས་
ཐུབ་སོང་”ཞེས་རང་གིས་རང་ལ་ཁེར་ལབ་ཅིག་བརྒྱབ་པ་རེད།

ཉེས་བཞི་བཅུའི་རིང་ལ་སྐལ་ལྷོ་ཡིས་རྟེན་ཞིན་ནས་རིམ་མཐུད་པ་དང། སྐབས་ལ་ལམ་ཁོས་
རྒྱུང་རིང་དུ་ཡོད་པའི་དམག་མི་རྣམས་མཐོང་ན་འདང། ཁོ་རང་དམག་མི་གཅིག་ལ་འང་མ་ཤུད་པ་
རེད། ཁོས་ཉེ་མ་རེ་རེ་དམ་པའི་གསུང་རབ་བཀྲུགས་པ་དང་དགོན་མཚོག་གིས་ཁོ་ལ་རོགས་
རམ་བྱེད་པར་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པ་རེད།

དཀའ་སྲུག་ཚེན་པོ་ཞིག་སྲུང་རྗེས་ཁོ་རང་གྲོ་བོར་བརྟེན་ལ་དུ་སླེབས་པ་དང། ཡང་སྐལ་ལྷོ་ཚོས་
ཚོགས་ཡོད་སར་ཕྱིན། ཁོའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་རང་ཕྱིར་ལོག་པ་མཐོང་ནས། “མགྲོགས་
པོར་ཕྱིར་བུད་དང། སྐལ་ལྷོ་ཕྱིར་སླེབས་བྱུང་”ཞེས་འུར་བརྒྱབ་པ་ལ། མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཡིད་མ་
ཚེས་པར། “དཔེ་མི་སྲིད་དེ། སྐལ་ལྷོ་སྡོ་མོ་ནས་གི་བ་མ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་བཤད། དེ་ནས་སྐལ་
ལྷོ་ཡིས་ཁོ་ཚོར། “རྩོད་ཚོའི་ང་རང་ལྟ་ཉོར་གོང་ཁྱེད་དུ་སླེབས་པའི་གནས་རྒྱུ་མ་ཐོས་སམ། ང་
རང་ཕྱིར་ལོག་ངས་ཡིན་ཞེས་འཕྲིན་ཡིག་ཅིག་བསྐྱར་བ་རྩོད་ཚོའི་ལག་ཏུ་མ་འབྱོར་རམ་”ཞེས་

དྲིས་པ་ལ། །འོ་ཚོས། “ང་ཚོས་གནས་རྒྱལ་དེ་གཏན་ནས་ཐོས་མ་བྱུང་། ད་ལྟ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷུང་དུ་
ང་ཚོར་དགོན་མཚོག་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལློག་རོགས་”ཞེས་སྐྱེས་སོ། །